

*Publikum*  
24 jan. 1934.

# Knud Rasmussen-Mindefesten i Raadhushallen i Aftes

Geografisk Selskab og Knud Rasmussens Medarbejdere hyldede ham  
i Aftes ved en smuk og stilfærdig Fest.



Et Blik ud over den store Forsamling, som overværede Mindefesten for Knud Rasmussen.

Raadhushallen var fyldt i Aftes, og Geografisk Selskabs Mindefest for Knud Rasmussen blev en værdig Hyldest til hans Arbejde og hans særegne Personlighed.

Splittflagene vajede hele Hallen rundt. Paa forreste Række lige foran Talerstolen, som stod midt for Hallens Længdevæg, sad en Række af Kongehusets Medlemmer: Kronprinsen, som er Geografisk Selskabs Præsident, Prins Knud og Prinsesse Caroline Mathilde, Prins Axel, Prinsesse Margaretha, Prins Viggo og Prins Gustav. Fru Dagmar Rasmussen og hendes to Døtre havde en særlig Plads paa forreste Række. Blandt fremmede Gæster saas den norske Minister Huitfeldt, den svenske Minister Everlöv, og af Ministeriets Medlemmer Stauning, Zahle, Bording, Dahl, Borghjerg, H. P. Hansen. Magistrat og Borgerrepræsentation var repræsenteret ved talrige Medlemmer, men selvfølgelig prægedes Festen stærkest af dem, der har Forbindelse med Grønland, både i Administration og i Forskning. Hele Knud Rasmussens Thulekomité var til Stede. Midt i de tætte Rækker sad en gammel Grønlænder, Jørgen Guldager, som har kendt Knud Rasmussen fra han blev født, og rundt omkring saas talrige af hans Stammefæller, men alle i danske Dragter. De var dog et Bud fra det virkelige Grønland.

Lad os nævne et Par Navne af vore egne: Direktør Daugaard-Jensen, Dr. phil. Lauge Koch, Fru Peter Freuchen, Admiral Rechnitzer, Kommandør Gustav Holm, Kaptajn Ejnar Mikelsen, Dr. phil. Victor Madsen, Forfatteren Hans Hartvig Seedorff, Maleren Harald Moltke, Admiral Carl Conradsen, Professor Frehold, velbekendt fra sine geologiske Undersøgelser paa Lauge Kochs Ekspeditioner. Der var mange, mange flere Navne i den store Hal, Hoved ved Hoved sad alle Gæsterne dér og lyttede opmærksomt til Kronprinsens Velkomst og hans Tak til alle dem, der vilde bidrage til Aftenens Fest.

## Knud Rasmussen i mangesidig Belysning.

Efter Kronprinsens Velkomst, blev L. C. Nielsens Sang til Knud Rasmussen sunget af Studentersangerne, og den første Taler tog Ordet. Det var Dr. phil. Therkel Mathiasen. Han skildrede Knud Rasmussens Væsen ud fra samme Grund-

Ved hans Ønske indførtes Undervisning i Dansk over hele Grønland.

Vi takker ham for hans Andel i Arbejdet i Haag, vi takker ham, fordi han hjalp med til at gøre hele Grønland dansk. Til evige Tider skal Knud Rasmussen leve iblandt os som en af vore største Sagaskikkelser!

Dr. phil. Kaj Birket-Smith sluttede Talernes Række med en kort Gennemgang af Knud Rasmussens vigtigste litterære Værker og gik ud fra hans eget Motto: *Og aldrig fandt han Ro, fra han havde hørt om de nye Mennesker.* Hans Forfatterskab afspejler hans eget Væsen. At han spændte fra Stenalderen til Flyvemaskine og Radio, gjorde ham ikke rodløs.

## Alt bliver skønnere og Livet en Fest . . .

Adam Poulsen havde til sin Oplæsning valgt et Afsnit af *Den store Slæderejse*, Knud Rasmussens Ekspedition langs Nordvestpassagen. Beretningen hed *En menneskesky* og handlede om en Eskimokvinde i Alaska, som rædselsslagen flygtede for de Fremmede. Men da hun bedre lærte dem at kende, kvad hun

til deres Ære: Alt bliver skønnere og Livet en Fest, den Dag jeg faar Lov at se Ansigter, jeg aldrig har set omkring min Hytte! Ajaja — ja . . . Ajaja — ja!

Efter dette lille glade Livsbillede sang Poul Methling Seedorffs Sang *Grønland for Danmark*, og Kronprinsen tog Ordet for at afslutte Mindefesten.

Han talte om Knud Rasmussens Trofasthed mod Geografisk Selskab. Han var et elskeligt Menneske, og han var beskeden. Da vi for to Aar siden holdt Møde med ham, sagde han: Lad være med at tale om mig, tal om mine Medarbejdere. Vi fulgte hans Opfordring. Men nu har vi haft Lov til at sige alt, hvad vi vilde om ham selv. Han vilde ikke synes om, at vi mødtes til Sorg, han elskede glade Ansigter, og han ønskede, at de Mennesker, han selv satte i Trit, vilde fortsætte, hvor han slap.

Nu har Danmark mistet en af sine bedste, sine gode Sønner. Jeg beder alle her at rejse sig for ham. Ære være Knud Rasmussens Minde.

Alle stod op, og anført af Studentersangerne sang de *Kongernes Konge*.

Dermed sluttede Mindefesten for Knud Rasmussen. Vidi.

**Et Blik ud over den store Forsamling, som overværede Mindefesten for Knud Rasmussen.**

Raadhushallen var fyldt i Aftes, og Geografisk Selskabs Mindefest for *Knud Rasmussen* blev en værdig Hyldest til hans Arbejde og hans særegne Personlighed.

Splitflagene vajede hele Hallen rundt. Paa forreste Række lige foran Talerstolen, som stod midt for Hallens Længdevæg, sad en Række af Kongehusets Medlemmer: *Kronprinsen*, som er Geografisk Selskabs Præsident, *Prins Knud* og *Prinsesse Caroline Mathilde*, *Prins Axel*, *Prinsesse Margaretha*, *Prins Viggo* og *Prins Gustav*. *Fru Dagmar Rasmussen* og hendes to Døtre havde en særlig Plads paa forreste Række. Blandt fremmede Gæster saas den norske Minister *Huitfeldt*, den svenske Minister *Everlöf*, og af Ministeriets Medlemmer *Stauning*, *Zahle*, *Bording*, *Dahl*, *Borgbjerg*, *H. P. Hansen*. Magistrat og Borgerrepræsentation var repræsenteret ved talrige Medlemmer, men selvfølgelig prægedes Festen stærkest af dem, der har Forbindelse med Grønland, baade i Administration og i Forskning. Hele *Knud Rasmussens* Thulekomité var til Stede. Midt i de tætte Rækker sad en gammel Grønlænder, *Jørgen Guldager*, som har kendt *Knud Rasmussen* fra han blev født, og rundt omkring saas talrige af hans Stammefæller, men alle i danske Dragter. De var dog et Bud fra det virkelige Grønland.

Lad os nævne et Par Navne af vore egne: Direktør *Daugaard-Jensen*, Dr. phil. *Lauge Koch*, *Fru Peter Freuchen*, Admiral *Rechnitzer*, Kommandør *Gustav Holm*, Kaptajn *Ejnar Mikelsen*, Dr. phil. *Victor Madsen*, Forfatteren *Hans Hartvig Seedorff*, Maleren *Harald Moltke*, Admiral *Carl Conradsen*, Professor *Frebold*, velbekendt fra sine geologiske Undersøgelser paa *Lauge Kochs* Ekspeditioner. Der var mange, mange flere Navne i den store Hal, Hoved ved Hoved sad alle Gæsterne dér og lyttede opmærksomt til *Kronprinsens* Velkomst og hans Tak til alle dem, der vilde bidrage til Aftenens Fest.

**Knud Rasmussen i mangesidig Belysning.**

Efter *Kronprinsens* Velkomst, blev L. C. Nielsens Sang til *Knud Rasmussen* sunget af Studentersangerne, og den første Taler tog Ordet. Det var Dr. phil. *Therkel Mathiassen*. Han skildrede *Knud Rasmussens* Væsen ud fra samme Grundsetning som Direktør *Daugaard-Jensen* anvendte ved den første Mindefest for faa Dage siden: Grønlænderen, som var blevet Dansk.

Kaptajn *Gabel-Jørgensen*, som ledede Kortlægningen paa de senere Aars Ekspeditioner, gav en Oversigt over dette Arbejdes Betydning. I stærke Ord gik Kaptajnen over til en Karakteristik af *Knud Rasmussens* mangesidige Væsen og sluttede i enkle, menende Sætninger:

— Der blev ensomt nu, *Knud* er ikke mere. Faklen er slukket. Men dens Genskin vil lyse Vej fremover mod Nordlysene!

Den grønlandske Præst fra Umanak, Pastor *Otto Rosing*, steg op paa Talerstolen i en smuk og skinnende hvid Anorak, hvis nedslaaede Hætte laa i kantede Folder bag hans Nakke. Han talte paa Grønlandsk, han vendte sig til sine Landsmænd, som sad og lyttede i Radio rundt om paa Grønland. Men bagefter oversatte han sin Tale til Dansk.

Fra Thule til Kap Farvel, sagde han fra Angmagssalik til Scoresbysund føles det som naar Bopladsens mæset uundværlige Mand pludselig omkommer i sin Kajak. *Knud* vandt alle ved sin Jævnhed, usvigelig jævn, skønt han var en stor Fanger. Han var os alle overlegen i Polarsport, han behandlede vort Sprog bedre end vi selv, fordi han var en stor Digter, og han kunde fortælle Sagn, saa den bedste grønlandske Fortæller ikke kan gøre ham det efter!

Ved hans Ønske indførtes Undervisning i Dansk over hele Grønland.

Vi takker ham for hans Andel i Arbejdet i Haag, vi takker ham, fordi han hjalp med til at gøre hele Grønland dansk. Til evige Tider skal *Knud Rasmussen* leve iblandt os som en af vore største Sagaskikkelser!

Dr. phil. *Kaj Birket-Smith* sluttede Talernes Række med en kort Gennemgang af *Knud Rasmussens* vigtigste litterære Værker og gik ud fra hans eget Motto: *Og aldrig fandt han Ro, fra han havde hørt om de nye Mennesker*. Hans Forfatterskab afspejler hans eget Væsen. At han spændte fra Stenalderen til Flyvemaskine og Radio, gjorde ham ikke rodløs.

**Alt bliver skønnere og Livet en Fest . . .**

Adam Poulsen havde til sin Oplæsning valgt et Afsnit af *Den store Slæderejse*, *Knud Rasmussens* Ekspedition langs Nordvestpassagen. Beretningen hed *En menneskesky* og handlede om en Eskimokvinde i Alaska, som rædselsslagen flygtede for de Fremmede. Men da hun bedre lærte dem at kende, kvad hun

til deres Ære: Alt bliver skønnere og Livet en Fest, den Dag jeg faar Lov at se Ansigter, jeg aldrig har set omkring min Hytte! Ajaja — ja . . . Ajaja — ja!

Efter dette lille glade Livsbillede sang *Poul Methling Seedorffs* Sang *Grønland for Danmark*, og *Kronprinsen* tog Ordet for at afslutte Mindefesten.

Han talte om *Knud Rasmussens* Trofasthed mod Geografisk Selskab. Han var et elskeligt Menneske, og han var beskeden. Da vi for to Aar siden holdt Møde med ham, sagde han: Lad være med at tale om mig, tal om mine Medarbejdere. Vi fulgte hans Opfordring. Men nu har vi haft Lov til at sige alt, hvad vi vilde om ham selv. Han vilde ikke synes om, at vi mødtes til Sorg, han elskede glade Ansigter, og han ønskede, at de Mennesker, han selv satte i Trit, vilde fortsætte, hvor han slap.

Nu har Danmark mistet en af sine bedste, sine gode Sønner. Jeg beder alle her at rejse sig for ham. Ære være *Knud Rasmussens* Minde.

Alle stod op, og anført af Studentersangerne sang de *Kongernes Konge*.

Dermed sluttede Mindefesten for *Knud Rasmussen*. Vidi.

24 jan. 1934.

# Staten skal overtage Thule-Stationen

**Knud Rasmussen har forhandlet med Hr. Stauning om en Overdragelse, og den er nu under Forberedelse.**

**S**OM det kunde ventes efter Knud Rasmussens Død vil hans Station paa Grønlands nordlige Vestkyst nu overgaa til Staten og blive underlagt Grønlands Styrelse. Det er den eneste private danske Station paa Grønland. Den blev grundlagt af Knud Rasmussen i 1908-09, efter at han forgæves havde opfordret Regeringen til at organisere Arbejdet for Eskimoerne ved Kap York og inddrage dem under Grønlands Styrelse.

— Vi har allerede forberedt Overgangen gennem de senere Aars Arbejde, sagde Statsminister Stauning i Gaar, og jeg har ført en Række Samtaler med Knud Rasmussen om denne Sag. Jeg vil nu i ganske nær Fremtid indlede en Forhandling med Thule-Komiteén for at faa hele Spørgsmaalet atgjort.

— Hidtil har Staten jo ikke blandet sig i Thules Tilværelse?

— Jo. Det er sket. Der er givet specielle Love for de 300 Grønlændere, som lever deroppe, og de er godkendt af Ministeriet og af et Fangerraad, som blev nedsat deroppe.

— Men de har jo en Del Gæld ved Stationen. Vil Staten overtage den?

— Gælden er jo oprettet som Laan til Knud Rasmussens Ekspeditioner, og en god Del af Beløbene skyldes til Staten. Jeg haaber ikke, det vil volde særlig Vanskelighed at finde en Ordning af alle de finansielle Forhold i Thule.

## Værdier og Forpligtelser i Thule.

Overretssagfører Rudolph Sand har i en halv Snes Aar været Knud Rasmussens juridiske Raadgiver og Forretningsfører for Thule. Vi har spurgt Hr. Sand, hvordan Værdier og Forpligtelser grupperer sig i Stationens Regnskab.

— Egentlige Tal er jeg ikke i Stand til at give i Øjeblikket, svarede Overretssagføreren. Men det maa jo erindres, at Stationen ikke er noget Aktieselskab. Den tilhørte Knud Rasmussen. Han alene oprettede Stationen paa et Tidspunkt, hvor ingen forstod den nationale Betydning af at underlægge Danmark en Boplads netop paa dette Sted, lige over for Kysten af det nordligste Amerika, og Knud Rasmussen har i den lange Aarrække gjort, hvad der var muligt for den specielle Stamme, som vi kalder Kap

York Eskimoer. De har faaet gode Huse. De kan læse og skrive, de har Sygehus og Læge, en Kirke er bygget af Kirkefondet og det er lykkedes at bevare Særpræget hos Befolkningen, medens den moderne Tid rykkede frem.

## Min og Knud Rasmussens Underskrift.

— Knud Rasmussens Ekspeditioner er jo finansieret af Stationen?

— Hovedparten af hans Arbejde hvilede paa Thules Overskud. Men der skyldes dog endnu et Beløb i det store Laan, han optog til femte Thuleekspedition, som sluttede i 1924, og ligeledes Omkostninger ved sjette og syvende Thuleekspedition.

— Hvordan er disse Penge laant?

— Paa forskellig Maade. Men altid ved min og Knud Rasmussens Underskrift. Vi hæfter begge for Laanene, hvoraf en Del er oprettet i Banker. Disse Laan blev jo stiftet for at faa Arbejdet sat i Gang, før det blev for sent — og altid i Tillid til, at Thule kunde fortsætte.

## Milliongaven til Nationalmuseet.

— Hviler der andre Forpligtelser paa Thule?

— Der ligger et betydeligt videnskabeligt Stof og venter paa Bearbejdelse helt tilbage fra femte Thule-Ekspedition. Dertil er Midlerne endnu ikke ydet. Vi har ogsaa nogle Pensionsforpligtelser, og hvis Staten ikke vil beskæftige alle dem, der er ansat i Forbindelse med Thule, bør der kunne ydes Erstatning i en eller anden Form. Staten maa ogsaa affinde sig med Knud Rasmussens Bo.

Alle disse Spørgsmaal er indviklede og kan ikke overskues endnu.

Men ved det endelige Opger tør man vel vente, at Knud Rasmussens uselviske Offervilje for Danmark bliver taget i Betragtning.

Da han kom hjem fra sin lange Slæderejse langs Amerikas Polarkyst, medbragte han 10,000 Genstande som Gave til Nationalmuseet. De fylder ti Sale, Havde han solgt sin Samling til amerikanske Museer, vilde den have indbragt fire-fem Millioner Kroner. Det er ingen ringe Ting, Knud Rasmussen havde selv købt og betalt hver enkelt Ting.

Jeg mener, disse Kendsgerninger bør overvejes nøje ved Thules Overdragelse til Staten. Og Thule er stadig et Aktiv, hvis Stationen ledes hensigtsmæssigt.

Vidi

I Aften Kl. 20 fortsætter Mineralogisk Museum paa Museet sin populære Foredragsrække „Danmarks Geologi med særligt Henblik paa de praktisk anvendelige Sten- og Jordarter“. Det er denne Gang Direktør, Dr. phil. Victor Madsen, der taler om de nyeste Undersøgelser over Danmarks dybeste Undergrund (Saltet ved Kolding m. m.). Han kommer derved blandt andet ind paa de interessante Undersøgelser, ved hvilke man ved Maaling af Magnetkraftens Styrke og kunstige Jordskælv paa de forskellige Steder søger at finde ud af, om der i Undergrunden maatte ligge værdifulde Stoffer som Salt og Olie. Det er paa denne Maade, at manovre ved Kolding for første Gang i Danmarks Undergrund har fundet Raastoffer ved Hjælp af de moderne geofysiske Undersøgelsesmetoder. Foredragene, der er gratis, har hidtil været meget stærkt besøgt.

#### Fødselarer i Morgen.

Tidl. Mester paa Orlogsværftet C. A. Johnsen 76, fhv. Kontorchef i Marineministeriet C. F. F. Holm 70, Arkivar Holger Nielsen 66, Kommunelærer, cand. theol. Richard Amdrup 65, Litograf Chr. Cato 65, Kontorchef Carl Wilken 65, Husmand Hans L. Skov, Farstrup, 64, Direktør Wald. Jacobsen 58, Statskonsulent, Dyrlege August Kjær 58, Piano-fabrikant Sophus Hornung 57, Kriminaldommer H. C. Knutzen, Odense, 56, Redaktør, Forretningsf. Carl Nielsen 56, Direktør Holger de Fontenay 55, Amtsforvalter P. M. Ræbild, Vejle, 55, Komponisten Hans Tørsleff 53, Kontorchef i Privatbanken L. Boetius 52, Legationssekretær Theodor Schultz 45 og Overretssagfører Knud Werner 41 Aar.

Runde Aar i Dag: Kgl. Kapelmusikus Lauritz Sørensen 60 Aar.

## Dr. Lauge Koch angribes skarpt af Komitéen for Thule-Ekspeditionerne

Dr. Lauge Kochs Udtalelser i „Politiken“s Kronik om Dr. Torild Wulffs Død paa den 2. Thule-Ekspedition.

Et Svar fra Dr. Lauge Koch, hvori han tilbageviser Angrebet

GENNEM Ritzaus Bureau udsendes i Aftes følgende:

— Thule-Ekspeditionernes Komité har den 10. Januar afholdt sit første Møde efter Dr. Knud Rasmussens Død.

Komitéen vedtog enstemmigt i Anledning af Dr. Lauge Kochs Kronik i Dagbladet „Politiken“ for 22. December 1933 at udtale, at den i et og alt henholder sig til den kompetente Imødegaaelse ved Dr. Kaj Birket-Smith og Dr. Therkel Mathiasen i „Politiken“ for 23. s. M. af Dr. Lauge Kochs nedsættende Udtalelser angaaende Dr. Knud Rasmussens videnskabelige Kvalifikationer.

Men desuden ønsker Komitéen at tilføje, at naar Kroniken samtidig med at give nogle selvfølgelige, anerkendende Udtalelser angaaende den afdøde Forsker indeholder en Række kritiserende Bemærkninger, maa man paa afgørende Punkter tage Afstand fra disse. Særlig mener man, at naar det i Kroniken gentagne Gange fremhæves, at to af Deltagerne paa 2. Thule-Ekspedition døde, burde det have været medtaget, at den ene af disse, Hendrik Olsen, døde, da han alene var ude paa en Jagttur, og med Hensyn til Dr. Kochs Udtalelser om Dr. Torild Wulffs Død gælder dette, at det havde været redeligere, om disse ikke var fremkomne i den foreliggende Form. Spørgsmaalet om, hvem der har Skylden for dette Dødsfald, om nogen overhovedet har det, kan ikke nu klares, men det faktiske Forhold er, at Dr. Wulff efter egen Anmodning blev efterladt, medens han endnu var i Live, af Lauge Koch, der herved handlede mod de med Ekspeditionens Leder truffene Aftaler (jfr. „Grønland langs Polhavet“ pag. 457-458).

### Lauge Kochs Svar til Thule-Komitéen

Jeg forstaar ikke, at denne Komité tør begynde at dømme i en Sag som denne, der gjaldt Liv og Død.

Lauge Koch meddeler, at han efter Dr. Wulffs Død forlangte at blive stillet for en Polardomstol, men frafaldt dette paa Knud Rasmussens Opfordring.

Vi har forelagt Thule-Komitéens Erklæring for Dr. phil. Lauge Koch. Han har foreløbig givet Svar med følgende skriftlige Redegørelse:

Den af Thule-Ekspeditionernes Komité udsendte Erklæring slutter med en meget alvorlig Anklage, der gaar ud paa, „at Dr. Wulff efter egen Anmodning blev efterladt, medens han endnu var i Live, af Lauge Koch, der herved handlede imod de med Ekspeditionens Leder truffene Aftaler.“

Denne Anklage støttes paa tre Citater i Knud Rasmussens Ekspeditionsberetning. Det første af disse (pag. 457) er formodentlig dette: „Naas Stedet ikke til den Tid, hvor Hjælpe-slædderne kan ventes, kan de to Grønlandere med Lethed sendes i Forvejen, og Forbindelsen med Undsætningsfolkene vil da meget let kunne opnaas.“ Det næste (pag. 480) lyder som følger: „Men da min Aftale med Dr. Wulffs Hold gaar ud paa, at de, i alt Fald Harrigan og Baadsmanden, saa hurtigt de er i Stand dertil, skal søge sydover netop til denne Sø, kan det næppe vare mange Dage, før Provianten og de friske Hjælpere vil have faaet Forbindelse med vore Kamerater.“

I Anledning af disse to Citater har

# Dr. Lauge Koch angribes skarpt af Komitéen for Thule-Ekspeditionerne

Dr. Lauge Kochs Udtalelser i „Politiken“'s Kronik om Dr. Torild Wulffs Død paa den 2. Thule-Ekspedition.

Et Svar fra Dr. Lauge Koch, hvori han tilbageviser Angrebet

**G**ENNEM Ritzaus Bureau udsendes i Aftes følgende:

— Thule-Ekspeditionernes Komité har den 10. Januar afholdt sit første Møde efter Dr. Knud Rasmussens Død.

Komitéen vedtog enstemmigt i Anledning af Dr. Lauge Kochs Kronik i Dagbladet „Politiken“ for 22. December 1933 at udtale, at den i et og alt henholder sig til den kompetente Imødegaaelse ved Dr. Kaj Birket-Smith og Dr. Therkel Mathiasen i „Politiken“ for 23. s. M. af Dr. Lauge Kochs nedsættende Udtalelser angaaende Dr. Knud Rasmussens videnskabelige Kvalifikationer.

Men desuden ønsker Komitéen at tilføje, at naar Kroniken samtidig med at give nogle selvfølgelige, anerkendende Udtalelser angaaende den afdøde Forsker indeholder en Række kritiserende Bemærkninger, maa man paa afgørende Punkter tage Afstand fra disse. Særlig mener man, at naar det i Kroniken gentagne Gange fremhæves, at to af Deltagerne paa 2. Thule-Ekspedition døde, burde det have været medtaget, at den ene af disse, Hendrik Olsen, døde, da han alene var ude paa en Jagttur, og med Hensyn til Dr. Kochs Udtalelser om Dr. Torild Wulffs Død gælder dette, at det havde været redeligere, om disse ikke var fremkomne i den foreliggende Form. Spørgsmaalet om, hvem der har Skylden for dette Dødsfald, om nogen overhovedet har det, kan ikke nu klares, men det faktiske Forhold er, at Dr. Wulff efter egen Anmodning blev efterladt, medens han endnu var i Live, af Lauge Koch, der herved haandlede mod de med Ekspeditionens Leder truffene Aftaler (jfr. „Grønland langs Polhavet“ pag. 457, 480 og 485).

Erklæringen er underskrevet af Viceadmiral C. Amdrup, Professor O. B. Bøggild, Direktør for Meteorologisk Institut D. la Cour, Professorerne Ad. S. Jensen og Knud Jessen, Ingeniør M. Ib Nyboe, Rector magnificus, Prof. N. S. Nørlund, Overretssagfører Rudolf Sand og Museumsinspektør Thomas Thomsen.

## Lauge Kochs Svar til Thule-Komitéen

*Jeg forstaar ikke, at denne Komité tør begynde at dømme i en Sag som denne, der gjaldt Liv og Død.*

Lauge Koch meddeler, at han efter Dr. Wulffs Død forlangte at blive stillet for en Polardomstol, men frafaldt dette paa Knud Rasmussens Opfordring.

Vi har forelagt Thule-Komitéens Erklæring for Dr. phil. Lauge Koch. Han har foreløbig givet Svar med følgende skriftlige Redegørelse:

Den af Thule-Ekspeditionernes Komité udsendte Erklæring slutter med en meget alvorlig Anklage, der gaar ud paa, „at Dr. Wulff efter egen Anmodning blev efterladt, medens han endnu var i Live, af Lauge Koch, der herved handlede imod de med Ekspeditionens Leder truffene Aftaler.“

Denne Anklage støttes paa tre Citater i Knud Rasmussens Ekspeditionsberetning. Det første af disse (pag. 457) er formodentlig dette: „Naas Stedet ikke til den Tid, hvor Hjælperne kan ventes, kan de to Grønlændere med Lethed sendes i Forvejen, og Forbindelsen med Undsætningsfolkene vil da meget let kunne opnaas.“ Det næste (pag. 480) lyder som følger: „Men da min Aftale med Dr. Wulffs Hold gaar ud paa, at de, i alt Fald Harrigan og Baadsmanden, saa hurtigt de er i Stand dertil, skal søge sydover netop til denne Sø, kan det næppe vare mange Dage, før Provianten og de friske Hjælpere vil have faaet Forbindelse med vore Kamerater.“

I Anledning af disse to Citater skal jeg bemærke følgende: Knud og jeg aftalte, før vi skiltes Natten mellem den 25. og 26. Avgust 1917, i Hovedtrækene den Rute, vi skulde følge. Da vi skulde leve af Vildt, vi skød paa Vejen, kunde der kun siges, at vi saa hurtigt, det lod sig gøre, skulde søge frem til den oven for omtalte Sø. Og denne Aftale blev holdt. At Beregningerne med Hensyn til Tidspunktet ikke kunde

holde, skyldtes for det første, at vi havde megen Taage og Sne, der sinkede os meget, og naturligvis forhindrede mig i at sende Eskimoerne i Forvejen, da vi i saa Fald ikke vilde kunne finde hinanden; for det andet, at Dr. Wulff var langt mere medtaget, end nogen af os havde regnet med, saaledes at Dagsmarcherne undertiden var helt nede paa et Par Kilometer.

Jeg maa derfor paa det bestemteste afvise, at der er handlet imod Aftaler truffne med Ekspeditionens Leder, og jeg forstaar ikke, at Komitéen paa Grundlag af de to ovennævnte Citater tør udslynge en saa alvorlig Anklage og sætte den i Forbindelse med Dr. Wulffs Død.

Det sidste Citat (pag. 485) lyder som følger: „Da det imidlertid fortaltes, at nogle af Folkene var ganske nær, gik jeg dem i Møde for at høre Nyt. Jeg blev straks forbavset over at se Koch iblandt dem, for det var jo Aftalen, at han og Wulff skulde afhentes i Baad...“ Aftalen var, at Rejsen ud af Fjorden skulde foregaa i Baad for at gøre den festligere. Men under de forhaandenværende Forhold besluttede jeg mig til straks sammen med Eskimoerne at gaa de sidste 4 km, ogsaa for hurtigere at kunne fortælle Knud om, hvad der var sket.

Det er saadanne Citater, en saa alvorlig Anklage som den ovenstaaende bygger paa!

I Grønland forlangte jeg at blive stillet for en Polardomstol, fordi det altid er et meget stort Ansvar at gaa fra en døende Ekspeditions-kamerat. Paa Knuds Opfordring frafaldt jeg imidlertid dette, og med to af Thule-Komitéens daværende Medlemmer, Oberst J. P. Koch og Professor Ostfeld, blev alle Dispositioner gennemdrøftet. Endvidere gennemdebatterede Knud og jeg hele Sagen med Professor Otto Nordenskiöld i Goteborg og med Fridtjof Nansen. Jeg har ikke før nu modtaget Bebrejdelser over min Handlemaade den Gang. I Kroniken siger jeg udtrykkeligt, at Knud og jeg havde talt helt ud om Sagen, og at jeg vilde have handlet som han.

Det har undret mig, at en Komité af en helt anden Sammensætning end den, der havde med 2. Thule-Ekspedition at gøre, en Komité, hvor over Halvdelen af Medlemmerne er nye, tør begynde at dømme i en Sag som denne, som de aldeles ikke kan overse, en Sag, der gjaldt Liv og Død, hvor alle Dispositioner maa træffes under det allerstørste Ansvar, og hvor Knud og jeg begge mente at have handlet forsvarligt og absolut ikke stod i Opposition til hinanden. Jeg var 25 Aar dengang. I mine Ører lyder endnu Knuds Ord om mig i Geografisk Selskab, da han fortalte om Ekspeditionen: „Lad os med den dybeste Sympati trykke den Mands Haand, der maatte tage dette Ansvar.“

Lauge Koch.

### Anden Thule-Ekspedition og Lauge Kochs Nekrolog over Knud Rasmussen.

Anden Thule-Ekspedition, som særlig omtales i den offentliggjorte Erklæring, foregik i Aarene 1916—18 under Knud Rasmussens Ledelse. Hendrik Ol-

Skole. Ogsaa Knud lærte meget af den. Den Teknik, der fejrede saa straalende Triumfer paa første Thule-Ekspedition under hans Ledelse, blev her en Fallit.

— — — Det var Knuds Avtoritet, det var hans Viljekraft, der gennemsyrede Rejsen hjem over Indlandsisen, saaledes at i alt Fald kun Dr. Wulff døde af den. Naar Knuds og mine Veje i de senere Aar skiltes, saa skyldes det ikke, som nogle har troet, en forskellig Opfattelse af Dispositioner fra den Rejse. Alle de Spørgsmaal har vi for længst gennemdebatteret, og jeg tror, at jeg i Knuds Sted vilde have handlet som han. Det har jeg ogsaa sagt ham.

### Rapporten om Thorild Wulffs Død

Lauge Kochs udførlige Rapport om Dr. Thorild Wulffs Død findes som Supplement i Knud Rasmussens Skildring af hele Ekspeditionen.

Allerede da Koch og Wulff skiltes fra Knud Rasmussen den 25. August 1917, var Wulff syg. Han spiste ikke. Han omtalte sig selv som *døende*. Koch, Wulff, Harrigan og Grønlænderne skulde leve af Jagt undervejs. Den 26. August startede de fra deres sidste Lejr ved Humholdt Bræ paa Grønlands Nordvestkyst og bevægede sig ned mod Kysten ved Inglefields Land. Men allerede Dagen efter var Wulff ude af Stand til at spise. Han fik Kvalme ved at se Kød og gemte sine Rationer. Han talte om at vende tilbage til sin gamle Lejr, men dette var den visse Død, og Holdet fortsatte. Dagerejserne var kun smaa, oftest blot nogle faa Kilometer.

Gang paa Gang forlangte Wulff, at de skulde forlade ham og lade ham dø. Vildtet blev sjældnere.

Den 29. August blev det umuligt at faa Wulff med længere. Han dikterede Afskedsbreve, og de andre, som var alvorligt udmattet af Sult, havde ingen som helst Mulighed for at føre ham med sig. Rejsen foregik til Fods.

Tre Dage senere fik Mændene god Jagt. Men det var umuligt at vende tilbage for at undsætte Wulff, en tæt Taage skjulte hele Egnen. Vandringen fortsattes mod Etah, som naaedes den 7. September.

Harrigan skriver i sin Beretning om Wulffs Død, at alle Mændene var udmattede og led af Svimmelhed og Blødman-gel. Den eneste Mulighed for at føre Wulff med sig var at bære ham, men det havde været den visse Død for hele Holdet. Da de forlod Wulff, nikkede han smilende til Afsked . . . Jeg tror, at han meget hurtigt er sovet ind i Døden . . . Selv nu saa lang Tid efter kan jeg ikke se andet end at det, vi gjorde, var det eneste rette.

### Thorild Wulffs Dagbog.

Til yderligere Dokumentation af Tragediens virkelige Sammenhæng har Knud Rasmussen i sin Bog aftrykt Thorild Wulffs Dagbog fra den 21. August til den 29. August. Den er gengivet paa Svensk, Wulffs Modersmaal, og han skildrer Punkt for Punkt sine egne og Kameraternes Lidelser i Overensstemmelse med Kochs og Harrigans Beretninger. De horkastede alt, hvad der tyn-gede paa Vandringen, videnskabelige Maaleinstrumenter, Fotografiapparater, Taj o. s. v. Alle var kraftløse.

Til Slut hedder det den 29. August:

Lade mig til ra kl. 7 em. ty vill ej värka hämmande på mina kamraters rörelsesfrihet, varpå deras räddning hänger.

I Afskedsbrevet til Forældrene skrev han:

Jag väntar döden med fullkomlig sinnesro och har frid i mitt hjärta.

### Viseaften

Seedorff og Gotschalch fik stor

bygger paa!

I Grønland forlangte jeg at blive stillet for en Polardomstol, fordi det altid er et meget stort Ansvar at gaa fra en døende Ekspeditions-kamerat. Paa Knuds Opfordring frafaldt jeg imidlertid dette, og med to af Thule-Komitéens daværende Medlemmer, Oberst *J. P. Koch* og Professor *Ostenfeld*, blev alle Dispositioner gennemdrøftet. Endvidere gennemdebatterede Knud og jeg hele Sagen med Professor *Otto Nordenskiöld* i Göteborg og med *Fridtjof Nansen*. Jeg har ikke før nu modtaget Bebrejdelser over min Handlemaade den Gang. I Kroniken siger jeg udtrykkeligt, at Knud og jeg havde talt helt ud om Sagen, og at jeg vilde have handlet som han.

Det har undret mig, at en Komité af en helt anden Sammensætning end den, der havde med 2. Thule-Ekspedition at gøre, en Komité, hvor over Halvdelen af Medlemmerne er nye, tør begynde at dømme i en Sag som denne, som de aldeles ikke kan averse, en Sag, der gjaldt Liv og Død, hvor alle Dispositioner maa træffes under det allerstørste Ansvar, og hvnr Knud og jeg begge mente at have handlet forsvarligt og absolut ikke stod i Opposition til hinanden. Jeg var 25 Aar dengang. I mine Ører lyder endnu Knuds Ord om mig i Geografisk Selskab, da han fortalte om Ekspeditionen: „Lad os med den dybeste Sympati trykke den Mands Haand, der maatte tage dette Ansvar.“

*Lauge Koch.*

## Anden Thule-Ekspedition og Lauge Kochs Nekrolog over Knud Rasmussen.

Anden Thule-Ekspedition, som særlig omtales i den offentliggjorte Erklæring, foregik i Aarene 1916—18 under Knud Rasmussens Ledelse. *Hendrik Olsen* var en Vestgrønlander, Han forsvandt i Nordgrønland den 21. Juli 1917 paa en Jagttur med en Polareskimo som eneste Ledsager. Ingen ved, hvad der hændte ham, men man formodede, at han blev dræbt af et eller andet Stykke Vildt.

Dr. *Thorild Wulff* var en svensk Videnskabsmand, ca. 40 Aar gammel. Han havde rejst som Arkæolog i Østen, særlig i Japan og Kina, men virkede paa Knud Rasmussens Ekspedition som Botaniker, en meget dygtig og anset Videnskabsmand.

Han hørte til Lauge Kochs Hold og blev efterladt den 29. August 1917, medens hans Rejsekamerater fortsatte Hjemturen.

Vi skal citere et Par af de Punkter i Lauge Kochs Nekrolog, som omtales i Erklæringen:

Paa anden Thule-Ekspedition til Grønlands Nordkyst slog den eskimaiske Rejseteknik ikke til; vi sultede hele Sommeren, og Grønlanderen *Hendrik Olsen* og Svenskeren Dr. *Wulff* døde under Ekspeditionen. Knud gik her noget uden for sit egentlige Felt, og undertiden var han mismodig derover ...

Vi rejste ud paa en Ekspedition, der skulde vare 5 Maaneder, og kom hjem 25 Maaneder efter. Knud har selv engang kaldt denne Rejse for hans første virkelige store Ekspedition. For os, der overlevede den, blev det en haard, men god

Gang paa Gang forlangte *Wulff*, at de skulde forlade ham og lade ham dø. Vildtet blev sjældnere.

Den 29. August blev det umuligt at faa *Wulff* med længere. Han dikterede Afskedsbreve, og de andre, som var alvorligt udmattet af Sult, havde ingen som helst Mulighed for at føre ham med sig. Rejsen foregik til Fods.

Tre Dage senere fik Mændene god Jagt. Men det var umuligt at vende tilbage for at undsætte *Wulff*, en tæt Taage skjulte hele Egnen. Vandringeren fortsattes mod Etah, som naaedes den 7. September.

*Harrigan* skriver i sin Beretning om *Wulffs* Død, at alle Mændene var udmattede og led af Svimmelhed og Blødmangel. Den eneste Mulighed for at føre *Wulff* med sig var at bære ham, men det havde været den visse Død for hele Holdet. Da de forlod *Wulff*, nikkede han smilende til Afsked ... Jeg tror, at han meget hurtigt er sovet ind i Døden ... Selv nu saa lang Tid efter kan jeg ikke se andet end at det, vi gjorde, var det eneste rette.

## Thorild Wulffs Dagbog.

Til yderligere Dokumentation af Tragediens virkelige Sammenhæng har Knud Rasmussen i sin Bog aftrykt *Thorild Wulffs* Dagbog fra den 21. August til den 29. August. Den er gengivet paa Svensk, *Wulffs* Modersmaal, og han skildrer Punkt for Punkt sine egne og Kameraternes Lidelser i Overensstemmelse med Kochs og *Harrigans* Beretninger. De bortkastede alt, hvad der tyngede paa Vandringeren, videnskabelige Maaleinstrumenter, Fotografiapparater, Taj o. s. v. Alle var kraftløse.

Til Slut hedder det den 29. August:

*Lade mig til va kl. 7 em. ty vill ej värka himmande på mina kamraters rörelsefrihet, varpå deras räddning hänger.*

I Afskedsbrevet til Forældrene skrev han:

*Jag väntar döden med fullkomlig sinnesro och har frid i mitt hjärta.*

## Viseaften

### Seedorff og Gotschalch fik stor Succes.

Kan en Succes mon antage større Dimensioner end den, *Seedorff* og *Ohr. Gottschalch* i Gaar tilvandt sig ved deres Oplæsnings- og Viseaften? Huset var fuldere end fuldt, Stemningen højere end høj. Jublen kan ikke maales med normal Begejstrings-Alen, og da Programmet var endt, var der ikke én blandt Tilhørerne, der hastede mod Garderoben. En usædvanlig Aften, der fuldt ud berettiger *Seedorff* og *Gottschalch* til at faa Storhedsvanvid. Men se, om de gør det.

*Jojo.*

## Forældrene ønskede Dom over Sønnen

### Han skulde ogsaa idømmes Erstatnings-Pligt.

*Randers, Onsdag.*

En ung Mand fra *Randers*, der ved Nytaarstid stjal 267 Kr. og en kostbar Ring fra sine Forældre og soldede alle Pengene op, idømmes i Dag ved *Randers Byret* 3 Maaneders Fængsel. Paa Faderens Forlangende blev Sønnen endvidere dømt til at erstatte Forældrene det stjaalne Beløb.

23 December 1933.

## En Imødegaaelse

Dr. phil. *Kaj Birket-Smith* og Dr. phil. *Therkel Mathiasen*, der begge deltog i Knud Rasmussens verdensberømte 5. Thule-Ekspedition, anmoder *Politiken* om at bringe følgende Artikel:

Enhver vil forstaa vor Betænkelighed ved at tage til Orde netop i disse Dage. Paa den anden Side har *Lauge Koch* i sin *Kronik* i Dag i *Politiken* fremsat en Kritik af *Knud Rasmussens* Indsats paa et Punkt, som han ganske savner Betingelser for at kunne bedømme, og hans efter vor Opfattelse helt misvisende Udtalelser skulde nødig sætte sig fast i Offentlighedens Bevidsthed i Kraft af hans Navn som Polarrejsende.

Sagen drejer sig her om Knud Rasmussens Arbejde som Eskimoforsker. *Koch* skriver om dette, at Knud Rasmussens Forfatterskab spaltedes ud i „en Række Rejseskildringer, ikke altid af lige stor Værdi, og i en Række Sagn, frit behandlet, saaledes at det vist bliver svært for Efterverdenen at skelne mellem, hvad der er Kerne, og hvad der er Knuds egen straalende Skæl om disse Sagn ... Knud skrev, hvad han mente var Videnskab, det blev undertiden Romanstof ... Jeg er ikke ene om at staa usikkert over for Værdien af Knud Rasmussens Sagnsamlinger. Man støttede ham ikke altid rigtig paa dette Punkt.“

Som Knud Rasmussens mangeaarige, personlige Medarbejdere paa Eskimoforskningens Omraade, baade i Grønland og det arktiske Kanada, føler vi Trang til at udtale følgende:

Knud Rasmussen har udsendt flere populære Sagnsamlinger, først og fremmest det (ufuldendte) 3 Binds Værk „Myter og Sagn fra Grønland“. Han beklagede selv, at der ikke havde været Lejlighed for ham til at offentliggøre en mere videnskabelig Udgave af dette Stof. Men hertil

slutter sig ikke mindre end 4 store Værker („Intellectual culture of the Iglulik Eskimos“, „Iglulik and Caribou Eskimo texts“, „The Netsilik Eskimos“, „Intellectual culture of the Copper Eskimos“), som fuldt ud tilfredsstiller enhver videnskabelig Fordring. Sagnene er her gengivet i nøjeste Overensstemmelse med de eskimoiske Originaler, og en stor Del af dem oven i Købet paa Originalsproget, nedskrevet med Lydskrift og med indskudt Oversættelse Ord for Ord.

Endvidere var Knud Rasmussens Arbejde med eskimoisk Aandsliv langt fra indskrænket til Indsamling af Sagn, som *Lauge Kochs* Ytringer kan give Indtryk af. I de ovenfor nævnte Værker er der foruden en Mængde Digte, gengivet med samme Omhu som Sagnene, tillige en saa indtrængende Skildring af de forskellige Stammers Religion og Livsopfattelse, som der overhovedet ikke er Mage til fra Eskimoerne og knap nok fra noget Naturfolk i det hele taget. Man maa tillige huske, at der her er Tale om et Materiale, som ikke blot er aldeles nyt for Videnskaben, men som det ogsaa i Løbet af ganske faa Aar, om ikke allerede nu, vil være umuligt at fremskaffe. Hertil slutter sig saa baade eskimoiske Selvbiografier af største Værdi for den nu i Etnografien saa fremtrædende Individforskning, en Række uvurderlige Oplysninger om Forhold vedrørende social og materiel Kultur, Ordlistor o. s. v. Et lignende stort Stof fra Mackenzie og Alaska-Eskimoerne ligger endnu ubearbejdet; det var Knud Rasmussens Hensigt at tage fat paa dette umiddelbart efter hans forventede Helbredelse.

Tværtimod hvad *Lauge Koch* mener, kendte Knud Rasmussen sin Begrænsning lige til det sidste. Han har i sine Værker fremlagt sine Arbejder med den største Redelighed og Soberhed, uden at indlade sig hverken paa ufyldestgørende Sammenligninger eller forhastede Slutninger. At han i nogen Maade skulde have „misforstaaet“ sin Grad som Æresdoktor fatter vi derfor ikke. Vi mener, at om nogen fik tildelt den med Rette, da var det netop Knud Rasmussen — og at vi paa dette Omraade er i Stand til at udtale os med ulige større Sagkundskab end *Lauge Koch*.

*Kaj Birket-Smith. Therkel Mathiasen.*

## Dr. Lauge Kochs Svar

Den ovenstaaende Artikel har vi forelagt Dr. *Lauge Koch*, der ønsker kort at svare.

Hvad jeg skrev i min *Kronik*, havde jeg overvejet meget nøje. Jeg har intet at tilføje og intet at bortforklare.

*Lauge Koch.*

Bladet:

ocialdemokraten

skriver den

22 DEC. 1933

# Dr. Knud Rasmussen død

*Han var netop i Bedring efter den langvarige Sygdom, da en Blodprop i Hjertet helt uventet stødte til.*

**Den store Polarforsker skal begraves paa Statens Bekostning.**



Saa snart han blev sig selv bevidst, vidste han sit Liv til Grønland og hans Drømme som Dreng gik ud paa at blive den store Opdagelsesrejsende.

## Den literære Grønlandsekspedition.

Knud Rasmussen blev Student Aaret 1900, og allerede samme Eteraaar drog han ud paa sin første lille Færd, en 2 Maaneders Tur til Lapland, hvor han bl. a. studerede Renavlen. Det var hans Drøm at omplante denne Avl til Grønland.

To Aar senere blev han Deltager i den første Grønlandsekspedition. Det var den saakaldte »literære Grønlandsekspedition« under Ledelse af Mylius Erichsen, en Ekspedition, som varede i to Aar. I Turen deltog Maleren Harald Moltke og Grønlænderen Jørgen Brønlund, der senere omkom sammen med Mylius Erichsen paa Danmarks-Ekspeditionen. Ekspeditionen gik over Melville-Bugten til Kap York, hvor den overvintrede under meget vanskelige Forhold paa samme Sted, hvor Knud Rasmussen senere skabte sin Koloni. Under denne Overvintring lagdes Grunden til det Studium af Eskimoernes Liv og Livsbetingelser, som har præget en god Del af den senere Grønlandsforskning. Den 21-aarige Student Knud Rasmussen, bidrog meget til denne Ekspeditions store Resultater. Hans Kendskab til Grønlandsk og Grønlænderne var af den største Værdi for Ekspeditionens Deltagere, saa vel som hans lyse Humør og hans store personlige Mod.

## Grundlæggelsen af Thule-Stationen.

Efter sin Hjemkomst fra denne Færd, der kom til at betyde saa meget for Knud Rasmussens personlige Udvikling og lærte ham, det han ikke kendte i Forvejen af

seslandet mellem Independence Fjord og Nordenskiöld's Ø og fik paa denne Rejse undersøgt alle de store Fjorde paa Grønlands Nordvestkyst indtil de Long Fjord. En af Grønlænderne, Henrik Olsen, der havde været med paa Danmarks-Ekspeditionen, omkom under Jagten, uden at man fandt Spor af ham, Jagten slog fejl, og Tilbagereisen var frygtelig. Da man naaede Yderlandet og den sidste Hund var spist, bukkede Dr. Wulff under for Udmattelsen og døde.

Knud Rasmussen fandt ikke, som han havde ventet, paa denne Rejse noget Spor af, at Eskimoerne var vandret Nord om Grønland til Østgrønland, men de videnskabelige Resultater af Ekspeditionen var meget rige.

## Den tredje og fjerde Thule-Ekspedition.

De næste to Thuleekspeditioner var af mindre omfattende Karakter. I den tredje deltog Knud Rasmussen ikke selv. Den ledes af nuværende Kommandør Godfred Hansen, der skulde udlægge Depoter for Roald Amundsen i Grants Land; men Knud Rasmussen havde tilrettelagt Ekspeditionen, der fandt Sted i 1919. Samme Aar startede Knud Rasmussen den 4. Thuleekspedition pr. Motorbaad rundt om Kap Farvel til Angmagssalik, hvor han indsamlede gamle grønlandske Sagn.

## Den store Bedrift, femte Thule-Ekspedition.

I Aarene 1921—24 udførte Knud Rasmussen sin største arktiske Bedrift, den femte Thuleekspedition, hvis Resultater har været saa righoldige, at Bearbejdelsen af dem endnu knapt er til Ende. For

**U**NDER UDSENDELSEN af Julehilsnerne til Grønland forleden lød der en Hilsen, som vel nok fremfor nogen glædede Grønlænderne, en Hilsen fra *Knud Rasmussen*, deres Ven, Broder og Fader, deres Høvding. Det var Knud Rasmussens Ven, Overretssagfører *Sand*, der bragte denne Hilsen. »Knud Rasmussen beder mig hilse og ønske glædelig Jul, men det er ikke en Hilsen fra et Dødsleje. Knud Rasmussen har bedt mig om at sørge for, at det

ikke blev nogen Begravelsestale, men en glad og munter Hilsen. Det gaar rask fremad med Knud Rasmussen, og Humøret er der ikke noget i Vejen med. Han glæder sig til atter til Sommer at komme op til Grønland, og være med i Arbejdet for det Land, han elsker ....»

Denne Hilsen fra Knud Rasmussen til hans Tusinder af Venner paa Grønlands Bopladser og Udsteder, var alligevel en Hilsen fra et Dødsleje, men det vidste ingen, da den blev udsendt. Knud Rasmussen var i fremadskridende god Bedring lige til i Onsdags Eftermiddags, da Sygdommen pludselig tog en alvorligere Vending, og Natten til i Gaar har en Blodprop i Hjertet taget hans Liv, — det Liv, der havde været saa rigt paa Bedrifter og Oplevelser. Hans Hilsen til Grønlænderne forleden, hvor han bebudede sin snarlige Tilbagekomst til Grønland, blev hans sidste Ord til Omverdenen.

### En eventyrlig Livsbane afsluttet.

Med den Død, der var frygtet umiddelbart efter Knud Rasmussens Hjemkomst fra Østgrønland i November, men som efter Sygdommens senere Udvikling ikke var ventet, afsluttes en Livsbane, der var rig paa Eventyr, Farer og Bedrifter, men frem for alt rig paa *Indsats*. Knud Rasmussen er ikke alene en af de store Skikkelser i Danmarks Historie, ikke alene en af Danmarks mest fremragende Forskere, ikke alene Helten for hver eneste Dreng i dette Land. Han er tillige en af vore faa Personligheder af Verdensformat, en

Mand, der regnedes blandt de største paa Polarforsknings Omraade over hele Verden, hvis Navn nævnes i samme Aandedræt, som Nansens og Amundsens, som Scotts, Stephansons, Byrds og Pearys. Hans Liv var et Eventyr, som læstes ikke alene herhjemme, men over hele Kloden.

### Født med Polarblodet i sig.

Nar Knud Rasmussen blev den store Polarforsker, han blev, skyldes det ikke mindst, at han var født med Polarblodet i sig. Over hans Barndom knitrede Nordlysen, og den hvide arktiske Sneemark, de primitive Eskimoer, hører til hans første Barneindtryk, Nordens haarde og hærdede Liv, har han ammet ind med Moder-mælken.

Knud Rasmussen fødtes den 7. Juni 1879 i Jakobshavn i Nord-

grønland. Hans Fader var Forstander for det nordgrønlandske Lærerseminarium — han døde 1918 som Sognepræst i Lynge Uggerløse — hans Moder, *Sofie Fleischer*, hørte til en Slægt, der havde gjort den største Indsats i Grønlands Udvikling. Norsk og grønlandsk Blod randt i hendes Aarer og blandedes med det sjællandske Bondeblod, tilsat med nogle Draaber jysk Blod, som Sønnen arvede fra Faderen. Hele sin Barndom var Knud Rasmussen en lille Grønlænderdreng, han legede Grønlænderbørnenes Lege, og blev hurtigt den mest forvovne af dem, den dygtigste til al Idræt, hvad enten det drejede sig om at køre et Hundespannd, skyde med Pil eller kaste. Allerede fra ganske lille talte han Grønlandsk som en Indfødt. Hans Moder talte med ham paa det Sprog.

(Forts. Side 6.)



Statsminister Stauning modtager Dr. Knud Rasmussen ved Hjemkomsten fra den første Ekspedition til Østgrønland.

Bemærk den nøjagtige Adresset Nr. 11.

**I min lille Butik  
faas den fineste OPTIK**

*Holger Hansen*

Niels Hemmingsensgade 4 Ved Amagertorvet

gelse.

Han fødtes

Grenaa, hvor hans Fader var

skomand. Han begyndte sit Arbej-

de som Træindustriarbejder paa

Randers Trævarefabrik i 1904 og

kom her hurtigt ind i Organisa-

tion. Efter sin Hjemkomst fra denne Færd, der kom til at betyde saa meget for Knud Rasmussens personlige Udvikling og lærte ham, det han ikke kendte i Forvejen af Rejsernes Teknik, gav han sig i Lag med en litterær Produktion, der vel ikke blev omfattende, men som i hvert Fald skabte ham en Position inden for Literaturen, og som gav ham et økonomisk Rygstød for sine senere Rejser. Han skrev i 1905 »Nye Mennesker« og i 1906 »Under Nordenvindens Svøbe«, der læstes meget og høstede megen Anerkendelse. 1907 skrev han en Bog om Lapland, hvortil han havde foretaget endnu en senere Rejse for at indsamle Sagn og Eventyr.

Hans Tanker kredsede dog stadig om hans Barndoms Ø, og i 1910 oprettede han saa Stationen *Thule* paa Kap York, der senere har dannet Udgangspunktet for en Række af hans store Ekspeditioner. Grundlæggelsen af denne Koloni var en Bedrift, som fik stor Betydning, og som forøvrigt spillede en ikke ringe Rolle under Processen i Haag.

### Den første Thuleekspedition.

I 1912 drog Knud Rasmussen ud paa sin første Thuleekspedition. Sammen med *Peter Freuchen* og to Eskimoer, drog han tværs over Indlandsisen med Hundeslæder til Danmarks Fjord, gennem denne og Independence Fjord til Vildtland. Han vilde have været tilbage gennem Peary-Kanalen, og vidste endnu ikke, at Mylius Erichsen havde konstateret, at denne Kanal slet ikke eksisterede. Knud Rasmussen gjorde den samme Opdagelse, og vendte saa tilbage over Indlandsisen til Thule.

Han har selv i »Min Rejsedagbog« givet en fortræffelig, frisk og festlig Skildring af denne Rejse.

### Rejsen, der kostede to Menneskeliv.

Knud Rasmussen tiltraadte sin næste store Ekspedition i 1916. Den varede til 1918.

Sammen med Dr. *Lauge Koch* og den svenske Dr. *Thorild Wulff* samt fire Grønlændere drog han ud for at undersøge Forbindel-

Bedrift, den femte Thuleekspedition, hvis Resultater har været saarigholdige, at Bearbejdelsen af dem endnu knapt er til Ende. For nylig kom det sidste Bind af den store engelske Beretning om denne Rejse.

Formaalet med denne Rejse var en Undersøgelse af Eskimoernes Liv og Færden i det nordligste Kanada, Stammens oprindelige Hjemsted, hvor den store Hovedstamme, Centraleskimoerne, endnu boede omkring Hudsonbugten. I denne Rejse deltog Knud Rasmussens gamle Kammerat *Peter Freuchen*, Dr. *Therkel Mathiasen*, Dr. *Birket Smith*, Forfatteren *Helge Bangsted* og en Del grønlandske Eskimoer. Den 7. December 1921 forlod Ekspeditionen ombord i Knud Rasmussens gamle Skib »Søkongen« Godthaab, gik gennem Hudson-Strædet til Lyon Inlet, hvor man op slog Hovedkvarteret paa en Ø, der blev kaldt Danske-Øen. Fra dette Sted drog Deltagerne enkeltvis eller Parvis ud paa en lang Række arkæologiske, etnografiske og geografiske Ekspeditioner mod Nord, Vest og Syd. Efter to Aars Ophold her havde man samlet et overordentlig rigt Udbytte, og Ekspeditionens Deltagere drog tilbage til Grønland med Undtagelse af Knud Rasmussen selv, som sammen med to Polareskimoer tiltraadte sin store, eventyrlige Rejse Nord om Kanadalangs Ishavets Kyst til Beringsstrædet. Ved Kent Peninsula stødte Filmfotograf *Leo Hansen* til, og sammen foretog de nu den sidste lange Slæderejse, til de den 14. August 1924 ankom til Kotzebue Sund, hvor Rejsen sluttede. Knud Rasmussen har selv i flere Bøger skildret denne Eventyrrejse, hvor han gik fra Eskimostamme til Eskimostamme og mødte Eskimoer, som aldrig havde set nogen hvid Mand. Hans Bog om Rejsen, »Fra Grønland til Stillehavet«, udsendes i 1925, men foruden den har han udsendt en Række Bøger fra denne Rejse, de fleste paa Engelsk, hvori han gengiver de gamle eskimoiske Sagn, som han indsamlede i Massevis af paa Turen.

### Æresdoktor med mere.

Denne Rejse, efter hvis Hjem-



Dr. Knud Rasmussen.

omst han hyldedes ved en stor-  
laaet Banket paa Skydebanen, ind-  
bragte ham Titlen som Æresdok-  
tor ved Københavns Universitet.  
Han er senere blevet Æresdoktor  
ved det berømte St. Andrews Uni-  
versitet i Skotland, har faaet For-  
tjenstmedaljen i Guld og Sølv og  
er blevet Æresmedlem af en lang  
Række videnskabelige Selskaber  
og Institutioner Verden over, uden  
at alle disse Æresbevisninger paa  
nogen Maade gjorde ham stor paa  
det. Han blev ved at være den  
samme raske Dreng, han altid hav-  
de været, og Aarene syntes at være  
gaaet nogenlunde usporligt hen  
over hans raske Indianerprofil.

### Knud Rasmussens Indsats paa Østgrønland.

I de senere Aars store Udfors-  
kning af Østgrønland har Dr. Knud  
Rasmussen indlagt sig den største  
Fortjeneste. Den 6. Thule-Ekspedi-  
tion, som kom i Stand i 1931  
samtidig med, at Lauge Koch star-  
tede sin treaarige Ekspedition, gik

optaget en stor Grønlandsfilm, paa  
hvilken der endnu arbejdes.  
Om denne Ekspedition har der  
været fortalt saa meget, at den end-  
nu vil være Læserne i frisk Minde.

## Knud Rasmussens Sygdom.

Under Opholdet i Angmagssalik  
blev Knud Rasmussen alvorligt  
syg. Det meddeltes først, at Syg-  
dommen skyldtes en Kødforgift-  
ning, men senere blev det fortalt,  
at det var en Influenza. Han var  
imidlertid saa alvorligt syg, at man  
frygtede for hans Liv, og i Ekspedi-  
tionens store Motorkutter »Ki-  
vioq« blev han ført Syd om Kap  
Farvel til Julianehaab, hvor han  
blev indlagt paa Sygehuset under  
Behandling af Dr. Laurent Chri-  
stensen. Da man mente, at en Blod-  
overførsel var nødvendig, blev  
Grønlands Handels Damper »Hans  
Egede«, som netop befandt sig ved  
Vestkysten, dirigeret ind til Ju-  
lianehaab, hvor Knud Rasmussen  
blev ombord. Ved sin An-

vil hans Aktion til Fordel for Natio-  
nalmuseet staa som et smukt Minde  
fra hans iøvrigt rige Liv.

I vide Kredse, og særlig i Grøn-  
land, vil dette Dødsbudskab vække  
dyb Sorg, jeg selv føler dybt Tabet  
af en brav Landsmand, en solid Med-  
arbejder, en herlig Ven.

### Knud Rasmussens fire store Bedrifter.

Dr. Lauge Koch udtaler:

— Der er fire Ting i Knuds Liv  
som jeg gerne vil fremhæve ved den-  
ne Lejlighed, fordi de stadig vil blive  
staaende i vort Lands Historie. For  
det første er det Oprettelsen af Koro-  
nien Thule, hvorved Knud sikrede  
Danmark den Del af Vestgrønland,  
som var amerikansk Interessesejers.  
For det andet Thule-Ekspeditionen til  
Nordgrønland, hvoraf den første nær-  
most var en Sportspræstation, men  
genialt gennemført med eskimoisk  
Teknik, og den anden Thule-Ekspedi-  
tion, der fik det tragiske Forløb, at  
to Mennesker satte Livet til paa den.  
For det tredje maa nævnes Knud Ras-  
mussens Ekspedition Nord om Cana-  
da, der bragte et saa glimrende Kend-  
skab til de canadiske Eskimoer, at  
København siden er blevet Centrum  
for denne Forskning, og for det fjer-  
de Knud Rasmussens Indsats paa  
Østgrønland. Som Menneske var  
Knud en Mand af de store Linjer. Jeg  
har rejst med ham i to Aar, og jeg  
har staaet ved Siden af ham i et Par  
af de alvorligste Øjeblikke i hans Liv.  
Dette lærte mig at kende Knud fra  
en Side, han ikke ellers bar til Skue.  
Her nede gjorde han Indtryk af at  
være en Mand med et lyst Sind, altid  
i Feststemning; men bag denne Stem-  
ning laa dyb Alvor og en stor per-  
sonlig Dygtighed. Havde han sat sig  
Opgaver, trængte han med Sejhed  
frem til Maalet, og hans ukuelige  
Vilje gjorde, at han altid naaede  
dette.

### Han havde Grønlændernes dybeste Fortrolighed.

Direktor Dugaard Jensen, Grøn-  
lands Styrelse, udtaler:

— Jeg har kendt Knud Rasmussen  
i mange Aar, lige fra jeg i 1902 kom  
til Grønland, og jeg kendte ham, me-  
dens han som Dreng gik i Skole her  
i København. Han var helt igennem  
et stort Menneske, et af de bedste,  
jeg har kendt, og hans Værk var  
saare betydeligt. Hans store Rejse  
over Indlandsisen vil stadig være et  
af de smukkeste Kapitler i arktisk  
Forsknings Historie. De Bøger, han  
skrev om Grønlænderne, var fremra-  
gende. Han havde Grønlændernes  
dybeste Fortrolighed, og han fortalte  
deres Tanker stillfærdigt og jævnt.  
Men fordi Hjertet laa bag ved, blev  
det stor Kunst. Knud Rasmussen har  
som ingen anden formaaet at binde  
Baand mellem Grønland og Danmark,  
til selv

af den danske Advokat, og som sik-  
kert gjorde et dybt Indtryk paa alle  
de Tilstedeværende og paa Domstolen.  
Dr. Rasmussen havde mange Venner  
her i Norge, og han satte Norge og  
Nordmændene meget højt. Da Geo-  
grafisk Selskab holdt Mindefest for  
Fridtjof Nansen, blev Knud Rasmus-  
sen kaldt herop for at holde Talem.

Dr. Rasmussen var et overordentlig  
charmerende og elskværdigt Menne-  
ske, som altid kunde forstaa og re-  
spekttere andres Meninger, ogsaa Me-  
ninger og Opfattelser, som var mod-  
sat hans egne. Det gav sig Udtryk  
under Grønlandsstriden. Under den-  
ne udtalte han sig overhovedet ikke  
til Bladene. Der kom aldrig et bittert  
Ord fra ham om Nordmændene; men  
han følte naturligvis dansk og stod  
helt paa det danske Standpunkt. Han  
var saaledes Medlem af Danskernes  
Grønlandsdelegation i Haag. Det er  
et stort og smerteligt Tab, som Polar-  
forskningen og Studiet af Eskimoer-  
nes Liv lider ved Knud Rasmussens  
Død.

### Knud Rasmussen og Fridtjof Nansen.

En af Knud Rasmussens bedste  
Venner i Norge, Professor A. W.  
Brøgger, hvis Navn ogsaa var stærkt  
fremme under Grønlandsstriden, ud-  
taler:

— Det er et Tab for al moderne  
Polarforskning, at Knud Rasmussen  
er død. Jeg tænker ikke blot paa alt,  
som laa foran ham af store Opgaver,  
som han havde stillet sig, og som in-  
gen anden nogen Sinde har haft alige  
Forudsætninger til at løse som han.  
Men jeg tænker paa, at han er gaaet  
bort fra Arbejdet med den 5. Thule-  
Ekspedition, som er en af de mær-  
keligste, som er gjort i Eskimoforsk-  
ningens Historie.

Han var en eruptiv Kraft, en Per-  
sonlighed af store Maal. Han følte sig  
i evig Gæld til Nansen. Dengang han  
i 1925 kom hjem fra sin store Slæde-  
rejse fra Grønland til Stillehavet,  
samlede han nogle norske Venner  
ombord i »Frederik VIII«, medens  
den laa i Oslo. Her hyldede Nansen  
ham i en lille Tale, som bar frem  
baade Fagmandens Beundring og  
Vennens Lykkefølelse ved udført  
Daad.

Fem Aar efter, 17. Maj 1930, gik  
Knud Rasmussen bag Nansens Kiste  
udover Drammensvejen i Oslo i det  
stille store Tog, flankeret paa begge  
Sider af Aarets Studenterungdom.  
Han gik alene. Der havde dannet sig  
et naturligt Rum for ham i Toget,  
som en tavs Hyldest om dette deres  
sidste Møde.

Et Venskab gennem mange Aar  
haand og stærkt sammen, og det stod  
sin Prøve i Grønlandssagen, da vi  
stod mod hverandre saa stejlt, som  
2 Mennesker kan gøre.

## Smigrende fransk Udtalelse om Knud

ikke i disse Dage et højt og flot  
rantræ adskillig Opsigt, ikke alene  
på Grund af sin imponerende Stør-  
relse, men ogsaa, fordi dets Farve i

Urenligt Bageri  
i Drødensgade.

amme raske Dreng, han altid havde været, og Aarene syntes at være aaet nogenlunde usporligt hen over hans raske Indianerprofil.

## Knud Rasmussens Indsats paa Østgrønland.

I de senere Aars store Udforskning af Østgrønland har Dr. Knud Rasmussen indlagt sig den største Fortjeneste. Den 6. Thule-Ekspedition, som kom i Staud i 1931 samtidig med, at Lauge Koch startede sin treaarige Ekspedition, gik til det sydlige Østgrønland. Det var væsentlig en Kortlægnings-ekspedition, men samtidig saa Knud Rasmussen Lejlighed til at foretage en Række arkæologiske og folkloristiske Studier. Aaret efter afgik den 7. Thule-Ekspedition, atter til Østgrønland. Denne Gang hentede Ekspeditionen i Angmagalik Dr. Therkel Mathiasen, som foretog en Række interessante Undersøgelser af gamle Nordbo- og gamle Eskimo-Bopladser. Blandt andet vil man huske de rige Fund paa Skjoldungen. Ekspeditionen i Aar var en Fortsættelse og Afslutning paa den 7. Thule-Ekspedition. Forinden havde Knud Rasmussen deltaget i den tyske Filmsekspedition, som med Flyveren Udet optog S. O. S.-Filmen. Ogsaa paa Knud Rasmussens egen Ekspedition blev der under Ledelse af den tyske Filmsmand Dr. Dallsheim

ning, men senere blev det fortalt, at det var en Influenza. Han var imidlertid saa alvorligt syg, at man frygtede for hans Liv, og i Ekspeditionens store Motorkutter »Kivio« blev han ført Syd om Kap Farvel til Julianehaab, hvor han blev indlagt paa Sygehuset under Behandling af Dr. Laurent Christensen. Da man mente, at en Blodoverførsel var nødvendig, blev Grønlands Handels Damper »Hans Egede«, som netop befandt sig ved Vestkysten, dirigeret ind til Julianehaab, hvor Knud Rasmussen blev taget ombord. Ved sin Ankomst til København var Knud Rasmussen meget syg, mere end hans Venner lod Offentligheden vide, og man frygtede endnu engang for hans Liv. Efter en Uges Ophold paa Amtssygehuset kom der imidlertid nogen Bedring, og denne Bedring syntes at være vedvarende. Feberen forsvandt. Kræfterne vendte tilbage, og Humøret var godt, saaledes som det blev meddelt Grønlænderne i Radioen forleden.

Det var ved 4-Tiden i Onsdags, at hans Tilstand pludseligt forværedes. Han var dog ved Bevidsthed det meste af Aftenen og havde ingen større Smerter ud over nogle Anfald af Aandedød. Kl. 1.20 døde han stille. Overlæge Jørgensen behandlede ham til det sidste. Knud Rasmussens Hustru og Børn var til Stede ved Dødslejet.

## En af de bedste Sønner, vort Land har haft.

### En Udtalelse af Statsminister Stauning.

Statsminister Stauning udtaler i Anledning af Knud Rasmussens Død: — Dette Dødsfald kommer som en uhyggelig Overraskelse. Vi ventede saa sikkert, at Faren var overstaaet, vi glædede os over Efterretningerne om Fremgang i Helbredelsen og føler os derfor endnu mere ramt af Dødsbudskabet.

Det er et meget stort Tab, vi har lidt. Det gælder Familien, Venne-

skaren, Videnskaben, Grønland og Danmark.

Knud Rasmussen var vel nok en af de bedste Sønner, vort Land har haft. Hans Indsats i Grønlandsforskningen er fremragende, og endnu havde han en stor Plan, som altsaa ikke blev helt fuldført. Hans Kærlighed til Grønlands Befolkning, som han selv tilhørte, var varm og rig, og hans Kendskab til alt deroppe overgik, hvad andre formaaede.

Knud Rasmussen var imidlertid ikke blot optaget af Grønland, han var Dansk og ydede derfor ogsaa Bistand paa andre Felter, og sær-

— Jeg har kendt Knud Rasmussen i mange Aar. Lige fra jeg i 1902 kom til Grønland, og jeg kendte ham, medens han som Dreng gik i Skole her i København. Han var helt igennem et stort Menneske, et af de bedste, jeg har kendt, og hans Værk var saare betydeligt. Hans store Rejse over Indlandsisen vil stadig være et af de smukkeste Kapitler i arktisk Forsknings Historie. De Bøger, han skrev om Grønlænderne, var fremragende. Han havde Grønlændernes dybeste Fortrolighed, og han fortalte deres Tanker stillfærdigt og jævnt. Men fordi Hjertet laa bag ved, blev det stor Kunst. Knud Rasmussen har som ingen anden formaaet at binde Baand mellem Grønland og Danmark, og hans Indsats vil staa til evne Tider.

### Den største Eskimoforsker, der har levet.

Knud Rasmussens Ledsager paa den femte Thule-Ekspedition, Dr. phil. Therkel Mathiasen, udtaler:

— Det er med den største Sorg, jeg modtager Budskabet om Knud Rasmussens Død. Han var et herligt Menneske, en pragtfuld Rejsekammerat og den største Eskimo-Forsker der har levet. Eskimoernes aandelige Kultur var hans egentlige Felt. Ingen havde som han Evnen til hurtigt at blive gode Venner med primitive Eskimoer og forestaa deres hemmelige Tanker og faa deres religiøse Forestillinger at vide. Hans tre store Bind om Centraleskimoernes aandelige Kultur vil til alle Tider staa som et pragtfuldt Monument over hans Liv og Virken.

### En Udtalelse af Docent Hoel.

Danmarks skarpeste Modstander under Grønlandsstriden, Docent Adolf Hoel i Norge, udtaler:

— Dr. Knud Rasmussen var uden Tvivl den største nulevende Kender af Eskimoerne, som han omfattede med en glødende Interesse. Det gav sig et smukt Udslag i Haag under Grønlandsprocessen, da han skrev et varmtfølt Indlæg, som blev læst af

Knud Rasmussen bag Nansens Kiste udover Drammensvejen i Oslo i det stille store Tog, flankeret paa begge Sider af Aarets Studenterungdom. Han gik alene. Der havde dannet sig et naturligt Rum for ham i Toget, som en tavs Hyldelse om dette deres sidste Møde.

Et Venskab gennem mange Aar bandt os stærkt sammen, og det stod sin Prøve i Grønlandsagen, da vi stod mod hverandre saa stejlt, som 2 Mennesker kan gøre.

## Smigrende fransk Udtalelse om Knud Rasmussen.

Paris, Torsdag.

«Le Temps» skriver i en Artikel om Knud Rasmussen: »Den arktiske Verden vil aldrig mere helt blive det for os, som den var, da vi blev indført i den af denne charmerende Aand, der i sig forbandt de to Racer, hvis Blod var blandet i hans Aarer.»

Idet Bladet skriver om Knud Rasmussens Kariere, minder det om, at den afdøde Forsker var Æresdoktor ved talrige Universiteter, og at han fik det geografiske Selskab i Paris' Medalje, ligesom han var Officer af Æreslegionen.

## Knud Rasmussen begravnes paa Statens Bekostning.

Statsminister Stauning har i Gaar truffet Beslutning om, at Knud Rasmussen skal begravnes paa Statens Bekostning. Direktør Daugaard Jensen overbragte Enken Meddelelse herom. Fru Knud Rasmussen vil selv træffe nærmere Bestemmelse om Tid og Sted.



Knud Rasmussen modtages af Undervisningsminister, Fru Nina Bang efter Hjemkomsten fra den 6. Thuleekspedition.

... disse Dage et højt og flot træ adskillig Opsigt, ikke alene paa Grund af sin imponerende Størrelse, men ogsaa, fordi dets Farve i en høj Grad adskiller sig fra Kolernes. Det er oversprøjtet med Mel og skinner holdt og sølvagtigt i Taagen — et usædvanligt Syn.

Direktør for »Transvaal Steel« i Johannesburg kommer i Dag hertil for at holde Jul hos sin Familie her.

Retspræsident N. C. Boeg kommer Morgen hertil fra Konstantinopel for at holde Jul hjemme.

I Forbindelse med Pressens Radio-udsendelse 3. Juledag den 27. ds. Kl. 19.10 et Interview med Indenrigsminister Bertel Dahlgaard: Konventionsloven og dens Virkninger. Ved Mikrofonen Indenrigsminister Bertel Dahlgaard og Redaktør Gunnar Nielsen.

Juleaften Kl. 8—8½ bliver der Balmusik fra Domkirkens Taarn. Programmet er Julemelodier.

Rosenborg-Samlingerne er lukket Juleaftensdag, 1. Juledag og Nytårsdag.

Kunstindustrimuseet er lukket Juleaftensdag, Nytaarsaftensdag, men åbent 2. Juledag og Nytaarsdag fra Kl. 1—4.

Biblioteket er lukket fra Søndag 1. ds. til Tirsdag den 2. Januar. Nationalmuseet er lukket Juleaften og 1. Juledag.

Social-Demokraten har modtaget følgende Bidrag:

Til »De Gamle«: Fra Systuen Danske Skjortefabriker 11 Kr. 25 Øre.

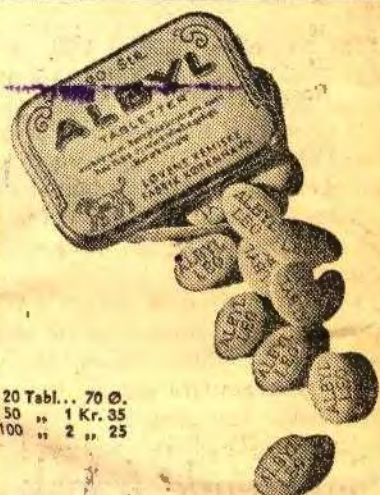
To Mand, en Smed og hans Læring, var i Hatting ved Horsens gaaet ned i en Vandbeholder for at male den indvendig, og de anvendte netop Systemet med Paastrykning af Farver.

Da de havde opholdt sig i Vandbeholderen i nogen Tid, var det dem umuligt at komme op af Beholderen igen.

Deres Raab om Hjælp blev hørt af andre paa Værkstedet, og der sendtes Bud efter Falcks Redningskorps i Horsens, der fik de to Mand bragt op af Beholderen.

Deres Tilstand vakte imidlertid vildest Bestyrtelse. Baade Smed og Lærling var døddrukne. De ravede rundt som fulde Mænd, sludrede oven sig og vilde sikkert være faldet med Glans for en Spiritusprøve.

Bliver Rugbrødet hurtigt tørt? Prøv  
**SCHLÜTER-BRØD**  
A/S  
BRØDFABRIKEN  
HAFNIA



er den bedste og billigste Form for Acetylsalicylsyre. Virker paa samme Maade uden Syrens ubehagelige Bivirkninger.

Faas paa alle Apoteker i Originalpakning. Hver Tablet er stempet „Albyl Leo“.

Løvens kemiske Fabrik.

**NUTIDENS URLAGER**  
**RATEBETALING**  
Forhør vore Betingelser ved Køb af Ure, Radio eller Grammofon.  
**Absalonsgade 25**  
Vester 7961

**LINOLEUM**  
**EM. MEYER**  
Farvergade 15  
Centr. 1495  
Centr. 1496

Det rigtige JULE-PAALÆG  
for store og smaa er

**Joms**  
lækre Paalægs-Chokolade  
En Pakke til 5 Stk. Mad  
25 Øre.  
Faas overalt.

Havlebænke (eget Fabrikat) i 6 Størrelser fra Kr. 12.25 Værktøjskasser med kompl. Værktøj fra Kr. 2.85 til Kr. 25.00. Løvsavværktøj fra Kr. 1.50 til Kr. 4.15. Børneværktøj fra Kr. 2.15 til Kr. 2.90. Værktøj for Metalstøjd i stort Udvalg f. Eks. Skruestikke Kr. 0.90. Boremaskiner Kr. 1.55 i Sæt f. 6 Stk. Kr. 2.00 o.s.v.  
Kun de bedste Kvaliteter føres og til absolut billigste Priser.  
Leverender til Statens Skoleundervisning.  
Værktøj- og Havlebænkfabrik  
**H. Olsen**  
Vognmagergade 11. Kbhvn. K.  
C. 4749.  
Grundlagt 1878.  
Bemærk den nøjagtige Adresse: Nr. 11.

**I min lille Butik**  
faas den fineste **OPTIK**  
**Holger Hansen**  
Niels Henningsensgade 4 Ved Åmagerdøren

Den Lægehjælp, der i Øjeblikket er til vor Disposition, er meget stærkt optaget, og en virkelig Undersøgelse af Alkoholforgiftningerne ved Paastrykning af Lakfarver kræver yder-

ligere, at undersøger og Fejltagelser undgaas, hvis der nu bliver indledet en effektiv Undersøgelse af hele dette vigtige Spørgsmaal, og at der derefter tilflyder Ophøjtheden fyldstgørende Besked om Resultatet.

## Træindustriarbejderforbundets Formandsvalg

Hovedkasserer Jens Jensen valgtes i Gaar af den ekstraordinære Kongres til V. S. Petersens Efterfølger.

**Ludvig Sørensen, Aarhus, valgtes til Hovedkasserer.**

Da Social-Demokratens Kontrahentmøde for en Maanedstid siden enstemmigt valgte Formanden for Dansk Træindustriarbejderforbund V. S. Petersen til Forretningsfører for vort Blad, blev det nødvendigt for Forbundet at søge sig en ny Førstemand.

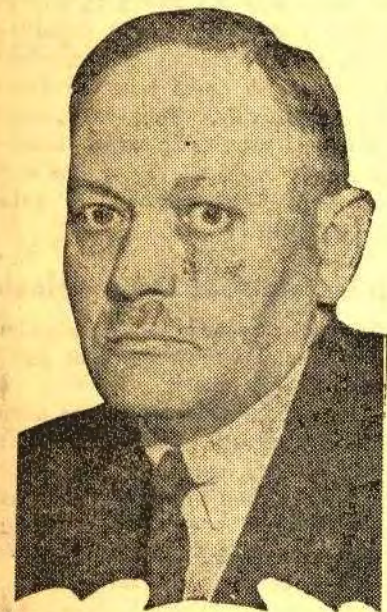
I den Anledning afholdtes i Gaar i »Folkets Hus« paa Jagtvejen en ekstraordinær Kongres, hvori ca. 150 Repræsentanter for Træindustriarbejderforbundets Afdelinger Landet over deltog.

Resultatet af Kongressens Forhandlinger blev, at man med Akklamation valgte Forbundets Hovedkasserer Jens Jensen til Forbundsformand og Formanden for Aarhus Afdeling Ludvig Sørensen til Hovedkasserer i Jens Jensens Sted.

Kongressen, der ledes af Otto Jørgensen, Odense, fik et ret hurtigt Forløb. Der stod en Debat om, hvorvidt man skulde lade den i Sommer valgte Rejsesekretær Michael Petersen bestride baade Posten som Rejsesekretær og som Hovedkasserer; men dette afvistes under Hensyn til de store Opgaver, der ligger og venter paa en Rejsesekretærs gennemgribende Arbejde rundt om i Afdelingerne. Et Arbejde, som Kongressen rigtigt saa var for værdifuldt til at indtage en Andenrangs Plads blandt Organisationsopgaverne.

**De nye Mænd.**

Som allerede nævnt valgtes Jens Jensen med Akklamation til For-

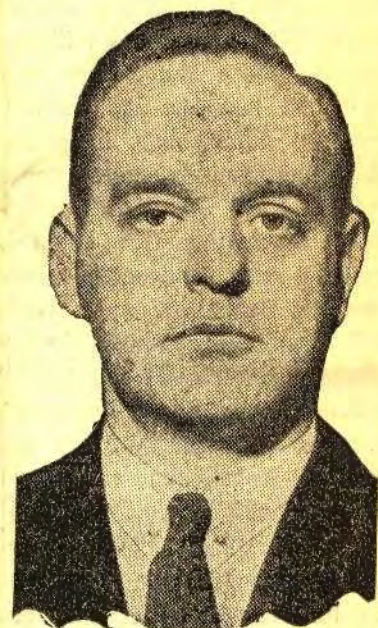


bundsformand, efter at V. S. Petersen paa Hovedledelsens Vegne havde anbefalet ham til Stillingen.

Forbundets nye Formand, hvis Portræt vi her bringer, er allerede en kendt Mand i dansk Fagbevægelse.

Han fødtes 1881 i Lyngby ved Grenaa, hvor hans Fader var Træskomand. Han begyndte sit Arbejde som Træindustriarbejder paa Randers Trævarefabrik i 1904 og kom her hurtigt ind i Organisa-

tionsarbejdet som Medlem af Randers-Afdelingens Bestyrelse og blev dens Formand gennem 15 Aar. I 1909 valgtes Jens Jensen ind i Forbundets Hovedbestyrelse, i 1916 valgtes Kongressen ham til Sekretær, og i 1926 blev han overdraget Hovedkassererposten. Gennem disse mange Aars Arbejde i Forbundets Tjeneste er hans Indsigt blevet parret med hans nøgter- en Sans og Klogskab, og vi føler os overbevist om, at Forbundet i ham har faaet en værdig Afløser for V. S. Petersen.



Den nyvalgte Hovedkasserer Ludvig Sørensen er 41 Aar gammel og født i Aarhus, hvor han tidligt

## Landarbejderne Anerkendelse a

Men samtidig kritiseres, at i

**Krav om yderligere Foranstaltninger**

Paa et Hovedbestyrelsesmøde, som Landarbejderforbundet afholdt den 19. og 20. December, vedtoges følgende Resolution, stillet til Statsministeren og den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe:

Landarbejderforbundets Hovedbestyrelse, forsamlet til Møde den 19. og 20. December, ønsker ved nærværende overfor Regeringen og den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe at udtale sin Anerkendelse af, at det trods langvarige og meget besværlige Forhandlinger er lykkedes for Regeringen at tilvejebringe en Kriseordning, som mildner de vanskelige Kaar for de Arbejdsløse, og som samtidig tilsigter at give mere Beskæftigelse til den arbejdsløse Armé.

Vi konstaterer med Beklagelse, at de reaktionære Partier atter har brugt deres Landstingsflertal til paa

Hotel  
Juledagene.

altid

**LMBLAD**

**DEN LILLE TABLET**  
MED DEN STORE VIRKNING

100 Aspirin-Tabletter koster Kr. 5.00.

fremme Beskæftigelsen paa Landet og forbedre Boligforholdene

**Arbejdstiden bør nedsættes.**  
Under Henvi- sning til den lange Arbejdstid paa Landet skal vi ligeledes henstille til Regeringen at tage Spørgsmaalet om en Nedsættelse af Arbejdstiden for Landbruget og Landkommunerne op til nærmere Behandling og derom fremsætte Lovforslag for ogsaa herved at give Beskæftigelse til flere Hænder.

**Skatten skal betales.**  
Lyngby-Taarbæk Kommune, der havde faaet et Skattebeløb til Gode hos en Gartnermedhjælper, henvendte sig for nogen Tid siden til Medhjælperens nye Arbejdsgiver, Hotel- ejer Carl Nielsen, Missionshotellet, Vesterbrogade, og gav ham Paalæg om at tilbageholde Beløbet i Medhjælperens Løn. Dette Paabud tog Hotelejereren imidlertid intet Hensyn til. Sogneraadet gik derfor til Byretten, og i Gaar idømte Dommer Chr. Christensen Hotelejereren en Bøde paa 20 Kroner, som tilfalder Lyngby-Taarbæk Kommunes Kasse.



ST. REGNEGADE 2, KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,895

Bladet: **Politiken**

skriver den

22 DEC. 1933

„Politiken“s Kronik.

22—12—33

## Knud Rasmussen

Dr. Lauge Koch skildrer  
Knud Rasmussens store Indsats  
som Polarforsker.

Med Knud Rasmussen gaar en af vor Tids store Skikkelser bort. Han havde de Evner og Egenskaber, der gør en Mand til Sagnhelt, en Mand, om hvem Historier og Anekdoter grupperer sig. Efterhaanden som Aarene gaar, vil han utvivlsomt blandt Grønlændere og Danske i det Land, han helt tilhørte deroppe mod Nord, blive ligesom en af de store Sagnskikkelser, han saa ofte selv fortalte om. Han ejede en Charme i sit Sind, der øjeblikkelig gjorde ham til Midtpunkt, hvor han kom, skabte ham en Menighed af Beundrere, som ikke altid saa kritisk paa ham.

Naar *Politiken* i Dag beder mig skrive om Knud, saa gør jeg det gerne, for jeg har meget at sige ham Tak for. Men jeg forstaar ogsaa den Opgave, man har givet mig, saaledes, at jeg har Lov til helt at sige min Mening om ham, selv om den maaske paa enkelte Punkter afviger fra andres.

Det er vanskeligt i et Liv, der er saa rigt paa Begivenheder som Knuds,

at tage frem enkelte Ting fremfor andre. Der er dog enkelte Resultater, der vil blive staaende, og som rager højt op over de andre. Der er først og fremmest Oprettelsen af Thule-Stationen i Nordvestgrønland, hvor *Peary* havde arbejdet i næsten 20 Aar. Paa sin første virkelige Ekspedition, den litterære, havde Knud Rasmussen været heroppe. Han havde rejst senere som ung, beskeden Mand og lært Eskimoerne at kende. I 1910 oprettede han saa Thule-Stationen privat, fordi Staten ikke mente at kunne gøre det. De første Aar var vanskelige, der skulde baade Diplomati og Takt til. De første Aar var ogsaa fattige. En stor, rig amerikansk Ekspedition boede deroppe i de Aar, og der var Besvær baade med Amerikanerne og med Eskimoerne. Det var først henimod Slutningen af Krigen, at Thule-Stationen økonomisk set blev et godt Foretagende.

I Grønlands Historie vil Oprettelsen af Thule-Stationen, der i Realiteten betød, at ogsaa Nordvest- og Nordgrønland blev dansk, blive nævnt først blandt Knud Rasmussens Bedrifter.

Senere fulgte Thule-Ekspeditionerne. Den første, Rejsen frem og tilbage over Indlandsisen sammen med *Peter Freuchen* og to Eskimoer, var en genial Udnyttelse af den gamle

eskimoiske Rejseteknik og formede sig som en straalende Sportspræstation.

Paa anden Thule-Ekspedition til Grønlands Nordkyst slog den eskimoiske Rejseteknik ikke til; vi sultede hele Sommeren, og Grønlænderen *Hendrik Olsen* og Svenskeren *Dr. Wulff* døde under Ekspeditionen. Knud gik her noget uden for sit egentlige Felt, og undertiden var han mismodig derover.

Men under disse Ekspeditionen gik det op for Knud, at de Egne, der mest interesserede ham, var dem, hvor der tidligere havde levet Eskimoer; han syntes, at disse Indlandsis-Rejser og Rejser i det allernordligste Grønland laa lidt uden for hans Livsopgave. Dette førte vel med sig, at han i de kommende Aar samlede sig mere om sin Ungdoms store Drøm: Rejsen nord om Kanada med Besøg hos næsten alle nulevende Eskimostammer. Denne Rejse realiseredes i 1921—24, og Knud blev med den vor eneste Polarforsker af Verdensformat. Dens største Resultat blev vel det danske Studium af de kanadiske Stammer og de uhyre Samlinger, der for alle Tider vil sikre København som et Centrum for Eskimoforskning.

Da Østgrønlands-Problemet begyndte at rykke frem, var Knud en alt for aktiv og levende Natur til ikke at tage Del ogsaa i dette Arbejde. Han til-

bragte de sidste Aars Somre paa Grønlands Kyst, væsentlig mellem Julianehaab og Ammagssalik, som Leder af store Ekspeditioner med mange Op-gaver. Men ogsaa her var hans Kærlighed hos det Folk, han tilhøre, ogsaa her var det disse Egenes Værdi som Jagtgebet for Eskimoerne samt Østgrønlændernes Sagnverden, der havde hans egentlige Kærlighed.

De fire Bedrifter, jeg her har nævnt, som vel hver for sig var store nok til at bevare en Mands Navn for Efterverdenen: Oprettelsen af Thule-Stationen, Thule-Ekspeditionerne til Nordgrønland, Rejsen nord om Kanada og Rejserne i Sydøstgrønland, selv det, der bliver staaende efter Knud. En anden Ting, mindre haandgribelig, men maaske af ikke mindre Værdi, er Knuds store Indsats i Arbejdet for Samhørigheden mellem Danske og Grønlændere, det intime Samarbejde, den dybe Forstaaelse, der nu besjæler Danske og Grønlændere, den Stemning, der hersker mellem de to Lande og de to Folk, hvor uhyre forskellige de end er. Ogsaa her har Knud vel ydet en Indsats, der maaske regnes blandt de største.

Ser man paa Knuds Forfatterskab saa møder man her en Produktion af meget forskellig Værdi. Den Bog han slog igennem med, „Nye Mennesker“, er maaske hans bedste. He-

har vi Naturbeskrivelsen, Skildringen af Livet i Grønland, der blev en af Traadene i Knuds Forfatterskab, og han staar her uovertruffet. Her har vi Sagnene indrammede i Naturbeskrivelsen. Senere spaltedes hans Forfatterskab ud i en Række Rejsekildringer, ikke altid af lige stor Værdi, og i en Række Sagn, frit behandlet, saaledes at det vist bliver svært for Efterverdenen at skelne mellem, hvad der er Kerne, og hvad der er Knuds egen straalende Skæl om disse Sagn. De to Ungdomsvenner, Knud Rasmussen og *Peter Freuchen*, er hver for sig blevet store Forfattere. Knud skrev, hvad han mente var Videnskab, det blev undertiden Romanstof, *Freuchen* kaldte sine Bøger Romaner, og meget af det blev Virkelighedsskildring. Jeg er ikke ene om at staa usikkert over for Værdien af Knud Rasmussens Sagnsamlinger. Man støttede ham ikke altid rigtig paa dette Punkt. Knud stod fra sin tidligste Ungdom med Beundring og Ydmyghed over for Videnskaben, og han vilde gerne tjene den. At skrive Etiketter laa Knuds Natur fjernt, men man har fortalt mig, at de Samlinger, som han personlig bragte hjem fra Kanada fra Rejser, hvor kun han havde besøgt de paagældende Stammer, var yderst omhyggeligt etiketterede.

Knud kendte, da han var ung, helt

sin Begrænsning. At blive Æresdoktor stod for ham som hans Livs store Drøm, som han vist egentlig ikke turde haabe paa vilde gaa i Opfyldelse. Det er et Spørgsmaal, om man skulde have givet ham denne Titel. Han opfattede den som noget andet og mere end en Titel, han følte den som et videnskabeligt Stempel og misforstod den.

Knud og jeg rejste sammen paa vel nok den alvorligste af hans Ekspeditioner, anden Thule-Ekspedition i 1916—18. To af vore Kamerater døde under denne Rejse, *Hendrik Olsen* omkom, vi véd ikke hvordan, og *Dr. Wulff* døde af Sult kort efter Hjemrejsen over Indlandsisen. Vi rejste ud paa en Ekspedition, der skulde vare 3 Maaneder, og kom hjem 25 Maaneder efter. Knud har selv engang kaldt denne Rejse for hans første virkelige store Ekspedition. For os, der overlevede den, blev det en haard, men en god Skole. Ogsaa Knud lærte meget af den. Den Teknik, der fejrede saa straalende Triumfer paa første Thule-Ekspedition under hans Ledelse, blev her en Fallit. Under Rejsen kom Knud og jeg naturligvis Gang paa Gang til at overveje Spørgsmaal for eller imod, Spørgsmaal, der gjaldt Livet. Jeg husker saaledes Nat-ten til den 1. Juni oppe paa Nordkysten. Jeg kom hjem fra en Tur,



ST. REGNEGADE 2. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Sladet: **Politiken**

skriver den

22 DEC. 1933

hold til den samlede import i 1931 og herunder 70,600 Tons polske Kul, som

som et rent administrativt, teknisk Spørgsmaal.

Varen, men ogsaa hvorledes denne Erhvervelse nærmere maa dokumenteres.

der viste, at Peary-Kanalen ikke eksisterede. Det forandrede fuldstændig vore Rejseplaner, og Natten igennem diskuterede vi frem og tilbage. Jeg raadede til at vende om. Til sidst tog Knud en Beslutning og sagde: — Nej, vi skal løse vore Opgaver og saa gaa, til vi ikke kan mere.

Det gjorde vi saa. Det var Knuds Autoritet, det var hans Viljekraft, der gennemsyrede Rejsen hjem over Indlandsisen, saaledes at i alt Fald kun Dr. Wulff døde af Følgerne af den. Naar Knuds og mine Veje i de senere Aar skiltes, saa skyldes det ikke, som nogle har troet, en forskellig Opfattelse af Dispositioner fra den Rejse. Alle de Spørgsmaal har vi for længst gennemdebatteret, og jeg tror, at jeg i Knuds Sted vilde have handlet som han. Det har jeg ogsaa sagt ham.

Naar man har oplevet saa meget sammen, som Knud og jeg har gjort det, bliver Ord saa fattige. Jeg skylder ham saa umaadelig meget fra de Aar, vi rejste sammen, og mange Gange under mine senere Rejser har jeg draget Nytte af, hvad jeg dengang lærte.

Naar disse Linjer læses, ved vel op imod Halvdelen af Grønlands Befolkning, at Knud er død. Slæderne,

der har kørt i Dagevis for at naa ned til Julehandelen, vil bringe Budskabet rundt til de mange smaa Bopladser. Der vil gaa Uger, før alle i Grønland véd om det.

Knud er vist det eneste Menneske, der ikke alene har set alle Grønlændere, men man kan vist ogsaa med fuld Ret sige, at han kendte dem. Den sidste af Kolonierne besøgte han i Sommer, det var Scoresby Sund. Her så jeg ham for sidste Gang. Jeg kom med Flyvemaskine, det blæste op, der var megen Is, og dybt under os så vi den lille Motorbaad, hvormed han havde foretaget den lange Rejse op fra Ammagssalik. Kort efter landede vi, men jeg kunde ikke komme om Bord, vi maatte raabe til hinanden, og i nogle hastige Minuter skitserede vi hinandens Ekspeditioner op med løsrevne Sætninger, svære at høre i Sogangen og Vinden. Jeg ser ham endnu for mig, som han stod der om Bord i det lille Skib. Som altid, naar Knud kom, flokkedes Eskimoerne om ham, og mange af Omegnens Eskimoer var om Bord som Gæster.

Knud har selv været glad for at være født, for den moderne Teknik med Flyvning satte ind i Polarlandene. Gladest var han i Spidsen for

et stort Optog af Slæder, den første, naar der var Bjørnespor.

I Lobet af Foraaret vil Rygterne om Knuds Død gaa videre ud over de kanadiske Tundraer. Fjerne, ueviliserede Stammer vil høre om ham og mindes den store Mand. Ligesom hvert Barn i Grønland kendte ham, og alle Grønlændere kendte ham og havde festet med ham, saaledes var han kendt fra Grønland til Stillehavet, den største, som det eskimoiske Folk har fostret. Han blev sit Folks Talsmand ikke alene her i Danmark, men ogsaa da den kanadiske Regering efter hans store Rejse kaldte ham over som Raadgiver for Reformarbejdet blandt de kanadiske Eskimoer.

En Række af Knud Rasmussens Handlinger forklares derved, at han var dansk Borger og følte sig som dansk. En Række andre Handlinger forklares ud fra, at han var Grønlænder, med grønlandsk Blod i sine Aarer, og følte sig saa nært knyttet til det Folk, hvorfra han var udgaaet. Han var sin Stammes, sit Folks stærke, Son og sit Land en god Borger, og alle Danske skylder ham Tak for, hvad han har udrettet for sit Land.

Lauge Koch.

#### VEJEN TIL

gaar gennem Tryksvarene Deres Tryksag Farve- og Illustrations

Siems Bo  
Jernbanegade 6

#### JULESKILTE

alle Størrelser og Farve- og Illustrations  
VITO. Rekl

#### ÆDELG

Et Parti meget smalle Størrelser og Farve- og Illustrations  
net Jagtvej 200 og Ser

#### MASSE

for Kontor og Hjemmetegning og Beskrivelse  
C 586 til Politiken.

#### LAV JULEKON

Vi leverer raa Mand 2 Kr. pr. 1/2 kg. Grulfølger. Varerne bringer Post. Frimærker mod Alfr. Møller & Co., Stuen, Porten tilvenstr

#### Fehaar

A/S N. C. Rom,  
Central 4153.

#### Foden sælge

Køb direkte fra Foden Jern-Juletræsod. Brug. Pris + Paaske  
tier à mindst 50 Stk.

#### Hestegul

Ca. 300 Tdr. gule Jord — er til Salg Kilo frit leveret i Jylland til Teglgat Telefon 39 eller 448

#### Dansk Pater

paa en „Anordning anlæg“, tilhørende holmen — Motala, nyttelsesretten erhvervede til:

A/S De forenede  
Chr. d. 9.



ST. REGNEGADE 2. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Politiken**

skriver den **22 DEC. 1933**

# Danmarks Hæder til sin store Forsker ved hans Død

*Knud Rasmussen troede ikke selv, at han skulde dø og planlagde paa sin sidste Dag nye store Arbejder*



Sidste Billede af Knud Rasmussen paa Grønland — et Filmbillede fra Knud Rasmussens store Grønlandsfilm, fotograferet af den tyske Ekspert Dr. Fanck.

**K**LOKKEN 1½ Natten til i Gaar døde Dr. Knud Rasmussen paa Gentofte Amtssygehus. Dødsbudskabet modtoges langt uden for Danmarks og Grønlands Grænser med Sorg: den store Polarforsker, en sjælden Personlighed, en enestaaende Ven var død — uventet, netop som et glædeligt Budskab om Bedring var naaet ud fra Hospitalet efter et langt Sygeleje. Han blev kun 54 Aar gammel.

Han kom hjem fra Grønland, Infektionen havde bredt sig til næsten alle Organer, og han var i høj Grad febril. Personlig tror jeg ikke paa Kædforgiftning som Aarsag til hans Sygdom. Alle de andre, der havde spist af Kødet, fejlede ikke det mindste — nej, det har været en Influenza, og den kender vi i Virkeligheden saa lidt til. I den sidste Uge var der imidlertid tydelige Tegn paa, at han rettede sig, Feberen forlod ham, og vi havde efter to Maaneders Kamp Lov til at haabe paa fuldstændig Helbredelse ... og saa bliver man slaaet ned. Ja, jeg

nægter ikke, at dette Dødsfald har berørt mig personlig.

— Blev Knud Rasmussen pludselig syg?

— Ja, Onsdag Formiddag var han helt frisk og fik endda Lov til at modtage et Besøg. Men ved 16-Tiden blev det pludselig saa galt, at vi straks tilkaldte hans Hustru og Børn, hvoraf den ene Datter er Sygepleje-Elev her paa Hospitalet — paa den Afdeling, hvor Faderen laa. Ogsaa hans Sekretær, Frk. Emmy Langberg var til Stede. En kort Tid

tes det, som om Pulsen rettede sig noget



Sidste Billede af Knud Rasmussen paa Grønland — et Filmbillede fra Knud Rasmussens store Grønlandsfilm, fotograferet af den tyske Ekspert Dr. Fanck.

**K**LOKKEN 1½ Natten til i Gaar døde Dr. Knud Rasmussen paa Gentofte Amtssygehus. Dødsbudskabet modtoges langt uden for Danmarks og Grønlands Grænser med Sorg: den store Polarforsker, en sjælden Personlighed, en enestaaende Ven var død — uventet, netop som et glædeligt Budskab om Bedring var naaet ud fra Hospitalet efter et langt Sygeleje. Han blev kun 54 Aar gammel.

Knud Rasmussen havde selv — mens han i Sommer under sin Sygdom paa Grønland saa Muligheden af at dø i Øjnene, besluttet, at han vilde begraves i dybeste Stilhed, kun under Deltagelse fra den snævraste Slægt. End ikke de nærmeste Venner skulde med. I dette ændres intet, skønt i Aftes Statsminister Stauning som et Udtryk for hele Landets Sorg og store Anerkendelse af den Dødes Fortjenester bød Fru Knud Rasmussen om Tilladelse til, at hendes Mand begravedes paa Statens Bekostning.

Det er første Gang, en saadan Hæder paa denne Maade vises Mindet om en dansk Mands særlige Fortjenester. Fru Dagmar Rasmussen tog da ogsaa imod Hr. Staunings Anmodning, men fastholdt, at Begravelsen sker i Stilhed.

Heller ikke Dagen for Begravelsen vil blive bekendtgjort.

## Hans Sygdom og de sidste alvorlige Timer

Vi havde i Gaar Eftermiddags en Samtale med Overlæge Jørgensen, der personlig stærkt berørt, fortalte om Knud Rasmussens Sygdom og sidste Timer:

— Han var forfærdelig medtaget, da

han kom hjem fra Grønland, Infektionen havde bredt sig til næsten alle Organer, og han var i høj Grad febril. Personlig tror jeg ikke paa Kødforgiftning som Aarsag til hans Sygdom. Alle de andre, der havde spist af Kød, fejlede ikke det mindste — nej, det har været en Influenza, og den kender vi i Virkeligheden saa lidt til. I den sidste Uge var der imidlertid tydelige Tegn paa, at han rettede sig, Feberen forlod ham, og vi havde efter to Maaneders Kamp Lov til at haabe paa fuldstændig Helbredelse ... og saa bliver man slaet ned. Ja, jeg

nægter ikke, at dette Dødsfald har berørt mig personlig.

— Blev Knud Rasmussen pludselig syg?

— Ja, Onsdag Formiddag var han helt frisk og fik endda Lov til at modtage et Besøg. Men ved 16-Tiden blev det pludselig saa galt, at vi straks tilkaldte hans Hustru og Børn, hvoraf den ene Datter er Sygepleje-Elev her paa Hospitalet — paa den Afdeling, hvor Faderen laa. Ogsaa hans Sekretær, Frk. Emmy Langberg, var til Stede. En kort Tid

tes det, som om Pulsen rettede sig noget — men saa forstod vi, at Blodproppen i de skønnede Hjertevæv betød Døden. Gaar det nedad? spurgte han mig, og jeg forstod, at han var klar over, hvor det bar hen. Han var klar næsten til det sidste, klar og rolig ... Kl. 1½ i Nat indtraf Døden.

## Saa længe der er Liv, er der Haab, sagde han selv, lige før han døde.

Om Eftermiddagstimerne, da Knud Rasmussen blev syg, fortæller en af hans Slægtninge:

— Vi var alle fulde af Fortrøstning til, at Knud skulde komme over det. Han havde de sidste Dage faaet Lov til at ligge i en Hal i fri Luft nogle Timer. Saa i Gaar Eftermiddag, mens hans Hustru sad hos ham, sagde han som i et Sæt: — Jeg bliver daarlig, det gør ondt i Hjertet.

— Vidste han i Aftenens Løb, at han skulde dø?

— Det véd vi ikke. Paa Grønland i Sommer saa han Døden i Øjnene og talte roligt om, hvad der maaske nu vilde hende for ham. I de sidste Timer, da han saa sin Hustrus og sine Børns Ångstelse, var tværtimod han den, der forsøgte at holde Modet oppe. Saa længe der er Liv, er der jo Haab, sagde han flere Gange. Og ikke længe før det var forbi, prøvede han at smile.

Dr. Knud Rasmussen laa i Sommer med sin store Motorbaad „Kivioq“ i Angmagsalik for at samle Sagn og i øvrigt holde alle Tradene i Ekspeditionsarbejdet i sin Haand — da han efter en stor eskimoisk Fest blev angrebet af en alvorlig Kødforgiftning. Allerede da frygtede man for hans Liv, og „Kivioq“ satte da Kursen sydpaa rundt Kap Farvel til Julianehaab.

Den ca. 800 km lange Rejse afkræftede Knud Rasmussen saa meget, at Dr. Laurent Christensen paa Sygehuset i Julianehaab maatte foretage en Blodtransfusion. Sygdommen havde nu udviklet sig som en ondartet Influenza med Lungebetændelse, men efter fjorten Dages Ophold paa Sygehuset kunde Knud Rasmussen alligevel sendes hjem med „Haus Egede“. Det gik godt, og straks efter Ankomsten hertil førtes han til Gentofte Amtssygehus, hvor han har henligget siden under Behandling af Overlæge Axel Jørgensen.

Feberen havde svært ved at forlade ham, men Bedringen var alligevel, navnlig i de sidste Dage, saa betydelig, at den nærmeste Familie saa smaat tænkte paa at faa ham hjem i Juledagene.

I Forgaars havde Knud Rasmussen saaledes Besøg af sin grønlandske Ven og Medarbejder, Sagnfortælleren Kavale Andreassen, der er kommet hertil for at støtte Knud Rasmussen under Udarbejdelsen af det store indsamlede Sagumaterialie, og han erklærede sig klar til at gaa i Gang med det allerførste ...

# Mindeord over Danmarks store Grønlands-Forsker.

*Statsminister Th. Stauning:*

## En af de bedste Sønner, vort Land har haft.

DETTE Dødsfald kommer nu som en uhyggelig Overraskelse. Vi ventede saa sikkert, at Faren var overstaet, vi glædede os over Efterretningerne om Fremgang i Helbredelsen og føler os netop derfor endnu mere ramte af Dødsbudskabet.

Det er et meget stort Tab, vi har lidt. Det gælder Familien, Venneskaren, Videnskaben, Grønland og Danmark.

Knud Rasmussen var vel nok en af de bedste Sønner, vort Land har haft. Hans Indsats i Grønlandsforskningen er fremragende, og endnu havde han en stor Plan, som altsaa ikke blev helt fuldført. Hans Kærlighed til Grønlands Befolkning, som han selv delvis tilhørte, var varm og rig, og hans Kendskab til alt deroppe overgik, hvad andre formaaede.

Knud Rasmussen var imidlertid ikke blot optaget af Grønland, han var Dansk og ydede derfor ogsaa sin Bistand paa andre Felter, og særlig vil hans Aktion til Fordel for Nationalmuseet staa som et smukt Minde fra hans i øvrigt rige Liv.

I vide Kredse og særlig i Grønland vil dette Dødsbudskab vække dyb Sorg, jeg selv føler dybt Tabet af en brav Landsmand, en solid Medarbejder, en herlig Ven.

*Th. Stauning.*

*Dr. Lauge Koch:*

## Dyb Beundring og Taknemlighed.

NAAR det ikke helt uventede Budskab om Knud Rasmussens Død indløber, og man alligevel noget pludseligt skal samle Indtryk fra hans Liv og Gerning, saa har hans Liv jo formet sig saa begivenhedsrigt, at det er vanskeligt straks at faa en Oversigt over alt, hvad han har udrettet. Der er dog straks visse Ting, der toner frem forud for andre. Først og fremmest Oprettelsen af Thule-Stationen paa et Tidspunkt, da Staten vanskeligt kunde gribe ind. Med den Station blev Nordvest-Grønland dansk

der blev fra denne Ekspedition hjembragt uhyre Samlinger, som for alle Tider vil gøre København til Hjemsted for Eskimo-Forskning.

Grønlands-Spørgsmaalet kaldte atter Knud frem i første Linie, og i de sidste Somre fandt man ham som Leder af store Ekspeditioner til Sydøst-Grønland.

En 5. Ting maa maaske nævnes her: hans store Indsats i Danmarks Forstaaelse af Eskimoernes Liv og Interesse for Grønland.

I to Aar har jeg rejst med Knud Rasmussen paa den alvorligste af hans Ekspeditioner. Der dukker mange Minder frem for mig om de Aar. Jo ældre jeg bliver, desto mere forstaar jeg, hvor meget jeg skylder ham, hvor meget jeg har lært af ham. Naar man som Knud og jeg ofte har maattet diskutere Spørgsmaal, hvis Løsning gjaldt Liv og Død, saa bliver Ord nu saa fattige. Men jeg tænker med dyb Beundring og Taknemmelighed paa, hvad han har betydet for mig, og takker ham for, hvad han har udrettet for sit Land.

*Lauge Koch.*

*Dr. Göbbels:*

## „Et Forbillede paa en virkelig mandig Type.“

Dr. Göbbels skriver i Anledning af Knud Rasmussens Død:

Jeg modtog lige nu Meddelelsen om det haarde Tab, som det danske Folk har lidt ved sin energiske Forsker Knud Rasmussens Død. Knud Rasmussen vil altid for Verdens Øjne staa som en tapper Kæmpe; langt ud over sine videnskabelige Fortjenester vil han for Ungdommen i alle Lande være et Forbillede paa en virkelig mandig Type.

*Dr. Göbbels.*

## Prof. H. Simmons: Hans Arbejde grundlæggende for al Fremtid.

Den svenske Grønlandsforsker, Professor Herman Simmons, der har overvintret paa Grønland i fire Aar, udtaler:

— Med fuld Grund kan man sige, at Knud Rasmussen indtog en Særstilling indenfor den arktiske Forskning. Som Polarreisende besad han en Evne til at

Knud Rasmussens pludselige Bortgang er et meget stort Tab ikke blot for Danmark, men for Alverdens Geografer. Han indtog en fremragende Stilling blandt Polarforskerne, og det er ikke overdrevet at sige, at han efter Amundsens og Nansens Død indtog Førstepladsen blandt arktiske Pionerer. Hans Arbejde i Grønland er betydeligt i alle Henseender, de Ekspeditioner, han udførte der, kan betragtes som Forbillede, og de gav ham en udmærket Forberedelse til hans store Udforskning af det amerikanske Fastlands yderste Norden. Hans Rejse fra Hudson-Bugten til Beringstrædet vil blive staaende som en storslaet Bedrift. Knud Rasmussen berigede Geografien med værdifulde Iagttagelser; men det var Etnologien, der var hans Hovedemne, og hans Forskning har bragt et uvurderligt Materiale angaaende Eskimoerne. Før Knud Rasmussen var Eskimoerne kun kendt fra Arbejder om Grønlænderne og nogle Værker om Pelsjægerens Liv i Canada. Knud Rasmussens og hans Medarbejders Arbejder har gjort os bekendt med Eskimoernes Liv. Det, der stiller Knud Rasmussen i Spidsen, er dog hans store Evne som Fortæller. Han forstod Polarlandenes og deres Indbyggeres Poesi og gengav sine Indtryk paa den jævne, mest henrivende Maade. I en fransk Læzers Øjne rager Knud Rasmussen langt op over mange Forskere. Han forstod at gøre alt, hvad han skrev, tillokkende. Han var lige saa stor en Kunstner, som en tapper Forsker.

*Charles Rabot.*

*Prof. H. Backlund:*

## En særegen Type blandt Verdens Videnskabsmænd.

Den svenske Professor Helge Backlund udtaler:

En virkelig Mand er død. Han var en ganske særegen Type blandt Verdens Videnskabsmænd. Han levede sig ind i Milieuet og fandt sig til Rette deri paa en Maade, som kun den kan, der har de naturlige Forudsætninger derfor. Samtidig med at han levede under de primitive Forhold, brugte han de mest moderne Forskningsmetoder. Han udnyttede paa en enestaaende Maade det begrænsede og vanskeligt bearbejdelige Materiale, der stod til hans Raadighed.

Knud Rasmussens Energi har altid været ukuell. Skønt han nu ikke mere var nogen Dreng, tog han Aar for Aar op til Grønland og gennemførte de mest effektive Ekspeditioner.

Privat var Knud Rasmussen en beskedne Mand med et lunt Glimt i Øjet. Han havde mange Venner, ikke mindst i Sverige, der i Dag med Sorg modtog Døds-

*Docent Adolph Hoel:*

## „Den største nulevende Kender af Eskimoerne.“

Docent Adolph Hoel udtaler:

Polarforskningen og Studiet af Eskimoerne ilder et stort og smerteligt Tab ved Knud Rasmussens Bortgang. Han var uden Tvivl den største nulevende Kender af Eskimoerne. Han omfattede dem med en glødende Interesse, der gav sig et vakkert Udtryk i Haag under Grønlands-Processen, da han skrev et varmtfølt Indlæg. Det blev læst op af den danske Advokat og gjorde sikkert et dybt Indtryk paa alle de Tilstedeværende og paa Domstolen.

Knud Rasmussen var et usædvanligt charmerende og elskværdigt Menneske, der altid forstod og respekterede andres Meninger — ogsaa naar de var modsat hans egne. Det gav sig Udtryk under Grønlands-Striden, da han overhovedet ikke udtalte sig til Aviserne. Der kom aldrig et bittert Ord fra ham mod Nordmændene.

Knud Rasmussen havde mange Venner her i Norge, og han satte Norge og Nordmændene meget højt. Da Geografisk Selskab skulde holde sin Mindefest for Fridtjof Nansen, blev Knud Rasmussen kaldt til Oslo for at holde Mindetalen.

*Adolf Hoel.*

*Ingeniør M. Ib Nyeboe:*

## „Den store Ener — Undtagelsen“.

Formanden for Thule-Komiteén, Ingeniør M. Ib Nyeboe udtaler:

— Jeg var sammen med Knud Rasmussen med til at starte Thule-Stationen i Nordvestgrønland i 1910, og jeg var Formand for hans Komité under alle hans Ekspeditioner: 1., 2. og 4. Thule-Ekspedition i Nordgrønland og 5. Thule-Ekspedition Nord om Canada til Alaska. Derfor kom jeg selvfølgelig til at staa Knud Rasmussen nær — og det er jo en kendt Sag, at hvert eneste Menneske, der traf ham, kom til at holde af ham. Han var ganske enestaaende som Menneske i alle Retninger, en virkelig Undtagelse, et af den Slags Mennesker, man kun træffer een Gang i sit Liv. En Festens Mand var han, men Arbejdet kom først. Alt anvendte han til ubehersket Arbejde. Og var han stor i Modgang, saa var han endnu større i Modgang.

en stor Plan, som altsaa ikke blev helt fuldført. Hans Kærlighed til Grønlands Befolkning, som han selv delvis tilhørte, var varm og rig, og hans Kendskab til alt deroppe overgik, hvad andre formaaede.

Knud Rasmussen var imidlertid ikke blot optaget af Grønland, han var Dansk og ydede derfor ogsaa sin Bistand paa andre Felter, og særlig vil hans Aktion til Fordel for Nationalmuseet staa som et smukt Minde fra hans i øvrigt rige Liv.

I vide Kredse og særlig i Grønland vil dette Dødsbudskab vække dyb Sorg, jeg selv føler dybt Tabet af en brav Landsmand, en solid Medarbejder, en herlig Ven.

Th. Stauning.

Dr. Lauge Koch:

### Dyb Beundring og Taknemlighed.

NAAR det ikke helt uventede Budskab om Knud Rasmussens Død indløber, og man alligevel noget pludseligt skal samle Indtryk fra hans Liv og Gerning, saa har hans Liv jo formet sig saa begivenhedsrigt, at det er vanskeligt straks at faa en Oversigt over alt, hvad han har udrettet. Der er dog straks visse Ting, der toner frem forud for andre. Først og fremmest Oprettelsen af Thule-Stationen paa et Tidspunkt, da Staten vanskeligt kunde gribe ind. Med den Station blev Nordvest-Grønland dansk og ikke, som der var Udsigt til, amerikansk. Saa følger i Knuds Liv Thule-Ekspeditionerne til Nord-Grønland, den første sammen med Peter Freuchen, en straalende Sportspræstation, frem og tilbage over Indlandsisen paa een Sommer, derefter 2. Thule-Ekspedition, hvor den eskimolske Rejse-Teknik ikke slog til, og hvor Grønlænderen Henrik Olsen og Dr. Wulf døde.

I de følgende Aar samlede Knud sig om sit Livs største Opgave: Rejsen Nord om Canada i Aarene 1921—24;

af ham. Naar man som Knud og jeg ofte har maattet diskutere Spørgsmaal, hvis Løsning gjaldt Liv og Død, saa bliver Ord nu saa fattige. Men jeg tænker med dyb Beundring og Taknemmelighed paa, hvad han har betydet for mig, og takker ham for, hvad han har udrettet for sit Land.

Lauge Koch.

Dr. Göbbels:

### „Et Forbillede paa en virkelig mandig Type.“

Dr. Göbbels skriver i Anledning af Knud Rasmussens Død:

Jeg modtog lige nu Meddelelsen om det haarde Tab, som det danske Folk har lidt ved sin energiske Forsker Knud Rasmussens Død. Knud Rasmussen vil altid for Verdens Øjne staa som en tapper Kæmpe; langt ud over sine videnskabelige Fortjenester vil han for Ungdommen i alle Lande være et Forbillede paa en virkelig mandig Type.

Dr. Göbbels.

### Prof. H. Simmons: Hans Arbejde grundlæggende for al Fremtid.

Den svenske Grønlandsforsker, Professor Herman Simmons, der har overvintret paa Grønland i flere Aar, udtaler:

— Med fuld Grund kan man sige, at Knud Rasmussen indtog en Særstilling indenfor den arktiske Forskning. Som Polarrejsende besad han en Evne til at klare sig med meget ringe Udrustning og leve af Landets egne Produkter i en Udstrækning som yderst faa, om overhovedet nogen kunde. Forklaringen er naturligvis at søge i hans eskimolske Afstamning.

Hans Arbejde indenfor Polarforskningen maa for al Fremtid faa grundlæggende Betydning.

Dr. Charles Rabot:

### Lige stor som Kunstner som Forsker.

Den kendte franske Polarforsker Charles Rabot udtaler:

Værker om Pelsjægerens Liv i Canada. Knud Rasmussens og hans Medarbejders Arbejder har gjort os bekendt med Eskimoernes Liv. Det, der stiller Knud Rasmussen i Spidsen, er dog hans store Evne som Fortæller. Han forstod Polarlandenes og deres Indbyggernes Poesi og gengav sine Indtryk paa den jævne, mest henrivende Maade. I en fransk Læzers Øjne rager Knud Rasmussen langt op over mange Forskere. Han forstod at gøre alt, hvad han skrev, tillokkende. Han var lige saa stor en Kunstner, som en tapper Forsker.

Charles Rabot.

Prof. H. Backlund:

### En særegen Type blandt Verdens Videnskabsmænd.

Den svenske Professor Helge Backlund udtaler:

En virkelig Mand er død. Han var en ganske særegen Type blandt Verdens Videnskabsmænd. Han levede sig ind i Milieuet og fandt sig til Rette deri paa en Maade, som kun den kan, der har de naturlige Forudsætninger derfor. Samtidig med at han levede under de primitive Forhold, brugte han de mest moderne Forskningsmetoder. Han udnyttede paa en enestaaende Maade det begrænsede og vanskeligt bearbejdelige Materiale, der stod til hans Raadighed.

Knud Rasmussens Energi har altid været ukuelig. Skønt han nu ikke mere var nogen Dreng, tog han Aar for Aar op til Grønland og gennemførte de mest effektive Ekspeditioner.

Privat var Knud Rasmussen en beskedne Mand med et lunt Glimt i Øjet. Han havde mange Venner, ikke mindst i Sverige, der i Dag med Sorg modtog Dødsbudskabet.

Med Knud Rasmussen mistede Polarforskningen sikkert den sidste af hans Type.

Kommandørkaptajn Bistrup:

### En af Danmarks store Mænd.

Kommandørkaptajn Bistrup:

Knud Rasmussen er død. Et Budskab, som ikke alene her i Landet, men langt ud over dets Grænser vil blive modtaget med Sorg. En af Danmarks store Mænd, hvis Livsbane og Gerning er blevet kendt vider om Land for den Energi og Uforfærdethed, hvormed han altid fulgte Vejen til Maalet og naaede det, er gaaet bort. Men fremfor alt lyser for os den Personlighedens Magt, der stod om Knud Rasmussen. Han var den ideale Leder, og han havde den sjældne Evne at kunne forene Chefens Egenskaber med Kammeratens, hvilket viste sig i hans enestaaende Ridderlighed, som altid gav Kammeraterne Æren og Takken for den vel gennemførte Ekspedition, medens han selv nøjedes med Ansvar. At læse Knud Rasmussens Ekspeditionsbeskrivelser er som at møde ham selv, som han var, fuld af Liv og Lyst og med en Energi, der som en fejende Stormvind kom over os og rev os med sig. Som den fødte Grønlænder, med det grønlandske Blod forfriskende og fornyende rullende gennem sine Aarer gav han hele sit Liv hen i Arbejdet for det Land, hvor han var født, og som han elskede. Men ogsaa Danmark var han en god Søn. Hvem her i Landet kender ikke Knud Rasmussens Navn, og hvem vil ikke sørge dybt over det Tab, Nationen her har lidt? Dog intet Steds vil Sorgen være dybere end i Grønland, hos de mange Venner han i Aarenes Løb vandt sig deroppe. Og intet Steds vil Tabet være større end hos det Folk langt højt mod Nord ved Thule og Etah, og hvad nu alle de Steder hedder, hvis Hytter han igennem mange Aars Rejser har besøgt, hos de Fangere, hvis Jagter og Besværigheder han som en af deres egne delte med dem, de Kvinder, hvis Historier og Sagn han fik dem til at fortælle for senere under digterisk Form at lade dem komme os til gode. Nationen har mistet en af sine store Sønner. Ære være hans Minde.

ligt charmerende og elskværdigt Menneske, der altid forstod og respekterede andres Meninger — ogsaa naar de var modsat hans egne. Det gav sig Udtryk under Grønlands-Striden, da han overhovedet ikke udtalte sig til Aviserne. Der kom aldrig et bittert Ord fra ham mod Nordmændene.

Knud Rasmussen havde mange Venner her i Norge, og han satte Norge og Nordmændene meget højt. Da Geografisk Selskab skulde holde sin Mindefest for Fridtjof Nansen, blev Knud Rasmussen kaldt til Oslo for at holde Mindetalen.

Adolf Hoel.

Ingeniør M. Ib Nyeboe:

### „Den store Ener — Undtagelsen“.

Formanden for Thule-Komitéen, Ingeniør M. Ib Nyeboe udtaler:

— Jeg var sammen med Knud Rasmussen med til at starte Thule-Stationen i Nordvestgrønland i 1910, og jeg var Formand for hans Komité under alle hans Ekspeditioner: 1., 2. og 4. Thule-Ekspedition i Nordgrønland og 5. Thule-Ekspedition Nord om Canada til Alaska. Derfor kom jeg selvfølgelig til at staa Knud Rasmussen nær — og det er jo en kendt Sag, at hvert eneste Menneske, der traf ham, kom til at holde af ham. Han var ganske enestaaende som Menneske i alle Retninger, en virkelig Undtagelse, et af den Slags Mennesker, man kun træffer een Gang i sit Liv. En Festens Mand var han, men Arbejdet kom først. Alt anvendte han til ubehersket Arbejde. Og var han stor i Medgang, saa var han endnu større i Modgang.

Den Kreds af Mennesker, der stod som hans Raadgivere angaaende Ekspeditionerne, saa ikke uden Bekymring paa hans Ekspeditioner til Sydøstgrønland i de sidste Aar. Vi kendte ham nemlig saa godt, at vi vidste, at han i Følge sin Natur maatte være Sjælen helt og udeelt i en Ekspedition, saa at hver Detail gik gennem ham. Det kan gaa, naar man er ude paa en Rejse med en seks-syv Deltagere, men paa en stor Ekspedition med Snese af Mennesker, med Flyvemaskiner etc., stiller det saa store Krav til Lederen, at der skal en stærkere Fysik til end hans, for at bære det. Heri ligger selvfølgelig ingen Kritik overfor de dygtige Folk, han havde med i Sydøstgrønland. Med dem samarbejdede han fortræffeligt, og i det hele taget gælder det, at der aldrig har været Ufred paa hans Ekspeditioner; Deltagerne elskede ham ganske simpelt. Men han var nu engang den store Ener, og det var ham umuligt ikke selv at følge med i alle Detailler i Stedet for at overlade noget af Ansvar til de Unge.

Derfor var det ikke uden Grund, at vi var betænkelige ved disse sidste Rejser. Desuden mente vi som alle andre, at han allerede havde udført fuldt ud, hvad man kunde forlange af ham.

Desværre fik han ikke Tid til at fuldende Publikationerne fra sine senere Ekspeditioner, men de er dog saa langt fremskredne, at Arbejdet sikkert kan gøres færdigt af hans dygtige Medarbejdere som Therkel Mathiasen og Birket-Smith.

Han var en Festens Mand i Livet, og han døde med et Smil paa Læben. Jeg var ude at se til ham i Morges — han saa ud, som om han sov og smilede i Søvn.

Taliu.

Dr. phil. Therkel

Mathiasen:

### Den af alle, som har betydet mest for Eskimo-Forskningen.

Det er svært at skulle sige nogle faa Ord om en Mand som Knud Rasmussen, stor som Polarrejsende, stor som Eskimoforsker og stor som Menneske. Han er den af alle og i alle Tider, der har betydet mest for Eskimoforskningen; han havde en Evne som ingen anden til at trænge ind i Eskimoens primitive Sin-

Hoel:

## ulevende Kender moerne."

Hoel udtaler:

en og Studiet af  
et stort og smerte-  
Rasmussens Bort-  
den Tvivl den største  
der af Eskimoerne.  
dem med en glødende  
v sig et vakkert Ud-  
er Grønlands-Proces-  
ev et varmtfølt Ind-  
est op af den danske  
forde sikkert et dybt  
e de Tilstedeværende

en.  
ussen var et usædvan-  
e og elskværdigt Men-  
forstod og respekta-  
ninger — ogsaa naar  
hans egne. Det gav sig  
Grønlands-Striden, da  
et ikke udtalte sig til  
kom aldrig et bittert  
od Nordmændene.

ussen havde mange  
ørge, og han satte Nor-  
ndene meget højt. Da  
skab skulde holde sin  
Fridtjof Nansen, blev  
en kaldt til Oslo for  
etalen.

Adolf Hoel.

Ib Nyeboe:

## re Ener — Und- agelsen".

er Thule-Komiteen, Inge-  
boe udtaler:  
nmen med Knud Rasmus-  
starte Thule-Stationen i  
d i 1910, og jeg var For-  
Komité under alle hans  
2. og 4. Thule-Ekspedi-  
land og 5. Thule-Ekspedi-  
Canada til Alaska. Derfor  
lgelig til at staa Knud  
— og det er jo en kendt  
eneste Menneske, der traf  
t holde af ham. Han var  
ende som Menneske i alle  
virkelig Undtagelse, et af  
nesker, man kun træffer  
Liv. En Festens Mand var  
ejdet kom først. Alt an-  
ubehersket Arbejde. Og  
Medgang, saa var han  
Modgang.

af Mennesker, der stod som  
re angaaende Ekspeditio-  
uden Bekymring paa hans  
il Sydøstgrønland i de sid-  
ndte ham nemlig saa godt,  
at han i Følge sin Natur  
Sjælen helt og udelt i en  
aa at hver Detail gik gen-  
kan gaa, naar man er ude  
med en seks-syv Deltagere,  
tor Ekspedition med Sne-  
med Flyvemaskiner etc.,  
store Krav til Lederen, at  
ærkere Fysik til end hans,  
et. Heri ligger selvfølgelig  
verfor de dygtige Folk, han  
Sydøstgrønland. Med dem  
han fortreffeligt, og i det  
lder det, at der aldrig har  
aa hans Ekspeditioner; Del-  
de ham ganske simpelt. Men  
engang den store Ener, og  
umuligt ikke selv at følge  
taller i Stedet for at over-  
Ansvaret til de Unge,  
det ikke uden Grund, at vi  
ige ved disse sidste Rejser.  
te vi som alle andre, at han  
e udført fuldt ud, hvad man  
ge af ham.

ik han ikke Tid til at fuld-  
tioner fra sine senere Eks-  
en de er dog saa langt frem-  
Arbejdet sikkert kan gøres  
hans dygtige Medarbejdere  
Mathiassen og Birket-Smith.  
n Festens Mand i Livet, og  
ed et Smil paa Læben. Jeg  
se til ham i Morges — han  
om han sov og smilede i

og faa alt draget frem, der gemte sig i  
dettes dunkleste Kroge; ingen anden har  
tillærmelsesvis fremskaffet et saa stort  
Materiale til Belysning af Eskimofolkets  
aandelige Kultur, som han.

Men ogsaa andre Grene af Eskimo-  
forskningen omfattede han med glødende  
Interesse, jeg kan her særlig tale om  
mit Hovedfelt, Arkæologien, hvis Betyd-  
ning for Løsningen af de store Eskimo-  
problemer han havde fuld Forstaaelse af.  
Og her skylder jeg ham mere end nogen  
anden: Det var ham, der i 1921 tog mig  
bort fra Skolekatedret i Viborg, for at  
sætte mig i Spidsen for det arkæologiske  
Arbejde paa 5. Thule-Ekspedition, han  
skaffede efter Hjemkomsten Penge til Be-  
arbejdelse af Materialet og til Beretnin-  
gernes Trykning, og i Fjor havde jeg  
atter Lejlighed til at deltage som Arkæo-  
log i 7. Thule-Ekspedition til Grønlands  
Sydøstkyst.

Som Ekspeditionsleder var han stor,  
han behandlede sine Ekspeditionskamme-  
rater som voksne Mennesker, lod dem  
hver især udarbejde deres Planer og hjalp  
dem paa bedste Maade til at udføre dem.  
Alle, som havde været paa Ekspedition  
med Knud Rasmussen, elskede ham og  
er dybt bedrøvede over hans Død, og over  
at det herlige Ekspeditionsliv med Knud  
nu for steds er forbi.

Therkel Mathiassen.

A. W. Brøgger:

## En Personlighed af stort Maal.

Professor A. W. Brøgger, udtaler:

— Det er et Tab for al moderne Po-  
larforskning, at Knud Rasmussen er død.  
Jeg tænker ikke blot paa alt det, der  
laa foran ham af store Opgaver, som  
han havde stillet sig, og som ingen an-  
den nogensinde har saadanne Forudsæt-  
ninger for at løse som han, men jeg  
tænker paa, at han gaar bort i Arbejdet  
med den femte Thule-Ekspedition, der er  
en af de vanskeligste i Eskimoforsknin-  
gens Historie. Han var en eruptiv Kraft,  
en Personlighed af stort Maal. Han følte  
sig i evig Gæld til Fridtjof Nansen. Den  
Gang han i 1925 kom tilbage fra sin store  
Glæderejse fra Grønland til Stillehavet,  
samlede han nogle Venner om Bord i  
„Frederik den Ottende“, medens Skibet  
laa i Oslo. Her hyldede Nansen ham i

en Tale, der bar frem baade Fagman-  
dens og Vennes Lykkefølelse ved udført  
Daad. Det var en Stund fyldt af de to  
Mænds Møde, og som de stod der lige  
over for hinanden, den lyse Fridtjof Nan-  
sen og den lille mørke smidige Knud  
Rasmussen, saaledes ønsker vi, at vi skal  
kunne bevare dem i Mindet alle Dage.  
Fem Aar efter, den 17. Maj 1930, gik  
Knud Rasmussen bag Nansens Kiste ud  
over Drammensvejen i Oslo. I det stor-  
stillede Tog, der var flankeret paa begge  
Sider af Studenter og Ungdom. Han gik  
alene. Der havde dannet sig et natur-  
ligt Rum for ham i Sørgetoget, som tavst  
var Vidne til dette deres sidste Møde. Et  
Venskab gennem mange Aar bandt os  
stærkt sammen. Det bestod ogsaa sin Prøve  
i Grønlandssagen, i hvilken vi stod imod  
hinanden saa stejlt som to Mennesker  
nu kan det. Mit sidste Møde med ham  
var i Flyvemaskinen fra Amsterdam, Da-  
gen efter Dommen i Haag. Han respek-  
terede min Harne og Forførdelse, saa-  
ledes som jeg respekterede hans Tilfreds-  
hed.

Hans sidste Hilsen var ridderlig og  
venlig, ligesom han selv var det gennem  
hele sit Liv. Han var et af de oprinde-  
ligste frodigste Mennesker, jeg har kendt.

Albert Engstrøm:

## „En af Danmarks største Sønner“.

Albert Engstrøm udtaler ved Budskabet  
om Knud Rasmussens Død:

— Danmark ved bedst, hvad Tabet af  
Knud Rasmussen betyder. Han var en af  
Landets største Sønner og blandt alle,  
den, der mest var egnet til det Arbejde,  
der fører hans Navn til Efterverdenen.  
Han var den fødte Fører og højt elsket  
af Eskimoerne.

For mig personlig betyder Knud Ras-  
mussens Død et stort Tab, han var en  
af mine allerbedste og næreste Venner.  
Vort Venskab skriver sig fra 1899, da han  
kom til Sverige for at opholde sig i Lap-  
land om Sommeren.

Knud Rasmussen var ikke blot Forsker,  
han førte ogsaa en af de fineste Penne,  
og maa regnes for en stor Digter. Saa  
vidt jeg ved, har han ogsaa været fore-  
slaaet til Nobelprisen i Litteratur, og var

det kommet an paa mig, havde der intet  
været til Hinder for, at han havde faaet  
Prisen.

Astrid Balle, Komiteen for

Grønlænderinders

Uddannelse.

## „Han talte den grønlandske Kvindes Sag.“

KNUD ER DØD, dette Budskab vil i  
Dag lyde ud over Danmark og  
Grønland. Sorg vil der blive overalt i  
Grønland, og Juleforberedelserne standse  
for at dvæle ved det tunge og uforstaae-  
lige, at Knud ikke mere lever.

Knud Rasmussen var den, som først  
talte den grønlandske Kvindes Sag. Da  
han kom hjem fra sin store Rejse Nord  
om Amerika, udtalte han: „Saa længe vi  
ikke faar Kvinderne med, kan vi andre  
arbejde, saa meget vi vil, for Grønland,  
det vil altid være forgæves.“

Knud Rasmussen stod vort Arbejde  
nær, altid opmuntrende og hjælpende,  
altid forstaaende og god. Et dybt Savn  
vil føles i vort Arbejde for den unge  
grønlandske Kvinde, og en oprigtig Tak  
bringer vi ham og beder vore Venner  
staa stærkt og trofast sammen med os  
for at føre den Sag videre, han tillagde  
saa stor Betydning, for vort kære Grøn-  
land.

I et Ære være Knud Rasmussens Min-  
de ønsker vi alle Julefred og Juleglæde.

Astrid Balle.

## Lange Minde- Artikler i de engelske Blade.

Fra vor Korrespondent.  
LONDON, TORSDAG

ALLE de engelske Aftenblade bringer  
i Aften spaltelange Nekrologer med  
Billeder i Anledning af Dr. Knud Ras-  
mussens Død. Bladene minder navnlig  
stærkt om, at det var Knud Rasmussen,  
der løste Franklin-Gaaden, som 39 en-  
gelske og amerikanske Ekspeditioner for-  
gæves havde søgt at løse.

## Franske Mindeord

Fra vor Korrespondent.  
PARIS, ONSDAG

I Anledning af Dr. Knud Rasmussens  
Død skriver Geografen Yves Goblet i  
„Le Temps“:

Den danske eller snarere grønlandske  
Forsker Knud Rasmussen er død, og den  
arktiske Verden vil ikke for os være, hvad  
den var, naar vi stiftede Bekendtskab  
med dens Liv gennem denne dragende  
Aand, der forenede begge Racer. Hans  
Arbejder om Eskimoernes Liv er henri-  
vende skrevet. Hans Stil fører os ind i  
en anden Verden, og vi nyder samtidig  
Tankens Friskhed og den fuldendte viden-  
skabelige Metode.

AARØS

645 900  
750 1005  
50 Minutter  
bekvemmeste  
Sønderjylland

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

— Det er e  
Professor A.  
En Person

egynder den storpolitiske

i Gaar udsatte det engelm-

ament sine Møder til 29.

en ikke alt for interessant

samling er sluttet. Herbert

Liberales er gaaet i formel

n, uden at dette dog har

sat mærkbare Spor. Regeringen er

stadig blevet holdt til Ilden med sin

Rustningspolitik, uden at man har

kunnet opnaa forstaaelige Forkla-

ringer om dens Planer, og Uden-

rigsminister Simons Erklæring i

Underhuset i Gaar gjorde ingen

Forskel i saa Henseende. Men Op-

positionens Fordringer om udenrig-

ske Resultater, samtidig med at et

overvejende Flertal af Offentlig-

heden paa Forhaand erklærer sig

mod Deltagelse i enhver Fastlands-

krig, er for øvrigt mildest talt uri-

melige. Med ganske anderledes

Konsekvens er Regeringen derimod

gaaet frem, hvor det gælder Be-

skyttelsen af det hjemlige Land-

brug.

En opsigtsvækkende Foranstalt-

ning er dog saa vidt gennemført,

som Underhuset har godkendt de

Lovforslag, hvorved London-Rege-

ringen overtager Kontrollen med

viklingen inden for det britiske Rige

gaaet i Retning af større og større

politisk Bevægelsesfrihed for Kro-

nens selvstyrende Besiddelse; navn-

lig i det sidste Tiaar har denne Be-

vægelse taget Fart. Verdenskrisen,

der mærkes overalt, har nu ogsaa

vendt Vognen i denne Henseende

for Storbritanniens ældste Koloni

— i alt Fald foreløbig.

#

Dickens' sidste Søn

død 84 Aar

gammel.

—

Hans Død skyldes Paakørsel paa

Gaden.

Sir Henry Fielding Dickens.

LONDON, ONSDAG AFTEN

mer Sir Henry Fielding Dickens, er

i Dag afgaaet ved Døden som Følge af

en Trafikulykke. Han blev i Lørdags paa

Gaden paakørt af en Cyklist og brækkede

det ene Ben.

Henry Dickens, der blev næsten 85 Aar

gammel, var Charles Dickens' sjette Søn

og det sidste af den berømte Forfatters

Børn. Da Faderen døde, var han 21 Aar

gammel, og tre Aar efter Faderens Død

førte han sin første Sag som Sagfører.

Som Jurist vandt han megen Anseelse og

givenhed, den stemningsfulde musikalske

Indledning til selve Julens Kirke-Højtid.

Men en Kreds af vore ypperste Kunst-

ner paa Sangens og Instrumentalmusik-

kens Omraader med Verdenstenoren Jo-

seph Hislop i Spidsen havde ogsaa bered-

villigt givet Møde for at hjælpe til ved

denne Fæst og derved afbøde lidt af Nø-

den for Julens Trængende.

Paa den smukkeste Maade forløb Kon-

certen, der var præget baade af Kirke-

stilen og af Julens Toner. Bach — Kirke-

navnet i Musikken fremfor noget — stod

øverst paa Programmet, og Domorganist

N. O. Raasted spillede hans Præludium

som den storstilede og festlige Intona-

tion til Koncerten.

Selve Julestemningen blev straks der-

efter ogsaa anslaaet af Raasted i hans

Jule-Kantate, der med sin fine Registre-

rings-Sølvfløjter og Cymbler havde det

gamle Julebilledes Farver og rene Glans

— og i sin Benyttelse af den gamle

Lutherske Salmemelodi hele den prote-

stantiske Jule Fryd og Vælde. Smukt blev

den sunget af Domkirkens Kor under

Domorganistens Ledelse. Og Niels Ru-

dolph Gade sang dens Recitation og Solo

med sin Stemmes prægtige Oratorieklang

og -Stil.

Ingen anden af vore Violoncellister har,

om man saa maa sige, i den Grad

Oratorietonen i sin Violoncel som Louis

Grønlands-Spørgsmaal kaldte at-

sted for Eskimo-Forskning.

Tider vil gøre Københavner, som for alle

der blev fra denne Ekspedition hjem-

er

Land har haft.

En af de bedste Sønner, vort

Statsminister Th. Stauning.

Bladet:

Berlingske Tidende

22 DEC. 1933

ST. REGNEGADE 2, KØBENHAVN K.

TELF. CENTRAL 11, 995

ANISUDKLIP

PRESEN

INTERNATIONAL

ALL

ALL

ALL

ALL

ALL

ALL

ALL

ALL

ALL

ALL

ALL

ALL

ALL

skriver den

22 DEC. 1933

## Knud Rasmussen

Det er ofte meget vanskeligt for Samtiden at bestemme sine fremragende Mænds Format. Fejlmulighederne er store og mange, Stemninger og Strømninger kan føre til baade Overvurdering og Undervurdering.

Knud Rasmussen havde den Lykke, at hans Livs Arbejde allerede mens han levede blev underkastet en streng Prøve og bestod den. Der er ingen Tvivl om, at naar den store Proces i Haag blev et saa stærkt Bevis for, at Danmark ikke alene havde den rent juridiske, i tørre Traktater og Forordninger og legale Myndighedsudøvelser begrundede Ret, men ogsaa en levende og groende Ret til Grønland, skyldes det ikke mindst Knud Rasmussen og hans Indsats. Der laa maaske nok en Skygge af Uretfærdighed deri, idet Lauge Kochs Navn i højere Grad end Knud Rasmussens er knyttet til det Østgrønland, hvorom Striden stod, og det var Lauge Koch, der for Nordmændene stod som deres værste Modstander. Men udadtil, over for Verden, havde Knud Rasmussen det Forspring paa 10—15 Aar, der havde givet ham Verdensberømmelsen, og da man fra norsk Side drog Vestgrønland og Eskimoernes Forhold ind i Proceduren, havde man samtidig tilkastet Knud Rasmussen Stridshandsken. Han tog den op.

\*

Mens de tavse Dommere bag det lange Bord Dag efter Dag lyttede taalmodigt til de lange Indlæg i Proceduren, har de sikkert ofte ladet Blikket glide hen over de Mænd, som sad øde i Salen, og maaske hyppigst ladet det hvile paa Knud Rasmussens mørke Ansigt med de stærke Træk og det ravnsorte Haar, Manden, der i Salen var lige saa tavs som Dommernes selv — og den ene Gang han talte, talte han gennem Højesterets-sagfører Steglich-Petersens Mund. Det var, da Nordmændene havde betvivlet Ægtheden af de Erklæringer om deres Samhørighed med Danmark, som Grønlænderne havde ønsket forelagt for den høje Ret. Naar man nu læser Knud Rasmussens Erklæring igen ved hans Død, fornemmer man endnu en Gang Ekkoet af hans stærke Følelse og dybe Indignation:

— Jeg anser mig selv for berettiget til at forsvare Grønlænderne ikke blot paa Grund af det Blodets Baand, som binder mig til dem, men ogsaa paa Grund af den Kendsgerning, at jeg lige siden min Barndom har staaet i uafbrudt Forbindelse med dem. Vi taler det samme Sprog, som Jægere og Forskere har vi de samme Bedrifter og de samme Interesser, og jeg betragtes derfor under alle Forhold som en af deres egne. Jeg vilde ikke med nogen Berettigelse indtage den Stilling, jeg har, hvis jeg svigtede dem ved en Lejlighed som denne, hvis jeg undlod at forsvare alle mine gamle Barndomsvenner, alle mine gamle Ekspeditionskamerater.

„Ikke blot paa Grund af det Blodets Baand, som binder mig til dem ...“ Det var Menneskene deroppe i den lange Polarnat, paa de sneede, isbundne Landstriber mellem Ishavet og Indlandsisen, som havde faaet Røst over for Verdens højeste Domstol. Her talte en Mand, som vidste

Knud Rasmussen? Dette Spørgsmaal vil hans tavse Læber ikke kunne besvare. Var det, da han vendte hjem fra sin store treaarige Ekspedition til det arktiske Nordamerika? Var det, da han blev hyldet i Amerika? Var det, da han fra Idrætshusets Tag saa Fakkeltøget som en Ildslange nærme sig gennem Mørket?

Eller var det, da han i Haag talte det grønlandske Folks Sag? Mens Steglich-Petersens rolige Stemme bragte hans lidenskabeligt formede Ord frem til Dommernes Ører, sad han da og tænkte paa, at dette var Meningen med det hele, Enderesultatet af hans Liv? At hans Rejser deroppe, hans dybe, af Instinket ledede Indtrængen i Eskimoernes Liv og Tankesæt, hans Bestræbelser for at gøre denne særlige primitive Kultur kendt og lære os andre at forstaa Eskimoerne — at alt dette forudgaaende kun var en Forberedelse til, at han, i det Øjeblik Grønlænderne var i Nød, kunde staa som Talsmand for dem, til hvem han var knyttet med Blodets Baand, kunde gøre det med hele sin Myndighed, hele sin Verdensberømmelse, hele sin ubestridte Viden bag sig. Mange har arbejdet for og i Grønland, mange har søgt at bringe Civilisation og vestevropæisk Kultur til den store arktiske Ø — men har nogen som Knud Rasmussen forstaaet at føre Grønlændernes Kultur frem for Verden? Han kunde gøre det, fordi han var Digter, Dansker og Grønlænder. Mange Bedrifter har han udført, denne stillfærdige er den største.



ST. REGNEGADE 2. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Politiken**

skriver den

22 DEC. 1933

### Knud Rasmussen

Det er ofte meget vanskeligt for Samtiden at bestemme sine fremragende Mænds Format. Fejlmulighederne er store og mange, Stemninger og Strømninger kan føre til baade Overvurdering og Undervurdering.

Knud Rasmussen havde den Lykke, at hans Livs Arbejde allerede mens han levede blev underkastet en streng Prøve og bestod den. Der er ingen Tvivl om, at naar den store Proces i Haag blev et saa stærkt Bevis for, at Danmark ikke alene havde den rent juridiske, i tørre Traktater og Forordninger og legale Myndighedsudøvelser begrundede Ret, men ogsaa en levende og groende Ret til Grønland, skyldes det ikke mindst Knud Rasmussen og hans Indsats. Der laa maaske nok en Skygge af Uretfærdighed deri, idet Lauge Kochs Navn i højere Grad end Knud Rasmussens er knyttet til det Østgrønland, hvorefter Striden stod, og det var Lauge Koch, der for Nordmændene stod som deres værste Modstander. Men udadtil, over for Verden, havde Knud Rasmussen det Forspring paa 10-15 Aar, der havde givet ham Verdensberømmelsen, og da man fra norsk Side drog Vestgrønland og Eskimoernes Forhold ind i Proceduren, havde man samtidig tilkastet Knud Rasmussen Stridshandsken. Han tog den op.

\*

Mens de tavse Dommere bag det lange Bord Dag efter Dag lyttede taalmodigt til de lange Indlæg i Proceduren, har de sikkert ofte ladet Blikket glide hen over de Mænd, som sad nede i Salen, og maaske hyppigst ladet det hvile paa Knud Rasmussens mørke Ansigt med de stærke Træk og det ravnsorte Haar, Manden, der i Salen var lige saa tavs som Dommernes selv — og den ene Gang han talte, talte han gennem Højesterets-sagfører Steglich-Petersens Mund. Det var, da Nordmændene havde betvivlet Ægtheden af de Erklæringer om deres Samhörighed med Danmark, som Grønlænderne havde ønsket forelagt for den høje Ret. Naar man

Besked, ikke blot fordi han havde levet deroppe og delt Møje og Anstrengelser med Grønlænderne, men endnu mere fordi han havde saa meget af deres Blod i sine Aarer, at han kunde forstaa dem som en af deres egne, og tale deres Sag som en af deres egne — ja, endnu bedre, fordi han ogsaa var Dansker, var Vestevropæer med hele Vestevropas Kultur i sig uden at fornægte den Stamme, hvis Blod var blandet i hans og havde været med til at skabe den Styrke, den Eventyrlyst, den Lidenskabelighed og den digteriske Finess, der hørte til hans karakteristiske Egenskaber.

\*

For ethvert Menneske kommer et Øjeblik, da hans Liv naar sit Kulminationspunkt. Hvornaar skete det for Knud Rasmussen? Dette Spørgsmaal vil hans tavse Læber ikke kunne besvare. Var det, da han vendte hjem fra sin store treaarige Ekspedition til det arktiske Nordamerika? Var det, da han blev hyldet i Amerika? Var det, da han fra Idrætshusets Tag saa Fakkeltøget som en Ildslange nærme sig gennem Mørket?

Eller var det, da han i Haag talte det grønlandske Folks Sag? Mens Steglich-Petersens rolige Stemme bragte hans lidenskabeligt formede Ord frem til Dommernes Ører, sad han da og tænkte paa, at dette var Meningen med det hele, Enderesultatet af hans Liv? At hans Rejser deroppe, hans dybe, af Instinket ledede Indtrængen i Eskimoernes Liv og Tankesæt, hans Bestræbelser for at gøre denne særlige primitive Kultur kendt og lære os andre at forstaa Eskimoerne — at alt dette forudgaaende kun var en Forberedelse til, at han, i det Øjeblik Grønlænderne var i Nød, kunde staa som Talsmand for dem, til hvem han var knyttet med Blodets Baand, kunde gøre det med hele sin Myndighed, hele sin Verdensberømmelse, hele sin ubestridte Viden hag sig. Mange har arbejdet for og i Grønland, mange har søgt at bringe Civilisation og vestevropæisk Kultur til den store arktiske Ø — men har nogen som Knud Rasmussen forstaaet at føre Grønlændernes Kultur frem for Verden? Han kunde gøre det, fordi han var Digter, Dansker og Grønlænder. Mange Bedrifter har han udført, denne stilsfærdige er den største.

## Knud Rasmussen

Dr. *Lauge Koch* skildrer  
Knud Rasmussens store Indsats  
som Polarforsker.

Med Knud Rasmussen gaar en af vor Tids store Skikkelser bort. Han havde de Evner og Egenskaber, der gør en Mand til Sagnhelt, en Mand, om hvem Historier og Anekdoter grupperer sig. Efterhaanden som Aarene gaar, vil han utvivlsomt blandt Grønlændere og Danske i det Land, han helt tilhørte deroppe mod Nord, blive ligesom en af de store Sagnskikkelser, han saa ofte selv fortalte om. Han ejede en Charme i sit Sind, der øjeblikkelig gjorde ham til Midtpunkt, hvor han kom, skabte ham en Menighed af Beundrere, som ikke altid saa kritisk paa ham.

Naar *Politiken* i Dag beder mig skrive om Knud, saa gør jeg det gerne, for jeg har meget at sige ham Tak for. Men jeg forstaar ogsaa den Opgave, man har givet mig, saaledes, at jeg har Lov til helt at sige min Mening om ham, selv om den maaske paa enkelte Punkter afviger fra andres.

Det er vanskeligt i et Liv, der er saa rigt paa Begivenheder som Knuds,

at tage frem enkelte Ting fremfor andre. Der er dog enkelte Resultater, der vil blive staaende, og som rager højt op over de andre. Der er først og fremmest Oprettelsen af Thule-Stationen i Nordvestgrønland, hvor *Pearry* havde arbejdet i næsten 20 Aar. Paa sin første virkelige Ekspedition, den litterære, havde Knud Rasmussen været heroppe. Han havde rejst senere som ung, beskeden Mand og lært Eskimoerne at kende. I 1910 oprettede han saa Thule-Stationen privat, fordi Staten ikke mente at kunne gøre det. De første Aar var vanskelige, der skulde baade Diplomati og Takt til. De første Aar var ogsaa fattige. En stor, rig amerikansk Ekspedition boede deroppe i de Aar, og der var Besvær baade med Amerikanerne og med Eskimoerne. Det var først henimod Slutningen af Krigen, at Thule-Stationen økonomisk set blev et godt Foretagende.

I Grønlands Historie vil Oprettelsen af Thule-Stationen, der i Realiteten betød, at ogsaa Nordvest- og Nordgrønland blev dansk, blive nævnt først blandt Knud Rasmussens Bedrifter.

Senere fulgte Thule-Ekspeditionerne. Den første, Rejsen frem og tilbage over Indlandsisen sammen med *Peter Freuchen* og to Eskimner, var en genial Udnyttelse af den gamle

eskimoiske Rejseteknik og formede sig som en straalende Sportspræstation.

Paa anden Thule-Ekspedition til Grønlands Nordkyst slog den eskimoiske Rejseteknik ikke til; vi sultede hele Sommeren, og Grønlænderen *Hendrik Olsen* og Svenskeren *Dr. Wulff* døde under Ekspeditionen. Knud gik her noget uden for sit egentlige Felt, og undertiden var han mismodig derover.

Men under disse Ekspeditionen gik det op for Knud, at de Egne, der mest interesserede ham, var dem, hvor der tidligere havde levet Eskimoer; han syntes, at disse Indlandsis-Rejser og Rejser i det allernordligste Grønland laa lidt uden for hans Livsopgave. Dette førte vel med sig, at han i de kommende Aar samlede sig mere om sin Ungdoms store Drøm: Rejsen nord om Kanada med Besøg hos næsten alle nulevende Eskimostammer. Denne Rejse realiseredes i 1921-24, og Knud blev med den vor eneste Polarforsker af Verdensformat. Dens største Resultat blev vel det danske Studium af de kanadiske Stammer og de uhyre Samlinger, der for alle Tider vil sikre København som et Centrum for Eskimoforskning.

Da Østgrønlands-Problemet begyndte at rykke frem, var Knud en alt for aktiv og levende Natur til ikke at tage Del ogsaa i dette Arbejde. Han til-

bragte de sidste Aars Somre paa Grønlands Kyst, væsentlig mellem Julianehaab og Ammagssalik, som Leder af store Ekspeditioner med mange Op-gaver. Men ogsaa her var hans Kærlighed hos det Folk, han tilhøre, ogsaa her var det disse Egnes Værdi som Jagtgebet for Eskimoerne samt Østgrønlændernes Sagnverden, der havde hans egentlige Kærlighed.

De fire Bedrifter, jeg her har nævnt, som vel hver for sig var store nok til at bevare en Mands Navn for Efterverdenen: Oprettelsen af Thule-Stationen, Thule-Ekspeditionerne til Nordgrønland, Rejsen nord om Kanada og Rejserne i Sydøstgrønland, er vel det, der bliver staaende efter Knud. En anden Ting, mindre haandgribelig, men maaske af ikke mindre Værdi, er Knuds store Indsats i Arbejdet for Samhørigheden mellem Danske og Grønlændere, det intime Samarbejde, den dybe Forstaaelse, der nu besjæler Danske og Grønlændere, den Stemning, der hersker mellem de to Lande og de to Folk, hvor uhyre forskellige de end er. Ogsaa her har Knud vel ydet en Indsats, der maa regnes blandt de største.

Ser man paa Knuds Forfatterskab, saa møder man her en Produktion af meget forskellig Værdi. Den Bog, han slog igennem med, „Nye Menne-sker“, er maaske hans bedste. Her

har vi Naturbeskrivelsen, Skildringen af Livet i Grønland, der blev en af Traadene i Knuds Forfatterskab, og han staar her uovertruffet. Her har vi Sagnene indrammede i Naturbeskrivelsen. Senere spaltedes hans Forfatterskab ud i en Række Rejsekildringer, ikke altid af lige stor Værdi, og i en Række Sagn, frit behandlet, saaledes at det vist bliver svært for Efterverdenen at skelne mellem, hvad der er Kerne, og hvad der er Knuds egen straalende Skal om disse Sagn. De to Ungdomsvenner, Knud Rasmussen og Peter Freuchen, er hver for sig blevet store Forfattere. Knud skrev, hvad han mente var Videnskab, det blev undertiden Romanstof, Freuchen kaldte sine Bøger Romaner, og meget af det blev Virkelighedsskildring. Jeg er ikke ene om at staa usikkert over for Værdien af Knud Rasmussens Sagnsamlinger. Man støttede ham ikke altid rigtig paa dette Punkt. Knud stod fra sin tidligste Ungdom med Beundring og Ydmyghed over for Videns-kaben, og han vilde gerne tjene den. At skrive Etiketter laa Knuds Naturfjernt, men man har fortalt mig, at de Samlinger, som han personlig bragte hjem fra Kanada fra Rejser, hvor kun han havde besøgt de paagældende Stammer, var yderst omhyggeligt etiketterede.

Knud kendte, da han var ung, helt

sin Begrænsning. At blive Eresdoktor stod for ham som hans Livs store Drøm, som han vist egentlig ikke turde haabe paa vilde gaa i Opfyldelse. Det er et Spørgsmaal, om man skulde have givet ham denne Titel. Han opfattede den som noget andet og mere end en Titel, han følte den som et videnskabeligt Stempel og misforstod den.

Knud og jeg rejste sammen paa vel nok den alvorligste af hans Ekspeditioner, anden Thule-Ekspedition i 1916-18. To af vore Kamerater døde under denne Rejse, Hendrik Olsen omkom, vi véd ikke hvordan, og Dr. Wulff døde af Sult kort efter Hjemrejsen over Indlandsisen. Vi rejste ud paa en Ekspedition, der skulde vare 5 Maaneder, og kom hjem 25 Maaneder efter. Knud har selv engang kaldt denne Rejse for hans første virkelige store Ekspedition. For os, der overlevede den, blev det en haard, men en god Skole. Ogsaa Knud lærte meget af den. Den Teknik, der fejrede saa straalende Triumfer paa første Thule-Ekspedition under hans Ledelse, blev her en Fallit. Under Rejsen kom Knud og jeg naturligvis Gang paa Gang til at overveje Spørgsmaal for eller imod, Spørgsmaal, der gjaldt Livet. Jeg husker saaledes Nat-ten til den 1. Juni oppe paa Nordkysten. Jeg kom hjem fra en Tur,

22 December 1933.

hold til den samlede import i 1931 og herunder 70,600 Tons polske Kul, som

som et rent administrativt, teknisk Spørgsmaal.

Varen, men ogsaa hvorledes denne Erhvervelse nærmere maa dokumenteres.

der viste, at Peary-Kanalen ikke eksisterede. Det forandrede fuldstændig vore Rejseplaner, og Natten igennem diskuterede vi frem og tilbage. Jeg raadede til at vende om. Til sidst tog Knud en Beslutning og sagde: — Nej, vi skal løse vore Opgaver og saa gaa, til vi ikke kan mere.

Det gjorde vi saa. Det var Knuds Autoritet, det var hans Viljekraft, der gennemsyrede Rejsen hjem over Indlandsisen, saaledes at i alt Fald kun Dr. Wulff døde af Følgerne af den. Naar Knuds og mine Veje i de senere Aar skiltes, saa skyldes det ikke, som nogle har troet, en forskellig Opfattelse af Dispositioner fra den Rejse. Alle de Spørgsmaal har vi for længst gennemdebatteret, og jeg tror, at jeg i Knuds Sted vilde have handlet som han. Det har jeg ogsaa sagt ham.

Naar man har oplevet saa meget sammen, som Knud og jeg har gjort det, bliver Ord saa fattige. Jeg skylder ham saa umaadelig meget fra de Aar, vi rejste sammen, og mange Gange under mine senere Rejser har jeg draget Nytte af, hvad jeg dengang lærte.

Naar disse Linjer læses, véd vel op imod Halvdelen af Grønlands Befolkning, at Knud er død. Slæderne,

der har kørt i Dagevis for at naa ned til Julehandelen, vil bringe Budskabet rundt til de mange smaa Bopladser. Der vil gaa Uger, før alle i Grønland véd om det.

Knud er vist det eneste Menneske, der ikke alene har set alle Grønlændere, men man kan vist ogsaa med fuld Ret sige, at han kendte dem. Den sidste af Kolonierne besøgte han i Sommer, det var Scoresby Sund. Her saa jeg ham for sidste Gang. Jeg kom med Flyvemaskine, det blæste op, der var megen Is, og dybt under os saa vi den lille Motorbaad, hvormed han havde foretaget den lange Rejse op fra Ammagssalik. Kort efter landede vi, men jeg kunde ikke komme om Bord, vi maatte raabe til hinanden, og i nogle hastige Minuter skitserede vi hinandens Ekspeditioner op med løse Sætninger, svære at høre i Søgangen og Vinden. Jeg ser ham endnu for mig, som han stod der om Bord i det lille Skib. Som altid, naar Knud kom, flokkedes Eskimoerne om ham, og mange af Omegnens Eskimoer var om Bord som Gæster.

Knud har selv været glad for at være født, før den moderne Teknik med Flyvning satte ind i Polarlandene. Glædest var han i Spidsen for

et stort Optog af Slæder, den første, naar der var Bjørnespnr.

I Løbet af Foraaret vil Rygterne om Knuds Død gaa videre ud over de kanadiske Tundraer. Fjerne, uciviliserede Stammer vil høre om ham og mindes den store Mand. Ligesom hvert Barn i Grønland kendte ham, og alle Grønlændere kendte ham og havde festet med ham, saaledes var han kendt fra Grønland til Stillehavet, den største, som det eskimoiske Folk har fostret. Han blev sit Folks Talsmand ikke alene her i Danmark, men ogsaa da den kanadiske Regering efter hans store Rejse kaldte ham over som Raadgiver for Reformarbejdet blandt de kanadiske Eskimoer.

En Række af Knud Rasmussens Handlinger forklares derved, at han var dansk Borger og følte sig som dansk. En Række andre Handlinger forklares ud fra, at han var Grønlænder, med grønlandsk Blod i sine Aarer, og følte sig saa nært knyttet til det Folk, hvorfra han var udgaaet. Han var sin Stammes, sit Folks største Søn og sit Land en god Borger, og alle Danske skylder ham Tak for, hvad han har udrettet for sit Land.

Lauge Koch.

## Knud Rasmussen

Det er ofte meget vanskeligt for Samtiden at bestemme sine fremragende Mænds Format. Fejlmulighederne er store og mange, Stemninger og Strømninger kan føre til baade Overvurdering og Undervurdering.

Knud Rasmussen havde den Lykke, at hans Livs Arbejde allerede mens han levede blev underkastet en streng Prøve og bestod den. Der er ingen Tvivl om, at naar den store Proces i Haag blev et saa stærkt Bevis for, at Danmark ikke alene havde den rent juridiske, i tørre Traktater og Forordninger og legale Myndighedsudøvelser begrundede Ret, men ogsaa en levende og groende Ret til Grønland, skyldes det ikke mindst Knud Rasmussen og hans Indsats. Der laa maaske nok en Skygge af Uretfærdighed deri, idet Lauge Kochs Navn i højere Grad end Knud Rasmussens er knyttet til det Østgrønland, hvorom Striden stod, og det var Lauge Koch, der for Nordmændene stod som deres værste Modstander. Men uadtal, over for Verden, havde Knud Rasmussen det Forspring paa 10—15 Aar, der havde givet ham Verdensberømmelsen, og da man fra norsk Side drog Vestgrønland og Eskimoernes Forhold ind i Proceduren, havde man samtidig tilkastet Knud Rasmussen Stridshandsken. Han tog den op.

\*

Mens de tavse Dommere bag det lange Bord Dag efter Dag lyttede taalmodigt til de lange Indlæg i Proceduren, har de sikkert ofte ladet Blikket glide hen over de Mænd, som sad nede i Salen, og maaske hyppigst ladet det hvile paa Knud Rasmussens mørke Ansigt med de stærke Træk og det ravnsorte Haar, Manden, der i Salen var lige saa tavs som Dommernes selv — og den ene Gang han talte, talte han gennem Højesteretsagfører Steglich-Petersens Mund. Det var, da Nordmændene havde betvivlet Ægtheden af de Erklæringer om deres Samhørighed med Danmark, som Grønlænderne havde ønsket forelagt for den høje Ret. Naar man nu læser Knud Rasmussens Erklæring igen ved hans Død, fornemmer man endnu en Gang Ekkoet af hans stærke Følelse og dybe Indignation:

— Jeg anser mig selv for berettiget til at forsvare Grønlænderne ikke blot paa Grund af det Blodets Baand, som binder mig til dem, men ogsaa paa Grund af den Kendsgerning, at jeg lige siden min Barndom har staaet i uafbrudt Forbindelse med dem. Vi taler det samme Sprog, som Jægere og Forskere har vi de samme Bedrifter og de samme Interesser, og jeg betragtes derfor under alle Forhold som en af deres egne. Jeg vilde ikke med nogen Berettigelse indtage den Stilling, jeg har, hvis jeg svigtede dem ved en Lejlighed som denne, hvis jeg undlod at forsvare alle mine gamle Barndomsvenner, alle mine gamle Ekspeditionskamerater.

„Ikke blot paa Grund af det Blodets Baand, som binder mig til dem ...“ Det var Menneskene deroppe i den lange Polarnat, paa de sneede, isbundne Landstriber mellem Ishavet og Indlandsisen, som havde faaet Røst over for Verdens højeste Domstol. Her talte en Mand, som vidste

det arktiske Nordamerika, var da han blev hyldet i Amerika? det, da han fra Idrætshusets Tag akkeltoget som en Ildslange nærgennem Mørket? Der var det, da han i Haag talte grønlandske Folks Sag? Mens Steglich-Petersens rolige Stemme bragte hans lidenskabeligt formede Ord frem til Dommernes Ører, sad han da og tænkte paa, at dette var Meningen med det hele, Enderesultatet af hans Liv? At hans Rejser deroppe, hans dybe, af Instinket ledede Indtrængen i Eskimoernes Liv og Tankesæt, hans Bestræbelser for at gøre denne særlige primitive Kultur kendt og lære os andre at forstaa Eskimoerne — at alt dette forudgaaende kun var en Forberedelse til, at han, i det Øjeblik Grønlænderne var i Nød, kunde staa som Talsmand for dem, til hvem han var knyttet med Blodets Baand, kunde gøre det med hele sin Myndighed, hele sin Verdensberømmelse, hele sin ubestridte Viden bag sig. Mange har arbejdet for og i Grønland, mange har søgt at bringe Civilisation og vestevropæisk Kultur til den store arktiske Ø — men har nogen som Knud Rasmussen forstaaet at føre Grønlændernes Kultur frem for Verden? Han kunde gøre det, fordi han var Digter, Dansker og Grønlænder. Mange Bedrifter har han udført, denne stilfærdige er den største.

## Knud Rasmussen

Det er ofte meget vanskeligt for Samtiden at bestemme sine fremragende Mænds Format. Fejlmulighederne er store og mange, Stemninger og Strømninger kan føre til baade Overvurdering og Undervurdering.

Knud Rasmussen havde den Lykke, at hans Livs Arbejde allerede mens han levede blev underkastet en streng Prøve og bestod den. Der er ingen Tvivl om, at naar den store Proces i Haag blev et saa stærkt Bevis for, at Danmark ikke alene havde den rent juridiske, i tørre Traktater og Forordninger og legale Myndighedsudøvelser begrundede Ret, men ogsaa en levende og groende Ret til Grønland, skyldes det ikke mindst Knud Rasmussen og hans Indsats. Der laa maaske nok en Skygge af Uretfærdighed deri, idet Lauge Kochs Navn i højere Grad end Knud Rasmussens er knyttet til det Østgrønland, hvorom Striden stod, og det var Lauge Koch, der for Nordmændene stod som deres værste Modstander. Men uadtillige, over for Verden, havde Knud Rasmussen det Forspring paa 10-15 Aar, der havde givet ham Verdensberømmelsen, og da man fra norsk Side drog Vestgrønland og Eskimoernes Forhold ind i Proceduren, havde man samtidig tilkastet Knud Rasmussen Stridshandsken. Han tog den op.

\*

Mens de tavse Dommere bag det lange Bord Dag efter Dag lyttede taalmodigt til de lange Indlæg i Proceduren, har de sikkert ofte ladet Blikket glide hen over de Mænd, som sad nede i Salen, og maaske hyppigst ladet det hvile paa Knud Rasmussens mørke Ansigt med de stærke Træk og det ravnsorte Haar, Manden, der i Salen var lige saa tavs som Dommene selv — og den ene Gang han talte, talte han gennem Højesteretsagfører Steglich-Petersens Mund. Det var, da Nordmændene havde betvivlet Ægtheden af de Erklæringer om deres Samhørighed med Danmark, som Grønlænderne havde ønsket forelagt for den høje Ret. Naar man nu læser Knud Rasmussens Erklæring igen ved hans Død, fornemmer man endnu en Gang Ekkoet af hans stærke Følelse og dybe Indignation:

— Jeg anser mig selv for berettiget til at forsvare Grønlænderne ikke blot

Besked, ikke blot fordi han havde levet deroppe og delt Møje og Anstrengelser med Grønlænderne, men endnu mere fordi han havde saa meget af deres Blod i sine Aarer, at han kunde forstaa dem som en af deres egne, og tale deres Sag som en af deres egne — ja, endnu bedre, fordi han ogsaa var Dansker, var Vestevropæer med hele Vesteuropas Kultur i sig uden at fornægte den Stamme, hvis Blod var blandet i hans og havde været med til at skabe den Styrke, den Eventyrløst, den Lidenseligthed og den digteriske Finderhøjde hørte til hans karakteristiske Egenskaber.

\*

For ethvert Menneske kommer et Øjeblik, da hans Liv naar sit Kulminationspunkt. Hvornaar skete det for Knud Rasmussen? Dette Spørgsmaal om hans tavse Læber ikke kunne besvare. Var det, da han vendte hjem fra sin store treaarige Ekspedition til det arktiske Nordamerika? Var det, da han blev hyldet i Amerika? Var det, da han fra Idrætshusets Tag kiggede ned paa den lille By, der var blevet et Takkeltog som en Ildslange nærme sig gennem Mørket?

Eller var det, da han i Haag talte om Grønlandske Folks Sag? Mens Steglich-Petersens rolige Stemme bragte hans lidenskabeligt formede Ord frem til Dommernes Ører, sad han da og tænkte paa, at dette var Meningen med det hele, Enderesultatet af hans Liv? At hans Rejser deroppe, hans dybe, af Instinket ledede Indtrængen i Eskimoernes Liv og Tankesæt, hans Bestræbelser for at gøre denne særlige primitive Kultur kendt og lære os andre at forstaa Eskimoerne — at alt dette forudgaaende kun var en Forberedelse til, at han, i det Øjeblik Grønlænderne var i Nød, kunde staa som Talsmand for dem, til hvem han var knyttet med Blodets Bånd, kunde gøre det med hele sin Myndighed, hele sin Verdensberømmelse, hele sin ubestridte Viden bag sig. Mange har arbejdet for og i Grønland, mange har søgt at bringe Civilisation og vestevropæisk Kultur til den store arktiske Ø — men har nogen som Knud Rasmussen forstaaet at føre Grønlændernes Kultur frem for Verden? Han kunde gøre det, fordi han var Digter, Dansker og Grønlænder. Mange Bedrifter har han udført, denne stilfærdige er den største.



ST. REGNEGADE 2. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,985

Bladet:  
Berlingske Tidende Aften.

skriver den 21 DEC. 1933

## „En Ridder uden Frygt og Dadel.“

Fra vor Korrespondent.

OSLO, TORSDAG

PROFESSOR H. U. Sverdrup udtaler:  
Knud Rasmussen var en Mand, en  
Ridder uden Frygt og Dadel. Han var  
som en spændt Staalffjeder, dirrende af  
Energi, og han var dybt menneskelig.  
Derfor kunde han leve sig helt og fuldt  
ind i Eskimoernes Kaar og Tænkemaade,  
faa deres fulde Fortrolighed og finde  
deres trofaste Venskab paa samme Maade  
som han vandt Venner, hvor han  
kom. Vi er ham ganske uendelig taknemmelige for alt, hvad han samlede  
paa og har givet os af Eskimoernes  
Overleveringer og Sagn, givet os med den  
varme Kærlighed og dybe Forstaaelse,  
der var ham egen. Knud Rasmussen  
var selv en Skjald. Han har gendigtet  
Eskimoernes Sange og givet os mesterlige  
Skildringer af deres Liv og den Natur,  
de levede i. Vi havde haabet, at  
han endnu længe vilde øse af sine rige  
Kilder. Nu bøjer vi Hovedet i Sorg.

# Danmarks store Grønland Knud Rasmussen, død

**G**RØNLANDSFORSKEREN, Dr. phil. Knud Rasmussen er i Nat afgang ved Døden paa Amtssygehuset i Gentofte, hvor han blev indlagt efter Hjemkomsten fra sin sidste Ekspedition i Grønland nu i Sommer. Døden indtraf Klokken 1,30 og skyldtes en Blodprop. Den Sygdom, der nu har bortrevet vor store Grønlandsforskers Liv, havde han paadraget sig under den 7. Thule-Ekspedition i Sommer til Østgrønland. Det var en Kjødforgiftning i Forbindelse med en ondartet Influenza. Under sit Ophold paa Gentofte Amtssygehus laa Dr. Knud Rasmussen paa den medicinske Afdeling under Overlæge Jørgensen.

## Knud Rasmussens Sygdom.

**D**ET var under sit Forskningsstøgt til Østgrønland i Sommer, den 7. Thule-Ekspedition, som dette Togt benævnes, at Dr. Knud Rasmussen paadrog sig sin Sygdom. Han var rejst ud paa denne Ekspedition sund og rask og mere oplagt end nogen Sinde til at faa gennemført de betydningsfulde Forskningsopgaver, som han havde stillet sig. Men ikke længe efter, at han og hans Mænd var naaet til Angmagssalik i Østgrønland, paadrog han sig en Kjødforgiftning af saa ondartet Natur, at man allerede da alvorligt frygtede for hans Liv. I en af de Baade, der var med Ekspeditionen, den store Motorkutter „Kivioq“, blev han sejlet den lange Vej ned Syd om Kap Farvel og op til Julianehaab, den sydligste af de vestgrønlandske Kolonier, og her indlagdes han paa Sygehuset under Behandling af Dr. Laurent Christensen. Efter den lange, besværlige Sørejse var Knud Rasmussen saa afkræftet, at man fandt det nødvendigt at foretage en Blodtransfusion, og det blev besluttet at faa

## MINDEORD FRA POLAR-FORSKERE STORE NAVNE I DANMARK OG UDLANDET



er svært at tænke paa, at jeg aldrig mere skal se ham. Men det er rigtigt, hvad en nær Paarørende sagde til mig: „Livet fjerner En ofte mere fra Venerne end Døden“, og som Zahrtmann sagde: „De Døde er mere levende i Ens Erindring end de Levende.“

Men det var nu Livet, som forenede os, og Døden vil ikke skille os. Det var Livet, Kunsten og Kærligheden til Grønland, som knyttede os fast til hinanden.

Knud hørte til de Mænd, der daarligt kan undværes — som ikke kan erstattes — han var noget for sig — en særpræget Karakter — en lykkelig Mand, som i Vuggegave havde faaet store Evner og en Opgave, som han alene kunde løse, og han fik den Lykke, at han fik Lov at løse den og løse den til Bunds. Mere kan et Menneske ikke opleve! Men for os, som bliver tilbage, er Savnet tungt.

Jeg er glad over, at mit sidste Minde fra i Sommer om Knud er saa lyst og godt. Den Knud, som drog ud paa sin sidste Færd, var den samme glade, frejdige og dog maalbevidste Knud, som i 1902 drog ud paa sin første Ekspedition til Grønland — Rejsen gennem hele Vestgrønland til Polar-Eskimoerne hindsides Melville-Bugten til Landet ved Cap York.

Livet havde taget mærkværdig lidt paa ham, skønt han jo havde budt sig selv mere end de fleste. De mange Strabadser, baade aandelige og legemlige, havde ikke svækket ham, snarere hærdet baade Karakter og Legeme. Han var og blev en Mand med en lysende Intelligens og med Hjertet paa rette Sted.

Ære være hans Minde!

Harald Moltke.

## Paa Linie med de største Navne.

**V**ED Knud Rasmussens Død er en af Danmarks bedste Sønner gaaet bort. En Mand, hvis Navn ikke alene var kendt i hans Fødeland, men ogsaa viden om i Verden.

Hans Indsats i den arktiske Forskning stiller ham paa Linie med de største Navne paa dette Omraade. Naar han naaede saa vidt, skyldtes det ikke alene hans brændende Interesse for denne Forskning, men ogsaa de store Egenskaber, han havde faaet fra Naturens Haand.

Han var den fødte Ekspeditionsleder. Modig og uforfærdet gik han selv i Spidsen overalt, hvor det kneb, forstod som faa at faa sine Ledsagere

med Taknemmelighed mindes Samarbejdet med Knud Rasmussen.

H. A. Bernhoft.

## En Høvding og en Fader for Kap-Yorkerne.

**D**ET sørgelige Budskab om Knud Rasmussens Død kommer ganske uventet, netop som han var i god Bedring efter sin lange Sygdom, som han paadrog sig paa sin sidste Ekspedition til Østgrønland. Netop fordi den kommer saa uventet, rammer den os alle meget haardere.

Det er vanskeligt for mig i en kort Udtalelse at give mit Syn paa Knud Rasmussen. Minderne strømmer ind, og det er vanskeligt at afgøre, hvilke man skal tage med. Nærmest paa Livet kom jeg ham i de Aar, han boede ved Thule fra 1910 til 1913, hvor han hver Vinter kom ned til Upernivik, hvor jeg den Gang var Kolonibestyrelse. Her var han os en kær og hyggelig Gæst. Han kunde holde Opmærksomheden fangen med sine Beretninger om Thule-Eskimoernes Liv og Sædvaner, og man mærkede bag hans Udtalelser, at Kap-Yorkerne betragtede ham som en Høvding og Fader, hvad Knud Rasmussen paa sin beskedne Maade langt fra lod skinne igennem.

Ingen anden Dansk har som han haft et saa indgaaende Kendskab til Grønlandene og deres hele Tankegang. De elskede ham og saa op til ham, og naar han ventedes til en Koloni, glædede alle sig til atter at hilse paa ham. Der var Fest ved Kolonierne, naar Knud kom.

Om alle hans store Ekspeditioner skal jeg ikke udtale mig. Dem vil andre have bedre Betingelser for at kunne bedømme. Kun vil jeg sige, at Gennemførelsen af disse Ekspeditioner var enestaaende, ikke mindst den sidste store Ekspedition langs Nordamerikas Kyststrækninger. Vi, der gennem et mangeaarigt Ophold i Grønland kender Rejseteknikken i arktiske Egne, beundrede ham for hans vidunderlige Evne til at komme over alle Vanskeligheder, baade hvad angaar selve de praktiske Vanskeligheder og hans Evne til at vinde Eskimoerne for sig.

Om Mennesket Knud Rasmussen har jeg kun Lovord. Hans vennelse og trofaste Sind vandt ham kun Venner, som nu kun i Sorg kan bøje Hovedet i Minde om ham, som vi aldrig vil glemme.

Han faldt midt i sin Virksomhed for Grønland og Grønlanderne. Nogen smukkere Død kunde han ikke faa.

Han faldt med Ære!

C. Harries,  
Grønlands Styrelse.

## Grønland i Sorg til Julen.

paa denne Ekspedition sund og rask og mere oplagt end nogen Sinde til at faa gennemført de betydningsfulde Forskningsopgaver, som han havde stillet sig. Men ikke længe efter, at han og hans Mænd var naaet til Angmagssalik i Østgrønland, paadrog han sig en Kødforgiftning af saa ondartet Natur, at man allerede da alvorligt frygtede for hans Liv. I en af de Baade, der var med Ekspeditionen, den store Motorkutter „Kivioq“, blev han sejlet den lange Vej ned Syd om Kap Farvel og op til Julianehaab, den sydligste af de vestgrønlandske Kolonier, og her indlagdes han paa Sygehuset under Behandling af Dr. Laurent Christensen. Efter den lange, besværlige Sørejse var Knud Rasmussen saa afkræftet, at man fandt det nødvendigt at foretage en Blodtransfusion, og det blev besluttet at faa den grønlandske Handels Damp „Hans Egede“, der netop befandt sig paa Vestkysten, dirigeret til Julianehaab, for at den syge Forsker kunde komme hjem til til København, med dette Skib. Rejsen hertil forløb godt, og det syntes, som Polarforskeren skulde overstaa det alvorlige Sygdomsangreb, som ved Siden af Forgiftningen tillige formede sig som en ondartet Influenza med Lungebetændelse. Baade Slægtninge og mange Venner begyndte at regne sikkert med, at man inden alt for længe igen vilde se Knud Rasmussen i hans fulde Arbejdskraft. I de sidste Dage befandt han sig endda særlig godt. Igen saa man Smilet spille om hans Læber og Livsmodet lyse i hans Øjne. Men i Gaar Eftermiddags ved 4-Tiden indtraadte der en pludselig Forværring. Det viste sig at være en Blodprop, og det var tydeligt, at det nu bar mod Døden. Langsomt ebbede Livet ud. Klokken halvt i Nat, sov han stille hen.

**„Hvad jeg skylder ham og har lært af ham.“**

NAAR det ikke helt uventede Budskab om Knud Rasmussens Død i Dag indløber, og man alligevel noget pludseligt skal samle Indtryk fra hans Liv og Gerning, saa har hans Liv jo formet sig saa begivenhedsrigt, at det



*Knud Rasmussen*

er vanskeligt straks at faa en Oversigt over alt, hvad han har udrettet. Der er dog straks visse Ting, der toner frem forud for andre. Først og fremmest Oprettelsen af Thule-Stationen paa et Tidspunkt, da Staten vanskeligt kunde gribe ind. Med den Station blev Nordvest-Grønland dansk og ikke, som der var Udsigt til, amerikansk. Saa følger i Knuds Liv Thule-Ekspeditionerne til Nord-Grønland, den første sammen med Peter Freuchen, en straalende Sportspræstation, frem og tilbage over Indlandsisen paa een Sommer, derefter 2. Thule-Ekspedition, hvor den eskimoiske Rejse-Teknik ikke slog til, og hvor Grønlænderen Henrik Olsen og Dr. Wulf døde.

I de følgende Aar samlede Knud sig om sit Livs største Opgave: Rejsen Nord om Canada i Aarene 1921—24; der blev fra denne Ekspedition hjembragt uhyre Samlinger, som for alle Tider vil gøre København til Hjemsted for Eskimo-Forskning.

Grønlands-Spørgsmaalet kaldte atter Knud frem i første Linie, og i de sidste Somre fandt man ham som Leder af store Ekspeditioner til Syd-Øst-Grønland.

En 5. Ting maa maaske nævnes her: hans store Indsats i Danmarks Forstaaelse af Eskimoernes Liv og Interesse for Grønland.

I to Aar har jeg rejst med Knud

Rasmussen paa den alvorligste af hans Ekspeditioner. I Dag dukker der mange Minder frem for mig om de Aar. Jo ældre jeg bliver, desto mere forstaar jeg, hvor meget jeg skylder ham, hvor meget jeg har lært af ham. Naar man som Knud og jeg ofte har maattet diskutere Spørgs-

maal, hvis Løsning gjaldt Liv og Død, saa bliver Ord nu i Dag saa fattige. Men jeg tænker med dyb Beundring og Taknemmelighed paa, hvad han har betydet for mig, og takker ham for, hvad han har udrettet for sit Land.

Lauge Koch.

## Da Grønland fik den sidste Hilsen fra Knud Rasmussen.

„Dette er ingen Begravelsestale — tværtimod!“

GRØNLAND og Grønlænderne fik i Torsdags en sidste Hilsen fra Knud Rasmussen — og netop paa denne Baggrund vil Dødsbudskabet komme saa meget mere overraskende.

Hilsenen fremkom under den første Udsendelse af radiofoniske Hilsener til Grønland fra Statsradiofonien.

Dr. Knud Rasmussen kunde ikke selv tale i Mikrofonen, men han havde bedt Overretssagfører Sand om at bringe en personlig Hilsen til alle Venner paa Grønland.

Overretssagfører Sand indledede med at sige:

— Knud Rasmussen beder mig hilse og ønske glædelig Jul. Men han har bedt mig om at sørge for, at det ikke blev nogen Begravelsestale, men at det tværtimod blev en glad og munter Hilsen til Grønland. Han var ganske vist syg endnu, men det gik rask fremad, og Humøret var der i hvert Fald ikke noget i Veje med — og han glædede sig til igen i Sommer at komme til Grønland og være med i Arbejdet i det Land, han elskede.

## største Navne.

VED Knud Rasmussens Død er en af Danmarks bedste Sønner gaaet bort. En Mand, hvis Navn ikke alene var kendt i hans Fødeland, men ogsaa viden om i Verden.

Hans Indsats i den arktiske Forskning stiller ham paa Linie med de største Navne paa dette Omraade. Naar han naaede saa vidt, skyldtes det ikke alene hans brændende Interesse for denne Forskning, men ogsaa de store Egenskaber, han havde faaet fra Naturens Haand.

Han var den fødte Ekspeditionsleder. Modig og uforfærdet gik han selv i Spidsen overalt, hvor det kneb, forstod som faa at faa sine Ledsagere til at følge sig i tykt og tyndt, og gennemførte med ukuelig Energi de Maal, han havde stillet sig.

Alle, der kom i Berøring med ham, kom ikke alene til at ære og agte ham, men ogsaa til at holde af ham.

Knud Rasmussen, der selv havde Grønlænderblod i Aarerne, arbejdede desfornden overalt, hvor han kunde, for Grønlændernes Ve og Vel, og faa har som han glædet sig over, at Grønland forblev dansk, saa Arbejdet i saa Henseende kan fortsættes uforstyrret.

Knud Rasmussen har foretaget den sidste store Slæderejse gennem Dødens Port. Det store Arbejde, han har udført paa den arktiske Forsknings Omraade, vil aldrig glemmes.

G. C. Amdrup.

**„Hans Varme smittede os alle!“**

Direktøren for Udenrigsministeriet, Kammerherre H. A. Bernhoft, der var Leder af Haag-Delegationen, udtaler:

Budskabet om Dr. Knud Rasmussens Død har smertet mig overordentligt. Igennem næsten to Aar bistod han den danske Procesledelse i Grønlandssagen med Raad og Daad.

Hans Tro paa Danmarks gode Ret var urokkelig, og den Varme, hvormed han gik ind for Grønlændernes Sag, smittede os alle. Næppe har nogen glædet sig over Resultatet saa meget som han.

I Udenrigsministeriet vil vi altid

Egne, beundrede ham for hans vidunderlige Evne til at komme over alle Vanskeligheder, baade hvad angaar selve de praktiske Vanskeligheder og hans Evne til at vinde Eskimoerne for sig.

Om Mennesket Knud Rasmussen har jeg kun Lovord. Hans vennesele og trofaste Sind vandt ham kun Venner, som nu kun i Sorg kan bøjse Hovedet i Mindet om ham, som vi aldrig vil glemme.

Han faldt midt i sin Virksomhed for Grønland og Grønlænderne. Nogen smukkere Død kunde han ikke faa.

Han faldt med Ære!

C. Harries,  
Grønlands Styrelse.

## Grønland i Sorg til Julen.

KNUD RASMUSSENS Død har berørt mig personligt saa stærkt, at det falder mig vanskeligt straks at samle et Billede af denne store Personlighed, mangfoldig som han var i sit Væsen: Paa een Gang et sørgerrigt og samtidig det beskædneste Menneske, jeg har kendt, en Vilje af Staal og det blødeste Sind, et Adelssind med de stærkeste Følelser af at Adel forpligter. Hvad han udrettede for Eskimoforskningen, krævede just hans særlige Betingelser, og ingen har hans Betingelser for at tage det op efter ham. Nationalmuseet har i ham mistet sin trofaste Ven og stærkeste Støtte. Og Grønland — ja, i Grønland vil der overalt være Sorg nu i Julen. Jeg har set Dr. Knud Rasmussen deroppe. Hans Ankomst var som et Triumftog. At have kendt ham og at have været hans Ven, betragter jeg som min rigeste Oplevelse.

Thomas Thomsen,  
Inspektør ved Nationalmuseet.

**Sin Sygdom tog han overlegent og roligt.**

KAPTAINLOJTNANT I. V. Tegner, som paa Motorbaaden „Kivioq“ sejlede den syge Forsker fra Angmagssalik til Sygehuset i Julianehaab, sagde i Morges, umiddelbart efter at han havde hørt Meddelelsen om Knud Rasmussens Død: — Han var paa sine Omraader en saa stor Mand, at det er vanskeligt at sige det rigtige om ham. Men, jeg kendte ham som en udmærket Fører at arbejde under. Han havde en sjælden Evne til at faa Folk til at gøre, hvad han vilde. Hans Maade at behandle Eskimoerne paa var beundringsværdig, og de sled for ham med Glæde, naar der var noget, han ønskede gjort.

Under Sejlturen fra Angmagssalik til Julianehaab var han meget sløj. Han laa til Køjs hele Dagen og sagde ikke stort. Sin Sygdom tog han overlegent og roligt, men det pinte ham naturligvis nok at



**LIMEFJORDS-ØSTERS**

Faas hos alle Fiskehandlere.  
Bestilling maa afgives i god Tid.



med Taknemmelighed mindes Samarbejdet med Knud Rasmussen.

H. A. Bernhoft.

## En Høvding og en Fader for Kap-Yorkerne.

DET sørgelige Budskab om Knud Rasmussens Død kommer ganske uventet, netop som han var i god Bedring efter sin lange Sygdom, som han paadrog sig paa sin sidste Ekspedition til Østgrønland. Netop fordi den kommer saa uventet, rammer den os alle meget haardere.

Det er vanskeligt for mig i en kort Udtalelse at give mit Syn paa Knud Rasmussen. Minderne strømmer ind, og det er vanskeligt at afgøre, hvilke man skal tage med. Nærmest paa Livet kom jeg ham i de Aar, han boede ved Thule fra 1910 til 1913, hvor han hver Vinter kom ned til Upernivik, hvor jeg den Gang var Kolonibestyrer. Her var han os en kær og hyggelig Gæst. Han kunde holde Opmærksomheden fangen med sine Beretninger om Thule-Eskimoernes Liv og Sædvaner, og man mærkede bag hans Udtalelser, at Kap-Yorkerne betragtede ham som en Høvding og Fader, hvad Knud Rasmussen paa sin beskedne Maade langt fra lod skinne igennem.

Ingen anden Dansk har som han haft et saa indgaaende Kendskab til Grønlænderne og deres hele Tankegang. De elskede ham og saa op til ham, og naar han ventedes til en Koloni, glædede alle sig til atter at hilse paa ham. Der var Fest ved Kolonierne, naar Knud kom.

Om alle hans store Ekspeditioner skal jeg ikke udtale mig. Dem vil andre have bedre Betingelser for at kunne bedømme. Kun vil jeg sige, at Gennemførelsen af disse Ekspeditioner var enestaaende, ikke mindst den sidste store Ekspedition langs Nordamerikas Kyststrækninger. Vi, der gennem et mangeaarigt Ophold i Grønland kender Rejseteknikken i arktiske Egne, beundrede ham for hans vidunderlige Evne til at komme over alle Vanskeligheder, baade hvad angaar selve de praktiske Vanskeligheder og hans Evne til at vinde Eskimoerne for sig.

Om Mennesket Knud Rasmussen har jeg kun Lovord. Hans vennesele og trofaste Sind vandt ham kun Venner, som nu kun i Sorg kan bøje Hovedet i Minde om ham, som vi aldrig vil glemme.

Han faldt midt i sin Virksomhed for Grønland og Grønlænderne. Nogen smukke Død kunde han ikke faa.

Han faldt med Ære!

C. Harries,  
Grønlands Styrelse.

## Grønland i Sorg

være uvirksom. Nu er han altsaa død. Det er en stor Sorg.

## Bedre Mand fandtes ikke!

DEn unge Søløjtnant Erik Rasmussen, der i Sommer ledede Knud Rasmussens Ekspeditionsflyvninger i Grønland, og som ogsaa fløj med ham i 1932, udtaler:

— Hvils man i nogle faa Ord skal karakterisere Knud Rasmussen som Ekspeditionsleder og Menneske, kan man sige det i een Sætning: *Bedre Mand end han fandtes ikke.* Det lyder maaske saa stort, men jeg tror, det er sandt. Han var altid fuld af Energi og næsten altid i godt Humør. Naar han viste sig, blev der Arbejdsglæde overalt. Nogen værdifuldere Egenskab kan en Fører næppe være i Besiddelse af.



## Enestaaende Kombination af Vilje og Hjerte.

Gaar fik jeg lige Lov til at hilse paa Knud Rasmussen ude paa Hospitalet.

## „Knud Rasmussen var den første paa sit Omraade.“

Formanden for det svenske Kgl. geografiske Selskab, Professor Gerhard Lindblom.

Fra vor Korrespondent.  
STOCKHOLM, TORSDAG

FORMANDEN i Det kgl. geografiske Selskab, Professor Gerhard Lindblom ved Rigmuseets etnografiske Afdeling, ndtaler:

Knud Rasmussens Død betyder et uhyre Tab for Videnskaben. Det er ikke nemt

Knud Rasmussen kaldt til Oslo for at holde Mindetalen.

Adolf Hoel.

## En trofast Ven.

Kontorchef Oldendow i Grønlands Styrelse giver i nedenstaaende Ord Udtryk for de Følelser, der besjælede ham ved Budskabet om Knud Rasmussens Død.

EN graa Decemberrat kort før Jul ... En tæt, taagetung tidlig Decembermorgen klinger Telefonens lyse Stemme; i den lyder en fælles Vens mørke Røst om, hvad den graa Decemberrat havde fuldbragt.

Saa svært, saa pludseligt, midt i Juleforberedelsernes Glæde og i Skæret af den berettigede Forhaabningsfuldhed, som Sygdommens Gang syntes at opretholde.

Hvor tungt, at hans Stol iblandt os nu staar tom, og at vi skal føle os yderlig fattige — fattige, fordi hans Røst er forstummet, hans Øjne lukkede og hans Arbejde afbrudt.

For Vennerne vil altid een af hans mange rige Egenskaber staa som den centrale: Hans *Trofasthed* mod den og dem, der én Gang havde erhvervet hans Ven-skab — Danskere, Grønlændere, Udlændige. Vi vidste med virkelig Sikkerhed, at hvor han stod i Gaar, der stod han ogsaa i Dag og dér vilde han ogsaa staa i Morgen — og det betyder saa meget midt i en Tid, hvor det, der i Dag er øverst, ofte i Morgen er nederst.

En god Mand er gaaet bort, et rigt Menneskehjerte har standset sit Slag — tilbage staar Savnets Byrde, men ogsaa Minderne Lys og Vennernes Tak.

En graa Decemberrat kort før Jul ...  
Knud Oldendow.

## Tyske Mindeord.

Frygteligt Tab for dansk Polarforskning, som i de senere Aar har naaet saa store Resultater.

Gehejmerraad, Professor Albrecht Penck, indtil for kort Tid siden Præsident for det store geografiske Selskab i Berlin. Medlem af Videnskabernes Selskab i København og Æresmedlem af vort geografiske Selskab, udtaler:

— Knud Rasmussens Død har gjort et

rystende Indtryk paa mig, og jeg kan knapt give Udtryk for min Sorg. Han har øvet det overordentlige for Videnskaben, baade i geologisk og etnografisk Henseende. Som Søn af en Dansk og af en Moder af grønlandsk Slægt, forbandt han den hvide Races Forstaaelse med Polarverdenens Livsopfattelse. Han rejste som Eskimo og iagttag som hvid Mand. Han lyttede til Eskimoernes Sagn og Beretninger om deres første Møde Polarekspeditionerne, og gengav disse Indtryk. Han har altid, hele sit Liv, virket for Grønland og grundlagt Thule, ligesom hans Arbejde for Dr. Fancks berømte Film „S O S Isbjerg“ er bekendt. Jeg traf ham i Fancks Hjem for nylig, og glædede mig over hans store Viden. Det er et frygteligt Tab for dansk Polarforskning, som i de senere Aar har haft saa stor Betydning og har naaet saa store Resultater.

Albrecht Penck.

**Knud Rasmussen var en Konge i Thule. — At Eskimoerne er saa godt tilfreds med det danske Styre, skyldes ikke mindst ham.**

Dr. Kurt Wegener, Broder til Dr. Alfred Wegener, der omkom paa Indlandsisen, bor nu i Graz i Østrig. Han udtaler:

— Jeg er ganske rystet over dette Tab for Videnskaben. Dr. Knud Rasmussen var en Konge i Thule, hans Moder var af Eskimo-Slægt, og han forstod som faa sine grønlandske Landsmænd. At disse er saa godt tilfredse med det danske Styre, kan Danmark ikke mindst takke Knud Rasmussen for, som har været et enestaaende Bindeled mellem Folket og Forvaltningen. Det er et meget bittert Tab, thi Knud Rasmussen var overalt, hvor den videnskabelige Forskning arbejder, agtet og anset som en af de bedste.

Kurt Wegener.

**Knud Rasmussen var et vidunderligt Menneske.**

Dr. Arnold Fanck, der for nylig har samarbejdet med Knud Rasmussen, med Udarbejdelsen af den store Film „S O S Isbjerg“, udtaler:

— Det er et forfærdeligt Tab. Han var et vidunderligt Menneske, og jeg erindrer endnu, hvor han havde Taarer i Øjnene, da han saa Filmen hos mig for nylig, bl. a. saa sine grønlandske Landsmænd paa det hvide Lærred. Uden hans Hjælp og Raad, saavel her som paa Grønland, vilde denne Film aldrig være blevet til. Jeg tænker med Vemod paa alle de glade Timer, jeg har tilbragt sammen med ham paa Grønland og her i Berlin.

Arnold Fanck.

## Knud — Grønlændernes

gne, beundrede ham for hans vidunderlige Evne til at komme over alle Vanskeligheder, baade hvad angaar selve de praktiske Vanskeligheder og hans Evne til at vinde Eskimoerne for sig.

Om Mennesket Knud Rasmussen har jeg kun Lovord. Hans vennesele og trofaste Sind vandt ham kun Venner, som nu kun i Sorg kan bøje Hovedet i Minde om ham, som vi aldrig vil glemme.

Han faldt midt i sin Virksomhed for Grønland og Grønlænderne. Nogen smukkere Død kunde han ikke faa.

Han faldt med Ære!  
C. Harries,  
Grønlands Styrelse.

## Grønland i Sorg til Julen.

KNUD RASMUSSENS Død har berørt mig personligt saa stærkt, at det falder mig vanskeligt straks at samle et Billede af denne store Personlighed, mangfoldig som han var i sit Væsen: Paa een Gang et ærgerrigt og samtidig det beskædneste Menneske, jeg har kendt, en Vilje af Staal og det blødeste Sind, et Adelssind med de stærkeste Følelser af at Adel forpligter. Hvad han udrettede for Eskimoforskningen, krævede just hans særlige Betingelser, og ingen har hans Betingelser for at tage det op efter ham. Nationalmuseet har i ham mistet sin trofaste Ven og stærkeste Støtte. Og Grønland — ja, i Grønland vil der overalt være Sorg nu i Julen. Jeg har set Dr. Knud Rasmussen deroppe. Hans Ankomst var som et Triumftog. At have kendt ham og at have været hans Ven, betragter jeg som min rigeste Oplevelse.

Thomas Thomsen,  
Inspektør ved Nationalmuseet.

## Sin Sygdom tog han overlegent og roligt.

KAPTAJNLØJTNANT I. V. Tegner, som paa Motorbaaden „Kivloq“ sejlede den syge Forsker fra Angmagssalik til Sygehuset i Julianehaab, sagde i Morges, umiddelbart efter at han havde hørt Meddelelsen om Knud Rasmussens Død: — Han var paa sine Omraader en saa stor Mand, at det er vanskeligt at sige det rigtige om ham. Men, jeg kendte ham som en udmærket Fører at arbejde under. Han havde en sjælden Evne til at faa Folk til at gøre, hvad han vilde. Hans Maade at behandle Eskimoerne paa var beundringsværdig, og de sled for ham med Glæde, naar der var noget, han ønskede gjort.

Under Sejlturen fra Angmagssalik til Julianehaab var han meget sløj. Han laa i Køjs hele Dagen og sagde ikke stort. Sin Sygdom tog han overlegent og roligt, men det pinte ham naturligvis nok at

## Enestaende Kombination af Vilje og Hjerte.

I Gaar fik jeg lige Lov til at hilse paa Knud Rasmussen ude paa Hospitalet, og jeg var netop saa glad over at se ham saa rask og mærke hans levende Interesse for vort Arbejde med Ekspeditionens store Beretning og mange betydningsfulde Resultater.

Og saa nu Budskabet i Morges om, at han er død.

Det er saa ufatteligt.

Som nær Medarbejder til ham paa de to sidste store Ekspeditioner til Grønlands Sydøstkyst havde jeg Lejlighed til som faa at komme ham paa nært Hold.

Og hvilken vidunderlig Oplevelse at arbejde sammen med ham!

Foruden sin vældige Arbejdskraft besad han en Evne til at faa sine Medarbejdere med sig i Arbejdet, ja, han ligefrem indblæste Begejstring og Kraft i dem, idet han simpelthen øste ud af sit eget rige Væld.

For dansk Forskning er det et i Øjeblikket uerstatteligt Tab, og netop nu, da han havde saa mange vidtspændende Planer for.

Men det er ikke blot en stor Forsker, Danmark har mistet, men ogsaa et stort Menneske, et Menneske, der lyste op over os allesammen ved sit rige Hjerte, ved sin Trofasthed og ved det, at han var ganske uden Svig. Jeg vil gerne til Slut vende de Ord mod ham selv, som han udtalte til Minde om Fridtjof Nansen:

Han var en enestaende Kombination af to af Livets vældigste Kræfter: Vilje og Hjerte! Ja, man kunde maaske tilføje: Hjerne og Instinkt! Intet Under derfor, at han drog et Kølvan efter sig, som kom til at duve ind over en hel Verden.

Ja — saadan var Knud Rasmussen selv. Personligt har jeg mistet en Ven, som jeg vel aldrig faar en Ven igen.

Ære være dit Minde, Knud!

Gabel-Jørgensen,  
Kaptajn ved Geodætisk Institut, Næstkommanderende paa Dr. Knud Rasmussens 7. Thule-Ekspedition til Grønland 1932—33.

i en kort Udtalelse at gøre Rede for saa betydelig Forskers Fortjenester. Knud Rasmussen maa betegnes som den først paa sit Omraade, ikke mindst med sine fem Thule-Ekspeditioner. Han har indskrevet sit Navn i Polarforskningsens Historie. I Sverige var Knud Rasmussen kendt og populær, ikke mindst som Foredragsholder i Det kgl. geografiske Selskab. Som et synligt Bevis paa, hvor højt man vurderede hans Gerning, modtog han i 1919 det geografiske Selskabs højeste Udmærkelse, Vega-Medaillen, der er indstiftet til Erindring om Nordenskiöld's store Ekspedition med „Vega“.

## „Den største nulevende Kender af Eskimoerne.“

Docent Adolph Hoel udtaler:

Polarforskingen og Studiet af Eskimoerne lider et stort og smerteligt Tab ved Knud Rasmussens Bortgang. Han var uden Tvivl den største nulevende Kender af Eskimoerne. Han omfattede dem med en glødende Interesse, der gav sig et vakkert Udtryk i Haag under Grønlands-Processen, da han skrev et varmtfølt Indlæg. Det blev læst op af den danske Advokat og gjorde sikkert et dybt Indtryk paa alle de Tilstedeværende og paa Domstolen.

Knud Rasmussen var et usædvanligt charmerende og elskværdigt Menneske, der altid forstod og respekterede andres Meninger — ogsaa naar de var modsat hans egne. Det gav sig Udtryk under Grønlands-Striden, da han overhovedet ikke udtalte sig til Aviserne. Der kom aldrig et bittert Ord fra ham mod Nordmændene.

Knud Rasmussen havde mange Venner her i Norge, og han satte Norge og Nordmændene meget højt. Da Geografisk Selskab skulde holde sin Mindefest for Fridtjof Nansen, blev

## Frygteligt Tab for dansk Polarforskning, som i de senere Aar har naaet saa store Resultater.

Gehejmerraad, Professor Albrecht Penck, intil for kort Tid siden Præsident for det store geografiske Selskab i Berlin, Medlem af Videnskabernes Selskab i København og Æresmedlem af vort geografiske Selskab, udtaler:

— Knud Rasmussens Død har gjort et

## Knud — Grønlændernes bedste Ven.

PROFESSOR, Dr. phil. Ad. S. Jensen, der selv er gammel Grønlandsfarer og har været Medlem af Thule-Komiteen gennem alle Aarene, udtaler:

— I Dag sørger hele Grønland fra de nordligste Hytter, hvor Polareskimoerne bor, til de smaa Blokhuse i Kap Farvels Skærgaard, thi Knud — som hans Navn var overalt i Grønland — er død og med ham Grønlændernes bedste og mest trofaste Ven.

Knud Rasmussen har haft en overordentlig Betydning for Grønland. Man vil aldrig glemme, at han i 1910 oprettede Stationen Thule og derved sikrede denne Grønlands nordligste Forpost for Danmark — en Begivenhed af overordentlig Rækkevidde, idet man fra forskellige Sider i andre Lande var begyndt at rette Øjnene mod dette Distrikt. Jeg ved ikke nogen anden for Grønland saa vigtig Begivenhed at sætte ved Siden af den, end da Kaptajn Einar Mikkelsen fik grundlagt en Koloni af Grønlændere paa den nordlige Del af Østkysten ved Scoresbysund.

At Knud Rasmussen var Grønlændernes trofaste Ven, fik man ogsaa at vide, da Sagen om Grønland var indanket for Domstolen i Haag. Der stod Knud Rasmussen frem og talte sine Landsmænds Sag paa en saadan Maade, at det hørtes over hele Verden.

Naar Knud Rasmussen har betydet saa meget paa saa mange Maader for Grønlænderne, maa vi søge Aarsagen hertil i, at han i sig forenede to Nationer: den grønlandske og den danske. Hans Fader var som bekendt Præsten Rasmussen, og hans Moder var af den ansete grønlandske Slægt Fleischer. Denne dobbelte Herkomst gav ham et Fortrin fremfor alle andre, idet han i sig forenede den hvide Mands Intelligens med Eskimoens Haardførhed. Takket være disse Egenskaber kunde han gennemføre Ekspeditioner, som er beundringsværdige. Han gennemkrydsede med sin Slæde og sine Hunde Grønlands nordligste Del fra Kap York og over til Danmarksfjorden paa Østkysten, og han gennemførte den lange Slæderejse fra Grønland til Stillehavet.

Opfostret, som han var, i Grønland og

Udarbejdelsen af den store Film „S O S Isbjerg“, udtaler:

— Det er et forfærdeligt Tab. Han var et vidunderligt Menneske, og jeg erindrer endnu, hvor han havde Taarer i Øjnene, da han saa Filmen hos mig for nylig, bl. a. saa sine grønlandske Landsmænd paa det hvide Lærred. Uden hans Hjælp og Raad, saavel her som paa Grønland, vilde denne Film aldrig være blevet til. Jeg tænker med Vemod paa alle de glade Timer, jeg har tilbragt sammen med ham paa Grønland og her i Berlin.

Arnold Franck.

fuldt fortrolig med det grønlandske Sprog fra Barnsben af og selv regnende sig for Grønlænder, forstod han at vinde sine Landsmænds Tillid. De aabnede deres Hjerter for ham og betroede ham, hvad der levede inderst i dem. Og alt dette om deres aandelige Kultur har Knud Rasmussen betroet os andre i sine talrige Skrifter. Jeg ved ikke nogen anden at sidestille ham med end Missionsæren Otto Fabricius, der for 150 Aar siden saa monstergyldigt beskrev Grønlændernes materielle Kultur, som han havde lært at kende ved sit Samliv med Grønlænderne. Men vi savnede stadig Skildringen af deres aandelige Kultur, og den har Knud Rasmussen givet os.

Som Forfatter har Knud Rasmussen skænket os en Række Skrifter, som man sælser med den allerstørste Interesse og Begejstring. Man behøver blot at minde saadanne Bøger som „Nye Mennesker“, „Under Nordenvindens Svøbe“, den vidunderlige „Foran Dagens Øje“ og „Den store Slæderejse“.

Men det var ikke alene af Grønlænderne, han var elsket. Ogsaa herhjemme nærer man de samme Følelser for ham. Thi naar han talte, havde man Forstaaelsen af, at det var Grønlands Søn, der havde Ordet. Og hans Ekspeditionsdeltagere elskede ham. Enhver, der havde været med ham, vidste ikke Grænserne for den Begejstring, han følte for ham.

Vi kan ogsaa takke ham for, at vi har en Række unge Forskere, som har tjent deres første Spor ved Deltagelse i hans Ekspedition. Jeg behøver blot at nævne Navne som Lauge Koch, Thorkil Matthiassen og Bindet-Smith.

Han forstod at gribe enhver Dansk om Hjertet, naar han talte om Grønland. Jeg erindrer engang, jeg hørte ham skildre en Juleaften, som han under meget fattige Forhold søgte at gøre festlig for den syge Grev Moltke, da de laa oppe ved Melville-Bugten. Knud skildrede dette saa smukt og rørende, at jeg tror, at intet Øje var tørt.

Nu er han selv gaaet bort lige ved Jul, og alle hans Venner i Grønland og i Danmark sørger om Tabet.

Ad. S. Jensen.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet: **Politiken**

skriver den

18 OKT. 1933

## Knud Rasmussens unge Folk vendt hjem med „Nordstjernen“



Ekspeditionens eneste kvindelige  
Videnskabsmand, stud. mag. Frk.  
Marie Jørgensen.

— Dars med jer, led det alle vegne fra i Mørket paa Nordre Toldbod i Aftes, da Dr. Knud Rasmussens Ekspeditions-skib, den tremastede Skonnert „Nordstjernen“ lagde ind til Kajen efter Sommerens fuldførte Østgrønlands-Ekspedition. Hverken „Store Knud“ eller Næstkommanderende Kaptajn Gabel Jørgensen var med hjem, det var „kun“ Ekspeditionens unge Folk, de fleste Studenter og unge Videnskabsmænd, der dannede Fortrop. Pyntelige Vildmandsskæg over hele den marinebemandede Skude, der førtes af Orlogskaptajn Vedel med „Søkongen“s gamle Fører Kaptajn P. M. Petersen som Islods. Og da Skibet havde



Den unge Zoolog, Konservator Ulrik Møhl (til venstre) og „Søkongen“s gamle Fører, Kaptajn P. M. Petersen, der var Ekspeditionens Islods.

fortøjet saa man, at der i Tilgift var en ung Kvinde om Bord: Zoologen Frk. Marie Jørgensen, en straalende, solbrændt ung Dame med Favnen fuld af Blomster, den alvorlige Ekspeditions milde Aand.

### Den store Østgrønlands-Film, der er komponeret af Knud Rasmussen.

Til Stede ved Ankomsten var bl. a. Kommandørkaptajn Godfred Hansen, Direktør Svend Nielsen, Frk. Emmy Langberg, der Sommeren igennem har lavet Mad til Ekspeditionens Film-Afdeling i Angmagsalik, og Overretssagfører Rudolf Sand. De Hjemvendtes Munde var lukket med Hensyn til Ekspeditionens Resultater, men Overretssagføreren gav beredvilligt et kort Rids af, hvad der kan siges, indtil Dr. Knud Rasmussen er kommet hjem.

— Udenfor det egentlige videnskabelige Arbejde har den tyske Dr. Dahlsheim optaget en Tonefilm, der antagelig bliver af stor folkloristisk Værdi — den skildrer en Kultur, der gaar sin Undergang i Møde. I Filmen har Knud Rasmussen selv indlagt en Handling, men det er naturligvis Folkelivsbillederne der er det egentlige. Dr. Dahlsheim, der har haft fire tyske Eksperter til Hjælp, er selv en meget fin Kender af Naturfolk — det er ham, der har optaget den store Bali-Film.

... Dr. Knud Rasmussen ankom i

Gaar sammen med de øvrige Ekspeditionsdeltagere til Julianehaab om Bord i Motorbaaden „Kivioq“. De kan ventes til København med „Julius Thomsen“ om ca. 14 Dage.

Berlingske Tidende m 144.  
24 juni 1933.

## I Dag startede Dr. Knud Rasmussen paa Østgrønlands- Ekspedition.

*Statsminister Stauning  
hylder ham ved  
Afrejsen.*

**M**ARINE - MOTORSKONNERTEN „Nordstjernen“ med Dr. Knud Rasmussen og hans Mænd om Bord lagde ved Middagstid i Dag ud paa sit store Togt til Østgrønland, den 7. Thule-Ekspedition, hvorved Slutstenen lægges til det vældige østgrønlandske Forskerværk, som Dr. Knud Rasmussen nu gennem mange Aar har opbygget.

Noget Festarrangement var der ikke ved Afrejsen, men dette opvejedes af den spontane Begejstring, der kom til Udtryk fra de mange, som var mødt op paa Nordre Toldbod for at se Ekspeditionen drage af og den Hjertelighed, der fra alle Sider slog Knud Rasmussen i Møde.

Fra Grønlands Styrelse var mødt den fungerende Direktør, Kontorchef Oldendow og mange andre af Styrelsens Embedsmænd samt en Mangfoldighed af kendte Grønlands-Navne som Generalauditor, Folketingsmand Pürschel og Professor William Thalbitzer. Marineministeriet var repræsenteret ved Afdelingschef, Kontreadmiral A. G. Topsøe-Jensen, Marinens Flyvevæsen ved sin fungerende Chef, Orlogskaptajn Scheibel. Videre saas Havnedirektør Laub, Dr. phil. Niels Nielsen fra Det kgl. geografiske Selskab, Direktør la Cour fra Meteorologisk Institut o. s. v., o. s. v. Særligt lagde man Mærke til de mange kendte Filmsfolk, der var kommet for at sige Farvel til deres tyske Kolleger, Dr. Dallsheim, Filmsfotograferne Hans Scheib og Walter Traut, der skal deltage i Ekspeditionen. Der saas saaledes Instruktør A. W. Sandberg, Skuespillerinden Karina Bell, Direktør Nielsen fra „World Cinema“ samt mange andre.

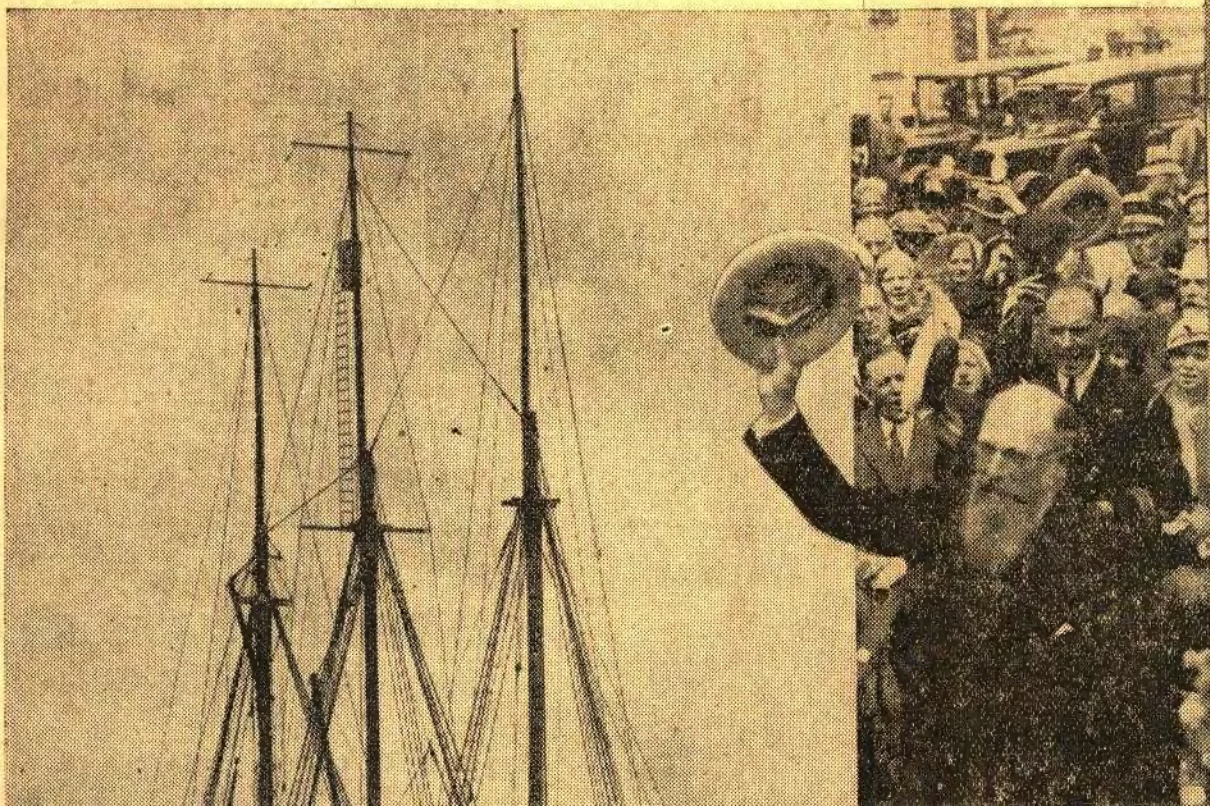
Kort før Skibet skulde gaa, kom Statsminister Stauning. Midtskibs fandt han Dr. Knud Rasmussen, der var helt gemt bag en tæt Mur af afskedtagende Venner. Han fik et hjerteligt Haandtryk af

Statsministeren, og da Tiden var inde, da „Nordstjernen“s Chef, Orlogskaptajn Vedel gav til Kende, at man maatte drage af, tog Statsministeren Ordet.

— Inden „Nordstjernen“ giver sig ud paa Rejsen, sagde han, vil jeg udtale mit hjertelige Ønske om et lykkeligt Udfald af den store Ekspedition. Vi kender alle Knud Rasmussens Indsats i Grønlandsforskningen og alt det ypperlige, han har udrettet for Nationen, samt hvilken fremragende Borger og Forsker han er. Held og Lykke med Togtet, og mit bedste Ønske om, at det maa føje sig ind som et nyt smukt Led i Deres store Værk. Knud Rasmussen og hans Ekspedition længe leve!

Hurraraabene ringede over Kajen, og Dr. Knud Rasmussen vinkede glad og taknemmelig ind mod Land. Da kort efter Skibet kastede los, og Motorerne begyndte deres Stønnen, lød der nye begejstrede Hurraraab og Tilraab med Ønsker om en lykkelig Rejse for Knud Rasmussen og hans Mænd, der hilste og hilste igen, saa længe indtil Skibet tabtes af Syne bag Langeliniepynten. —K.

„Nordstjernen“s  
Afrejse.



Knud Rasmussen nu gennem mange Aar har opbygget.

Noget Festarrangement var der ikke ved Afrejsen, men dette opvejedes af den spontane Begejstring, der kom til Udtryk fra de mange, som var mødt op paa Nordre Toldbod for at se Ekspeditionen drage af og den Hjertelighed, der fra alle Sider slog Knud Rasmussen i Møde.

Fra Grønlands Styrelse var mødt den fungerende Direktør, Kontorchef Oldendow og mange andre af Styrelsens Embedsmænd samt en Mangfoldighed af kendte Grønlands-Navne som Generalauditor, Folketingsmand Pürschel og Professor William Thalbitzer. Marineministeriet var repræsenteret ved Afdelingschef, Kontreadmiral A. G. Topsøe-Jensen, Marinens Flyvevæsen ved sin fungerende Chef, Orlogskaptajn Scheibel. Videre saas Havnedirektør Laub, Dr. phil. Niels Nielsen fra Det kgl. geografiske Selskab, Direktør la Cour fra Meteorologisk Institut o. s. v., o. s. v. Særligt lagde man Mærke til de mange kendte Filmsfolk, der var kommet for at sige Farvel til deres tyske Kolleger, Dr. Dallsheim, Filmsfotograferne Hans Scheib og Walter Traut, der skal deltage i Ekspeditionen. Der saas saaledes Instruktør A. W. Sandberg, Skuespillerinden Karina Bell, Direktør Nielsen fra „World Cinema“ samt mange andre.

Kort før Skibet skulde gaa, kom Statsminister Stauning. Midtskibs fandt han Dr. Knud Rasmussen, der var helt gemt bag en tæt Mur af afskedtagende Venner. Han fik et hjerteligt Haandtryk af

sket om en lykkelig Rejse for Knud Rasmussen og hans Mænd, der hilste og hilste igen, saa længe indtil Skibet tabtes af Syne bag Langeliniepynten. —k.

## „Nordstjernen“'s Afrejse.



Knud Rasmussens Ekspeditions-Skib „Nordstjernen“ afsejlede i Formiddags herfra. I Midten Statsminister Stauning, der ved Afrejsen udbragte et Leve for Ekspeditionens Deltagere. Til højre Knud Rasmussen vinker Farvel, og yderst fra venstre den tyske Filmsinstruktør Dr. Dallsheim, Karina Bell og Instruktør Sandberg, der var mødt for at tage Afsked, og længst til højre Filmsfotograf Traub.





GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Politikon**

skriver den **25 JUNI 1933**

## *Stor Grønlands-Afrejse fra Nordre Toldbod*

Dr. Knud Rasmussen afsejlede i Gaar  
sammen med Hovedparten af sin Eks-  
pedition om Bord paa „Nordstjernen“.



To Gange hjertelig  
Afsked: Statsmini-  
ster Stauning med  
Knud Rasmussen og  
Filmsinstruktør, Dr.  
Dallshelm, der giver  
Karina Bell et  
Farvelkys.

Det var en Afsked med Stemning. Masser af Mennesker paa Nordre Toldbod — alle de kendte Grønlandsnavne og en hel Masse Ungdom var mødt for at sige Farvel til Danmarks Knud og hans Følge af ca. 40 Ekspeditionsdeltagere, da „Nordstjernen“ sejlede Kl. 11 i Gaar. Smilet over alle Smil var Fru Karinas — sammen med A. W. Sandberg og Palladiums Svend Nielsen mødte hun op med en Daase Bolsjer til Knud Rasmussen og den tyske Filmsekspert Dr. Dallshelm. Ogsaa Direktør Nielsen fra Cirkus saas derude — dog ikke som Filmsmand, men for at sige Farvel til sin Søn, der rejser af Sted som Deltager i Ekspeditionen.

Vel et Par Hundrede Mennesker i alt balancerede over „Nordstjernen“'s Dæk, der var stuved fuld af al mulig Udrustning, Benzintønder, Oliekanne, Flyvebaadspontoner og Rejsekuffelter i broget Forvirring. Agterude stod Statsministeren sammen med Dr. Knud Rasmussen og Skibets Fører, Orlogskaptajn Vedel. Før Fortøjningerne blev kastet, holdt Statsministeren en lille Tale, hvori han priste Knud Rasmussen som den fremragende Borger og Forsker og med et Leve ønskede ham og Ekspeditionen Lykke og Held paa Rejsen.

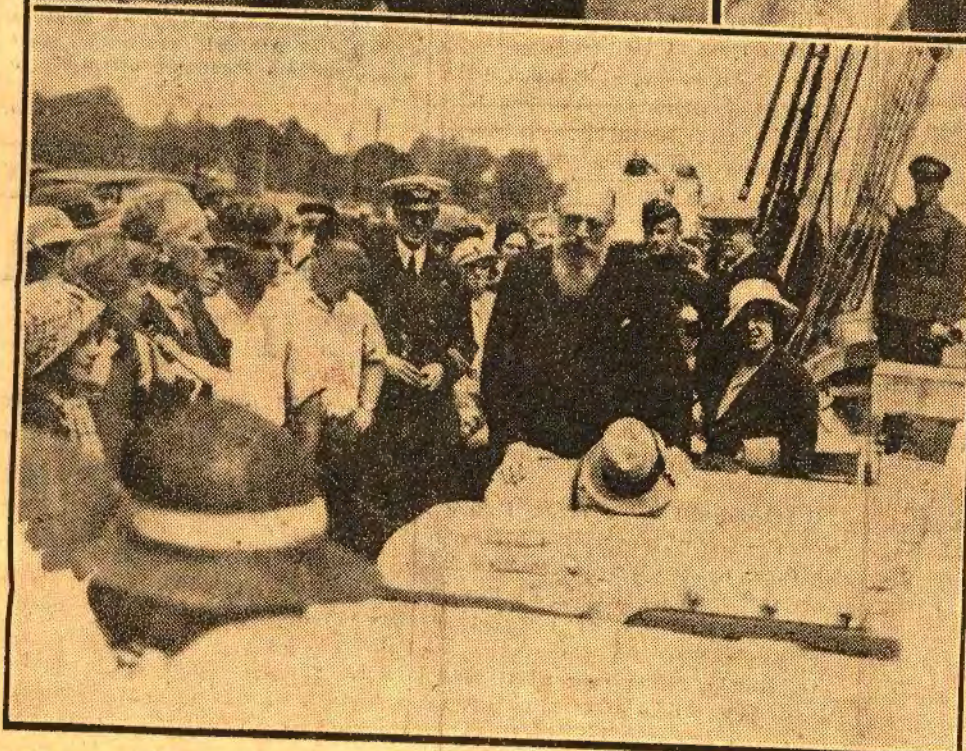
Og mens Hurraraabene klang, lagde „Nordstjernen“ ud fra Bolværket.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:  
**Ekstrabladet**

skriver den  
**24 JUNI 1933**



## 7. Thuleekspedition startet

I Formiddags Kl. 11 startede Knud Rasmussens aarlige Ekspedition til Østgrønland fra Nordre Toldbod med Marstal-Skonnerten „Nordstjernen“. Vi bringer her nogle Lynskud fra Afgang. Referat af Begivenheden vil man finde andet Steds i Bladet. Øverst til venstre ser man Karina Bell og A. W. Sandberg tage Afsked med deres tyske Ven og Kollega, Dr. Dallsheim, der skal dreje den store Grønlands-Film. Til højre Knud Rasmussen i Familiens Skød, sammen med sin Frue og sine tre Børn. Den ungdommelige Fru Knud Rasmussen staar som Nummer to fra højre. Nederst til venstre holder Statsminister Stauning en lille Hyldest-Tale før Afgang. Ved Ministerens Side ses siddende Knud Rasmussens Sekretær, Frk. Emmy Langberg. Til højre vinker den lykkelige Forsker Farvel til Venner og Beundrere inde paa Kajen.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

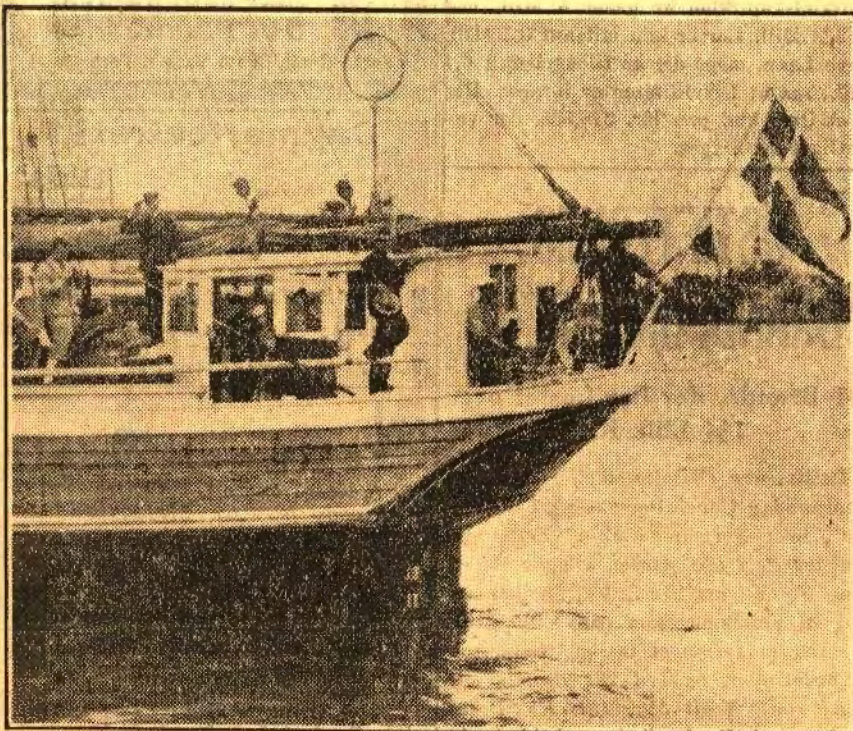
Bladet:

**Ekstrabladet**

skriver den 24 JUNI 1933

# KNUD RASMUSSEN TIL GRØNLAND

## *Immedial* 7. Thule-Ekspedition startet



„Nordstjernen“ staar Havnen ud med Knud Rasmussens Ekspedition om Bord. Paa Broen gør Skibets Fører, Orlogskaptajn Vedel, Honnør, og agterude vinker Knud Rasmussen smilende farvel til de mange Mennesker inde paa Kajen.

I Formiddags Kl. 11 startede Dr. Knud Rasmussen anden Del af sin 7. Thule-Ekspedition, som han paabegyndte i Fjor, og som skal kortlægge 600 km af Grønlands Østkyst fra Umevik til nord for Angmagsalik. Ekspeditionen tæller i alt 62 Mand, men deraf er som bekendt en Del rejst i Forvejen — dels med „Disko“, dels med den lille Fiskekutter „Kivioq“, der sejlede for et Par Dage siden. De resterende 38 Mand — og Knud Rasmussen selv — gik i Formiddags om Bord i Marstal-Skonnerten „Nordstjernen“, som Knud Rasmussen har købt til dette Formaal, og som laa fortojet ved Nordre Toldbod — fyldt til Randen med Proviant og Materiel.

Foruden Dr. Rasmussen var der om Bord Luftfotograferne, Løjtnanterne Nielsen og Jacobsen, Geologerne, Magister Begvad og Magister Milthers, den tyske Films-Instruktør Dr. Dallsheim med sine to Operatører Scheib og Traut m. fl. — „Nordstjernen“ føres af Orlogskaptajn Vedel med Knud Rasmussens gamle Skipper fra „Søkongen“, Kaptajn Pedersen, som Islods.

En Mængde Mennesker var mødt for at tage Afsked. I Vrimlen saas ogsaa Statsminister Stauning, der hilste hjerteligt paa Knud Rasmussen. Unmiddel-

bart før Afgangssignalerne lød, blottede Statsministeren Hovedet og holdt, staaende ved Rælingen, en lille Tale for de Bortdragende:

— Lad os, sagde Ministeren, forenes i Ønsket om et lykkeligt Udfald af den store Ekspedition, som Knud Rasmussen i Dag indleder. Vi kender alle hans Indsats som en fremragende Borger og Videnskabsmand, og uden Tvivl vil ogsaa denne Ekspedition blive til Gavn for Landet og til Ære for Knud Rasmussen og hans dygtige Medarbejdere. Knud Rasmussen og hans Folk leve! —

— Talen besvaredes med begejstrede Hurraraab, og Knud Rasmussen takkede med nogle faa, lavmælte Ord, der blev borte i den almindelige Forvirring. Umiddelbart efter stod „Nordstjernen“ ud fra Kajen. En ny Thule-Ekspedition — som egentlig er den ottende — er startet. Først til Oktober vender Knud Rasmussen og hans Folk tilbage ...

Dr. Rank.



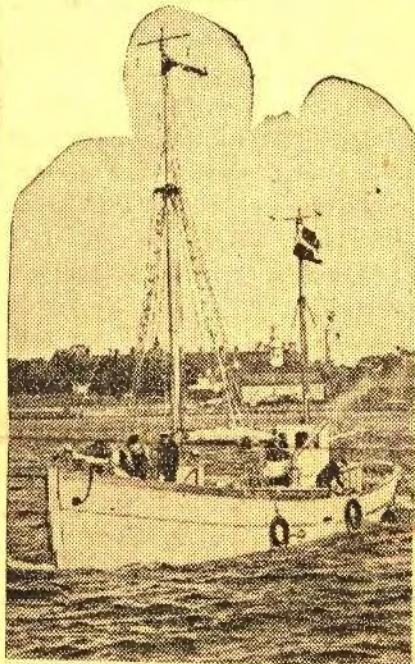
GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet: **Politiken**

skriver den 23 JUNI 1933

## Mindste Fartøj til Østgrønland siden Vikingerne

*Thule-Ekspeditionens lille Motor-  
kutter „Kivioq“ afsejlede i Gaar  
med 8 raske unge Mænd om  
Bord.*



Kutteren „Kivioq“ fotograferet i  
Gaar ved Afrejsen fra Langelinje.

I Morgen Kl. 11 sejler Knud Rasmussen afsted paa den syvende Thuleekspedition. Afrejsen sker fra Nordre Toldbod, og hele Ekspeditionens Hovedstyrke er om Bord paa Flagskibet, den ekartrede Skonnert Nordstjernen.

Forinden afgik der i Gaar en af Ekspeditionens mindre Baade, den lille Motorkutter Kivioq. Kun 22 Tons stor, men udrustet saa godt det overhovedet lader sig gøre, skal den alene sejle op til Østgrønland med en rask Besætning paa 8 unge Mennesker. Føreren er Kaptajn-løjtnant V. Tegner, Styrmand og Radiotelegrafist Niels Christiansen, Motorpasser Tr. Pedersen, Matroserne Fisker Karl Friis og Jens Olsen. Endvidere er tre af Ekspeditionens øvrige Personale om Bord Ingeniør Erik Mortensen, Konservator Møhl-Hansen og stud. techn. Alfred Madsen.

Flunkende hvid og med to røde Vimp-

ler vajende fra Masterne kom Kutteren ovre fra Orlogsværftet. Lille sør den ud i Betragtning af den Afstand, der skal tilbagelægges, og de Farvande, det drejer sig om. Men godt bygget er den med „Ishud“ og alle tænkelige Forstærkninger. 9 Semil kan den skyde for Motor alene — og de solbrændte, smilende, glade Unge om Bord synes ikke at skænke Risikoen ved den lange Rejse i den lille Baad en eneste Tanke. De er kun stolte over at genoptage Vikingernes Traditioner — siden Nordboerne drog paa deres eventyrlige Togter har en saa lille Baad aldrig begivet sig ud paa denne Rejse.

Overretssagfører Sand og Dr. Knud Rasmussen kommer ned for at sige Farvel til Skibet, der i Sommer skal foretage Fiskeriundersøgelserne i de østgrønlandske Farvande. Man stiller store Forventninger til „Kivioq“s Arbejde, som antagelig længere ude i Danmarkstræ-

det skal fuldføres af Havundersøgelses-skibet Dana.

### Knud Rasmussen fortæller

**Videnskabelige Arbejder — og  
den første Tonefilm fra Øst-  
grønland.**

Medens Kaptajn-løjtnant Tegner er i Land for at ordne et Par sidste Smaating fortæller Knud Rasmussen os om, hvorledes Planerne for Sommerens Arbejde er vokset, saaledes at det udover det allerede omtalte Inspektions- og Undersøgelsesprogram nu rummer endnu et Par Punkter. Bl. a. er de zoologiske Undersøgelers Omraade blevet betydelig udvidet, og som Følge heraf vil den meget dygtige kvindelige Zoolog mag. scient.

for glad ved at mit Arbejde, der kombi-  
nerer en videnskabeli-



„Kivioq“ fotograferet i Afrejsen fra Langelinje.

Kl. 11 sejler Knud Rasmussen den syvende Thuleekspedition fra Nordre Toldbod, expeditionens Hovedstyrke paa Flagskibet, den økarterede Nordstjernen.

Ilgik der i Gaar en af Eksplandindre Baado, den lille Moioq. Kun 22 Tons stor, men godt det overhovedet lader den alene sejle op til Øst, en rask Besætning paa 8. Føreren er Kaptajn Tegner, Styrmand og Radiomand Christian, Motorpassagererne Fisker Karl Olsen. Endvidere er tre af de øvrige Personale om Bord: Mortensen, Konservator og stud. techn. Alfred hvid og med to røde Vimp-

ler vajende fra Masterne kom Kutteren ud over fra Orlogsværftet. Lille ser den ud i Betragtning af den Afstand, der skal tilbagelægges, og de Færvande, det drejer sig om. Men godt bygget er den med „Ishud“ og alle tænkelige Forstærkninger. 9 Sømil kan den skyde for Motor alene — og de solbrændte, smilende, glade Unge om Bord synes ikke at skænke Risikoen ved den lange Rejse i den lille Baad en eneste Tanke. De er kun stolte over at genoptage Vikingernes Traditioner — siden Nordboerne drog paa deres eventyrlige Togter har en saa lille Baad aldrig begivet sig ud paa denne Rejse.

Overretssagfører Sand og Dr. Knud Rasmussen kommer ned for at sige Farvel til Skibet, der i Sommer skal foretage Fiskeriundersøgelserne i de østgrønlandske Færvande. Man stiller store Forventninger til „Kivioq“s Arbejde, som antagelig længere ude i Danmarksstræ-

det skal fuldføres af Havundersøgelsskibet Dana.

## Knud Rasmussen fortæller

### Videnskabelige Arbejder — og den første Tonefilm fra Østgrønland.

Medens Kaptajnlejtant Tegner er i Land for at ordne et Par sidste Smaating fortæller Knud Rasmussen os om, hvorledes Planerne for Sommerens Arbejde er vokset, saaledes at det udover det allerede omtalte Inspektions- og Undersøgelserprogram nu rummer endnu et Par Punkter. Bl. a. er de zoologiske Undersøgelser Område blevet betydelig udvidet, og som Følge heraf vil den meget dygtige kvindelige Zoolog mag. scient.

Marie Jørgensen følge med. Ekspeditionen tæller i alt ca. 66 Deltagere, hvoraf 15 er Grønlændere, og den raader over 9 Fartøjer og et Luftfartøj.

De sidst tilkomne er tre Eksperters paa Naturfilms-Området, siger Doktor. — Jeg har nemlig i mange Aar ønsket at kunne give det store brede Folk den saglige Forstaaelse af Landet, dets Natur og Befolkning. Den Interesse, der næres for Grønland, har aldrig faaet smukkere Udtryk end det skete under Processen i Haag, hvor ikke alene Politikerne var enige, men hvor man havde Følelsen af, at hele Folket stod bag. Intet kan bedre end Tonefilmen give det rette Indtryk af Land og Folk. Derfor har jeg i Vinter arbejdet med et Manuskript til en Film — en handlingspræget Helaftensfilm, hvis Hovedperson Bolo den typiske Østgrønlænder, og hvis Opværelser paa en dramatisk Bryllupsfærd udfører Handlingen. De ved, at selv de prægtigste Naturfilm kan ikke faa Følge til at fylde et Filmteater — jeg er derfor glad ved at mit Arbejde, der kombinerer en videnskabelig korrekt folkloristisk Film optaget i Grønlands pragtfulde Natur med en tilstrækkelig effektiv Handling, har vundet Filmsfolkene for sig, saaledes at Paladium har villet finansiere Optagelsen og nogle fremragende Dygtigheder paatage sig Arbejdet.

Instruktør bliver Dr. Fr. Dallsheim, hvis Navn vil huskes fra Bali-Filmen, og hans eget Arbejde Afrikas Stemme. Doktoren skal arbejde sammen med Frk. Emmy Langberg og Pastor P. Rossing. Selve Filmen skal indspilles i Angmagssalik Distrikt. Dr. Dallsheim, der væsentligst har beskæftiget sig med Naturfolk, vil sikkert ogsaa forstaa den eskimoiske Psyke — og jeg stiller store Forventninger til det Kunstværk, han skal skabe sammen med de to Hjælpeinstruktører og sine Fotografer. De er begge fremragende dygtige Filmsfotografer, Hans Scheib og Walter Traub hedder de.

— Hvornaar venter De at Filmen kan opføres?

— Engang næste Vinter. Det bliver en Helaftensfilm efter den allernæste

Tone- og Billedteknik.

Der kaldes fra Kivioq. Kaptajnen er kommet tilbage, der er klar til Afgang. Unge Piger staar paa Kajen, lidt betænkelige. Mødre ser ned mod deres Drenge om Bord — de staar nu allesammen agterude og bliver filmet og fotograferet sammen med Chefen.

Dr. Knud Rasmussen er sprunget ned til dem — et djærvt Haandtryk til hver, og Fortøjningerne kastes. Kivioq lægger ud — en lille Cirkelsejlads først, saa de smukke Linjer i Baadens ligesom energifortættede Skabelon kan beundres, og saa sættes Kursen mod Nord. Glade Hurra-raab hilser den lille Skare om Bord. Den lange Rejse er begyndt.

Eskito.

"Dagbladet" nr 119.  
24 mai 1933.

## Den danske Grøn- landsekspedisjon starter idag.

**Utforsking på Øst-Grøn-  
land med Angmagssalik  
som basis.**

Kjøbenhavn, idag.

Første del av dr. Knud Rasmus-  
sens Grønlands-ekspedisjon reiser idag  
fra Kjøbenhavn til Øst-Grønland med  
«Disko». Ekspedisjonen får navnet  
7. Thule-ekspedition 1933. Den tel-  
ler 60 deltagere, hvorav 20 grønlen-  
dere. Foruten «Nordstjernen» dis-  
ponerer man over 7 motorfartøier og  
en av marinens flyvebåter.

Årets oppgave er å utforske distrik-  
tet fra Umivik syd for Angmagssalik  
til Kangerdingsuak og nordover med  
Angmagssalik som hovedbasis, en  
strekning på 600 km. Hovedoppgaven  
i år blir kartlegging i forbindelse  
med luftfotografering.

Den neste del av ekspedisjonen  
starter med en 20 tonn motorkutter  
«Kivieq», som særlig skal foreta fis-  
kerinndersøkelser omkring Angmags-  
salik. Båten går den 10. juni fra  
Kjøbenhavn. Moderskipet «Nordstjer-  
nen» går omkring den 15.—20. juni.

Med flyet skal der foretas forskjel-  
lige flyvinger med Angmagssalik som  
basis. I midten av september reiser  
«Nordstjernen» hjem.

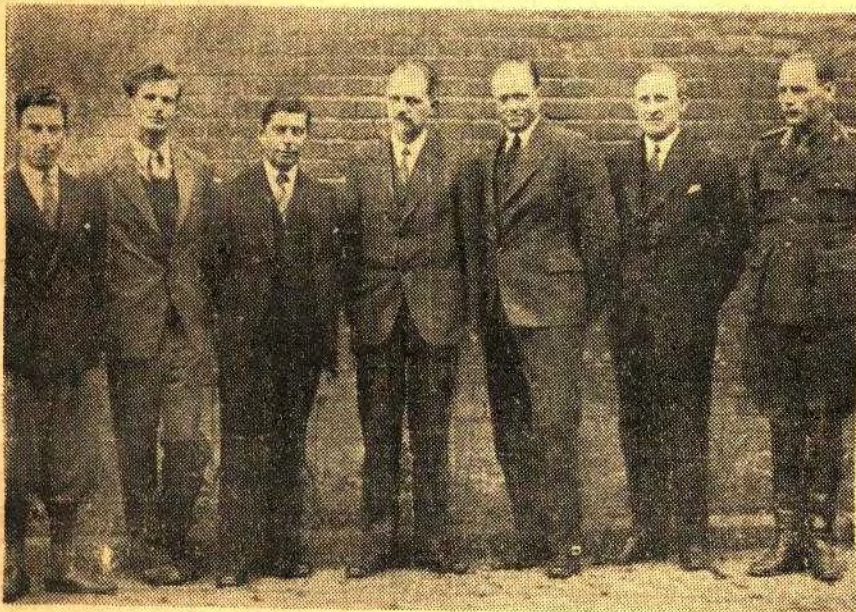
Midlene til ekspedisjonen er dels  
yddet av private og dels av Carlsberg-  
fondet m. v.

Betegnelsen Tidende nr 142.  
24 mai 1933.

# SOMMERENS FØRSTE STORE EKSPEDITION TIL ØSTGRØNLAND

Dr. Knud Rasmussen om sit Opmaalings- og  
Kortlægningsværk.

**Vidtforgrenet videnskabelig Udforskning i  
Forbindelse med Inspektionstjeneste fra  
Kap Farvel til Angmagssaliks Norddistrikt.**



Vi bringer ovenfor et Billede af Dr. Knud Rasmussen og Professor Nørlund sammen med det Hold Geodæter, der i Dag med „Disco“ rejser til Grønland for at deltage i Dr. Knud Rasmussens Ekspedition. Fra venstre til højre ses: Topografassistent Larsson, Englønderen Mr. Spender, Dr. Knud Rasmussen, Professor Nørlund, Kaptajn Gabel-Jørgensen, Officiant Petersen og Ingeniørlejttnant Winther.

**T**IL Dr. Knud Rasmussen indløb der i Gaar et Telegram fra hans Fødested i København. Det er det første Telegram, som er blevet afsendt fra denne nordgrønlandske Kolonis nyoprettede Radiostation, og det formede sig som en Hyldest til den berømte Grønlandsforsker. „Befolkningen i din gamle Hjemstavn“ saadan lød Ordene, „vil gerne have Lov til gennem det første Radiotelegram, der afsendes herfra i Dag, at bringe sit gamle Bysbarn en hjertelig Hilsen fra hans Hjemstavn.“

Telegrammet, der er underskrevet af Kolonibestyrer Aage Knudsen, bringer tillige Meddelelse om, at Söminemester Janus Sørensen, der i April en Gang rejste sammen med Sølejttnant Wittrup-Hansen for at træffe de første Forberedelser til Sommerens Stor-Ekspedition til Sydøstgrønland under Dr. Knud Rasmussens Ledelse, i Gaar gik om Bord i Geodætbaaden. Med den sejler han nu ned til Julianehaab, hvor han skal træffe sammen med Wittrup-Hansen, som har gjort den der stationerede Geodætbaad klar, saaledes at alt kan være Rede til Modtagelse af det Hold Geodæter, der skal med Knud Rasmussen til Østgrønland i Sommer, og som i Dag til Morgen afrejser fra København.

## Geodæternes Plan.

Disse Geodæter er Kaptajn Gabel-Jørgensen, Ingeniørlejttnant Winther, Topografassistent Larsson og Officiant Petersen, og det er Meningen, at de skal landsettes i Julianehaab og der straks gaa i de store Motorbaade, „Dagmar“, der føres af Sølejttnant Wittrup-Hansen, og „Andræ“, hvis Fører er Söminemester Janus Sørensen.

— Paa den Maade indledes min Ekspedition i Aar, fortalte Dr. Knud Rasmus-

sen os i Gaar. Og han oprullede derpaa hele Planen for det projekterede Stortogt til Sydøstgrønland i Sommer, et Togt, sagde han, der er at opfatte som en naturlig Fortsættelse af den 7. Thule-Ekspedition i Fjor, idet Kortlægning i Forbindelse med Luftfotografering ogsaa denne Gang bliver Hovedopgaven. Det bliver altsaa Geodæterne, der lægger for, og Meningen er, at de i deres Baade skal gaa sønden om Kap Farvel og saa skal arbejde sig op langs Sydøstkysten, hvor de i Linderøvs Fjorden skal støde sammen med de to Fangstmand Østergaard og Rasmussen, som vi efterlod der i Fjor, for at fortsætte videre nordpaa under stadig Udfylden af de Lakuner, der er i de tidligere udarbejdede Kort. Midt i Juli vil Gabel-Jørgensen og hans Folk antagelig være naaet frem til Umivik Syd for Angmagssalik, og der paabegynder de saa Maalingen af Sommerens nye Terrænomraade, som strækker sig fra Umivik nordover, omfattende Angmagssalik-Distriktet og, hvis Isforholdene tillader det Angmagssalik Norddistrikt, eventuelt op til Kangerdlukssnak.

## Hvad Flyveren skal udrette.

— Geodæterne, siger Dr. Knud Rasmussen videre, foretager paa denne Strækning i Aar ligesom i Fjor en omfattende Række Punktbestemmelser, suppleret med fotografiske Optagelser. Og hertil kommer yderligere, for at faa de færdige Kort, Luftbillederne, der optages fra Flyvemaskinen. Det er ogsaa i Aar Sølejttnant Erik Rasmussen, der skal lede Ekspeditionens Luftarbejde. Hans Maskine, et Heinkel-Hydroplan, vil blive transporteret med Skib fra København op til Ivigtut, og derfra vil Lejttnant Rasmussen flyve den Syd om Grønland og langs Østkysten op til Angmagssalik, der bliver

Basis for disse Operationer. Med Ekspeditionsskibet som Moderskib skal der foretages Kortlægningsflyvninger over det Terræn, som Geodæterne skal punktbestemme, og som strækker sig fra Umivik i Syd til Kangerdlugssuaks Norddistrikt, idet man ogsaa i Aar gerne ønsker at fotografere fra Luften det Omraade, der sidste Aar blev opmaalt af Ejnar Mikkelsens Ekspedition.

## Ekspeditions-Skibet faar Marine-Besætning. Afgang fra København ca. 15. Juni.

Med Hensyn til sit Ekspeditionsskib oplyser Dr. Knud Rasmussen, at det er lykkedes ham at chartre den tremastede Motorskonnert „Nordstjernen“ fra Rederiet Kromann i Marstal.

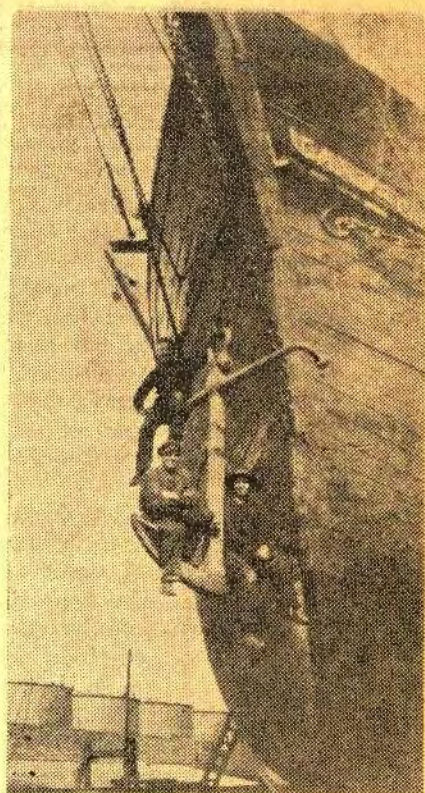
— Det voldte store Vanskeligheder at faa et passende Fartøj, og det var navnlig, fordi det skulde være et Skib, vi selv vilde levere Kaptajn til. Da det er Meningen, at der skal foretages en Inspektionstjeneste af hele Østkystomraadet fra Kap Farvel til Angmagssalik Norddistrikt i Forbindelse med Fiskeriundersøgelser, har det været nødvendigt at give Skibet Marinebesætning, og Føreren bliver Orlogskaptajn Vedel. Som Islods medfølger min egen gamle Thule-Skipper, Kaptajn P. J. Pedersen, men ellers bliver det kun Marinere, der faar med Navigeringen at gøre.

De to Marineflyvere indgaar som Officerer om Bord, dog sejles Luftfartøjet ikke op med „Nordstjernen“, men vil blive befordret op til Ivigtut med Inspektionsskibet „Hvidbjørnen“, der afgaar fra København i Begyndelsen af næste Maaned.

Vor Plan er at anløbe Island, hvorfra Skibet saa i Følge med den største af Ekspeditionens Motorbaade, hvis Navn er „Kivioq“ efter den grønlandske Sagnhelt, Denne Baad vil blive sejlet hele Vejen fra København til Grønland.

## Ekspeditionen vil tælle 70 Mand.

Alt i alt vil Ekspeditionen, der kommer til at tælle ca. 70 Mand inklusive Grøn-



Knud Rasmussens Ekspeditions-Skib „Nordstjernen“.

lænderne, faa otte store Motorbaade til sin Raadighed. „Nordstjernen“ underkastes for Tiden en større Ombygning, idet der jo skal laves Kahytsplass til 27 Personer i Stedet for til otte Personer, der oprindeligt udgjorde dens Besætning. Naar det er Slut, gaar Skibet ind til Orlogsværftet for at indtage sin Ladning, der væsentlig vil komme til at bestaa af 200 Tønder Brændsel til Motorbaade og til Flyvemaskinen, samt de store Pro-

Den ledende Geolog bliver Magister Bøggvad.

Hans Arbejdsfelt vil strække sig fra Kangerdlugssuak til Imarsvik, der var Nordgrænsen for sidste Aars geologiske Arbejder. Størstedelen af dette Omraade bestaar af Gnejs, og efter hvad Magisteren selv har oplyst, bliver Hovedformålet med den geologiske Udforskning, der skal iværksættes paa denne Ekspedition, en Udredning af Gnejsens Udbredelse. Alder og Tilblivelseshistorie. Endvidere skal Kap Gustav Holm, hvor Englønderen Wager i Fjor fandt interessante Forsteninger, undersøges, og Udbredelsen og Alderen af de yngre Erntiver, hvorved forstaas Bjergarter, der ved vældige vulkanske Udbrud er trængt ind i og op over Gnejsen, skal om muligt bestemmes. Ekspeditionens Glaciolog er Magister Kjeld Milthers, en Søn af Statsgeologen, hvis særlige Opgave bliver at undersøge den saakaldte „døde Is“, der rummer store videnskabelige, endnu uløste Problemer, hvis Opklaring antagelig vil kaste Lys over mangt og meget med Hensyn til Danmarks Istid.

—k.



Vi bringer ovenfor et Billede af Dr. Knud Rasmussen og Professor Nørlund sammen med det Hold Geodæter, der i Dag med „Disko“ rejser til Grønland for at deltage i Dr. Knud Rasmussens Ekspedition. Fra venstre til højre ses: Topografassistent Larsson, Engländeren Mr. Spender, Dr. Knud Rasmussen, Professor Nørlund, Kaptajn Gabel-Jørgensen, Officiant Petersen og Ingeniørlejtnant Winther.

**T**IL Dr. Knud Rasmussen indløb der i Gaar et Telegram fra hans Fødestad Jakobshavn. Det er det første Telegram, som er blevet afsendt fra denne nordgrønlandske Kolonis nyoprettede Radiostation, og det formede sig som en Hyldest til den berømte Grønlandsforsker. „Befolkningen i din gamle Hjemstavnsby,“ saadan lød Ordene, „vil gerne have Lov til gennem det første Radiotelegram, der afsendes herfra i Dag, at bringe sit gamle Bysbarn en hjertelig Hilsen fra hans Hjemstavnsby.“

Telegrammet, der er underskrevet af Kolonibestyrer Aage Knudsen, bringer tillige Meddelelse om, at Söminemester Janus Sørensen, der i April en Gang rejste sammen med Sølejtant Wittrup-Hansen for at træffe de første Forberedelser til Sommerens Stor-Ekspedition til Sydøstgrønland under Dr. Knud Rasmussens Ledelse, i Gaar gik om Bord i Geodætbaaden. Med den sejler han nu ned til Julianehaab, hvor han skal træffe sammen med Wittrup-Hansen, som har gjort den der stationerede Geodætbaad klar, saaledes at alt kan være Rede til Modtagelse af det Hold Geodæter, der skal med Knud Rasmussen til Østgrønland i Sommer, og som i Dag til Morgen afrejser fra København.

### Geodæternes Plan.

Disse Geodæter er Kaptajn Gabel-Jørgensen, Ingeniørlejtant Winther, Topografassistent Larsson og Officiant Petersen, og det er Meningen, at de skal landsettes i Julianehaab og der straks gaa i de store Motorbaade, „Dagmar“, der føres af Sølejtant Wittrup-Hansen, og „Andræ“, hvis Fører er Söminemester Janus Sørensen.

— Paa den Maade indledes min Ekspedition i Aar, fortalte Dr. Knud Rasmus-

sen os i Gaar. Og han oprullede derpaa hele Planen for det projekterede Stortogt til Sydøstgrønland i Sommer, et Togt, sagde han, der er at opfatte som en naturlig Fortsættelse af den 7. Thule-Ekspedition i Fjor, idet Kortlægning i Forbindelse med Luftfotografering ogsaa denne Gang bliver Hovedopgaven. Det bliver altsaa Geodæterne, der lægger for, og Meningen er, at de i deres Baade skal gaa sønden om Kap Farvel og saa skal arbejde sig op langs Sydøstkysten, hvor de i Lindenows Fjorden skal støde sammen med de to Fangstmænd Østergaard og Rasmussen, som vi efterlod der i Fjor, for at fortsætte videre nordpaa under stadig Udfylden af de Lakuner, der er i de tidligere udarbejdede Kort. Midt i Juli vil Gabel-Jørgensen og hans Folk antagelig være naaet frem til Umivik Syd for Angmagssalik, og der paabegynder de saa Maalingen af Sommerens nye Terrænomraade, som strækker sig fra Umivik nordover, omfattende Angmagssalik-Distriktet og, hvis Isforholdene tillader det Angmagssalik Norddistrikt, eventuelt op til Kangerdlukssuak.

### Hvad Flyveren skal udrette.

— Geodæterne, siger Dr. Knud Rasmussen videre, foretager paa denne Strækning i Aar ligesom i Fjor en omfattende Række Punktbestemmelser, suppleret med fotografetriske Optagelser. Og hertil kommer yderligere, for at faa de færdige Kort, Luftbillederne, der optages fra Flyvemaskinen. Det er ogsaa i Aar Sølejtant Erik Rasmussen, der skal lede Ekspeditionens Luftarbejde. Hans Maskine, et Heinkel-Hydroplan, vil blive transporteret med Skib fra København op til Ivigtut, og derfra vil Lejtant Rasmussen flyve den Syd om Grønland og langs Østkysten op til Angmagssalik, der bliver

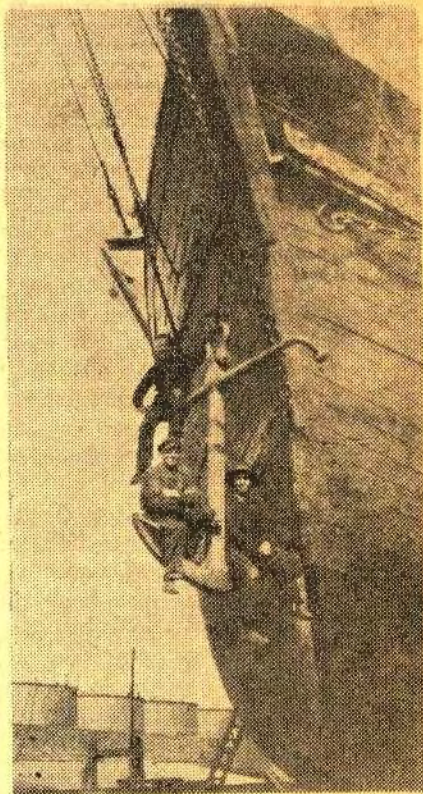
vilde levere Kaptajn til. Da det er Meningen, at der skal foretages en Inspektionstjeneste af hele Østkystområdet fra Kap Farvel til Angmagssalik Norddistrikt i Forbindelse med Fiskeriundersøgelser, har det været nødvendigt at give Skibet Marinebesætning, og Føreren bliver Orlogskaptajn Vedel. Som Isiods medfølger min egen gamle Thule-Skipper, Kaptajn P. J. Pedersen, men ellers bliver det kun Marinere, der faar med Navigeringen at gøre.

De to Marineflyvere indgaar som Officerer om Bord, dog sejles Luftfartøjet ikke op med „Nordstjernen“, men vil blive befordret op til Ivigtut med Inspektionsskibet „Hvidbjørnen“, der afgaar fra København i Begyndelsen af næste Maaned.

Vor Plan er at anløbe Island, hvorfra Skibet saa i Følge med den største af Ekspeditionens Motorbaade, hvis Navn er „Kivioq“ efter den grønlandske Sagnhelt. Denne Baad vil blive sejlet hele Vejen fra København til Grønland.

### Ekspeditionen vil tælle 70 Mand.

Alt i alt vil Ekspeditionen, der kommer til at tælle ca. 70 Mand inklusive Grøn-



Knud Rasmussens Ekspeditions-Skib „Nordstjernen“.

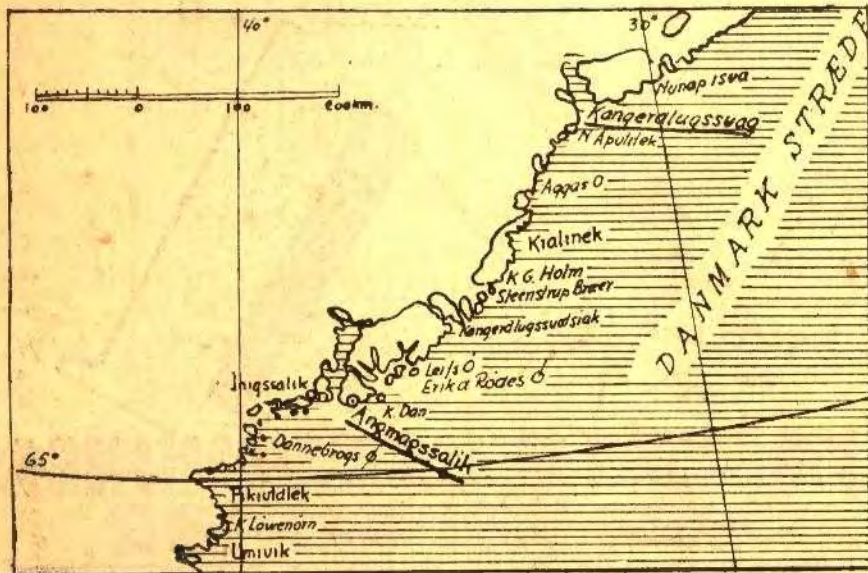
lænderne, faa otte store Motorbaade til sin Raadighed. „Nordstjernen“ underkastes for Tiden en større Ombygning, idet der jo skal laves Kahytsplass til 27 Personer i Stedet for til otte Personer, der oprindeligt udgjorde dens Besætning. Naar det er Slut, gaar Skibet ind til Orlogsværftet for at indtage sin Ladning, der væsentlig vil komme til at bestaa af 200 Tønder Brændsel til Motorbaade og til Flyvemaskinen, samt de store Proviantbeholdninger, vi skal have med. Og Afsejlingen fra København skal ske i Dagene mellem den 15. og 20. Juni. Efter at have anløbet Island vil „Nordstjernen“ fortsætte over Danmarksstrædet til Angmagssalik, der som nævnt bliver Ekspeditionens Basis. Men Arbejdsområdet vil komme til at strække sig op til Kangerdlugssuak, det vil sige over en Distance paa 600 Kilometer.

### De videnskabelige Opgaver.

Ved Siden af Opmaalingerne og Kortlægningen, der jo bliver Hovedopgaven paa denne Rejse, vil Ekspeditionen ogsaa foretage en Række videnskabelige Undersøgelser. Dr. Knud Rasmussen oplyser i øvrigt, at han selv antagelig vil være i Angmagssalik den 1. Juli, paa hvilket Tidspunkt ogsaa Flyvemaskinen kan ventes dertil. Disse Undersøgelser bliver navnlig af geologisk og glaciologisk Art.

Den ledende Geolog bliver Magister Bøggvad.

Hans Arbejdsfelt vil strække sig fra Kangerdlugssuak til Imarsivik, der var Nordgrænsen for sidste Aars geologiske Arbejder. Størstedelen af dette Omraade bestaar af Gnejs, og efter hvad Magisteren selv har oplyst, bliver Hovedformålet med den geologiske Udforskning, der skal iværksættes paa denne Ekspedition, en Udredning af Gnejsens Udbredelse. Alder og Tilblivelsehistorie. Endvidere skal Kap Gustav Holm, hvor Engländeren Wager i Fjor fandt interessante Forsteninger, undersøges, og Udbredelsen og Alderen af de yngre Eruptiver, hvorved forstaas Bjergarter, der ved vældige vulkanske Udbrud er trængt ind i og op over Gnejsen, skal om muligt bestemmes. Ekspeditionens Glaciolog er Magister Kjeld Milthers, en Søn af Statsgeologen, hvis særlige Opgave bliver at undersøge den saakaldte „døde Is“, der rummer store videnskabelige, endnu uløste Problemer, hvis Opklaring antagelig vil kaste Lys over mangt og meget med Hensyn til Danmarks Istid.



Ovenstaaende Kortskitse viser det Omraade af Sydøstgrønland, hvor Knud Rasmussens Ekspedition vil faa sit Hovedarbejdsfelt.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Strabladet**

skriver den

25 FEB. 1933

# KNUD RASMUSSEN TIL ØSTGRØNLAND

En særlig Ekspeditionskomité med Direktør  
Benny Dessau som Leder

DET tegner til, at Sommeren 1933 vil blive lige saa livlig i Østgrønland som 1932, hvor danske Ekspeditioner med 3 Flyvemaskiner, 4 Ekspeditionsskibe og talrige Motorbaade udførte et mægtigt



Knud Rasmussen.

at ogsaa Dr. Knud Rasmussen vil af Sted nordpaa igen.

## En særlig Komité.

I Øjeblikket befinder Knud Rasmussen paa Rejse sydpaa for at

Kortlægnings- og Undersøgelsesar-

Dr. Lauge Koch er i fuld Gang med Forberedelserne til sin tredje Sommer under Trearsplanen, hvor der bl. a. sættes ind med Heinkel-Flyvemaskiner

ligesom i Sommer, og nu oplyses det,

fuldføre Manuskriptet til en ny Bog, men inden han rejste er det lykkedes ham at faa nedsat en særlig Komité, der skal tilrettelægge en ny Østgrønlandsekspedition i den kommende Sommer og tilvejebringe det økonomiske Grundlag.

Bl. a. er Direktør Benny Dessau, der ellers ikke tidligere har interesseret sig for Grønland, traadt ind som Formand for Knud Rasmussens nye Komité. Direktør Dessau aflagde en Visit i Haag under Østgrønlandsprocessen, og her vakte hans Interesse, der nu straks giver sig Udslag i positivt Arbejde og Offervilje.

## En Vandflyver med.

Det er Tanken, at Knud Rasmussens Ekspedition — ligesom Dr. Kochs — skal forsynes med en Vandflyver fra Luftmarmen og med det fornødne Personel af Flyvere, Mekanikere og Luftfotografer, for at det flyvende Kortlægningsarbejde kan blive fortsat ogsaa fra denne Side.

Horn.

'Berlingske Tidende' nr. 26.  
31 jan. 1933.



Dr. phil. KNUD RASMUSSEN paa Vej til det sydlige  
Udland sammen med Sønnen.

"Berlingske Tidende" no 304.  
29 Dec. 1932.

I.  
Berl. Tid.

29.—12.—32

## Min Ekspedition til Sydøstgrønland.

Af Dr. phil.  
Knud Rasmussen.

Dr. phil. Knud Rasmussen fortæller om sin Ekspedition til Sydøstgrønland i 1931 Sommer.

LIGE siden 1904 har det været mit Ønske at komme til at berejse Grønlands Sydøstkyst. Men dengang og mange Aar efter var det Is, Is og atter Is!

Der var praktisk talt ingen aaben Sæson. For hundrede Aar siden tog det den danske Konebaadsekspedition under Graah tre Somre og to Overvintringer at trænge frem til Dannebrogsg-Ø (1828—31); for 50 Aar siden anvendte Holm og Garde (1883—85) den samme Tid for at naa Angmagssalik, den selvsamme Kyststrækning, som vi nu sidste Sommer gentagne Gange har gennemsejlet baade med Motorbaade og med Skib.

Men gennem Aarene fulgte jeg op-

mærksomt de officielle Isberetninger fra denne Kyst og fik dem suppleret med ikke mindre vigtige Ismeldinger fra Grønlænderne i Kap Farvel-Distriktet — indtil jeg forrige Sommer besluttede mig til at forsøge en Rekognoscerings-Rejse i en hurtig Motorbaad fra Julianehaab og til Angmagssalik. Det blev den 6. Thule-Ekspedition 1931, og Forsøget lykkedes.

Resultatet af Ekspeditionen var det fuldkomment nye, at denne før af Is blokerede Kyst nu var farbar fra Begyndelsen af Juli, samt i August og September Maaneder saa isfri, at der overalt var uhindret Sejlads for Motorbaade og større Skibe.

Og det er ud fra disse Erfaringer, at den 7. Thule-Ekspedition har kunnet planlægges og gennemføres. Hvor før et Par enkelte Konebaade kæmpede sig frem langs den øde Kyst gennem Dønning og Is, har der nu været samlet — foruden Ekspeditionsskibet „Th. Stauning“ — syv større og mindre Motorbaade, et Luftfartøj og ialt 62 Ekspeditionsmedlemmer; af disse var 25 Grønlændere, de fleste med Kajak.

Opgaven var at færdigbehandle

geodætisk, geologisk og arkæologisk, Distriktet Umivik—Kap Farvel, en Kyststrækning, der i Fugleflugtslinie er ca. 600 Kilometer, og denne Opgave skulde løses inden for et saa kort Tidsrum som to Maaneder.

Nu lyder disse 600 Kilometer (en Strækning dog som fra Oslo til Kiel) maaske ikke særlig imponerende, men Kysten er overordentlig vild og saa stærkt indskaaret, at der findes over 50 større og mindre Fjorde og Sunde. For de forskellige Arbejdshold maatte det selvsagt blive til et stort Antal Motorbaadsrejser for at Opgaven kunde løses inden for det saa korte Tidsrum. Og ikke helt med Urette har vi da karakteriseret vor Ekspedition som „de mange Rejsers Ekspedition“. Vore Motorbaade har tilsammen udsejlet en Distance paa rundt 20,000 Kilometer, og Luftfartøjet har paa 125 Flyvetimer gennemfløjet omtrent samme Antal Kilometer, med andre Ord en Distance som fra Ivigtut i Grønland via Danmark til Sydpolen! Naar der hertil endelig lægges den Strækning, som „Stauning“ har udsejlet inden for selve Ekspeditionsfeltet, saa har man med en samlet Sejlads og Flyvning præsteret Rejser, der i Længde svarer til en Tur Jorden rundt!

Alle de mangegrenede Opgaver, der kom til at foreligge paa denne Ekspedition, har selvsagt ikke kunnet løses gennem een Mand. Ekspeditionen har derfor fra første Færd været delt i en Række Afdelinger, der hver har haft en Leder med selvstændige Opgaver og Ansvar for Løsningen.

Min egen Opgave har næsten udelukkende været Chefens, der skal forsøge paa at faa alle de forskellige Afdelingers Arbejde til at samvirke paa bedste Maade, et Arbejde, der er faldet mig overordentlig let med det Mandskab, jeg har haft til Disposition. Den moderne Ekspeditionsleder er nu lænket til sin Radiostation; jeg har der været bistaaet paa det bedste af „Stauning“s Radioekspert, Ingeniør P. Winther, og Arbejdet her bestod i, ikke blot at holde Forbindelse med Omverdenen og saavidt muligt med Motorbaadene, men ogsaa under Flyvningerne med Luftfartøjet, der gav Positionsmeldinger hvert 10. Minut.

Da vi ikke har kunnet disponere over tilstrækkelig stort Skib, har Ekspeditionen desværre maattet foretage sine Rejser til og fra Grønland i flere Hold. I Foraaret blev jeg saa-

"Berlingske Tidende" no 30,  
29 Dec. 1932.

ledes den, der maatte rejse allerførst, dels for selv at kunne udtage Ekspeditionens mange grønlandske Deltagere, samt dels for at overtage Protektorat over Dr. Fancks store Filmsekspedition til Nordgrønland. Det var, syntes jeg, af Betydning, at en med Kendskab til Folk og Natur var med ved Skabelsen af denne første grønlandske Storfilm. Jeg maatte derfor nøjes med kun at være til Stede ved Starten af den store Motorbaadsrejse fra Julianehaab til Østkysten i de sidste Dage af Juni; Kaptajn Gabel-Jørgensen overtog Ledelsen, og jeg rejste derefter til Umanak i Nordgrønland. Efter en Maanedes Forløb sluttede jeg mig igen til Ekspeditionen oppe i Skjoldunge-Fjorden i Begyndelsen af August, da jeg med „Stauning“, ført af min gamle Ekspeditionsskipper, Peder M. Pedersen, og med Luftfartøjet om Bord kom op for at lede Flyvningerne paa Østkysten. Dr. Therkel Mathiasen hentes fra Angmagssalik, og den 11. August var vi alle samlede med gode foreløbige Resultater ved Graahs Vinterkvarter i det skønne Imarsivik — samlede for allerede Dagen efter at splittes igen i Nord og Syd, til nye Opgaver langs hele Kysten. Tilbage

ved Imarsivik blev kun „Th. Stauning“ med Flyverholdet.

Hovedopgaven var, som man ved, Kortlægning fra Luften, en Opgave, der ledes af Ekspeditionens Næstkommanderende, Kaptajn Gabel-Jørgensen med Bistand af Søjtnant Erik Rasmussen, der var Chef for Flyverholdet.

Kortlægning fra Luften blev gennemført fra seks Bases med „Stauning“ som Moderskib, et idealt Moderskib, der paa faa Minutter med legende Lethed med sit Spil og sin Bom kunde sætte Maskinen i Vandet og lige saa hurtigt efter endt Flyvning tage den om Bord igen.

Det østgrønlandske Flyveprogram, der omfattede hele Strækningen fra Piktutdlæg Nord for Umanak og til Kap Farvel, blev takket være godt Vejr og gunstige Isforhold, men ikke mindst dog takket være det dygtige og fortrinligt ledede Flyverhold gennemført med næsten matematisk Nøjagtighed til de i Forvejen fastsatte Tider og afsluttede den 2. September med en Flyvning fra Lindenowsfjorden over den sydlige Del af Indlandsisen direkte til Julianehaab.

Dermed var den med saa megen

Spænding imødesete Flyvning paa Østkysten lykkeligt tilendebragt. Der var ialt udflyet en Distance paa 11,000 Kilometer — svarende til to Gange Grønland rundt, og herunder er der af de 2 Flyverfotografer, Løjtnanterne O. Nielsen og H. C. Jacobsen, til Opmaalingsbrug taget ca. 1000 Luftfotografier af udmærket Kvalitet.

Alle Luftfotografierne er af Geodætisk Instituts kyndige Tekniker, Overofficiant H. C. Hansen blevet fremkaldt paa Stedet, da det altid var nødvendigt inden fortsat Fotografering at se Resultatet af de allerede tagne Billeder.

Luftfotograferingen blev fortsat paa Vestkysten, saalænge Vejret tillod det, og alt i alt blev der af 81 Dage fløjet de 41 Dage med ca. 100 Flyveture.

Et saa stort Antal Flyvninger viser ikke alene de to Flyveres — Søjtnant Erik Rasmussens og Artilleriassistent Thorkil Petersens store Dristighed og sjældne Flyver-Egenskaber, men fremhæves skal det ogsaa, at naar det er lykkedes altid at holde Luftfartøjet og alle et Luftfartøjs mangeartede Instrumenter i flyveklar Stand under de mange Flyvninger, saa skyldes dette den fremragende faglige Dygtighed, som Mekanikerne

L. Jensen og C. Jørgensen har lagt for Dagen. Foruden det egentlige Ekspeditionsarbejde skal nævnes, at der for Professor G. Hatt og Dr. Poul Nørlund er foretaget Luftfotograferinger af de Omraader paa Vestkysten, hvor de paagældende Videnskabsmænd har foretaget omfattende arkæologiske Undersøgelser i Sommer.

Til Slut skal endelig omtales Undsætningsflyvningen for Familien Hutchinson, hvor Søjtnant Erik Rasmussen med Mekaniker, Radiotelegrafist Jørgensen om Bord i eet Stræk fløj fra Ivigtut over Indlandsisen til den norske Station Finnsbu Nord for Skjoldungen (en Strækning som fra København til Stockholm), hvorfra der ligeledes i et Stræk blev fløjet tilbage i en Nordenstorm, efter at Meddelelsen om Hutchinsons Redning var indløbet pr. Traadløs.

Det er maaske værd at nævne, at naar alle disse Flyvninger er sammenlagt, er der med Marinens Luftfartøj 84 sat Rekord for Flyvning med en enkelt Maskine i Grønland. 19,000 Kilometer er jo heller ikke nogen ringe Strækning; den svarer til 2 Gange en Atlanterhavsflyvning fra Paris til New York.

Knud Rasmussen.

Sagfører havde rørt Sagsretten. Den paagældende i Retten som Vidne og hun godt vidste, at han bedringshuset. Blandt Rier var ogsaa den, at der gik paa den be Eton. Hele Forholdet om over 100 Kr., og selv Sørensen straffet.

Næste Vidne var Thonsen, der angav sig til 3000 Kr., Penge, som Sørensen til „Sønnerensen har ganske vist men han er anbragt Sørensen havde vist fra Rektor paa Eton der stod, at Sønne Blindtarmsbetændelse kostet 1000 Kr. En rensen, at han var C mester paa Ledrebo Penge for lidt i Kas paa den Konto, for thonsen, at ellers var ste Udvej. Han ha gøgle Hr. Anthonset de overtage „Borger Under Afhøringen tagelse. Man har i sens Forklaring hele Søn var i London. London. Men Arrr det ikke er... Sydafrika! Men d mælet et Ord om. Retsmødet fortsa Slutning

*Belevingske Tidende nr 304.  
29 Dec. 1932.*

## **Knud Rasmussens VII. Thule-Ekspe- dition.**

**F**OR nogen Tid siden vendte Dr. Knud Rasmussen hjem fra sin Grønlands-rejse. Kort efter Hjemkomsten rejste han til Haag for at overvære Proceduren i Grønlands-Sagen.

Og om Resultatet af Grønlands-Ekspe-ditionen, der havde ganske særlig Inter-esse, fordi Knud Rasmussen som bekendt paa denne Tur besøgte netop nogle af de omstridte Strækninger, har han endnu ikke givet nogen skriftlig Fremstilling.



*Dr. Knud Rasmussen.*

I Dag bringer vi i vor Kronik den første Del af Dr. Knud Rasmussens personlige og officielle Beretning om Resultatet af denne hans 7. Thule-Ekspedition, der vidner om det store Arbejde, der er udført. Dels er det en særlig lang Kyst-strækning, der er besejlet, og med saa dybe Indskæringer, at den kan svare til en hel Jordomsejling, dels er der gennemført Flyvninger paa saa store Distancer, at det svarer til tre Gange Turen Paris—New York.

Vi bringer paa Bagsiden i Aften en Række Billeder fra Ekspeditionen.

Bladet:

**Ekstrabl**

skriver den **16 NOV. 1932**

# FILMEN OM DEN 7. THULE-EKSPEDITION

*Films-Fotograf Rimmen, der kom hjem fra  
Grønland i Nat, fortæller*

## Magister Bøgvad om Ekspeditionens geologiske Resultater

Knud Rasmussens Ekspedition kommer hjem i Smaapartier med de forskellige Grønlands-Dampere. Kryolit-Selskabet Dampere „Julius Thomsen“, der gik ind i Nordhavnen i Nat Kl. 1, bragte endnu nogle Stykker, nemlig Geologen, Magister Bøgvad, Zoologen, Magister P. M. Hansen, der har foretaget Fiskeri-Undersøgelser, og Filmsfotograf H. F. Rimmen, som af Knud Rasmussen fotografisk blev kaldt til Grønland for at filme den 7. Thule-Ekspedition.

### Filmsfotograf Rimmen fortæller.

— Jeg har i Sommer optaget flere Tusind Meter Film, fortæller Hr. Rimmen. Jeg fulgte Ekspeditionen rundt til de forskellige sydgrønlandske Kolonier og Bopladser, og alle Vegne, hvor der var noget at tage, var jeg der med „Kassen“ ... Jeg tror nok, at Resultatet er blevet ganske fornuftigt. Antagelig vil Knud Rasmussen vise Filmen til sine Foredrag. Desuden har jeg taget en hel Del Plader af grønlandske Typer og af Folkelivet deroppe. De skal bruges til en Bog, som Knud Rasmussen agter at skrive.

— Hvordan stillede Grønlænderne sig til at blive fotograferet?

— Ja, det var mærkeligt at se den Forandring, som var foregaaet med dem, siden jeg sidste Gang var deroppe i 1921

med den 5. Thule-Ekspedition. Den Gang var de nærmest bange for at blive fotograferet, men nu kom de selv og stillede sig op foran Apparatet og syntes, at det var vældig sjov ... De er skam heller ikke helt ukendte med Fotografiens Mystrier. I Julianehaab f. Eks. har mange af dem Apparater og sysler selv med Fotografering. Men Julianehaab er nu ogsaa en særlig fremskreden Koloni. Jeg kunde absolut ikke kende den, da jeg kom dertil igen ...

### Det mondæne Julianehaab

— Har den forandret sig saa meget?

— Om den har! Den er simpelt hen blevet en Storstad — omend i grønlandsk Format. Den har faaet Torv med Græsplanering og et Springvand af rød Granit med en flot Fontæne. Der er anlagt smukke Promenadestier, som oplyses af elektriske Lamper, og i Husene er der indlagt Vand ... Nede ved Havnen er der opført et 3 Etagers Pakhus af Granit, og der er lavet høje, stensatte Kajer. Byen har et stort Sygehus med Centralvarme og moderne Operationsstue. Jo, Julianehaab har sandelig udviklet sig — man skulde forsværge, at noget saadant kunde lade sig gøre i Grønland!

### Ny Bekræftelse paa en gammel Teori.

— Hvad har De faaet ud af Sommeren? spørger vi derefter Magister Bøgvad.

— Jeg har foretaget geologiske Undersøgelser og Kortlægninger fra Graaes



gamle Overvintringshavn og ned til Kap Farvelandet. Det er i geologisk Henseende ikke noget særlig interessant Omraade, men det er ret udforsket, og det var et Pligt-Arbejde, der skulde gøres ...

Bøgvad.

— Saa har De ikke fundet Sensationer deroppe?

— Nej, det kan man ikke sige. Det mest interessante er egentlig, at jeg ogsaa i dette Distrikt fandt Bekræftelse paa den Kendsgerning, som man har konstateret andetsteds i Grønland, at Landet har hævet sig efter Istiden. Det lykkedes mig at finde Spor af de gamle Strand-Terrasser, som hidtil ikke har været kendt. Man troede, at Bræerne havde skjult dem, men det var altsaa ikke Tilfældet. Men da der her overalt er Tale om Grundfjelds-Terræn, kan man ikke vente sig større Overraskelser i Retning af Forsteninger og lignende. Disse aflejres jo nemlig som Regel i Havet, og Grundfjeldet har ikke været sænket under Havfladen i hele Tidsrummet indtil Istiden.

Dr. Rank.

"Dagbladet" nr 262.

10 nov. 1932.

## Gode venner på Grønland.

### Idyll fra Finnsbu.

Det er ganske eiendommelig å se, hvordan danske og norske nesten alltid kommer godt ut av det med hverandre på selve Grønland. Der er ikke andre undtagelser enn norsketeren Lauge Koch, som nærmest virker litt stormannsgal. Nu er den sympatiske Grønlandsforsker Knud Rasmussen kommet hjem med sin ekspedisjon; og en av deltagerne, sjøløytnant Erik Rasmussen, forteller i Politikken om et møte med nordmennene i Finnsbu:

— De besøkte Finn Devold?

— Ja, vi gikk ned ved nordmennenes hus for å tanke bensinen om og blev hos de to nordmenn om natten.

— Hvem var den annen nordmann!

— Det var jo Jenssen! Men vi hadde ikke lest avisene, så det kunde vi ikke den gang finne noe morsomt i! Jo, vi sov hos nordmennene om natten i deres to værelses leilighet med kammer og hadde en hyggelig aften med sang og klang og hjemmebrygget øl — det var raske og hyggelige folk!

— Hvad snakket De om?

— Litteratur og lignende!



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Dagens Nyheder**

skriver den

**6 NOV. 1932**

## Grønland sejler 20 m mod Vest om Aaret.

**Knud Rasmussen vendte hjem i Gaar fra den vidtspændende Ekspedition paa Østkysten.**



*Sølejtant Erik Rasmussen og Dr. Knud Rasmussen i Flyvertøjet.*

I Gaar vendte Dr. Knud Rasmussen hjem fra sin store Grønlandsekspe-  
dition. Han kom med Dampskibet Lon-  
don og kun i Selskab med sin Næst-  
kommanderende, Kaptajn Gabel-Jer-  
gensen og Flyveren, Sølejtant Emil

Rasmussen. Ligesom ved Udrejsen har Ekspeditionens mange Medlemmer maattet fordele sig paa en Række Skibe.

Direktor Daugaard-Jensen bød paa Statsministerens og Grønlands Sty-

relses Vegne Knud Rasmussen velkom-  
men hjem „fra en Ekspedition, om  
hvis Gennemførlighed man næsten  
maatte tvivle; men De har paany vist  
Dem som den enestaaende, den geniale  
Leder af Arbejde i Grønland“.

### **De mange Rejsers Ekspedi- tion.**

— Det er ikke blot paa Ud- og Hjemturene, vi har maattet dele os i mange Hold, sagde Knud Rasmussen, da han var blevet bænket i en lyttende Kreds. For en Gangs Skyld var jeg ikke selv hele Tiden med i det prakti-  
ske, daglige Arbejde. Jeg havde jo maattet paatage mig, foruden at lede min egen 7. Thuleekspedition, at være Protektor for den tyske Fang-Ekspe-  
dition, der skulde optage den første store Grønlandsfilm, et Arbejde, som jeg tillægger megen Betydning.

Dette gav mig mange Hundrede Kilometers Ekstrarejser, men Radio-  
telegrafien gjorde dog Arbejdet muligt. Samtidig havde jeg den mest ubegræn-  
sede og mest velbegrundede Tillid til mine Medarbejdere, som hver for sig har udført deres særlige Opgaver paa eget Ansvar.

### **20,000 km til Søs, 19,000 i Luften.**

Den Strækning, hvor Ekspeditionen har sit Arbejdsfelt, er som bekendt Sydøstgrønland. I Luftlinie er den un-  
dersøgte Kyst kun 600 km. Men de syv Fartøjer, vi har haft i Brug foruden Th. Stauning, Moderskibet, har tilsam-  
men udsejlet 20,000 km. Geodæthol-  
dene har hver Dag maattet til Fjelds, undertiden flere Gange, og de har ialt taget 1000 nye Punktbestemmelser. Sammen med Flyvefotografierne vil disse Punkter danne Grundlaget for aldeles fortrinlige Kort over Landom-  
raader, som for en væsentlig Del hid-  
til var ukendte. Flyvemaskinen har med sin fremragende Bemanding af Flyvere og Mekanikere tilbagelagt 19,000 km. Det er tre Gange Turen Paris—New York og der har ikke været et eneste Uheld. Sølejtant Ras-  
mussen fløj blandt andet den vældige Tur fra Ivigtut til Skjoldungen for at undsætte Hutchinson. Da Amerikane-  
ren var reddet, fløj Rasmussen tilbage igen, begge Veje uden Mellemlanding, en ganske pragtfuld Præstation, til-  
med i Uvejre.

### **Livsmulighederne —**

Vil man paany spørge, om der er Livsmuligheder for Mennesker paa denne Kyst, maa jeg nærmest sige nej. For hvide Mænd i hvert Fald ikke. For Eskimoer kun til Nød. Landvildt mangler fuldstændigt. Fiskeriundersø-  
gelserne viste, at der ikke blot mang-  
ler Torsk, men at de slet ikke vil kun-  
ne leve der. Hertil kommer, at Kli-  
maet er meget foranderligt. Det har lige siden 1904 været mit Ønske at un-  
dersøge denne Kyst, men først i de seneste Aar har det været muligt. Graah og Holm har rejst der for 100 og for 50 Aar siden. Men det tog dem Aar og Dag i stadig Kamp med Isen. Nu har Billedet ændret sig. Vi sejlede i Maanedsvi i aabent Vand, og man kan regne med, at der nu er farbart i tre Maaneder af Aaret. Men allige-  
vel er der kun Sølfangsten at leve af, og det bliver et meget usikkert Grund-  
lag i vore Dage.

# mod Vest om Aaret.

*Knud Rasmussen vendte hjem i Gaar fra den vidtspændende Ekspedition paa Østkysten.*



*Sølejtant Erik Rasmussen og Dr. Knud Rasmussen i Flyvertøjet.*

I Gaar vendte Dr. Knud Rasmussen hjem fra sin store Grønlandsekspedition. Han kom med Dampskibet *London* og kun i Selskab med sin Næstkommanderende, Kaptajn Gabel-Jørgensen og Flyveren, Sølejtant Emil

Rasmussen. Ligesom ved Udrejsen har Ekspeditionens mange Medlemmer maattet fordele sig paa en Række Skibe.

Direktor Daugaard-Jensen bød paa Statsministerens og Grønlands Sty-

Dem som den enestaaende, den geniale Leder af Arbejde i Grønland".

## De mange Rejsers Ekspedition.

— Det er ikke blot paa Ud- og Hjemturene, vi har maattet dele os i mange Hold, sagde Knud Rasmussen, da han var blevet bænket i en lyttende Kreds. For en Gangs Skyld var jeg ikke selv hele Tiden med i det praktiske, daglige Arbejde. Jeg havde jo maattet paatage mig, foruden at lede min egen 7. Thuleekspedition, at være Protektor for den tyske Fang-Ekspedition, der skulde optage den første store Grønlandsfilm, et Arbejde, som jeg tillægger megen Betydning.

Dette gav mig mange Hundrede Kilometers Ekstrarejser, men Radiotelegrafien gjorde dog Arbejdet muligt. Samtidig havde jeg den mest ubegrænsede og mest velbegrundede Tillid til mine Medarbejdere, som hver for sig har udført deres særlige Opgaver paa eget Ansvar.

## 20,000 km til Søs, 19,000 i Luften.

Den Strækning, hvor Ekspeditionen har sit Arbejdsfelt, er som bekendt Sydøstgrønland. I Luftlinie er den undersøgte Kyst kun 600 km. Men de syv Fartøjer, vi har haft i Brug foruden *Th. Stauning*, Moderskibet, har tilsammen udsejlet 20,000 km. Geodætikholdene har hver Dag maattet til Fjelds, undertiden flere Gange, og de har ialt taget 1000 nye Punktbestemmelser. Sammen med Flyvefotografierne vil disse Punkter danne Grundlaget for aldeles fortrinlige Kort over Landomraader, som for en væsentlig Del hidtil var ukendte. Flyvemaskinen har med sin fremragende Bemanding af Flyvere og Mekanikere tilbagelagt 19,000 km. Det er tre Gange Turen Paris—New York og der har ikke været et eneste Uheld. Sølejtant Rasmussen fløj blandt andet den vældige Tur fra Ivigtut til Skjoldungen for at undsætte Hutchinson. Da Amerikaneren var reddet, fløj Rasmussen tilbage igen, begge Veje uden Mellemlanding, en ganske pragtfuld Præstation, tilmed i Uvejre.

## Livsmulighederne —

Vil man paany spørge, om der er Livsmuligheder for Mennesker paa denne Kyst, maa jeg nærmest sige nej. For hvide Mænd i hvert Fald ikke. For Eskimoer kun til Nød. Landvildt mangler fuldstændigt. Fiskeriundersøgelserne viste, at der ikke blot mangler Torsk, men at de slet ikke vil kunne leve der. Hertil kommer, at Klimaet er meget foranderligt. Det har lige siden 1904 været mit Ønske at undersøge denne Kyst, men først i de seneste Aar har det været muligt. Graah og Holm har rejst der for 100 og for 50 Aar siden. Men det tog dem Aar og Dag i stadig Kamp med Isen. Nu har Billedet ændret sig. Vi sejlede i Maanedesvis i aabent Vand, og man kan regne med, at der nu er farbart i tre Maaneder af Aaret. Men alligevel er der kun Sælfangsten at leve af, og det bliver et meget usikkert Grundlag i vore Dage.

## Grønlands Vandring bekræftet.

— Ekspeditionen har foruden geologiske, geodætiske og arkæologiske Undersøgelser foretaget nogle astronomiske Længdebestemmelser. De blev taget paa nøjagtig samme Sted, hvor Oberstlejt. Jensen i 1922 foretog sine Beregninger. Hans Formodning og Wegeners store videnskabelige Idé om Kontinenternes Vandring synes efter de foreløbige Resultater at være rigtig. Alt tyder paa, at Grønland flytter sig 20 Meter Vest over om Aaret. Men dette Resultat, som alle de mange andre, der af Ekspeditionens 62 Medlemmer er bragt til Veje, skal nu undersøges, og det bliver ikke den mindste Del af Værket — nu glæder jeg mig blot til Kammeraterne vender hjem, saa at vi atter kan samles.



Fra Ankomsten i Gaar. Kaptajn Gabel-Jørgensen, Dr. Knud Rasmussen og Søljtnant Erik Rasmussen.

# Dr. Knud Rasmussen fortæller om 7. Thule-Ekspeditions mangeartede Arbejde.

Nu rummer den sydlige Del af Grønlands Østkyst ikke mange Hemmeligheder.

TUSMØRKET var ved at liste sig frem langs Bolværker og Tømmerstabler, da Dampskibsselskabet „Pacific“s Dampers „London“ i Gaar, godt lastet med Kryolith, langsomt stod ind i Jernhavnen med Dr. Knud Rasmussen og to af hans fornemste Værkfæller og Afdelingschefer, Kaptajn Gabel-Jørgensen og Flyveren, Søljtnant Erik Rasmussen om Bord. I den modtagende Skare i Land saas foruden Dr. Knud Rasmussens Frue og Børn, Direktør Daugaard-Jensen og Kontorchef Oldendow fra Grønlands Styrelse, Direktøren for Geodætisk Institut, Professor N. E. Nørlund og Chefen for Instituttets topografiske Afdeling, Oberst F. O. Jørgensen, Kommandør Godfred Hansen og Kommandørkaptajn Grandjean, Polarforskeren, Kaptajn Ejnar Mikkelsen, Kommandørkaptajn Bistrup, Formanden for Thule-Komiteen, Overretssagfører Sand, Statsmeteorolog, Kaptajn Speerschnelder, Sekretæren for Det kgl. geografiske Selskab, Dr.

phil. Nielsen, Ingeniør M. Ib. Nyeboe, Skibsneder Smidth, Flyverløjtnant Harms o. m. a.

## Direktør Daugaard-Jensen byder Velkommen.

Da de modtagende havde faaet sig stuvet sammen i „London“s lille Officersmesse, bød Direktør Daugaard-Jensen de Hjemvendte Velkommen: Statsminister Stauning har ikke kunnet komme her i dag, fordi han er i Jylland; ellers vilde han have været her, saa levende han interesserer sig for Grønlandsforskningen. Nu siger jeg velkommen fra alle, der staar Deres Arbejde nær, og dertil knytter jeg en Tak for alt det, De, Knud Rasmussen, har udrettet, siden De rejste. De har jo i Sommer skullet være baade her og dér, og endnu en Gang har De vist os, hvilken enestaaende Leder De er i Grønland. En Tak fra alle i Danmark!

Fortættles Side 2.

Teori om Fastlands-Vandringer.

— Tilbage staar nu — siger Dr. Knud Rasmussen til Slut — Bearbejdelsen af de indhøstede Resultater, og det vil ogsaa blive et stort Arbejde. Naar jeg nu ser tilbage over Sommerens mangeartede Arbejde, staar det for mig som et stort Øjeblik, da alle de forskellige Ekspeditioner vendte hjem. Og et stort Øjeblik vil det ogsaa være, naar alle Medlemmerne bliver samlet her. Tilbage deroppe er nu vore dygtige grønlandske Medarbejdere. Vi sender dem mange venlige Tanker — de er blevet vore Venner for Livet.

## Søljtnant Erik Rasmussen om Luftfotograferingen og om Mødet med Nordmændene.

I Tilslutning til Dr. Knud Rasmussens Beretning gav Søljtnant Erik Rasmussen en kort Oversigt over Luftfotograferings-Arbejdet. Der er foretaget to store, næsten parallelle Løb i Nord-Syd Retning, én ude til Søs og én ind over Landet, og desuden Flyvning langs alle Fjordene. Hertil kommer saa Luft-Fotografering paa Vestkysten til Fremstilling af Besejlings-Kort til Julianehaab og de arkæologiske Luft-Fotograferinger ved Isalik.

Strækningen det er en Vej i Fugleflugtskysten er mere over 50 Fjorde at undersøge expedition — det var ogsaa en Opgave af Betydning.

I Slutningen af Juni overtog Kaptajn Gabel-Jørgensen Ledelsen af Østgrønlands-Ekspeditionen, og efter en Maanedes Flyvning i Grønland.

## Kortlægnings-Arbejdet.

Saa kommer vi til at sige lidt mere om Kortlægnings-Arbejdet. Det er baseret paa 2 Ting, Punktbestemmelser paa Jorden, ved hvilket skabes det System af Punkter, som danner Skelettet for de nye Kortlægninger. Hertil slutter sig Flyver-Fotografierne, og Resultaterne behandles saa med det vidunderlige Redskab Aero-Kartografen, hvorved baade Konturerne og den plastiske Udformning af Terrænet kommer i Betragtning. De nye Kort ud-

Dr. Knud Rasmussen (tilh.) og Søljtnant Erik Rasmussen.

# Dr. Knud Rasmussen fortæller —

## Fortsat fr Forsiden. „De mange Rejsers Ekspedition.“

Saa fortalte Dr. Knud Rasmussen om Sommerens mangeartede, vidt forgrenede Forskningsarbejde:

— Jeg vil gerne straks betone, at denne 7. Thule-Ekspedition paa Ingen Maade staar i Forbindelse med den øjeblikkelige Situation Danmark-Norge. I mange Aar har det været mit Ønske at komme i Læg med Grønlands Sydøstkyst. For 100 Aar siden tog det Kaptajnlejtant Graah tre Somre og to Vintre og for 50 Aar siden Holm og Garde to Aar at berejse den samme Strækning, som vi nu har befaret flere Gange med hurtige Motorbaade. Længe havde jeg studeret Isforholdene derovre, og i Fjor lykkedes det saa at gennemrejse hele Strækningen fra Julianehaab til Angmagssalik. Resultatet af vore Undersøgelser var det helt nye, at denne Kyst viste sig at være farbar lige fra Juni Maaned, og at den kan besejles til enhver Tid i August og September.

Hvor før et Par Konebaade møjsommeligt arbejdede sig frem, har i Aar foruden Leder-Fartøjet „Th. Stauning“ været samlet ikke færre end 7 Motorbaade, 1 Luftfartøj, 62 Ekspeditionsmedlemmer, deraf 25 Grønlandere, har undersøgt Strækningen fra Umivik til Kap Farvel; det er en Vej-længde paa 600 Kilometer i Fugleflugtlinie, hvortil kommer, at Kysten er meget indskaaret og omfatter over 50 Fjorde og Sunde. Vor Opgave var at undersøge denne Kyst geodætisk, geologisk og arkæologisk, og mange Motorbaadsrejser har der maattet foretages for at løse denne Opgave i saa kort Tid. Halvt i Spøg, halvt i Alvor har vi kaldt vor Færd „De mange Rejsers Ekspedition“. Rundt regnet 2000 Kilometer er gennemføjlet, det svarer til en Strækning som fra Danmark til Sydpolen, og lægger vi hertil „Th. Stauning“s udsejlede Distancer, er der i alt præsteret Rejser svarende til en Tur Jorden rundt.

### „I Aar har jeg været Leder.“

Ekspeditionen har fra første Færd været delt i mange Afdelinger, hver med sin Opgave. Min egen Opgave har nærmest været Chefens — Inspektørens. Jeg skulde lede alle Afdelingernes Virken og Samarbejde, og det er faldet mig let, takket være det udmærkede Mandskab.

Men tit har det forekommet mærkeligt i Stedet for at være aktiv Deltager, som jeg ellers altid har været, at blive stillet over for det at være Leder. Jeg har staaet ved „Hr. Stauning“s Radio, assisteret af den udmærkede Radiotelegrafist Winther. Vi har søgt at arbejde med den størst mulige Sikkerhed, Paa Grund af Forholdene maatte vi rejse hjemmefra i flere Hold. Jeg begyndte med at udvælge de Grønlandere, som vi skulde bruge, og saa maatte jeg afsted til Nordgrønland som Protektor for den store tyske Filmseks-  
pedition — det var ogsaa en Opgave af Betydning.

I Slutningen af Juni overtog Kaptajn Gabel-Jørgensen Ledelsen af Østgrønlands-Ekspeditionen, og efter en Maaned Fravær sluttede jeg mig til Ekspeditionen ved Øen Skjoldungen. Fra Angmagssalik hentede vi Arkæologen Therkel Mathiasen; det var et stort Øjeblik, da alle de forskellige Hold blev sendt afsted. Kortlægningen ledes af Kapt. Gabel-Jørgensen og af Søjtnant Erik Rasmussen fra Luften — først Nord for Umivik og derefter ned til Kap Farvel. Det blev alt sammen udført med matematisk Nøjagtighed. Sluttelig foretoges yderligere en Flyvning fra Lindenows Fjord over Indlandsisen til Julianehaab; i alt er udføjlet en Distance af 11,000 km, og der er taget over 1000 Luftfotografier af udmærket Kvalitet, fremkaldt af Fotograf Hansen fra Geodætisk Institut. Før vort Arbejde begyndte, var der i øvrigt foretaget Flyvninger paa Vestkysten, og ydermere er der foretaget arkæologiske Luftfotograferingsarbejder for Professor Gudmund Hatt og Dr. Poul Nørlund i Sydgrønland. I alt er der foretaget ca. 100 Flyveture. At det alt sammen er gaaet saa godt, skyldes baade Søjtnant Erik Rasmussens og Thorkild Petersens Dygtighed og Dristighed og den Duelighed, Mekanikerne L. Jensen og C. Jørgensen har lagt for Dagen.

### Undsætnings-Ekspeditionen til den flyvende Familie.

Jeg maa her ogsaa nævne Ekspeditionen for at undsætte Hutchinson og hans flyvende Familie. Det var en Flyvetur i eet Stræk fra Ivigtut over Indlandsisen til Nordmands-Stationen Finnsbu, en Tur som fra København til Stockholm. Her kom Meddelelse om, at Hutchinson var reddet, og saa blev det samme Vej tilbage igen med en Storm i Halen. Jo, „Flyvebaad 84“ har sat en Rekord for

Øjeblik, da alle de forskellige Ekspeditioner vendte hjem. Og et stort Øjeblik vil det ogsaa være, naar alle Medlemmerne bliver samlet her. Tilbage deroppe er nu vore dygtige grønlandske Medarbejdere. Vi sender dem mange venlige Tanker — de er blevet vore Venner for Livet.

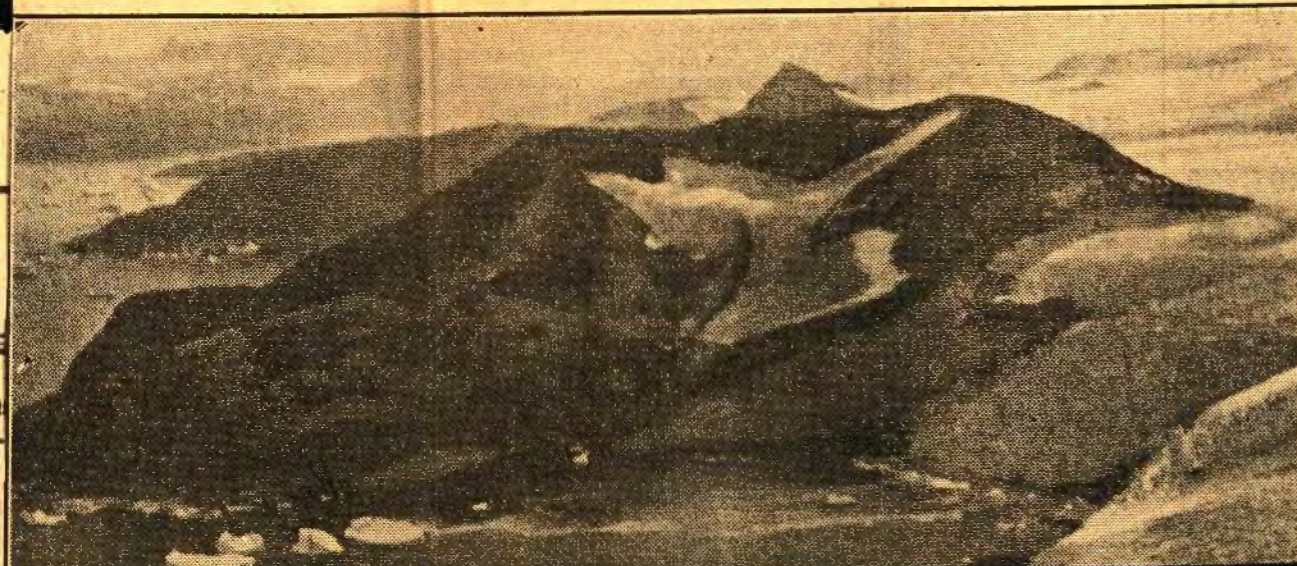
### Søjtnant Erik Rasmussen om Luftfotograferingen og om Mødet med Nordmændene.

I Tilslutning til Dr. Knud Rasmussens Beretning gav Søjtnant Erik Rasmussen en kort Oversigt over Luftfotograferings-Arbejdet. Der er foretaget to store, næsten parallelle Løb i Nord-Syd Retning, én ude til Søs og én ind over Landet, og desuden Flyvning langs alle Fjordene. Hertil kommer saa Luft-Fotografering paa Vestkysten til Fremstilling af Besejlings-Kort til Julianehaab og de arkæologiske Luft-Fotograferinger ved Igaliko.

— Traf De ikke Nordmændene paa Østkysten?

— Jo, vi traf to ved Skjoldungen, norsk „Politimester“ Finn Devold og en Kammerat. Det var paa Turen efter Hutchinson. Vi havde det saamænd meget hyggeligt sammen en Aften.

Bd.



Fortsat fr Forsiden.

## „De mange Rejsers Ekspedition.“

Saa fortalte Dr. Knud Rasmussen om Sommerens mangeartede, vidt forgrenede Forskningsarbejde:

— Jeg vil gerne straks betone, at denne 7. Thule-Ekspedition paa ingen Maade staar i Forbindelse med den øjeblikkelige Situation Danmark—Norge. I mange Aar har det været mit Ønske at komme i Lag med Grønlands Sydøstkyst. For 100 Aar siden tog det Kaptajnlojtnant Graah tre Somre og to Vintre og for 50 Aar siden Holm og Garde to Aar at berejse den samme Strækning, som vi nu har befaret flere Gange med hurtige Motorbaade. Længe havde jeg studeret Isforholdene derovre, og i Fjor lykkedes det saa at gennemrejse hele Strækningen fra Julianehaab til Angmagssalik. Resultatet af vore Undersøgelser var det helt nye, at denne Kyst viste sig at være farbar lige fra Juni Maaned, og at den kan besejles til enhver Tid i August og September.

Hvor før et Par Konebaade møjsommeligt arbejdede sig frem, har i Aar foruden Leder-Fartøjet „Th. Stauning“ været samlet ikke færre end 7 Motorbaade, 1 Luftfartøj, 62 Ekspeditionsmedlemmer, deraf 25 Grønlandere, har undersøgt Strækningen fra Umivik til Kap Farvel; det er en Vej-længde paa 800 Kilometer i Fugleflugt-linje, hvortil kommer, at Kysten er meget indskaaret og omfatter over 50 Fjorde og Sunde. Vor Opgave var at undersøge denne Kyst geodætisk, geologisk og arkæologisk, og mange Motorbaadsrejser har der maattet foretages for at løse denne Opgave i saa kort Tid. Halvt i Spøg, halvt i Alvor har vi kaldt vor Færd „De mange Rejsers Ekspedition“. Rundt regnet 2000 Kilometer er gennemfløjet, det svarer til en Strækning som fra Danmark til Sydpolen, og lægger vi hertil „Th. Stauning“s udsejlede Distancer, er der i alt præsteret Rejser svarende til en Tur Jorden rundt.

### „I Aar har jeg været Leder.“

Ekspeditionen har fra første Færd været delt i mange Afdelinger, hver med sin Opgave. Min egen Opgave har nærmest været Chefens — Inspektørens. Jeg skulde lede alle Afdelingernes Virken og Samarbejde, og det er faldet mig let, takket være det udmærkede Mandskab.

maatte vi rejse hjemmefra i flere Hold. Jeg begyndte med at udvælge de Grønlandere, som vi skulde bruge, og saa maatte jeg afsted til Nordgrønland som Protektor for den store tyske Filmseks-  
pedition — det var ogsaa en Opgave af Betydning.

I Slutningen af Juni overtog Kaptajn Gabel-Jørgensen Ledelsen af Østgrønlands-Ekspeditionen, og efter en Maanedes Fravær sluttede jeg mig til Ekspeditionen ved Øen Skjoldungen. Fra Angmagssalik hentede vi Arkæologen *Therkel Mathiasen*; det var et stort Øjeblik, da alle de forskellige Hold blev sendt afsted. Kortlægningen ledes af Kapt. Gabel-Jørgensen og af Søjtnant Erik Rasmussen fra Luften — først Nord for Umivik og derefter ned til Kap Farvel. Det blev alt-sammen udført med matematisk Nøjagtighed. Sluttelig foretoges yderligere en Flyvning fra Lindenows Fjord over Indlandsisen til Julianehaab; i alt er udfløjet en Distance af 11,000 km, og der er taget over 1000 Luftfotografier af udmærket Kvalitet, fremkaldt af Fotograf *Hansen* fra Geodætisk Institut. Før vort Arbejde begyndte, var der i øvrigt foretaget Flyvninger paa Vestkysten, og ydermere er der foretaget arkæologiske Luftfotograferingsarbejder for Professor *Gudmund Hatt* og Dr. *Poul Nørlund* i Sydgrønland. I alt er der foretaget ca. 100 Flyvture. At det altsammen er gaaet saa godt, skyldes baade Søjtnant Erik Rasmussens og *Thorkild Petersens* Dygtighed og Dristighed og den Duellighed, Mekanikerne *L. Jensen* og *C. Jørgensen* har lagt for Dagen.

### Undsætnings-Ekspeditionen til den flyvende Familie.

Jeg maa her ogsaa nævne Ekspeditionen for at undsætte *Hutchinson* og hans flyvende Familie. Det var en Flyvetur i eet Stræk fra Ivigtut over Indlandsisen til Nordmands-Stationen Flinnsbu, en Tur som fra København til Stockholm. Her kom Meddelelse om, at *Hutchinson* var reddet, og saa blev det samme Vej tilbage igen med en Storm i Halen. Jo, „Flyvebaad 84“ har sat en Rekord for Flyvning i Grønland.

### Kortlægnings-Arbejdet.

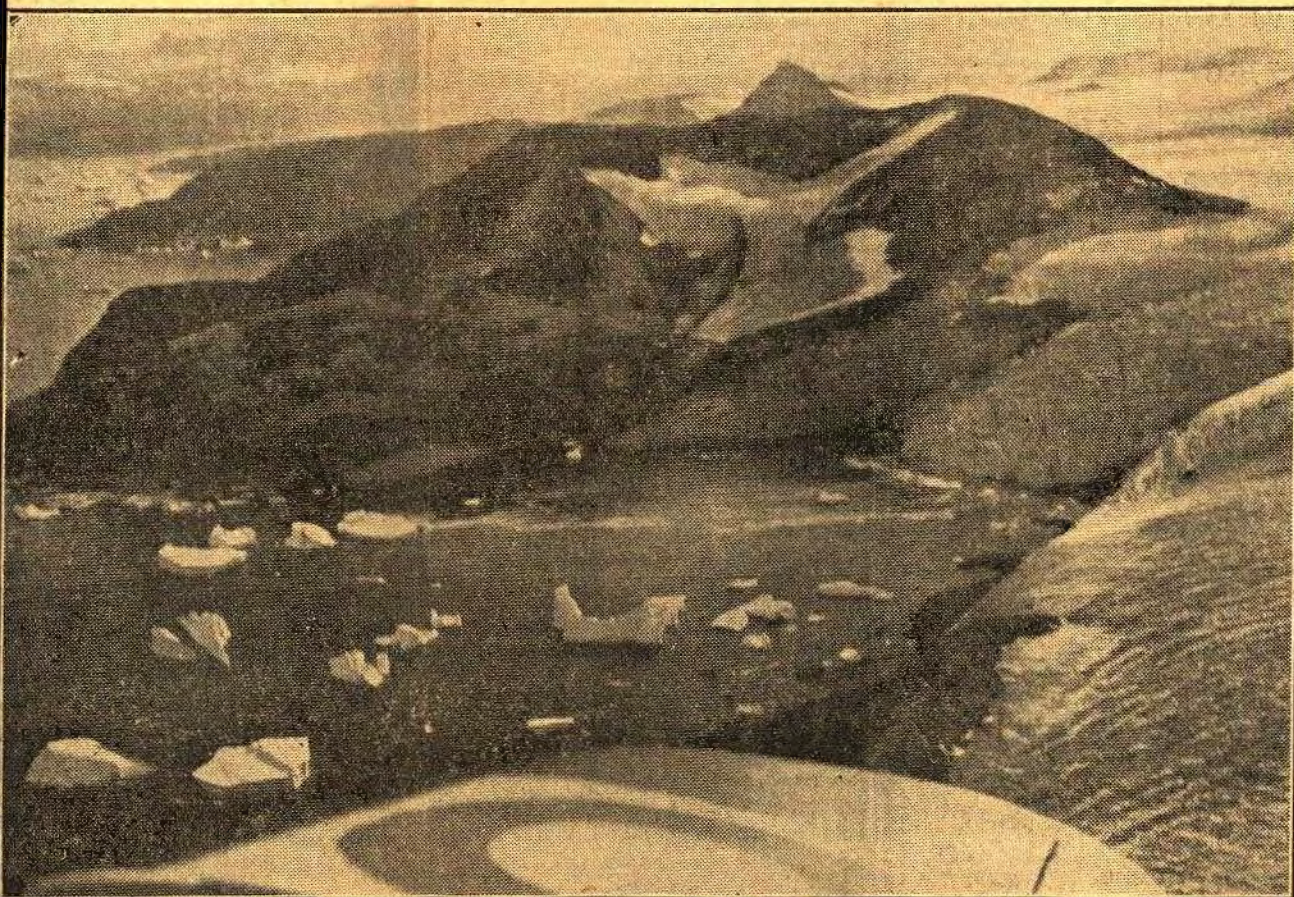
Saa kommer vi til at sige lidt mere om Kortlægnings-Arbejdet. Det er baseret paa 2 Ting, Punktbestemmelser paa Jorden, ved hvilket skabes det System af Punkter, som danner Skelettet for de nye Kortlægninger. Hertil slutter sig Flyver-Fotografierne, og Resultaterne behandles saa med det vidunderlige Redskab Aero-Kartografen, hvorved baade Konturerne og den plastiske Udformning af Terrænet kommer i Betragtning. De nye Kort ud-

I Tilslutning til Dr. Knud Rasmussens Beretning gav Søjtnant Erik Rasmussen en kort Oversigt over Luftfotograferings-Arbejdet. Der er foretaget to store, næsten parallelle Løb i Nord-Syd Retning, én ude til Søs og én ind over Landet, og desuden Flyvning langs alle Fjordene. Hertil kommer saa Luft-Fotografering paa Vestkysten til Fremstilling af Besejlings-Kort til Julianehaab og de arkæologiske Luft-Fotograferinger ved Igaliko.

— Traf De ikke Nordmændene paa Østkysten?

— Jo, vi traf to ved Skjoldungen, norsk „Politimester“ *Finn Devold* og en Kammerat. Det var paa Turen efter *Hutchinson*. Vi havde det saamænd meget hyggeligt sammen en Aften.

BZ.



Anoritoq-Fjorden tæt ved Kap Tordenskjold.



Dr. Knud Rasmussen (tilh.) og Søjtnant Erik Rasmussen.

Perleviske Tidende.  
nr 308.  
6 Nov. 1932.



i Gaar. Kaptajn Gabel-Jørgensen, Dr. Knud Rasmussen og Søljtnant Erik Rasmussen.

## Knud Rasmussen fortæller 7. Thule-Ekspeditionens mangeartede Arbejde.

Her den sydlige Del af Grønlands Østkyst ikke  
mange Hemmeligheder.

at liste sig  
ker og Tøm-  
skibsselskabet  
don" i Gaar,  
h, langsomt  
ed Dr. Knud  
s fornemste  
chefer, Kap-  
g Flyveren,  
en om Bord.  
i Land saas  
ussens Frue  
d-Jensen og  
Grønlands  
Geodætisk  
Nørlund og  
opografiske  
Jørgensen,  
Hansen og  
djean, Po-  
ar Mikkelsen,  
strup, For-  
éen, Over-  
meteorolog,  
Sekretæren  
elskab, Dr.

### Direktør Daugaard-Jensen byder Velkommen.

Da de modtagende havde faaet sig  
stuvet sammen i „London"s lille Of-  
ficersmesse, bød Direktør Daugaard-  
Jensen de Hjemvendte Velkommen:  
Statsminister Stauning har ikke kun-  
net komme her i dag, fordi han er i  
Jylland; ellers vilde han have været  
her, saa levende han interesserer sig  
for Grønlandsforskningen. Nu siger  
jeg velkommen fra alle, der staar  
Deres Arbejde nær, og dertil knytter  
jeg en Tak for alt det, De, Knud Ras-  
mussen, har udrettet, siden De rejste.  
De har jo i Sommer skullet være baa-  
de her og der, og endnu en Gang har  
De vist os, hvilken enestaaende Leder  
De er i Grønland. En Tak fra alle  
i Danmark!

Fortsættes Side 9.

Strækningen  
et er en Vej-  
i Fugleflugt-  
kysten er me-  
over 50 Fjorde  
at undersøge  
logisk og ar-  
torbaadsrejser  
for at løse den  
Halvt i Spøg,  
vor Færd „De  
“. Rundt reg-  
nemfløjet, det  
som fra Dan-  
ægger vi hertil  
e Distancer, er  
svarende til en

### eret Leder.

første Færd væ-  
ger, hver med sin  
ave har nærmest  
gernes Virken og  
er faldet mig let,  
rkedede Mandskab.

pedition — det var ogsaa en Opgave af  
Betydning.

I Slutningen af Juni overtog Kaptajn  
Gabel-Jørgensen Ledelsen af Østgrøn-  
lands-Ekspeditionen, og efter en Maanedes  
Fravær sluttede jeg mig til Ekspeditionen  
ved Øen Skjoldungen. Fra Angmagssalik  
hentedes vi Arkæologen Therkel Mathias-  
sen; det var et stort Øjeblik, da alle de  
forskellige Hold blev sendt afsted. Kort-  
lægningen ledes af Kapt. Gabel-Jør-  
gensen og af Søljtnant Erik Rasmussen  
fra Luften — først Nord for Umivik og  
derefter ned til Kap Farvel. Det blev alt-  
sammen udført med matematisk Nøjag-  
tighed. Sluttelig foretoges yderligere en  
Flyvning fra Lindenows Fjord over Ind-  
landsisen til Julianehaab; i alt er ud-  
fløjet en Distance af 11,000 km, og der  
er taget over 1000 Luftfotografier af ud-  
mærket Kvalitet, fremkaldt af Fotograf  
Hansen fra Geodætisk Institut. Før vort  
Arbejde begyndte, var der i øvrigt foreta-  
get Flyvninger paa Vestkysten, og yder-  
mere er der foretaget arkæologiske Luft-  
fotograferingsarbejder for Professor Gud-  
mund Hatt og Dr. Poul Nørlund i Syd-  
grønland. I alt er der foretaget ca. 100  
Flyvture. At det altsammen er gaaet saa  
godt, skyldes baade Søljtnant Erik Ras-  
mussens og Thorkild Petersens Dygtighed  
og Dristighed og den Duellighed, Meka-  
nikerne L. Jensen og C. Jørgensen har

arbejdes af Prof. Nørlund. Geodæterne  
var inddelt i 4 Maalehold, hver med to  
Grønlandere som Medhjælpere. Slid og  
atter Slid var det for Geodæterne; mange  
Gange til Fjelds maatte de hver Dag for  
at indtegne nye Fjelde og nye Fjorde.  
Vore Geodæter udtalte deres Beundring  
for de Kort, Holm og Garde har udført;  
det var for den Tid udmærket Arbejde.  
Og det Arbejde, vore Geodæter har ud-  
ført, er glimrende.

Det geologiske Arbejde — i Forbindelse  
med botanisk og zoologisk Forskning —  
har været forestaaet af Magister Bøggvad.  
Og saa kommer hertil Nordbo-Arkæolo-  
gien, der bl. a. omfatter Opdagelsen af to  
Gaard-Ruiner i den gamle Østerbygd i  
Julianehaabs-Distriktet, og Grønlands-  
Arkæologien med Udgravning eller Op-  
maaling af over 200 Hus-Ruiner, af hvilke  
nogle kan føres helt tilbage til 1400-  
Aarene.

### Østgrønland er ikke et Land for hvide Mænd — og haardt nok for Grønlandere.

Saa Erhvervs-Mulighederne. Efter min  
Mening er der i Sydøstgrønland absolut  
ikke Bebyggelsesmuligheder for hvide  
Mænd. For Grønlanderne er der visse  
Muligheder, men selv for Grønlandere  
er Livsbetingelserne karrige, da der intet  
Landvildt er og ingen Flsk. Vandet er  
af for stor Dybde, og det er for koldt.

I Intim Forstand har vi nu lært denne  
Kyst at kende, og ved Maleren Ernst  
Hansens Tegninger, ved Filmsfotograf  
Rimmens Optagelser og ved Luftfotogra-  
fierne kan der nu fremstilles et straa-  
lende Billedværk i Streg og fotografiske  
Optagelser af hele denne Kyst.

### Grønland bevæger sig Vest paa.

Endelig er der foretaget en Række  
astronomiske Længdebestemmelser, der  
synes at bekræfte de af Oberst Jensen  
foretagne lagttagelser, hvorefter Grøn-  
land bevæger sig Vest efter med en Ha-  
stighed af 20 Meter om Aaret. Dette  
bestyrker Rigtigheden af Prof. Wegeners  
Teori om Fastlands-Vandringer.

— Tilbage staar nu — siger Dr. Knud  
Rasmussen til Slut — Bearbejdelsen af  
de indhøstede Resultater, og det vil ogsaa  
blive et stort Arbejde. Naar jeg nu ser  
tilbage over Sommerens mangeartede  
Arbejde, staar det for mig som et stort  
Øjeblik, da alle de forskellige Ekspeditio-  
ner vendte hjem. Og et stort Øjeblik  
vil det ogsaa være, naar alle Medlem-  
merne bliver samlet her. Tilbage deroppe  
er nu vore dygtige grønlandske Medar-  
bejdere. Vi sender dem mange venlige  
Tanker — de er blevet vore Venner for  
Livet.

### Søljtnant Erik Rasmussen om Luftfotograferingen og om Mødet med Nordmændene.

I Tilslutning til Dr. Knud Rasmussens  
Beretning gav Søljtnant Erik Rasmus-  
sen en kort Oversigt over Luftfotografe-  
rings-Arbejdet. Der er foretaget to store,  
næsten parallelle Løb i Nord-Syd Ret-  
ning, én ude til Søs og én ind over  
Landet, og desuden Flyvning langs alle  
Fjordene. Hertil kommer saa Luft-Foto-  
grafering paa Vestkysten til Fremstilling  
af Besejlings-Kort til Julianehaab og de  
arkæologiske Luft-Fotograferinger ved  
Igaliko.

— Traf De ikke Nordmændene paa  
Østkysten?

— Jo, vi traf to ved Skjoldungen, norsk  
„Politimester“ Finn Devold og en Kam-  
merat. Det var paa Turen efter Hut-  
chinson. Vi havde det saamænd meget  
hyggeligt sammen en Aften.

Bd.



skriver den

6 NOV 1938

## Knud Rasmussen har fuldendt sin store Ønske-Ekspedition

Knud Rasmussen vendte i Gaar hjem fra 7. Thule Ekspedition, der er gennemført med matematisk Nøjagtighed.

Grønland flytter sig 20 Meter mod Vest om Aaret

Sølejt看ant Erik Rasmussen fortæller om en Aftenfest hos Finn Devold og Jenssen.

MED stift smældende Flag i Mastetoppene og en tung Ladning Kryolit i Lasten lagde Damperen „London“ i Gaar Eftermiddags i Skumringen ind i Jernhavnen efter en hurtig 11 Dages Rejse fra Ivigtut. Om Bord var 7. Thule-Ekspeditionens tre Hovedpersoner: Dr. Knud Rasmussen, Geodæten Kaptajn Gabel Jørgensen og Marineflyveren Sølejt看ant Erik Rasmussen, der vender hjem som Fortrop af den Stab af Videnskabsmænd, der i Sommer har kortlagt og undersøgt Sydøstgrønland.

Paa Kajen stod flere Hundrede Modtagende, deriblandt Direktør Daugaard Jensen, Chefen for Marinens Flyvevæsen Kommandørkaptajn Grandjean, Kommandør Godfred Hansen, Prof. Nørhønd, Marineingeniør Eskildsen og Kaptajn Ejnar Mikkelsen, foruden Knud Rasmussens Frue og Døttre og hans Sekretær, Frk. Emmy Langberg.

### Ekspeditionen har tilbagelagt en Strækning som Jorden rundt.

Straks, da Landgangen var lagt, trængtes Slægt og Venner i Skibets trænge Salon, men efter et Kvarters Forløb lykkedes det at faa ryddet saa meget Plads omkring Spisebordet, at Dr. Knud Rasmussen kunde komme til Sæde og brede Kort og Billeder ud og give en foreløbig Beretning om den i alle Henseender vellykkede Ekspedition.

— Lad mig først og fremmest slaa fast, at 7. Thule-Ekspedition ikke staar i nogen som helst Forbindelse med den øjeblikkelige Situation Danmark—Norge, sagde Knud Rasmussen. Siden 1904 har jeg ønsket at kontrabesejle Sydøstkysten, men i de følgende Aar har det været Is og Is. Efter gennem mange Aar at have fulgt Isberetningerne besluttede jeg sidste Aar at foretage en hurtig Motorbaads-Ekspedition, der gennemførtes og



Knud Rasmussen i Flyverdragt, fotograferet paa Grønland.

bragte det fuldkomne nye Resultat, at Kysten nu er farbar med Baad i Juni, Juli og Avgust. Saa fortsatte vi i Aar

den daglige Sundhedsdrik.«

Forhandleres Udtalelser stadfæster yderligere Forbrugernes Dom.




Naar De Gæster har til Rumba vil en Valash smage uhm - å

ROYAL APOLLINARIS CO.

Valash koster i Butikkerne 20 Øre



Ring op: 

TELF. C.14594  
C.11594.

Har Deres Købmand ikke Valash opgiver vi nærmeste Forhandler

med Moderskibet „Th. Stauning“, 7 større Motorbaade, en Flyvemaskine og i alt 62 Ekspeditionsdeltagere for at færdigbehandle Landet geodætisk, fotografisk og arkæologisk. Denne Opgave er nu løst. 600 km af Kysten er kortlagt og undersøgt. Motorbaadene har sejlet 20,000 km og Flyvemaskinen har fløjet

19,000 km. — i alt en Strækning som Turen rundt om Jordkloden!

### 1000 Luftfotografier af Sydøstgrønlands Kyst.

— Opgaven har naturligvis ikke kunnet løses af en enkelt Mand, og min Opgave har for en Gang Skyld kun været

Chefens, Instruktørens. Det er faldet mig baade let og forunderligt, fordi jeg ellers altid har været aktiv Deltager. Jeg rejste derop allerede i Juni for dels at forberede Arbejdet og dels for at være sagkyndig Protoktor for Dr. Fancs Filmsekspektion, som jeg tillægger stor Betydning. I Avgust sluttede jeg mig

Knud om

til min egen Ekspedition ved Skjoldungen — og det var en stor Dag for mig da alle Deltagerne paa én Gang samledes paa dette Sted ... men til Resultaterne!

Flyverholdet, Sølejtnerne Erik Rasmussen og Thorkild Petersen og Mekanikerne L. Jensen og M. Jørgensen har med matematisk Nøjagtighed gennemført deres Fotograferingsopgaver. Der er taget 1000 Luftfotografier af udmærket Kvalitet til Brug for Kortlægningsarbejdet. Desuden var der jo Erik Rasmussens Flyvning i et Stræk fra Ivigut til den norske Station Finnsbu for at undsætte Hutchinsons. Paa Tilbagevejen fik han en frygtelig Uvejrsstorm fra Nord, en pragtfuldt gennemført Flyvning! Med Heinkel-Maskinen Nr. 84 er der sat Rekord for Flyvning i Grønland med en enkelt Maskine: samme Strækning som tre Gange over Atlanten Paris—New York!

### Ingen Muligheder for den hvide Mand paa Sydøstkysten.

Knud Rasmussen gav derefter en interessant Skildring af Geodæternes Arbejde og anstrengende Indsats, Slid og atter Slid. Meget nyt Land er maalt af Kaptajnlejtnerne Madsen og Tegner og Sølejtner Wittrup-Hansen, i alt 1000 Punktbestemmelser er gjort. Ved Hjælp af det geodætiske Vidunder-Apparat Aerokartografen arbejdes disse Bestemmelser nu sammen med Luftfotografierne til et fuldstændigt Kort over Sydøstkysten. Løseligt fortalte Knud Rasmussen derefter om de geologiske og ar-

kæologiske Undersøgelser, der er foretaget af Magister Bøgvad, Dr. Nørlund og Terkel Mathiasen, og udtalte derefter om Erhvervsmulighederne i Sydøstgrønland:

— Efter min Mening er der ingen Mulighed her for Bebyggelse af hvide Mænd. Betydeligere er Mulighederne for Grønlænderne, men da der hverken er Jagtvildt eller Fisk, men kun Sæl, er Vilkaarene selv for Grønlænderne meget usikre!

### En opsigtvækkende Opdagelse.

#### Grønland vandrer mod Vest!

— Efter selve Ekspeditionen optog vi endnu en Opgave i Julianehaab, sluttede Knud Rasmussen med et polisk Smil. Først blev der foretaget en Række Undersøgelser af Landets Hævning og Sænkning, men Resultatet af disse skal først bearbejdes. Dernæst iværksatte vi imidlertid ved Julianehaab nogle astronomiske Længdebestemmelser, i Fortsættelse af en Teori og et Arbejde, der for adskillige Aar siden er begyndt af Oberst P. F. Jensen ved Geodætisk Institut. Undersøgelserne har bekræftet hans Formodning om, at Grønlands Kontinent vandrer ca. 20 Meter om Aaret i vestlig Retning!

Efter denne ret opsigtvækkende Salut trak Knud Rasmussen sig tilbage til sin Families Kres og sagde til Afsked:

— Det bliver en stor Dag for mig, naar vi fra Ekspeditionen om kort Tid alle samles i København, alle vi, der er blevet Venner for Livet!

Vi vekslede til Slut nogle Ord med den unge, sympatiske Marineflyver, Sølejtner Erik Rasmussen, og bad ham fortælle lidt om sit Møde med Hutchinsons i Julianehaab og Finn Devold i Finnsbu — og om selve den farefulde



Gammel Grønlænder i Flyverdragt.

Hjælpe-Flyvning — Flyvningen er der ikke noget at sige om, det var bare frem og tilbage og jo et Slag i Luften saa at sige, da Hutchinsons var opdaget.

— Men Hutchinson selv?

— En flink Fyr, et Mandfolk, helt igennem all right. Og saa havde han en dejlig Kone og nogle yndige Børn!

— De besøgte Devold!

— Ja, vi gik ned ved Nordmændenes Hus for at tanke Benzinen om og blev hos de to Nordmænd om Natten.

— Hvem var den anden Nordmand?

— Det var jo Jenssen! Men vi havde ikke læst Aviserne, saa det kunde vi ikke den Gang finde noget morsomt i! Jo, vi sov hos Nordmændene om Natten i deres to Værelses Lejlighed med Kammer og havde en hyggelig Aften med Sang og Klang og hjemmebrygget Øl — det var raske og hyggelige Folk!

— Hvad snakkede De om?

— Litteratur og lignende!

Scap.

## 300 Aarsdagen for Gustav Adolfs Død

Universitetet i Upsala hædrer dansk Videnskab.

Upsala, Lørdag. (R. B.)

Mindehøjtidelighederne i Anledning af 300 Aars Dagen for Gustav Adolfs Død indlededes i Dag her i Byen.

Højtideligheden fik særlig Glans ved Indvielsen af den nyrestaurerede gamle Rigssal paa Upsala Slot og ved en Mindefest paa Universitetet med Udnævnelse af en Række svenske og udenlandske Æresdoktorer, fra Danmark Professor Jens Nørregaard, Professor H. V. Munch-Petersen, Direktør Thorvald Madsen og Professor O. L. Wassenberg-Lund.

## 15 Dræbte i Avgust

Færdselsstatistiken viser stadig en Nedgang i Uheldenes Antal.

Den stærke Stigning i Antallet af Cyklister mærkes ogsaa i Statistiken.

Statistiken over Færdselsuheldene i Avgust i Aar viser, sammenlignet med Avgust 1931, atter en glædelig Nedgang i Uheldenes Antal. Men i Betragtning af at der i Aar daglig køres langt færre Kilometer pr. Bil og Motoreyde end normalt, skulde Statistiken jo ogsaa overordentlig nødig vise Stigning.

Interessant er det for øvrigt at se, hvorledes Cyklisterne mere og mere dominerer i Kolonnerne. Man læser tydeligt ud af denne Statistik, hvorledes de senere Tiders økonomiske Forhold — vel sagtens i Forbindelse med Sporvognsfemøren — har virket i Trafiken: Motorkøretøjerne sættes hen, og Cyklerne rulles frem.

Idet vi angiver Tallene for 1931 i Parentes, ser Statistiken saaledes ud:

Ialt har der været 1070 (1171) Uheld i hele Landet i Avgust Maaned, og deraf er de 562 (562) forefaldet i Hovedstaden, de 163 (167) paa Sjælland i øvrigt, 91 (100) paa Øerne i øvrigt og 254 (342) i Jylland. Nedgangen ligger altsaa væ-



# **Knud Rasmussens Beretning: Vi har løst vor Opgave — og lidt til.**

*Et Interview om Bord paa Damperen  
„London“ i Øresund ud for  
Lappegrundens Fyrskib.*

*Fra vor udsendte Medarbejder.  
HELSINGØR, LØRDAG*

VED 1½-Tiden bordede vi Damperen „London“, der da passerede Lappegrundens Fyrskib. „London“ medbringer Dr. Knud Rasmussen og to af hans næreste Medarbejdere, Kaptajn Gabel Jørgensen og Søløjtnant Emil Rasmussen. De staar alle tre paa Dækket smilende og raske, da vi byder dem Velkommen.

## **Knud Rasmussen beretter kort om den fuldførte Ekspedition:**

Til Trods for, at Ekspeditionen var delt i et meget stort Antal Afdelinger med stort Opbud af Motorbaade, der skulde arbejde over en meget betydelig Kyststrækning, kan Hovedresultatet nu sammenfattes saaledes:

Alt har klappet. De Opgaver, vi havde stillet os, er løst — og lidt til.

— Hvilke Opgaver var det?

— Vore Hovedopgaver var geodætiske, geologiske og arkæologiske Undersøgelser af den grønlandske Østkyst. Alle disse Opgaver er klarer fuldstændig programmæssigt. Nu kan Kaptajn Gabel fortælle om Kortlægningsarbejdet, som han har ledet.

Kaptajn Gabel Jørgensen beretter derefter:

— Jeg har foretaget en Kortlægning af Kysten over en Strækning paa 600 Kilometer. Derved har vi skabt et moderne Kort over hele denne Strækning. Vort Arbejde har knyttet sig til dels en Punktbehandling fra Jorden og dels Luftfotografering. Dette Arbejde er lykkedes fra først til sidst.

— Har De været udsat for Fare? spørger vi Knud Rasmussen.

— Fare har der været nok af. Det er ikke noget at tale om. Ekspeditionen har været Arbejde, Arbejde og atter Arbejde.

Knud Rasmussen giver nu Ordet til Flyverafdelingens Leder, Søløjtnant Erik Rasmussen.

— Vi har, fortæller han, arbejdet med Luftfartøj med enkelte Fotografiapparater. Vi har fløjet baade paa Vest- og Østkysten. I alt har vi fløjet i 125 Timer og tilbagelagt en Strækning paa 19,000 Kilometer. Alt er gaaet udmærket.

## **Møde med Nordmændene.**

— Har De set noget til Nordmændene, spørger vi Knud Rasmussen.

— Ja, vi har truffet dem baade paa Skjoldomraadet og ved Lindenow Fjord, hvor de har haft deres Station de to sidste Aar.

— Hvorledes spændte disse Møder af?

— Der skete ikke andet, end at vi traf hinanden, hilste paa hinanden og tog Afsked.

Knud Rasmussen fortæller om den Del af Arbejdet, som Magister R. Bøgvad har foretaget — de geologiske Undersøgelser:

Fra dette Arbejde hjemfører Ekspeditionen store geologiske, zoologiske og botaniske Samlinger.

Knud Rasmussen omtaler endvidere det arkæologiske Arbejde, som Terkel Matthiassen har besørget: Han har besøgt alle de gamle Hoved-Bo-pladser paa Skjoldunge-Området til Lindendow Fjord. Denne Undersøgelse har ialt omfattet 200 gamle Husrum, der er blevet opmaalt og undersøgt.

Terkel Matthiassen har personlig beskæftiget sig med Undersøgelsen af 21 Huse. Han medbringer herfra et rigt Resultat.

— Har De nogle Sensationer med hjem?

— Sensationer! Det er vanskeligt i en Hast at definere dette Ord. Jeg maa nøjes med at sige: Vi har udrettet et stort Arbejde. Det er lykkedes helt igennem. Saa bliver det den enkeltes Sag, om man vil karakterisere det som Sensation eller ej.

*Irv.*

Bladet:

**Børsen**

skriver den 30 OKT. 1932

## 7. Thule-Ekspedition afsluttet

### Knud Rasmussen paa Hjemvejen

Kap York Stationen Thules Kontor meddelel, at Dr. Knud Rasmussens 7. Thule Ekspedition nu har afsluttet sit Arbejde. Dr. Knud Rasmussen forlod København i Begyndelsen af Juni Maaned og har siden udforsket, kortlagt og luftfotograferet Sydøstgrønlands Kyst og Fjorde mellem Julianehaab og Kap Farvel. Han afrejste den 25. ds. fra Ivigtut med S.S. „London“ sammen med Flyverløjtnant Erik Rasmussen og Geodæten, Kaptajn Gabel Jørgensen. De øvrige Ekspeditionsmedlemmer vender hjem dels med S.S. „Laura Mærsk“, der afgik fra Ivigtut den 28. ds. og som medbringer den af Marinens Luftvæsen udlaante Flyvemaskine, dels med „Hans Egede“, der formentlig afgaar fra Julianehaab i Begyndelsen af November.

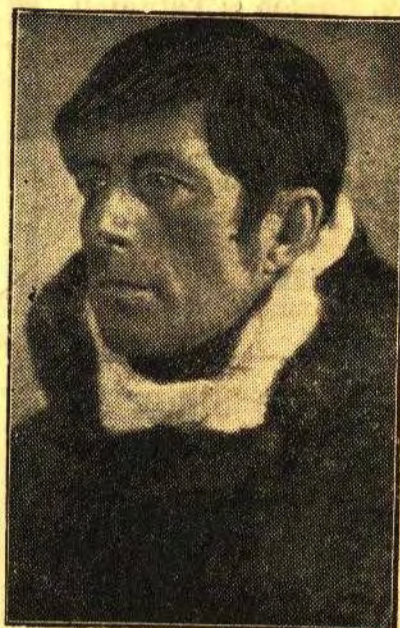
Knud Rasmussens Thuleekspeditioner er efterhaanden blevet meget omfattende. I Begyndelsen var det kun de Ekspeditioner, der udgik fra Thule under Knud Rasmussens Ledelse, og hvorefter den første startede i 1912. Senere har der været 6 Ekspeditioner, og deraf blev den fjerde ledet af Kapt. Godtfred Hansen, som dog kun havde til Opgave at udlægge Depoter for Amundsens Polflyvning.

Den syvende Thuleekspedition er en Fortsættelse af den sjette Ekspedition, som i Fjor rejste langs Kysten i Motorbaad fra Julianehaab til Angmagssalik og tilbage og som særlig koncentrerede sig om Øen „Skjoldungen“, hvor der er særlig mange Nordboruiner, og hvor der er Muligheder for Eskimobebyggelse og Faareavl.

Ekspeditionen i Aar er — ligesom Lauge Kochs Ekspedition — et Led i Treaarsplanen til Grønlands Udforskning, som afsluttes til næste Aar.

Under Knud Rasmussens Ledelse har den haft til Opgave at udforske den Del af Østgrønlands Kyst, der gaar fra Lindenau-Fjorden til Angmagssalik paa 67 Gr. nordl. Bredde. Ekspeditionens Skib var „Th. Stauning“, der kom hjem den 20. September med de fleste af Ekspeditionens Deltagere om Bord. Knud Rasmussen blev lidt længere i Grønland.

Opgaverne for den syvende Thuleekspedition har baade været videnskabelige og praktiske. Dr. Therkel Mathiassen har undersøgt Eskimoruiner og hjembragt over 6000 Stkr. Oldsager, Marinens Flyvere og Fotografer har taget Billeder fra Luften som Led i Arbejdet



med Kortlægningen af Grønland. Endelig har Geologen, Kryoliteksperthen, Magister Richard Bøgvad deltaget i Ekspeditionen — for om muligt at finde Mineraler, der kunde danne Basis for en Bjergværksdrift. Dette er nu ikke lykkedes, og hans Resultater har kun været af videnskabelig Art. Den sydlige Del af det Distrikt, som den syvende Thuleekspedition har gennemrejst, er det samme, som for nylig blev „okkuperet“ af Nordmændene, og Dr. Knud Rasmussen har været udstyret med Politimyndighed af den danske Stat. Man maa antage, at Ekspeditionen har haft Forbindelse med de 4—5 norske Fangstmænd, der under Ledelse af Finn Devolds Broder har anlagt en Koloni paa Østkysten.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet Dagens Nyheder

skriver den

26 OKT. 1932

# STOR-FILMEN OM GRØNLAND



Regissøren, Dr. Fanck, spejder efter  
aabent Vand.

Dagens Nyheder privat.

Hamburg, Tirsdag.

Den store Filmsekspedition, der for 5 Maaneder siden forlod Europa for at optage Filmen *S. O. S. Isbjerg*, er i Dag vendt tilbage til Hamburg, hvor der fandt en Modtagelse Sted i Hotel Atlantic. Den tyske og udenlandske Presse var mødt, og den danske Vicekonsul J. R. Dahl samt Repræsentanter for Hamburgs Senat var ligeledes kommet til Stede. Ekspeditionen, der foregik under Dr. Knud Rasmussens Protektorat, har været ganske overordentlig farefuld. Regissøren, Dr. Fanck beskrev Livet deroppe og fortalte om selve Slutningsscenerne af Filmen.



Dr. Fanck.

— Vi havde fundet et enormt Isbjerg, der netop i Følge sin Struktur egnede sig glimrende for de sidste Filmsoptagelser. I tre Dage arbejdede vi oppe paa Bjerget, og vi gjorde det med de mest angstfulde Følelser, for Bjerget laa stille, hvad der ellers ikke plejer at være Tilfældet.

Den sidste Scene var optaget, og Motorbaaden med de sidste af Ekspeditionens Medlemmer var naaet ca. 100 Meter væk fra Isbjerget, da vi hørte et enormt Brag bag os. Det var, som om Verden skulde gaa under. Det var Isbjerget, som havde

## Ekspeditionen vendt hjem til Hamburg i Gaar.

### I Livsfare under Filmsoptagelserne.

ligget paa Grund, og nu paa Grund af Højvande kom løs og væltede helt rundt i Vandet.

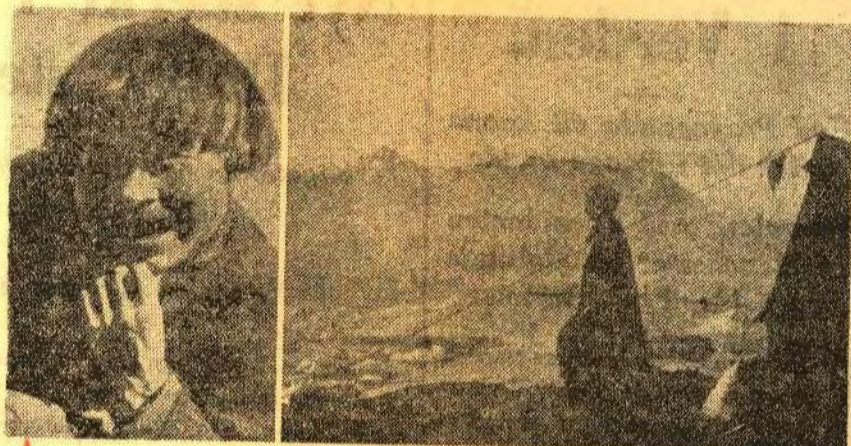
Mærkværdigvis havde vore Filmsoperatører netop opstillet deres Apparater for at tage endnu et Par Billeder af Iskolossen, og derved lykkedes det os for første Gang i Verden at filme det storslaaede Sceneri. Bølger som mægtige Mure slog, fremkaldt af Naturfænomenet, op mod Klippevæggene.

Dr. Sorge gav Meddelelse om de Resultater, som den videnskabelige Del af Ekspeditionen havde hjembragt. Man havde undersøgt Temperaturforholdene ved Hjælp af Pilotballoner, maalt Dybden i Fjordene (den største Dybde var 1123 Meter), og ved Flyveren Udet's Hjælp har man fotografisk fra Flyvemaskine kortlagt store Stykker af Grønlands Vestkyst. Dr. Sorge selv var flere Gange i yderste Livsfare, idet han med en sammenfoldelig Baad var taget til den store Ring-Gletscher for at studere, hvorledes Isbjergenes Kælving foregik. Hans Baad blev ved en Kælving, til Trods for at han havde slæbt den højt op paa Klippen, revet med af den enorme Bølge, der opstod. Flyveren Udet opdagede paa en Hjælpeekspedition hans svage Nødssignaler, og det lykkedes ham at undsætte ham.

Det er et meget stort videnskabeligt Materiale, som Filmsekspeditionen medbringer.

### Den danske Regerings Hjælp.

Alle Deltagerne var begejstrede for den pragtfulde Tur, men alle som een udtalte de, at de aldrig nogen Sinde vilde have begivet sig ud paa denne Tur, hvis de havde vidst, hvilke umenneskelige Farer de maatte udsætte sig for. Den amerikanske Manager, Paul Cohner, udtalte Universal Picture Corporations bedste Tak for den Imødekommenhed og Hjælp, den danske Regering og Grønlands Styrelse havde vist Ekspeditionen. Grønlænderne paa Bopladserne har medvirket i Filmen under Knud Rasmussens Ledelse. Ved Afrejsen var de alle dybt bedrøvede. Taaerner løb dem ned ad Kinderne, da de skulde sige Farvel til Ekspeditionens Medlemmer.



To af de Indfødte, der har deltaget i Filmen.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Berlingske Tidende**

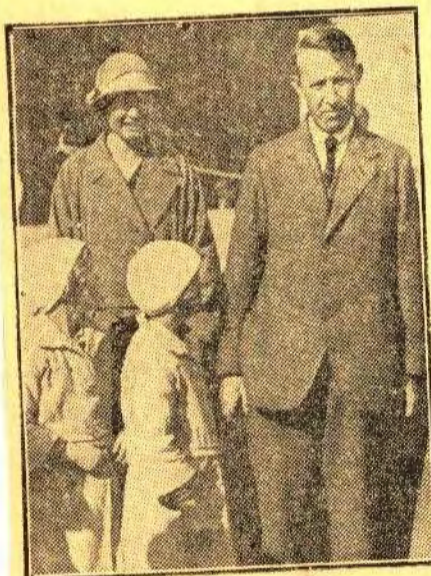
skriver den 21 SEP. 1932

## **Østgrønlands Befolkning er indvandret fra Vest- Grønland.**

**Betydningsfulde arkæologiske Forsknings-Resultater.**

**Knud Rasmussen-Ekspeditionens Fortrop kom  
hjem i Gaar.**

**M**ED Motorskibet „Th. Stauning“ ankom i Gaar Fortroppen af Dr. Knud Rasmussens 7. Thule-Ekspedition til Østgrønland, og der var mødt mange Grønlands-Interesserede, deriblandt den fungerende Direktør for Grønlands Styrelse, Kontorchef Oldendow, Museumsinspektør, Dr. phil. Thomsen fra Nationalmuseet og Dr. Knud Rasmussens Frue m. fl.



Dr. Therkel Mathiasen med Frue og Børn.

Straks efter Skibets Ankomst havde vi Lejlighed til at hilse paa et Par af Ekspeditionsdeltagerne, nemlig Arkæologen, Dr. phil. Therkel Mathiasen og Marineflyveren Thorkild Petersen.

— Mit Ophold i Grønland, fortæller Dr. Mathiasen, har denne Gang strakt sig over fjorten Maanedes. Først var jeg ude paa min egen private Ekspedition, som jeg rejste op til i Fjor, og dernæst har jeg fra Forsommeren i Aar arbejdet i Tilknytning til Dr. Knud Rasmussens Ekspedition i Sydøstgrønland. Dette sidstnævnte Afsnit af min Virksomhed deroppe vil jeg dog overlade til Dr. Knud Rasmussen at fortælle om. Min egen Ekspedition gjaldt Angmagssalik-Distriktet, hvor jeg har besøgt samtlige ca. 90 Bopladser med 220 Husruiner, af hvilke jeg har udgravet de 40. Alt i alt har jeg fundet godt 6000 Eskimo-Oldsager, som nu vil blive overladt Nationalmuseet. Samtlige disse Fangstredskaber og Husholdningsgrej-

modsvarer nøjagtigt tilsvarende Redskaber fra Vestgrønland fra Slutningen af det fjortende Aarhundrede, og man kan deraf med Bestemthed slutte, at Eskimoerne paa det Tidspunkt er vandret fra Vestgrønland rundt Kap Farvel til Østgrønland, hvor de saa har bosat sig. Saavidt man af Fundene kan skønne, er der senere, antagelig i det syttende Aarhundrede, sket en ny, endnu større Indvandring fra Vestgrønland til Sydøst-Grønland, men efter den Tid har de Eskimoer, som fandtes der, faaet Lov at leve deres eget Liv Slægt efter Slægt, indtil Kommandør Gustav Holm i 1884 paa sin Konebaads-Ekspedition kom til disse Egne. Den Eskimo-Kultur, der saaledes har udviklet sig i Østgrønland, har haft visse Særpræg, der adskilte den fra den tilsvarende Eskimo-Kultur i Vestgrønland. Alt i alt synes jeg, at Undersøgelserne har bragt overordentlig tilfredsstillende Resultater.

### **Luft-Kortlægningen fra Angmagssalik til Kap Farvel.**

Marineflyveren Thorkild Petersen, der paa Dr. Knud Rasmussens Ekspedition har deltaget i Kortlægningen pr. Hydroplan, meddeler bl. a., at han ialt har fløjet 105 Timer og en Distance paa 17,000 km. uden et eneste Uheld. Det er hele Strækningen fra Angmagssalik til Kap Farvel, han luftfotografisk har gennemarbejdet.

Han opholdt sig i Julianehaab, da Hutchinson-Familien kom flyvende dertil, og han var dem behjælpelig paa forskellig Maade.

— Det var et højst mærkeligt Flyvebesøg. Ja, Maskinen var saamænd god nok, men at tage Kvinder og Børn med paa en saadan Luftrejse er vel nok dristigt eller nærmest saa uendelig tankeløst og ubesindigt. De var betegnende nok fuldstændigt udgaaet for Proviant, da de kom til Julianehaab, og de var næsten helt udgaaet for Benzin, men det lod ikke til at interessere Hutchinson særligt. Han var knapt kommet ud af Maskinen, før han begyndte at optage Films og lod os andre besøge Fortøjningen. De Films fik han jo imidlertid ikke megen Glæde af. De gik alle op i Luer, da han efter sin Nødlanding i Østgrønland signaliserede efter Trawleren „Lord Talbot“, som reddede ham og hans Retsefæller.



CL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Politiken**

skriver den

**21 SEP. 1932**

## Første Hold af næste Hold fra Grønland

**Fire Deltagere fra Knud Rasmussen-Ekspeditionen hjemme igen.**

Med Motorskibet „Th. Stauning“ kom den første Afdeling af Dr. Knud Rasmussens 7. Thuleekspedition i Gaar Formiddags til København. Den konstituerede Direktør, Kontorchef Oldendow, bød paa Grønlands Styrelses Vegne velkommen til de Hjemvendende: Dr. Therkel Matthiassen, Maleren Ernst Hansen, Flyveren Thorkild Petersen og Luftfotografen, Løjtnant Ove Nielsen. Der var et halvt Hundrede Mennesker — navnlig Slægt og Venner — forsamlet derude i Jernhavnen, da Skibet lagde til, og særlig de, der havde været borte i halvandet Aars Tid, blev budt et rigtigt Velkommen.

Dr. Therkel Matthiassen er den, der har gjort det største Arbejde. Han bringer ikke mindre end 6000 Oldsager, udgravet fra Angmagsalik-Distriktets og andre Egnes gamle Beboelser, med hjem. Dette Udgravningsarbejde har skabt ny Klarhed over, hvorledes den tidligere Eskimo-Kultur i Østgrønland er opstaaet — man har faaet Bevis for, at Eskimoerne er indvandret syd fra omkring det 14. og det 17. Aarhundrede, og de arkæologiske Fund rummer mange interessante Enkeltheder. Om nogen Nordbo-Kolonisation har der næppe nogen Sinde været Tale.

Ogsaa Flyverne er glade for de Resultater, de har opnaaet. Thorkild Petersen har medvirket ved Kortlægningen af hele Strækningen fra Angmagsalik til Kap Farvel, og ejheller her er der sket det mindste Uheld.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Ekstrabladet**

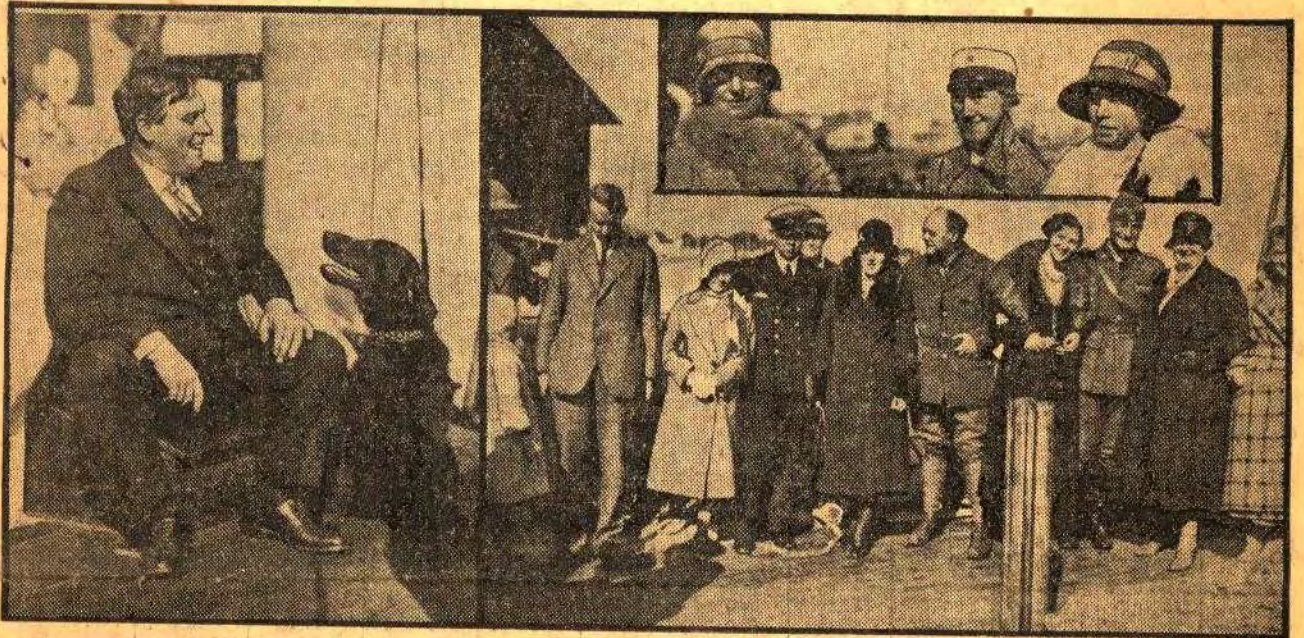
skriver den 20 SEP. 1932

# ØSTGRØNLANDS BEBOELSE ENDELIG OPKLARET

Knud Rasmussens  
Fortrop hjemme

*Eskimoerne indvandrede i  
det fjortende Aarhundrede*

Nordboerne har aldrig været i Østgrønland | Interviews ved „Th. Stauning“'s Ankomst



**Fra „Th. Stauning“'s Hjemkomst**

mussens Søster og Søsterdatter, forinden ses de hjemvendte Ekspeditionsdeltagere med deres kvindelige Paa-  
rørende, fra venstre Dr. Therkel Matthiasen, Flyveren Thorkild Petersen, Maleren Ernst Hansen og Løjtnant  
Ove Nielsen.

i Dag. Til venstre ses Skibets Fører, Kaptajn Petersen, til højre  
foroven Fru Dr. Knud Rasmussen i Selskab med Knud Ras-

**D**EN første Del af Dr. Knud Rasmus-  
sens 7. Thule-Ekspedition vendte i  
Formiddags hjem fra Østgrønland med  
Motorskibet „Th. Stauning“.

Ankomsten var sat til Kl. 10, og ved  
dette Klokkeslæt dukkede Statsministe-  
rens Navn op uden for Jernhavnen, men  
der gik en halv Time, før Skibet laa ved  
Kajen, og Toldvæsenet havde afsluttet sin  
Razzia om Bord, saa at Menigmand kun-  
de komme til.

**Peter Freuchen filmer  
stadig i Alaska**

Ventetiden var kold i den stærke  
Blast. Blandt de Ventende var den fung.  
Direktør for Grønlands Styrelse Kontor-  
chef Oldendow, der lige havde modtaget  
et 8 Siders Brev fra Peter Freuchen.

som melder, at hans Filmsoptagelse med  
„Metro-Goldwyn-Mayer“ oppe i Alaska  
gaar fint, desuden Fru Dr. Knud Ras-  
mussen, Meteorologen Kaptajn Speer-  
schneider, Inspektør Thomas Thomsen  
fra Nationalmuseet, Dr. Birket-Smith og  
Frue, Ingeniør Tuxen fra „Øresunds ke-  
miske Fabrikker, Kolonibestyrer Hastrup  
og en Del Slægt og Venner af den Hjem-  
vendende.

„Th. Stauning“'s hjemførte 4 af Eks-  
peditionens Medlemmer: Dr. Therkel  
Matthiasen, Maleren Ernst Hansen,  
Flyveren Artilleriassistent Thorkild Pe-  
tersen og Flyvefotograf Løjtnant Ove  
Nielsen.

Ernst Hansen er den mindst meddel-  
somme. Han har flere Skibsbøger med  
hjem, fyldte af Tegninger fra Østgrøn-  
landskysten lige fra Kap Farvel til Ang-  
magsalik, men han skal nu først til at  
gennemarbejde Materialet.

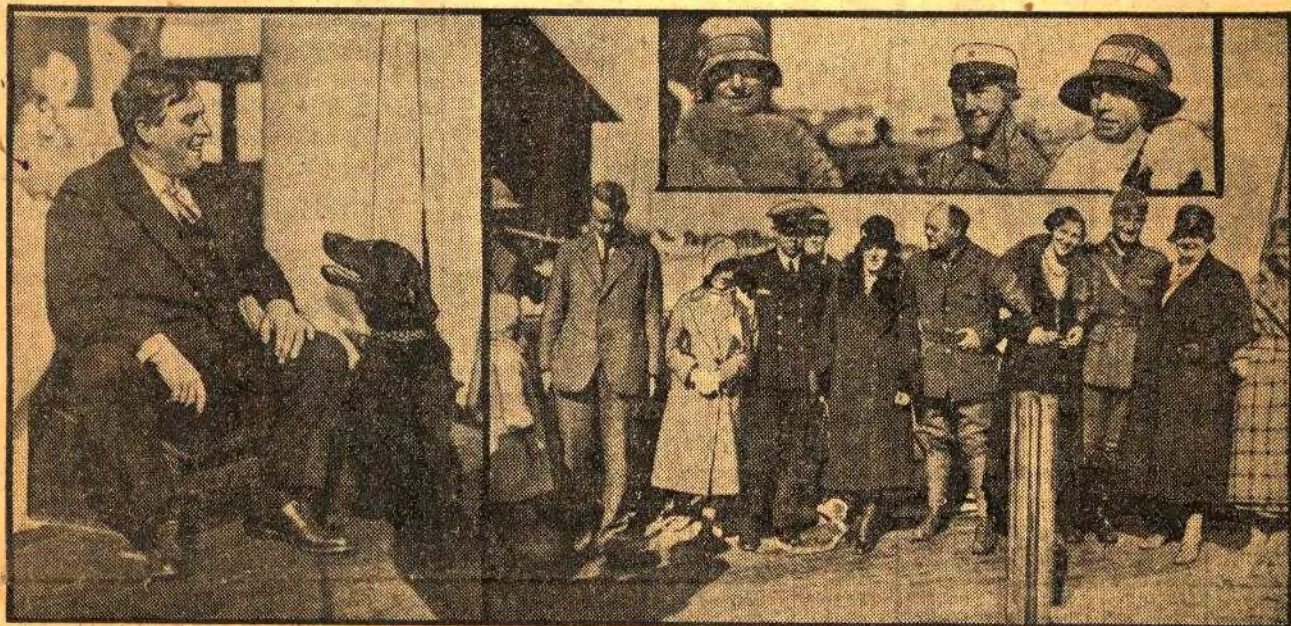
— Mit Samarbejde som Deltager i  
Dr. Knud Rasmussens Ekspedition vil jeg  
ikke gerne ind paa. Det afgiver Knud  
Rasmussen selv Beretning om, naar han  
kommer hjem, men jeg har for øvrigt  
foretaget arkæologiske Studier omkring  
Skjoldungen, hvor der i sin Tid har væ-  
ret en eskimoisk Boplads. Nu bor der  
som bekendt kun et Par Nordmænd.

Hele Angmagsalik-Distriktet havde  
jeg derimod forinden gennemsegt. Der  
fandtes i alt 90 Bopladses med 220 Hus-  
ruiner, hvoraf jeg udgravede de 40 mest  
interessante, og herfra er det, jeg hjem-  
bringer 6000 Stykker Husudstyr, Værk-  
tøj, Vaaben og andet.

Mine Undersøgelser skabte fuld  
Klarhed over Beboelsesforholdene.  
De første Eskimoer er i det 14. Aar-  
hundrede indvandret fra Vestgrøn-  
land. De er kommet sydfra, ned om  
Kap Farvel, og deres Huse har væ-  
ret nogle primitive runde Boliger.

## Eskimoerne indvandrede i det fjortende Aarhundrede

Nordboerne har aldrig været i Østgrønland | Interviews ved „Th. Stauning“'s Ankomst



### Fra „Th. Stauning“'s Hjemkomst

Dr. Knud Rasmussens Søster og Søsterdatter, forinden ses de hjemvendte Ekspeditionsdeltagere med deres kvindelige Paa-  
rørende, fra venstre Dr. Therkel Matthiassen, Flyveren Thorkild Petersen, Maleren Ernst Hansen og Løjtnant Ove Nielsen.

i Dag. Til venstre ses Skibets Fører, Kaptajn Petersen, til højre foroven Fru Dr. Knud Rasmussen i Selskab med Knud Rasmussens Søster og Søsterdatter, forinden ses de hjemvendte Ekspeditionsdeltagere med deres kvindelige Paa-  
rørende, fra venstre Dr. Therkel Matthiassen, Flyveren Thorkild Petersen, Maleren Ernst Hansen og Løjtnant Ove Nielsen.

**D**EN første Del af Dr. Knud Rasmussens 7. Thule-Ekspedition vendte i Formiddags hjem fra Østgrønland med Motorskibet „Th. Stauning“.

Ankomsten var sat til Kl. 10, og ved dette Klokkeslet dukkede Statsministerens Navn op uden for Jernhavnen, men der gik en halv Time, før Skibet laa ved Kajen, og Toldvæsenet havde afsluttet sin Razzia om Bord, saa at Menigmand kunde komme til.

### Peter Freuchen filmer stadig i Alaska

Ventetiden var kold i den stærke Blæst. Blandt de Ventende var den fung. Direktør for Grønlands Styrelse Kontorchef Ollendow, der lige havde modtaget et 8 Siders Brev fra Peter Freuchen,

som melder, at hans Filmsoptagelse med Metro-Goldwyn-Mayer oppe i Alaska gaar fint, desuden Fru Dr. Knud Rasmussen, Meteorologen Kaptajn Speersneider, Inspektør Thomas Thomsen fra Nationalmuseet, Dr. Birket-Smith og Frue, Ingeniør Tuxen fra „Øresunds kemiske Fabriker, Kolonibestyrer Hastrup og en Del Slægt og Venner af den Hjemvendende.

„Th. Stauning“'s hjemførte 4 af Ekspeditionens Medlemmer: Dr. Therkel Matthiassen, Maleren Ernst Hansen, Flyveren Artilleriassistent Thorkild Petersen og Flyvefotograf Løjtnant Ove Nielsen.

Ernst Hansen er den mindst meddel-somme. Han har flere Skibsbøger med hjem, fyldte af Tegninger fra Østgrønlandskysten lige fra Kap Farvel til Angmagsalik, men han skal nu først til at gennemarbejde Materialet.

## 1000 Luftfotografier

Flyverfotografen Løjtnant Ove Nielsen har ogsaa et rigt Billedmateriale med hjem. Han har alene paa Østkysten taget ca. 1000 Luftfotografier til Brug ved Kortlægningsarbejdet, og der er i den sydlige Del, hvor den Rasmussenske Flyvemaskine har arbejdet, ligesom nordpaa fundet flere nye Fjorde og andre Ændringer i de hidtidige Kort.

Marineflyveren Thorkild Petersen har samarbejdet med Sølejtant Erik Rasmussen, og de har delt Arbejdet med den Heinkel-Flyvebaad, der sidst var paa Vingerne for at lede efter Hutchinson. I alt er der fløjet 17,000 km, alene i Østgrønland 105 Flyvetimer, hvoraf Petersen har haft de halve. Trods de uvante Forhold har alle Flyvningerne kunnet gennemføres programmessigt. Motoren har arbejdet fint, og det har været en straalende Oplevelse at se Østgrønlandskysten og Indlandsisen fra Luften.

### 6000 eskimoiske Oldsager til Nationalmuseet.

Dr. Therkel Matthiassen er dog den, der i denne Omgang hjemfører det rigeste Udbytte. Nede i „Th. Stauning“'s Last ligger der 6000 Stk. eskimoiske Oldsager fra Angmagsalik-Distriktet, som nu overdrages til Nationalmuseet.

— Mit Samarbejde som Deltager i Dr. Knud Rasmussens Ekspedition vil jeg ikke gerne ind paa. Det afgiver Knud Rasmussen selv Beretning om, naar han kommer hjem, men jeg har for øvrigt foretaget arkæologiske Studier omkring Skjoldungen, hvor der i sin Tid har været en eskimoisk Boplads. Nu bor der som bekendt kun et Par Nordmænd.

Hele Angmagsalik-Distriktet havde jeg derimod forinden gennemsegt. Der fandtes i alt 90 Bopladser med 220 Husruiner, hvoraf jeg udgravede de 40 mest interessante, og herfra er det, jeg hjembringer 6000 Stykker Husudstyr, Værktøj, Vaaben og andet.

Mine Undersøgeleer skabte fuld Klarhed over Beboelsesforholdene. De første Eskimoer er i det 14. Aarhundrede indvandret fra Vestgrønland. De er kommet sydfra, ned om Kap Farvel, og deres Huse har været nogle primitive runde Boliger, gravet ned i Jorden og overbygget med Sten, Græstørv og Træ. Siden, i det 17. Aarhundrede, er der kommet en ny Indvandring, og disse Eskimoer har bragt deres firkantede Fælleshuse med sig, der hver har huset 4—5 Familier.

## Ingen Nordboer

— Der var ingen Spor efter Nordboer?

— Nej, de har aabenbart ikke været i disse Egne. Eskimoerne i Østgrønland har levet helt for sig selv, indtil Holm fandt dem i 1884, og derfor har de bevaret og udviklet en Kultur, som ikke mere findes i Vestgrønland. I Angmagsalik, hvor der bor 800 Eskimoer, gjorde jeg mange interessante Studier og foretog Ture med Konebaad, roet af 5—6 Kvinder.

— Stødte De paa Jenssen?

— Nej, hverken ham eller Devold, men jeg traf nogle af Fangstfolkene. De var meget flinke og holdt sig fra al Politik. Situationen er imidlertid skæbnesvanger for Eskimoerne. Nordmændene har sidst okkuperet hele deres sydlige Fangstterræn, næsten til Kap Farvel, og med de norske Fangstmetoder vil det uvægerligt gaa stærkt ud over den indfødte Befolknings Fangstmuligheder. Hvis der ikke skal ske stor Skade, maa der snarest træffes Foranstaltninger til Beskyttelse af Eskimoernes Interesser.

Horn.

Bladet:

Kristeligt Dagblad

20 AUG. 1932

skriver den

## *In* Første Meddelelse fra syvende Thule-Ekspedition

Der er opnaaet store Resultater hidtil.



Ekspeditionens Leder Dr. Knud Rasmussen.

Statsministeren og Grønlands Styrelse har under Fredag modtaget følgende Telegram fra Dr. Knud Rasmussen via Direktør Daugaard-Jensen, M/S »Disko«, Grønland, som første Meddelelse fra syvende Thule-Ekspedition:

»Geodætiske Punktbestemmelser er gennemførte planmæssigt under Gabel-Jørgensens Ledelse trods et Par stærkt forsinkende Motorbaadsuheld. Ekspeditionens 47 Mand er nu samlet ved Skjoldungen for Tildeling af nye Opgaver. Bøgvad, Madsen og Tegner afaar sydover i Motorbaadene »Gerda« og »Pomasoba« for geologiske-geodætiske Arbejder i Quarqat—Prins Christians Sund. Gabel og Wittrup gaar nordover for supplerende Maalinger i Umivik-Omraadet. Therkel Mathiassen er afhentet af M/S »Stauning« i Angmagssalik og er nu i Gang med Udgravning i Skjoldungefjord. »Stauning« ligger som Flyvebasis ved Imarsivik. Erik Rasmussen har gennemført 30 Timers Flyvning paa Vestkysten og 20 Timer paa Østkysten og herved fremskaffet fortrinlige Flyvebilleder fra

hele Omraadet Pikiutleq til Skjoldungen. Efter enkelte supplerende Optagelser forlægges Flyvebasis til Tingmiarmiut. Under Flyvningerne er gennemført god Radioforbindelse mellem Luftfartøjet og »Stauning«.

Blandt Ekspeditionens foreløbige Resultater fremdrages følgende: Fra Dr. Nørlunds Deltagelse i Ekspeditionen i Juli Maaned er der konstateret nye Nordboruiner i Kap Farvel-Omraadet. Bøgvad har geologisk undersøgt det berejste Omraade og foretaget omfattende Indsamlinger, ogsaa botaniske samt zoologiske. Flere hidtil kun skitserede Fjorde og Landomraader er endelig kortlagt. Kunstneren Ernst Hansen og Filmfotografer følger Holdene, skildrende i Tegning og Fotografi Arbejdsomraadet. Motorskibet »Stauning« har gennemført Rekordrejse til og fra Thule og vist sig velegnet som Flyvebasis og Ekspeditionsskib paa Sydøstkysten under Kaptajn Pedersens Ledelse. Samarbejdet mellem Grønlændere og Danske har været fortrinligt. Alle er i bedste Velgaaende.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Dagens Nyheder**

skriver den **20 AUG. 1932**

## **Knud Rasmussen har fortræffelige Resultater.**

*Flyvernes Kortlægningsarbejde, Undersøgelsen af Nordbo-  
ruinerne, de geologiske og zoologiske Arbejder fuldføres  
alle Vegne fuldstændig planmæssigt.*

**D**R. PHIL. Knud Rasmussen har i et Telegram til Statsministeriet og Grønlands Styrelse givet en kort Redegørelse for sine foreløbige Resultater. Telegrammet er afsendt af Direktør Daugaard-Jensen over Motorskibet „Disko“s Radio.

Telegrammet — den første Meddelelse fra Knud Rasmussens syvende Thule-Ekspedition:

— Geodætiske Punktbestemmelser er gennemført planmæssigt under Ga-

bel-Jørgensens Ledelse trods et stærkt forsinkende Motorbaadsuheld. Ekspeditionens 47 Mand er nu samlede ved Skjoldungen for Tildeling af nye Opgaver. *Bøgvad, Madsen og Tegne* afgaar sydover i Motorbaadene „Gerda“ og „Pomasoba“ for geologiske geodætiske Arbejder i Quarqat i Prins Christians Sund, *Gabel og Wittrup* gaar nordover for supplerende Maalinger i Umivik-Området.

*Therkel Mathiasen* er afhentet af Motorskibet „Th. Stauning“ i Angmagssalik og er nu i Gang med Udgravning i Skjoldungefjord.

### **Luftfotografering til Kortlægningen.**

„Th. Stauning“ ligger som Flyvebasis ved Imarsivik. *Erik Rasmussen* har gennemført 30 Timers Flyvning paa Vestkysten og 20 Timer paa Østkysten og herved fremskaffet fortrinlige Flyvebilleder fra hele Området. Pikiutleq til Skjoldungen. Efter enkelte supplerende Optagelser forlægges Flyvebasis til Tingmiarmiut. Under Flyvningerne er gennemført god Radioforbindelse mellem Luftfartøjet og „Th. Stauning“.

Blandt Ekspeditionens foreløbige Resultater fremdrages følgende:

Fra Dr. Nørlunds Deltagelse i Ekspeditionen i Juli Maaned er der konstateret nye Nordbo-Ruiner i Kap Farvel-Området. *Bøgvad* har geologisk undersøgt det berejste Område og foretaget omfattende Indsamlinger, ogsaa botaniske samt zoologiske. Flere hidtil kun skitserede Fjorde og Landomraader er endeligt kortlagte. Kunstneren *Ernst Hansen* og Filmsfotografer følger Holdene og skildrer Tegning og Fotografi Arbejdsomraadet.

„Th. Stauning“ har gennemført Re-kordrejse til og fra Thule og vist sig velegnet som Flyvebasis og Ekspeditionsskib paa Sydøstkysten under Kap-tajn Pedersens Ledelse.

Samarbejdet mellem Grønlændere og Danske har været fortrinligt. Alle er i bedste Velgaaende.

*Havanger Aftenblad nr 184.  
10 aug. 1932.*

**Knud Rasmussen er nu  
reist til Umivik.**

Kjøbenhavn: Thule-kontoret meddeler at dr. Knud Rasmussen 5. august er reist fra Julianehåb til Umivik på Sydøst-Grønland med motorskibet »Th. Stauning«. Skibet fører med sig flyvemaskinen og dens mannskap. Motorskibet »Th. Stauning« vil efter sin ankomst til Umivik fungere som moderskib for ekspedisjonens 4 motorbåter og flyvemaskin.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Politiken**

skriver den 22 JULI 1932

## Knud Rasmussens Ekspedition filmes

*Filmsfotograf H. F. Rimmen tele-  
grafisk kaldt til Østgrønland.*

Dr. Knud Rasmussen, som i de sidste Maaneder har været lokalkendt Fører for den tyske Filmsekspedition, der under Ledelse af den tyske Instruktør Dr. Fanch har optaget en Film i Østgrønland, hvori den tyske Krigsflyver Udet og Frk. Leni Riefenstahl som eneste Dame deltager, er nu ankommet til Ivigtut, hvorfra han nu starter sin nye Østgrønlands-Ekspedition. Knud Rasmussen har imidlertid ogsaa selv faaet Lyst til at tage Filmen i sin Tjeneste og telegraferede for et Par Dage siden til Filmsfotograf H. F. Rimmen om straks at gøre sig rejseklar og tage til Ivigtut, hvor Ekspeditionsskibet „Th. Stauning“ ligger i Øjeblikket.

Rimmen afrejste i Gaar Eftermiddags med Damperen „Susan“, der er chartret af Kryolitselskabet, til at hente en Ladning Kryolit i Ivigtut, hvor Ankomsten finder Sted omkring 1. Avgust. Han skal følge med Ekspeditionen i mindst 5 Maaneder og optage Film af dens daglige Arbejde og fra Luften, naar der foretages Flyviture med Ekspeditionens Heinkel-Hydroplan.

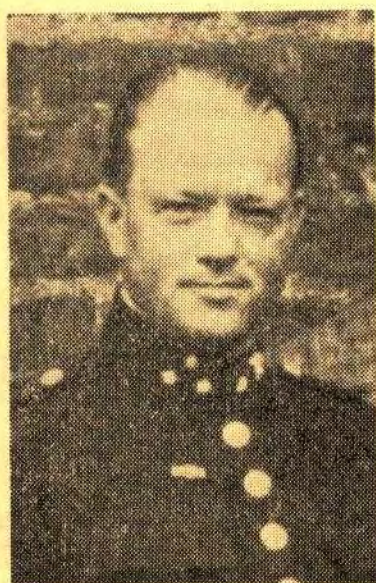
*13 juli 1932.*

## Hvor de danske Ekspeditioner er

**Gabel Jørgensen naaet Lindenow-Fjorden og Lauge Koch i Nærheden af Clavering-Øen.**

Meddelelsen om Okkupationen bringer ganske naturligt Spørgsmaalet om, hvor de danske Ekspeditioner, der er paa Vej til Østgrønland, befinder sig i Øjeblikket. Som bekendt er det danske videnskabelige Arbejde paa Østgrønland i Aar delt i tre omtrent lige store Distrikter: *Knud Rasmussens* mellem Kap Farvel og Angmagsalik, *Ejnar Mikkelsens* mellem Angmagsalik og Scoresby Sund og endelig *Lauge Kochs* nordligst mellem Scoresby Sund og Danmarkshavn.

Mest interesserer naturligvis i Øjeblikket det sydligste Omraade omkring *Lindenow-Fjorden*, den Landstrækning, der har været Genstand for den norske Okkupation. Allerede for en Maaned siden gjorde Knud Rasmussen en Motorbaadsrejse fra Julianehaab op til disse Egne for at udlægge Depoter til Geodæ-



**Geodæten, Kaptajn Gabel Jørgensen, der som Knud Rasmussens Næstkommanderende er ankommet til Lindenow-Fjorden.**

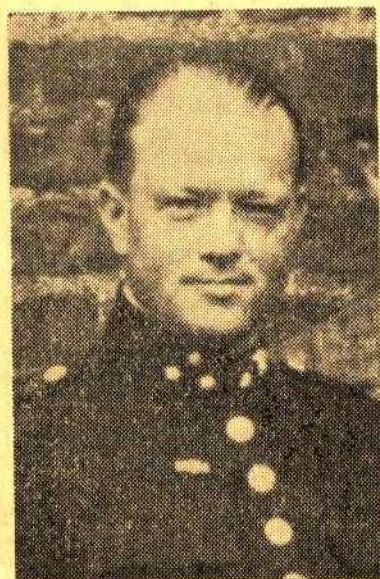
terne og de øvrige Videnskabsmænd. Som meddelt startede Geodætholdet under Kaptajn Gabel Jørgensens Ledelse i Onsdags fra Ivigtut og er uden al Tvivl allerede i Mandags eller i Gaar sejlet ind i *Lindenow-Fjorden* med tre af Ekspeditionens Motorbaade. Den fjerde, der er den eneste af Baadene, der har Radio om Bord, startede først i Gaar fra Ivigtut. Omkring 1. Avgust afgaar Knud Rasmussen, der i Øjeblikket befinder sig ved Kap York med den tyske Dr. Fanck-Filmsekspektion, fra Ivigtut til Østgrønlandskysten med Flyver- og Arkæolog-Holdet. Et Telegram til Knud Rasmussens Tillidsmand, Overretssagfører *Rudolf Sand*, fra Lederen af Flyve-Ekspeditionen, Søjtnant *Erik Rasmussen*, meddeler, at denne allerede i Forgaars har indfløjet sin Heinkel-Maskine paa Ivigtut-Fjorden, og at alt Materiellet er i flyveklar Stand.

Om de andre Ekspeditioner meddeler Grønlands Styrelse i Gaar, at *Ejnar Mikkelsens* Ekspedition med „Søkongen“, der er naaet ind til Kap Dalton syd for Scoresby Sund, er gaaet syd paa ganske planmæssigt. Fra Lauge Koch-Ekspeditionens ene Skib „Godthaab“ forelaa et Telegram om, at det (formodentlig sammen med „Gustav Holm“) befinder sig i Isen knap 12 Sømil ud for Clavering-Øen, Søminemester Petersens Hovedkvarter for Flyvemaskinerne. Naar her til føjes, at Inspektionsskibet „Hvid-

## Gabel Jørgensen paaet Lindenow-Fjorden og Lauge Koch i Nærheden af Clavering-Øen.

Meddelelsen om Okkupationen bringer ganske naturligt Spørgsmaalet om, hvor de danske Ekspeditioner, der er paa Vej til Østgrønland, befinder sig i Øjeblikket. Som bekendt er det danske videnskabelige Arbejde paa Østgrønland i Aar delt i tre omtrent lige store Distrikter: *Knud Rasmussens* mellem Kap Farvel og Angmagsalik, *Ejnar Mikkelsens* mellem Angmagsalik og Scoresby Sund og endelig *Lauge Kochs* nordligst mellem Scoresby Sund og Danmarkshavn.

Mest interesserer naturligvis i Øjeblikket det sydligste Omraade omkring *Lindenow-Fjorden*, den Landstrækning, der har været Genstand for den norske Okkupation. Allerede for en Maaned siden gjorde Knud Rasmussen en Motorbaadsrejse fra Julianehaab op til disse Egne for at udlægge Depoter til Geodæ-



**Geodæten, Kaptajn Gabel Jørgensen, der som Knud Rasmussens Næstkommanderende er ankommet til Lindenow-Fjorden.**

terne og de øvrige Videnskabsmænd. Som meddelt startede Geodætholdet under Kaptajn Gabel Jørgensens Ledelse i Onsdags fra Ivigtut og er uden al Tvivl allerede i Mandags eller i Gaar sejlet ind i Lindenow-Fjorden med tre af Ekspeditionens Motorbaade. Den fjerde, der er den eneste af Baadene, der har Radio om Bord, startede først i Gaar fra Ivigtut. Omkring 1. Avgust afgaar Knud Rasmussen, der i Øjeblikket befinder sig ved Kap York med den tyske Dr. Fanck-Filmsekspektion, fra Ivigtut til Østgrønlandskysten med Flyver- og Arkæolog-Holdet. Et Telegram til Knud Rasmussens Tillidsmand, Overrets-sagfører *Rudolf Sand*, fra Lederen af Flyve-Ekspeditionen, Søjtnant *Erik Rasmussen*, meddeler, at denne allerede i Forgaars har indfløjet sin Heinkel-Maskine paa Ivigtut-Fjorden, og at alt Materiellet er i flyveklar Stand.

Om de andre Ekspeditioner meddeler Grønlands Styrelse i Gaar, at *Ejnar Mikkelsens* Ekspedition med „Søkongen“, der er naaet ind til Kap Dalton syd for Scoresby Sund, er gaaet syd paa ganske planmæssigt. Fra Lauge Koch-Ekspeditionens ene Skib „Godthaab“ forelaa et Telegram om, at det (formodentlig sammen med „Gustav Holm“) befinder sig i Isen knap 12 Sømil ud for Clavering-Øen, Sæminemester Petersens Hovedkvarter for Flyvemaskinerne. Naar hertil føjes, at Inspektionsskibet „Hvidbjørnen“, der er til Raadighed for Dr. Lauge Koch, i Øjeblikket befinder sig i Akureyri, har vi nævnt Positionen for alle de Skibe, der direkte har med de danske Ekspeditioner at gøre.

*Morgenbladet nr 344.  
12 juli 1932.*

### **Ekspedisjonene på Grønland.**

**EJNAR MIKKELSEN OG KNUD  
RASMUSSEN FREMME**

Kjøbenhavn, 11. juli. — Styret for Grønland har i eftermiddag motatt telegram fra kaptein Ejnar Mikkelsen på Sjøkongen om at ekspedisjonen kom til Kapp Dalton søndag kl. 12, og at alt står vel til.

Knud Rasmussens syvende Thuleekspedisjon er ifølge telegram til Thule-kontoret her i byen avgått fra Julianehaab til Sydstgrønland den 5. ds. Alt står vel til. Av telegrammet fremgår at motorskipet «Th. Stau-ning» passerte Kapp York 7. ds. på reise til Thule. Alt vel.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Socialdemokraten

skriver den 7 JULI 1932

**Is-Okkupation.**



Dr. Smedal har anbefalet en ny  
Okkupation paa Grønland.  
Naar Varmen Hovedet spolerer  
og handler med Omtanken mis,  
Hr. Smedal helst okkuperer  
det meste af Grønlands Is.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Socialdemokraten**

skriver den

7 JULI 1932

## „Arbejderbladet” læser Chauvinisterne Teksten.

**Kraftige Ord mod Okkupations-  
Folkene.**

*Oslo, Onsdag.*

I en ledende Artikel i Aften polemiserer »Arbejderbladet» stærkt mod dem, som kræver Okkupation i Anledning af, at Danmark har givet Lederne af de danske Ekspeditioner til Østgrønland Politimyndighed. Bladet skriver, at Norge har store økonomiske Interesser paa Grønland, men disse Interesser kan blive skadet ved ansvarsløs Optræden.

»Norges Handels- og Søfartstidende» kalder derimod den danske Regerings Optræden for en Udfordring. Bladet skriver, at Norge al-

tid kun har forsøgt at forsvare sine fattige Fangstfolks Interesser mod »vort Nabolands Lilleputimperialisme»; dermed maa det fortsætte. Hvorledes Sagen videre vil udvikle sig, ved vi ikke, skriver Bladet. Danskerne maa i hvert Fald tage Ansvaret for, hvad der sker.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

*Berlingske Tiden*

*7 JULI 1932*

skriver den

## *Norsk Polemik* *om ny* *Okkupation.*

*„Arbejderbladet“ anser det for  
kun skadeligt for Norges  
Interesser.*

OSLO, ONSDAG. RB.

I en ledende Artikel i Aften polemiserer „Arbejderbladet“ stærkt mod dem, som kræver Okkupation i Anledning af, at Danmark har givet Lederne af de danske Ekspeditioner til Østgrønland Politimyndighed. Bladet skriver, at Norge har store økonomiske Interesser paa Grønland, men at disse Interesser kan blive skadet ved ansvarsløs Optræden.

„Norges Handels- og Sjøfartstidende“ kalder derimod den danske Regerings Optræden for en Udfordring. Bladet skriver, at Norge altid kun har forsøgt at forsvare sine fattige Fangstfolks Interesser mod „vort Nabolands Lilleputimperialisme“; dermed maa det fortsætte. Hvorledes Sagen videre vil udvikle sig, ved vi ikke, skriver Bladet. Danskerne maa i hvert Fald tage Ansvaret for, hvad der sker.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet: *Dagens Nyheder*

skriver den

6 JULI 1932

*Søndag*  
Onsdag 6. Juli 1932.

### Ny norsk Okkupation?

**O** PLYSNINGEN om, at de danske videnskabelige Ekspeditioner til Østgrønland er blevet udrustet med Politimyndighed, har sat Sindene i Bevægelse i Norge — endog i den Grad, at den norske Regering har henvendt sig til den danske med en Note om Spørgsmaalet. Nu har, som det fremgaar af vort Telegram andet Sted i Bladet i Dag, Dr. Smedal direkte tilraadet den norske Regering at skride til en Okkupation ogsaa af Sydøstgrønland, hvilket efter hans Mening skulde være det eneste egnede Modtræk fra norsk Side.

Dr. Smedals Argumentation er denne, at Danmark ved at give Ekspeditionerne Politimyndighed har forrykket det Grundlag, der forelaa, da Sagen indankedes for Haag. Han siger, at naar Danmark er gaaet til en saadan Foranstaltning, saa er Hensigten den at gøre „de Dele af Østgrønland, som endnu er „Ingenmandsland“, til dansk Land, før Dommen i Haag falder“. Og derved, fortsætter han, hindrer Danmark, at „Sagen om Erik den Rødes Land bliver en saakaldt Prøvesag, der kommer til at indebære en Afgørelse af, hvilket af de to Lande Østgrønland skal tilfalde“.

Hertil er at bemærke, at Østgrønland ikke bliver til et *Ingenmandsland*, blot fordi de norske Grønlandsaktivister siger det. Det er Danmarks Opfattelse — anerkendt, med Undtagelse af Norge, af samtlige Magter, der har Interesse i Spørgsmaalet, herunder De forenede Stater, Storbritannien og Sverige —, at Danmarks Suverænetet gælder hele Grønland. Det var det Grundlag, der forelaa, da Danmark og Norge, som „Tidens Tegn“ med en lille Udsmykning siger det, „blev enige“ om at gaa til Haag — som bekendt afviste Norge den danske Regerings Forslag om, at man i Fællesskab skulde gaa til Haag: Norge skred i Stedet til Okkupation! Danmark procederer i Haag ud fra den Opfattelse, at Danmark har Højhedsretten. Men saa er der heller ikke noget som helst nyt eller ejendommeligt i dette, at de danske videnskabelige Ekspeditioner udrustes med Politimyndighed. Det er kun en naturlig Konsekvens af dansk Opfattelse, og hermed er intet forrykket eller foregrebet.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Kristeligt Dagblad

skriver den

6 JULI 1932

## Norske Planer om ny Okkupation.

**Et Modtræk overfor den altomfattende Politimyndighed fra dansk Side.**

Oslo, Tirsdag. (R. B.)

»Dagbladet« har haft en Samtale med Dr. Smedal, der er Formand i Ishavsraadet samt Medlem af den norske Grønlandsdelegation, om den nye Situation, som er opstaaet paa Sydøstgrønland.

Dr. Smedal fremhævede, at naar den danske Regering er gaaet til et saa opsigtsvækkende Skridt midt under Processen, som at give en altomfattende Politimyndighed til de danske Ekspeditioner, er Hensigten uden Tvivl den, at gøre de Dele af Østgrønland, som endnu er »Ingenmandsland«, til dansk Land, før Dommen i Haag falder. Derved hindrer Danmark, at Sagen om Erik den Rødes Land bliver en saakaldt Prøvesag og kommer til at indebære en

Afgørelse af, hvem af de to Lande, Østgrønland skal tilfalde.

Ser vi paa dette i Uvirksomhed, udtalte Dr. Smedal, betyder det, at Landet bliver taget bort lige for Næsen af os.

Kommer Sydøstgrønland ind under dansk Suverænitæt, vil dette medføre, at Landet bliver lukket, før Østgrønlandsoverenskomsten udløber i 1944. I Sydøstgrønland er der værdifulde Havne, som kunde blive udmærkede Støttepunkter for Fiskeriet. Det er i Norges og andre fiskeriinteresserede Nationers Interesse, at saadanne Havne bevares aabne.

Til Slut spurgte »Dagbladet« Dr. Smedal, om en Okkupation fra norsk Side nu er nødvendig, og om den bør ske straks. Dertil svarede Dr. Smedal: Ja.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Ekstrabladet

skriver den

6 JULI 1932

## NYE NORSKE NOTER

I Løbet af en Noteveksling med den danske Regering har Regeringen i Oslo nedlagt Protest mod, at den danske Regering har udrustet *Knud Rasmussen* og *Lauge Koch* med Politimyndighed under deres Ophold i Grønland i Sommer. Som om der var noget nyt eller mærkeligt i, at vi herhjemme fra medgiver vore Grønlandsrejsende en saadan Politimyndighed! Det er noget, der er praktiseret i Aar-rækker, og det er da blot en selvfølgelig Sag, at Danskerne opretholder Politimyndigheden i et dansk Landomraade. Hvem skulde ellers gøre det? Maaske Mustafa Kemal eller Kongen af Monaco? Efter hvad vi erfarer har den danske Regering besluttet at lægge den norske Protest ubesvaret til Side. Intet Svar er ogsaa et Svar. Hvad er der at svare paa? Hvis man fra en eller anden Side protesterer mod, at 2 plus 2 er 4, besvarer man det dog helst med høflig Tavshed! Hvad er der at svare paa?

Ikke des mindre synes det selvfølgelig danske Standpunkt i denne Sag at have vakt en betydelig Uro og Vrede i Norge, og den kendte Dr. *Smedal* har offentligt erklæret, at Sagen vil og bør medføre, at Norge beslaglægger (okkuperer) mere Land i Grønland. Vi vil nu dog nok se dette, før vi tror det. En saadan Optræden fra Norges Side, mens hele Grønlandssagen er til Behandling ved Domstolen i Haag, vil utvivlsomt have en helt anden Virkning end den, der tilsigtes. Er der noget, hvorom der ikke skulde være Tvivl, saa er det vel dette, at mens Retten sidder, maa der ikke fra

den ene Parts Side foretages nye Skridt netop paa det Omraade og af den Karakter, som Domstolen skal dømme om! Rent bortset fra, om Norge har nogen som helst Anledning til al den Nervøsitet, som dets Optræden aabenbarer — og nogen saadan Anledning foreligger efter vor Opfattelse absolut ikke — saa maa det dog betragtes som en Selvfølgelighed, at denne Nervøsitet ikke tør give sig Udslag i et nyt Overgreb af samme Art som det, der er til Behandling ved Domstolen. Paa dette Punkt vil man med Grund antage, at Dommerne i Haag ikke vil forstaa Spøg, men at deres Standpunkt vil være et udtrykkeligt og umisforstaaeligt: Fingrene af Fadet, saa længe vi sidder som international Domstol! Forhaabentlig — og ikke mindst for deres egen Skyld — vil det i rette Tid gaa op for Nordmændene, at de kunde næppe begaa større Fejl, for ikke at sige Dumhed, end at lave Beslaglæggelse Nr. 2 oppe i Grønland endnu mens Dommerne sidder og forhandler om Beslaglæggelse Nr. 1.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

*Dagens Nyheder*

skriver den 6 JULI 1932

## Dr. Smedal vil okkupere hele Østgrønland.

*Den over-energiske Nordmand kræver forøget  
norsk Aktivitet.*

Oslo, Tirsdag. R.B.

DAGBLADET har haft en Samtale med Dr. Smedal, Formand i Ishavsraadet samt Medlem af den norske Grønlandsdelegation, om den nye Situation, som er opstaaet paa Sydøstgrønland.

Dr. Smedal fremhæver, at naar den danske Regering er gaaet til et saa opsigtvækkende Skridt midt under Processen som at give en altomfattende Politimyndighed til de danske Ekspeditioner, er Hensigten uden Tvivl den at gøre de Dele af Østgrønland, som endnu er „Ingenmandsland“, til dansk Land, før Dommen i Haag falder. Der- ved hindrer Danmark, at Sagen om Erik den Rødes Land bliver en saa- kaldt Prøvesag og kommer til at inde-

bære en Afgørelse af, hvem af de 2 Lande Østgrønland skal tilfalde.

Ser vi paa dette i Uvirksomhed, ud- talte Dr. Smedal, betyder det, at Lan- det bliver taget bort lige for Næsen af os.

**„Norge maa okkupere  
straks!“**

Kommer Sydøstgrønland ind under dansk Suverænetet, vil dette medføre, at Landet bliver lukket, før Østgrøn- landsoverenskomsten udløber i 1944. I Sydøstgrønland er der værdifulde Hav- ne, som kunde blive udmærkede Støtte- punkter for Fiskeriet. Det er i Norges og andre fiskeriinteresserede Nationers Interesse, at saadanne Havne bevares aabne.

Til Slut spurgte Dagbladet Dr. Sme- dal, om en Okkupation fra norsk Side nu er nødvendig og om den bør ske straks.

Dertil svarede Dr. Smedal: Ja.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Børsen**

skriver den

6 JULI 1932

## **Dr. Smedal vil okkupere Sydøstgrønland**

**En malplaceret Udtalelse  
af Ishavsraadets Formand**

Oslo, Tirsdag. (R.B.)

Dagbladet har haft en længere Samtale med Dr. Smedal, der er Formand i Ishavsraadet samt Medlem af den norske Grønlandsdelegation, om den nye Situation, som er opstaaet paa Sydøstgrønland.

Dr. Smedal fremhævede, at naar den danske Regering er gaaet til et saa opsigtvækkende Skridt midt under Processen, som at give en altomfattende Politimyndighed til de danske Ekspeditioner, er Hensigten uden Tvivl den, at gøre de Dele af Østgrønland, som endnu er „Ingenmandsland“ til dansk Land, før Dommen i Haag falder. Derved hindrer Danmark, at Sagen om Erik den Rødes Land bliver en saakaldt Prævesag og kommer til at indebære en Afgørelse af, hvem af de to Lande, Østgrønland skal tilfalde.

Ser vi paa dette i Uvirkksomhed, udtalte Dr. Smedal, betyder det, at Landet bliver taget bort lige for Næsen af os. Kommer Sydøstgrønland ind under dansk Suverænitet, vil dette medføre, at Landet bliver lukket, Østgrønlands-overenskomsten udløber i 1944. I Sydøstgrønland er der værdifulde Havne, som kunde blive udmærkede Støttepunkter for Fiskeriet. Det er i Norges

og andre fiskeinteresserede Nationers Interesse, at saadanne Havne bevares aabne.

Til Slut spurgte „Dagbladet“ Dr. Smedal, om en Okkupation fra norsk Side nu er nødvendig, og om den bør ske straks. Dertil svarede Dr. Smedal: Ja.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:  
**Berlingske Tidende**

skriver den

6 JULI 1932

## En ny norsk Okkupation?

**Dr. Smedal er bange for,  
at „Landet bliver taget bort  
lige for Næsen af os.“**

NORSK „DAGBLADET“ har haft en Samtale med Formanden i Ishavsraadet, Dr. Smedal der erklærer, at naar den danske Regering er gaaet til saa opsigtvækkende Skridt midt under Proceduren som at give en altomfattende Politimyndighed til de danske Ekspeditioner, er Hensigten uden Tvivl den, at gøre de Dele af Østgrønland, der endnu er „Ingenmandsland“, til dansk Land før Dommen i Haag falder, hvorved Danmark hindrer Sagen om Erik den Rødes Land i at blive en saakaldt Prøvesag med Betydning for det øvrige Østgrønland.

Ser vi paa dette i Uvirkksomhed, udtaler Dr. Smedal, betyder det, at Landet bliver taget bort lige for Næsen af os. Der er værdifulde Havne i Sydøstgrønland, og det er af Betydning for Norge og andre fiskerinteresserede Stater, at de ikke lukkes, før Grønlands-Overenskomsten udløber i 1944.

Til Slut svarede Dr. Smedal Ja paa Spørgsmaalet, om en Okkupation fra norsk Side nu er nødvendig, og om den bør ske straks.

### Intet nyt Fremstød fra dansk Side.

Fra dansk Side vil man indenfor alle Kredse bestemt hævde, at der ikke i Aar er sket noget nyt Fremstød: De danske Ekspeditionsledere har faaet Politimyndighed, ganske som Lauge Koch fik det i Fjor efter Bruddet med Norge, som Knud Ras-

mussen har haft det paa sine Farter til Thule, og som Kolonibestyreren i Angmagssalik altid har haft det over de Strækninger, hvor han har færdedes.

Danmark maa selvfølgelig nu som før Sagen indankedes for Haag-Domstolen, handle ud fra sin paa Forhaand kendte Opfattelse af dets Ret. Det er besynderligt, at dette kan opholdse Dr. Smedal og fremkalde Talen om Nødvendigheden af en ny Okkupation. Det turde dog ikke være nogen Hemmelighed, at det hele Tiden har været dansk Opfattelse, at hele Grønland er dansk Land, og det kan næppe vække Forundring, at Dan-



Østgrønland, hvor Dr. Smedal nu kræver videre Skridt fra norsk Side.

mark uden nogen Forandring i sin tidligere Politik hævder sit gamle Standpunkt.

### Fridtjof Nansen om Sydøstgrønland.

Naar Dr. Smedal specielt nævner Sydøstgrønland, turde der maaske være Grund til at erindre om, hvad Fridtjof Nansen saa sent som 1924 skrev i „Tidens Tegn“:

„Hele den sydlige del av østkysten fra Kap Farvel like nord til omtrent 69 gr. n. br. er først bereist og kartlagt av tre danske ekspeditioner. Desuten har danskene anlagt en fast station i Angmagssalik. Nordmændene kan, saa vidt jeg skjønner, ingen fordring gjøre på denne kyst, de har snødt nok været i land der. Dertil kommer, at den Ingen værdi har for norsk fangst, og drivisen gjør den vanskelig tilgængelig mestedelen av året.“

Talib.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Politiken**

skriver den **6 JULI 1932**

## **Norsk Nervøsitet**

*Indsat*  
**En Protest fra Norge i Anledning  
af Politimyndigheden til de dan-  
ske Ekspeditionsledere.**

Det har i Norge vakt nogen Nervøsitet, at *Lauge Koch* og *Knud Rasmussen* har faaet Politimyndighed under deres Ophold i Østgrønland. Der er i den Anledning fra norsk Side rettet en Forespørgsel til den danske Regering. Paa denne Forespørgsel er der naturligvis afgivet et Svar, men Svaret har ikke været tilfredsstillende for den norske Regering, og i Gaar er der indløbet en Note, hvori der nedlægges en Protest mod det skete. Derved er intet at gøre, og den sidste norske Note vil ikke give Anledning til noget Svar fra dansk Side.

Det er i øvrigt svært at forstaa, at denne Sag har kunnet vække Opmærksomhed i Norge. Det er kun naturligt, at Ekspeditionslederne forsynes med Politimyndighed; der er intet nyt heri, og der er intet mærkeligt derved. Lige saa selvfølgelig er det, at denne Politimyndigheds-Overdragelse ikke kan faa nogen som helst Indflydelse paa Afgørelsen i Haag — for Resten erklærede den danske Regering allerede i Fjor, at de Ting, der maatte foregaa vedrørende Grønland, medens Sagens Behandling for Retten stod paa, naturligvis ikke kunde tillægges nogen Betydning for den endelige Afgørelse. Under disse Forhold synes det unægteligt, som om Nordmændene tager lidt for tungt paa Sagerne.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Socialdemokraten**

skriver den

**6 JULI 1932**

## Vil Norge atter okkupere.

### En Udtalelse af Dr. Smedal.

*Oslo, Tirsdag (RIB)*

»Dagbladet» har haft en Samtale med Dr. Smedal, der er Formand i Ishavsraadet samt Medlem af den norske Grønlandsdelegation, om den nye Situation, som er opstaaet paa Sydøstgrønland.

Hr. Smedal fremhævede, at naar den danske Regering var gaaet til et saa opsigtsvækkende Skridt midt under Processen, som at give en altomfattende Politimyndighed til de danske Ekspeditioner, er Hensigten uden Tvivl den at gøre de Dele af Østgrønland, som endnu er »Ingenmandsland« til dansk Land, før Dommen i Haag faldt. Derved hindrer Danmark, at Sagen om Erik den Rødes Land bliver en saakaldt Prøvesag og kommer til at indebære en Afgørelse af, hvem af de to Lande, Østgrønland skal tilfalde.

Ser vi paa dette i Uvirkksomhed, udtalte Dr. Smedal, betyder det, at Landet bliver taget bort lige for Næsen af os.

Kommer Sydøstgrønland ind under dansk Suverænitet, vil dette medføre, at Landet bliver lukket, før Østgrønlandsoverenskomsten ndløber i 1944. I Sydøstgrønland er der værdifulde Havne, som kunde blive udmærkede Støttepunkter for Fiskeriet. Det er i Norges og andre fiskeriinteresserede Nationers Interesse, at saadanne Havne bevares aabne.

Til Slut spurgte »Dagbladet« Dr. Smedal, om en Okkupation fra norsk Side nu er nødvendig, og om den bør ske straks. Dertil svarede Dr. Smedal: Ja.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

*Berlingske Tidende*

skriver den

*Aften*  
5. JULI 1932

## **Hr. Smedal vil okkupere igen.**

**„Et opsigtvækkende Skridt  
midt under Processen“.**

OSLO, TIRSDAG, RB.

DAGBLADET har haft en Samtale med Dr. Smedal, Formand i Ishavsraadet samt Medlem af den norske Grønlandsdelegation, om den nye Situation, som er opstaaet paa Sydøstgrønland.

Dr. Smedal fremhæver, at naar den danske Regering er gaaet til et saa opsigtvækkende Skridt midt under Processen, som at give en altomfattende Politimyndighed til de danske Ekspeditioner, er Hensigten uden Tvivl den at gøre de Dele af Østgrønland, som endnu er „Ingenmandsland“, til dansk Land, før Dommen i Haag falder. Derved hindrer Danmark, at Sagen om Erik den Rødes Land bliver en saakaldt Prøvesag, og kommer til at indebære en Afgørelse af, hvem af de to Lande, Østgrønland skal tilfalde.

Ser vi paa dette i Uvirksomhed, udtalte Dr. Smedal, betyder det, at Landet bliver taget bort lige for Næsen af os.

— Kommer Sydøstgrønland ind under dansk Suverænitæt, vil dette medføre, at Landet bliver lukket, før Grønlands-Overenskomsten udløber i 1944. I Sydøstgrønland er der værdifulde Havne, som kunde blive udmærkede Støttepunkter for Fiskeriet. Det er i Norges og andre fiskeriinteresserede Nationers Interesse, at saadanne Havne bevares aabne.

Til Slut spurgte „Dagbladet“ Dr. Smedal, om en Okkupation fra norsk Side nu er nødvendig, og om den bør ske straks.

Dertil svarede Dr. Smedal: Ja.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Ekstrabladet**

skriver den 5 JULI 1932

## FORAN NY NORSK OKKUPATION I ØSTGRØNLAND

*Smedal hævder, det er  
nødvendigt som Modtræk  
mod Danskernes Politi-  
myndighed.*

Oslo, i Dag.

Privat for Ekstrabladet.

Det norske Ishavsråds Formand Advokat Smedal, udtaler i Dag til „Dagbladet“, at det straks vil blive nødvendigt at foretage en norsk Okkupation af Østgrønland paa Grund af den Politimyndighed, der fra dansk Side er givet. „Hvis Norge forbliver uvirksom“, udtaler Hr. Smedal, „risikerer man, at Østgrønland bliver bortsnappet for Næsen af os“.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Kristeligt Dagblad

skriver den

5 JULI 1932

## Noteudveksling om Politi- myndigheden paa Grønland

Misfornøjelse i den norske Presse over, at Danmark hævder sin Højhedsret.

Oslo, Mandag. (R.B.)

Ifølge Morgenbladene skal Aarets store norske Grønlandsekspedition rejse fra Oslo førstkommande Torsdag. Dampskibet »Polarbjørn«, som Ekspeditionen skal benytte, kommer til Oslo i Dag eller senest i Morgen. Ekspeditionen vil komme til at bestaa af mellem 30 og 50 Mand og vil, efter hvad Morgenbladene erfarer, blive ledet af Ingeniør A. C. Orvin ved Svalbardkontoret, idet Docent Hoel ikke vil faa Lejlighed til at deltage paa Grund af sine mange Virksomheder hjemme.

»Tidens Tegn« offentliggør et Telegram fra sin københavnske Korrespondent, hvori det hedder, at den norske Minister i København, Huitfeldt, skal have faaet en ny Note fra det danske Udenrigsministerium i Anledning af Grønlandssagen. Bladet knytter nogle redaktionelle Bemærkninger til Meddelelsen og fremhæver, at det i denne Note efter al Sandsynlighed oplyses, at Danmark har givet Politimyndighed til samtlige danske Ekspeditioner til Østgrønland. Bladet finder dette beklageligt og skriver til Slut, at Meningen med et saadant Skridt er at foregribe en Afgørelse, som begge Lande var blevet enige om at overlade til international Dom. Det er en Hensynsløshed, der let kan bringe andre Skridt efter sig.

»Aftenposten« indeholder ligeledes en Artikel om samme Spørgsmaal. Bladet beklager, at Danmark giver Politimyndighed til de danske Grønlandsekspeditioner, medens

Processen for Haag-Domstolen foregaar, og skriver, at dette er en saa alvorlig Foreteelse, at den norske Regering vanskeligt kan slaa sig til Ro med at spille den passive Tilskuers Rolle.

\* \* \*

Efter hvad vi fra kompetent Side erfarer, er det rigtigt, at der angaaende Politimyndigheden paa Østgrønland har været udvekslet Noter mellem den danske og den norske Regering.

Begrundelsen for, at vore Udsendinge af Regeringen er blevet udstyret med Politimyndighed, er ganske ligetil. Danmark har altid og vil fremdeles, indtil Dommen falder, hævde sin Overhøjhedsret over hele Grønland. Der er intet mærkeligt i, at de danske Ekspeditioner, der udsendes, skal kunne udøve Myndighed ogsaa over Egne, hvor Nordmænd har slaaet sig ned. Den Undren, som den norske Presse lægger for Dagen, er derfor for danske Øjne uforstaaelig.

**Udenrigsminister Braadland vil ikke udtale sig.**

Oslo, Mandag. (R.B.)

Udenrigsminister Braadland oplyser i Middags paa Forespørgsel fra Norsk Telegrambyraa, at den omtalte Note fra Danmark angaaende Tildelingen af Politimyndighed til Lederne af visse danske Ekspeditioner nu er indløbet til Udenrigsministeriet. Udenrigsministeren kunde ikke i Øjeblikket udtale sig om Notens Indhold.

"Dagbladet" nr 153.  
6 juli 1932.

# NORGE BØR OKKUPERE!

*Ishavsrådets formann  
dr. Smedal uttaler sig.*

**Det norske Sydøst-Grønland,  
som danskene vil besette.**

I anledning av den nye situa-  
sjon som er opstått på Sydøst-  
Grønland, har Dagbladet hatt  
en samtale med ishavsrådets  
formann og medlem av den nor-  
ske Grønlandsdelegasjon dr.  
Smedal. Dagbladet spør:

— Hvorfor har den danske  
regjering midt under prosessen  
gått til et så opsiktvekkende  
skritt som å gi altomfattend  
politimyndighet til de danske  
ekspedisjoner?

— Hensikten er uten tvil den  
å gjøre de deler av Øst-Grønland  
som ennå er ingenmannsland,  
til dansk land før dommen  
faller, svarer dr. Smedal.  
Derved hindrer Danmark at sa-  
ken om Eirik Raudes land blir  
en såkalt «Test-case», som altså  
skulde være avgjørende for  
hvem av de to land Øst-Grønland  
skal tilfalle.

Danmark har med andre ord  
selv avgjørelsen i sin hånd før  
dommen blir avsagt ved å gjøre  
det grønlandske ingenmanns-  
land til dansk land. Ser vi på  
dette i uvirksomhet, betyr det

at landet nappes vekk like for  
nesen på oss.

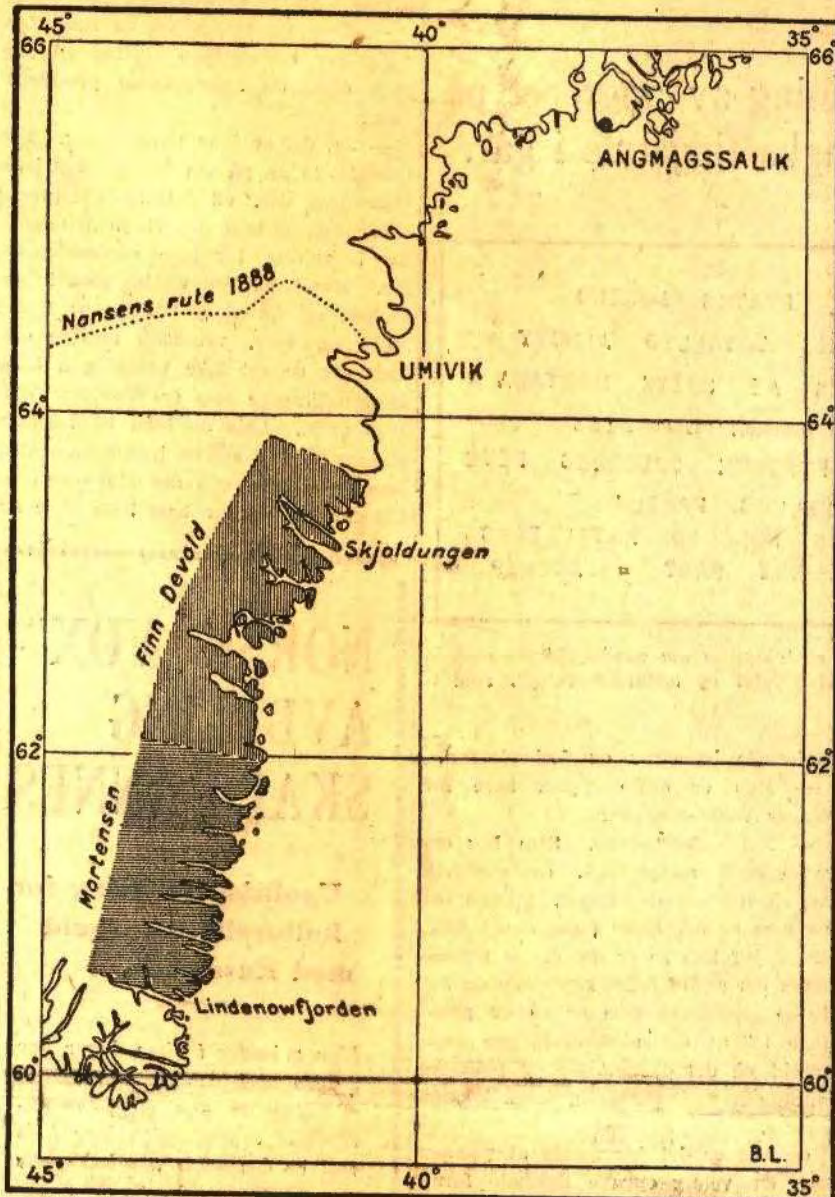
Kommer Sydøst-Grønland un-  
der dansk suverenitet, vil dette  
medføre, at landet blir luk-  
ket straks Øst-Grønlands-over-  
enskomsten løper ut i 1944. De  
plaseringer av innfødte opover  
kysten fra Lindenowfjorden til  
Umivik som nu Knud Rasmus-  
sens ekspedisjon skal foreta, vi-  
ser med tydelighet at grunnla-  
get legges til rette for innførsel  
av monopol og avsperring  
hvis landet blir dansk.

I Sydøst-Grønland er der ver-  
difulle havner som kunde bli ut-  
merkede støttepunkter for fi-  
sket, både ved Øst-Grønland og  
Vest-Grønland. Det er i vår og  
andre fiskeriinteresserte nasjo-  
ners interesse at disse havner  
bevares åpne, og derfor må vi  
hindre at landet kommer under  
dansk suverenitet og avsperring.

Til slutt spør vi doktor Sme-  
dal:

— Mener De at en okkupasjon  
fra norsk side nu er nødvendig  
og at den bør skje straks?

— Ja.



Kartet viser den sydlige del av Øst-Grønland. De skraverte  
partier er de områder hvor Finn Devold og Ole Morten-  
sen fanget og bygget hus under overvintringen siste vinter,  
og hvor deres ekspedisjoner fremdeles opholder sig. Dette kar-  
tet går fra Grønlands sydspiss til eskimokolonien Angmagsa-  
lik. Strekingen nordover fra Angmagsalik til Scoresbysund  
er minst like så lang, og så kommer man først til Eirik Raudes  
land. Den store avstand mellom disse to områder gjør at de  
spiller en vesentlig rolle i den økonomiske utnyttelse av Grøn-  
land. Landet her nede er skåret op av dype fjorder og trange  
sund mellom mange øyer. Derfor byr det fortreffeligg  
hav-  
ner, som danner utgangspunkt for fangst og fiske. Ikke bare  
for det rike fiske som efter Devolds og Mortensens erfarin-  
ger kan drives på bankene utenfor, men hvad som i denne for-  
bindelse er enda viktigere: Disse havner danner basis for  
fangst- og fiskerivirksomhet på Vest-Grønland. Streknin-  
gene ligger jo så langt syd, omtrent på breddegrader som mel-  
lem Bergen og Trondheim.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet: **Børsen**

skriver den

5 JULI 1932

## Politimyndigheden paa Østgrønland

En ny norsk Ekspedition  
og en ny norsk Note

Oslo, Mandag. (R.B.).

I Følge Morgenbladene skal Aarets store norske Grønlandsekspedition rejse fra Oslo førstkomende Torsdag. Dampskibet „Polarbjørn“, som Ekspeditionen skal benytte, kommer til Oslo i Dag eller senest i Morgen. Ekspeditionen vil komme til at bestaa af mellem 30 og 50 Mand og vil efter hvad Morgenbladene erfarer, blive ledet af Ingeniør A. C. Orvin ved Svalbardkontoret, idet Docent Hoel ikke vil faa Anledning til at deltage paa Grund af sine mange Virksomheder hjemme.

„Tidens Tegn“ offentliggør et Telegram fra sin københavnske Korrespondent, hvori det hedder, at den norske Minister i København Huitfeldt skal have faaet en ny Note fra det danske Udenrigsministerium i Anledning af Grønlandesagen. Bladet knytter nogle redaktionelle Bemærkninger til Meddelelsen og fremhæver, at det i denne Note efter al Sandeynlighed oplyses, at Danmark har givet Politimyndighed til samtlige danske Ekspeditioner til Østgrønland. Bladet finder dette beklageligt og skriver til Slut, at Meningen ved et saadant Skridt er at foregribe en Afgørelse, som begge Lande var blevet enige om at overlade til international Dom. Det er en Hensynsløshed, der let kan bringe andre Skridt efter sig.

„Aftenposten“ indeholder ligeledes en Artikel om samme Spørgsmaal. Bladet beklager, at Danmark giver Politimyndighed til de danske Grønlandsekspeditioner, medens Processen for Haag Domstolen foregaar og skriver, at dette er en saa alvorlig Foreteelse, at den norske Regering vanskeligt kan slaa sig til Ro med at spille den passive Tilskuers Rolle.

### En Udtalelse af Udenrigsminister Braadland

Oslo, Mandag Aften. (R.B.)

Udenrigsminister Braadland oplyser i Middags paa Forespørgsel fra Norsk Telegrambyraa, at den omtalte Note fra Danmark angaaende Tildelingen af Politimyndighed til Lederne af visse danske Ekspeditioner nu er indløbet til Udenrigsministeriet. Udenrigsministeren kunde ikke i Øjeblikket udtale sig om Notens Indhold.

Som bekendt er det Nordmændene selv, som har bragt „Politimyndigheden“ ind i „Grønlandsspørgsmaalet“, idet de i Fjor, før „Okkupationen“ af

Erik den Rødes Land“, udrustede Docent Hoel med Politimyndighed over Nordmændene i Østgrønland. Da man fra dansk Side under Paaberaabelse af den danske Suverænitet meddelte Nordmændene, at Konsekvensen heraf maatte blive, at Lauge Koch maatte udrustes med Politimyndighed overfor alle paa Østgrønland, blev Nordmændene betænkelige ved deres eget Misgreb. Imidlertid kom „Okkupationen“ — og Haag-Sagen. Og indtil den siger noget andet med Hensyn til Danmarks tidligere anerkendte Suverænitet over Grønland, vil man fra dansk Side handle ud fra denne Suverænitets Forudsætninger og forbeholde sig at udøve Politimyndighed i Østgrønland ligesom i Vestgrønland.

33



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Politiken**

JULI 1932

skriver den

## Østgrønland i én eneste Mundfuld!

**Angmagsalik og Scoresbysund  
skal være danske Enklaver i  
norsk Territorium!**

Oslo, Mandag.

**E**N AF NORGES kraftigste Grønlandsaktivister, Professor Carl Marstrander, offentliggør i Morgen i „Tidens Tegn“ en meget agitatorisk Artikel, hvori han opfordrer den norske Regering til ogsaa at okkupere Sydøstgrønland.

Han bringer et Forlydende om, at Regeringens arktiske Kontor er for øjeblikkelig Okkupation; det samme gælder Ishavsomraadet og Grønlandsdelegationen. Professor Marstrander hævder, at dette Skridt er en Nødvendighed efter den sidste danske Note.

Som Stillingen er i Østgrønland i Dag, vil en Afgørelse i Haag i Norges Favor sige det samme som at hele Østgrønland bliver norsk undtagen Angmagsalik og Eskimokolonien ved Scoresbysund. Danmark har ikke og har aldrig haft nogen som helst Erhvervsinteresser paa denne Kystlinje, som for norsk Næringsliv derimod har en Betydning som ingen anden Del af Østgrønland.

Vi behøver, skriver Professoren, denne Kyst som Støttepunkt for vort Fiskeri, ogsaa paa Vestgrønland, og vi har Brug for Havne, hvor vore Fangst- og Fiskefartøjer kan søge ind, og Lagre, hvor de kan komplettere deres Udrustning. Situationen er i Dag i Norges Favor, men om nogle Uger kan Forholdet være vendt om.

Artiklen slutter med en Opfordring til ikke at sende nye Noter til Danmark, men okkupere hele Østgrønland.

Bladet:

skriver den

4 JULI 1932

# Ny dansk Note til Norge om Grønland.

*Norsk Mistornøjelse med  
de danske Ekspeditioners  
Politimyndighed.*

OSLO, MANDAG. RB.

I Følge Morgenbladene skal Aarets store norske Grønlandsekspedition rejse fra Oslo førstkommande Torsdag. Dampskibet „Polarbjørn“, som Ekspeditionen skal benytte, kommer til Oslo i Dag eller senest i Morgen. Ekspeditionen vil komme til at bestaa af mellem 30 og 50 Mand og vil, efter hvad Morgenbladene erfarer, blive ledet af Ingeniør A. C. Orvin ved Svalbardkontoret, idet Docent Hoel ikke vil faa Anledning til at deltage paa Grund af sine mange Virksomheder hjemme.

„Tidens Tegn“ offentliggør et Telegram fra sin københavnske Korrespondent, hvori det hedder, at den norske Minister i København Huitfeldt skal have faaet en ny Note fra det danske Udenrigsministerium i Anledning af Grønlandssagen. Bladet knytter nogle redaktionelle Bemærkninger til Meddelelsen og fremhæver, at det i denne Note efter al Sandsynlighed oplyses, at Danmark har givet Politimyndighed til samtlige danske Ekspeditioner til Østgrønland. Bladet finder dette beklageligt og skriver til Slut, at Meningen ved et saadant Skridt er at foregribe en Afgørelse, som begge Lande var blevet enige om at overlade til international Dom. Det er en Hensynsløshed, der let kan bringe andre Skridt efter sig.

„Aftenposten“ indeholder ligeledes en Artikel om samme Spørgsmaal. Bladet beklager, at Danmark giver Politimyndighed til de danske Grønlandsekspeditioner, medens Processen for Haag-Domstolen foregaar, og skriver, at dette er en saa alvorlig Foreteelse, at den norske Regering vanskeligt kan slaa sig til Ro med at spille den passive Tilskuers Rolle.

EFTER hvad vi erfarer, har der fundet et Noteskifte Sted om Politimyndigheden mellem den danske og norske Regering.

Til selve Sagen mener vi i øvrigt, at der er følgende at sige: Der er intet som helst mærkeligt i, at der nu gives de forskellige danske Ekspeditionsschefer samme Politimyndighed som den, Lauge Koch fik i Fjor. Det er en simpel Følge deraf og indeholder intet nyt Princip, intet nyt Fremstød, som nogle i Norge synes at tro.

Danmark maa selvfølgelig nu som før Sagen indankedes, handle ud fra sin paa Forhaand kendte Opfattelse af dets Ret. Fra dansk Side er det allerede i Fjor blevet sagt, at Retsafgørelsen utvivlsomt maa ske paa Grundlag af de Kendsgerninger, som forelaa, da Sagen begyndte.

Bladet:

Ekstrabladet

skriver den 4 JULI 1932

# NORGE TRUER MED ANDRE SKRIDT

*Der tales aabenlyst om nye Skridt fra Norges Side, fordi Danmark har givet Politimyndighed til danske Mænd i dansk Land*

## Hoel kommer ikke til Grønland

Den norske Østgrønlands-Ekspedition, der skal af Sted med „Polarbjørn“, er nu ved at gøre sig startklar. Skibet kommer antagelig i Dag til Oslo for at indtage den sidste Last, og et Oslo-Telegram angiver i Dag Ekspeditionens Deltagerantal til det noget svævende 30—50 Mand.

Den største Nyhed er, at *Docent Hoel i Aar ikke kommer til Grønland*. Ekspeditionen vil i Aar blive ledet af Ingeniør A. C. Orvin ved Svalbardkontoret, mens Hoel bliver hjemme for at arbejde for sit Professorat og for Forberedelser til Haag, — maaske er han heller ikke alt for glad over at skulle konkurrere med den store, danske Indsats og vil hellere sidde i Oslo og læse Politik.

Samtidig med, at „Polarbjørn“ er ved at blive gjort klar, er Spørgsmaalet om den danske Politimyndighed paa Østgrønland blevet rejst med fornyet Styrke i Dag.



Docent Hoel.

## Mystiske Trusler i „Tidens Tegn“

*Hvad mener man med „andre Skridt“, der kan følge efter „den danske Hensynsløshed“.*

„Tidens Tegn“ offentliggør et Telegram fra sin københavnske Korrespondent, hvori det hedder, at den norske Minister i København Huitfeldt skal have faaet en ny Note fra det danske Udenrigsministerium i Anledning af Grønlandssagen. Bladet knytter nogle redaktionelle Bemærkninger til Meddelelsen og fremhæver, at det i denne Note efter al Sandsynlighed oplyses, at Danmark har givet Politimyndighed til samtlige danske Ekspeditioner til Østgrønland. Bladet finder dette beklageligt og skriver til Slut, at Meningen med et saadant Skridt er at foregribe en Afgørelse, som begge Lande var blevet enige om at overlade til international Dom. Det er en Hensynsløshed, der let kan bringe andre Skridt efter sig.

„Aftenposten“ indeholder ligeledes en Artikel om samme Spørgsmaal. Bladet beklager, at Danmark giver Politimyndighed til de danske Grønlands-Ekspedi-

tioner, medens Procesen for Haag-Domstolen foregaar, og skriver, at dette er en saa alvorlig Foreteelse, at den norske Regering vanskeligt kan slaa sig til Ro med at spille den passive Tilskuers Rolle.

... Fra dansk Side forstaar man ikke den norske Ophidselse eller Truslen om nye „Skridt“. At man i et dansk Land giver danske Mænd Politimyndighed føles ganske naturligt.

Horn.

**Lauge Koch-Ekspeditionen venter paa godt Vejr i Akureyri.**

Akureyri, i Dag.

Lauge Koch-Ekspeditionens Skib ligger her vedblivende, idet man afventer bedre Vejr, da der de foregaaende Dage har hersket stærke nordlige Vinde over Ishavet. Ekspeditionens Medlemmer benytter Ventetiden til at foretage Ride-ture i Akureyris naturskønne Omgivelser. RB.

Tidens Tegn nr 152.  
4 juli 1932.

# Har Danmark gitt ekspedi- sjoner?

## Ny dansk note overrakt mini- ster Huitfeldt.

Fra vår egen korrespondent.

Kjøbenhavn, 2. juli.

Utenriksministeriet skal ha tilstillet den norske gesandt her i byen, minister Huitfeldt, en ny note om Grønlandssaken. Almindeligvis blir det antatt nærmest å være en offisiell meddelelse eller bekræftelse til den norske regjering om statsminister Staunings uttalelser til pressen om den til dr. Knud Rasmussen, dr. Lauge Koch med flere givnolltimyndighet.

Efter hvad minister Huitfeldt oplyser overfor Deres korrespondent, er dette imidlertid ikke riktig. Ministeren betegner noten som en helt ny note men tilføier, at noget nærmere kan jeg naturligvis ikke opgi. Bare min regjering — det er minister Huitfeldts egne ord — har baks og håndsrett over hvad der skal offentliggjøres av noten.

C. J. SAST.

Politimyndighet til Samlingen

*L. Havnengen m 157.  
2 juli 1932.*

## Situasjonen på Sydost-Grønland er meget alvorlig.

Danskene vil øiensynlig legge under sig land, som er av vesentlig betydning for norsk fangstvirksomhet.



KNUD RASMUSSEN.

Oslo: «Sjøfartstidende» skriver bl. a.: Situasjonen på Sydøst-Grønland er meget mer alvorlig enn almenheten er oppmerksom på. Den store ekspedisjon under dr. Knud Rasmussens ledelse som i disse dager er underveis til denne del av Øst-Grønland, er utstyrt med politimyndighet og har uten tvil til opgave å legge denne del av Øst-Grønland under dansk suverenitet. Det er opplyst i den danske presse at det er Knud Rasmussens hensikt å oprette depoter opover kysten fra Kapp Farvel til Angmagssalik. Det er rimelig å gå ut fra at man ved ordet depoter her mener bygging av hus

og deponering ikke bare av døde ting, men også av mennesker. — Hensikten er med andre ord ved å etablere grønlandske bosetninger og ved samtidig å utøve politimyndighet å iverksette det man i folkeretten kaller en effektiv besiddelsestagelse av landet. Den danske plan er uten tvil den å bringe dette område under dansk suverenitet hurtigst mulig og før dommen faller i Haag.

Sydøst-Grønland må antas å kunne bli et meget viktig land for norsk fangstvirksomhet. Landet byr på gode havner, som er isfri i den største del av året, og som kan være støttepunkter bl. a. for norske fiskerier. Så lange Vest-Grønland holdes lukket, er det av vesentlig betydning at Norge kan være sikker på i den sydlige del av Øst-Grønland å kunne ha åpne havner som kan benyttes. Den situasjon som er opstått ved Knud Rasmussens ekspedisjon, er således meget betenkelig og betegner en trusel mot norsk næringsvirksomhet. Det sier sig selv at man fra norsk side ikke rolig kan se på at Danmark nu midt under prosessen legger dette land under dansk suverenitet.

Bladet:

*Hertingske Tidende*

skriver den 2 JULI 1932

## Norsk Misfornøjelse med de danske Ekspeditioner.

„Aftenposten“ protesterer mod  
den Politimyndighed, der gives  
Ekspeditionerne  
til Østgrønland.

Fra vor Korrespondent.

OSLO, LØRDAG

UNDER Overskriften „Aktivitet paa Grønland“? skriver „Aftenposten“ i en ledende Artikel i Dag:

I Forbindelse med vor Grønlands-Politik er der sket et Par Ting, som paa kalder Opmærksomhed. For det første har Danmark søgt at trække Haag-Processen ud, og for det andet foregaar der i Mellemtiden en febrilsk dansk Aktivitet paa det sydlige Østgrønland. Som bekendt er Norges Standpunkt, at hele Østgrønland er Ingenmandsland — bortset fra Angmagssalik. Dette, vort Standpunkt, er begrundet bl. a. i, at Landet ligger ubeboet, og ikke indgaar i, hvad der i Almindelighed menes med den danske Koloni paa Grønland, nemlig Vestgrønland. Ved Hjælp af Millionbevillinger har Danmark i Aar udrustet to store Ekspeditioner, med talrigt Personale, til Grønland. Dertil er intet at sige, men naar det oplyses, at disse „videnskabelige“ Ekspeditioner udstyres med Politimyndighed, ogsaa over de norske Overvintreere paa disse Strækninger, faar Sagen straks en anden Betydning. Hensigten med en saadan Politimyndighed maa jo være, at etablere dansk Administration og ndøve dansk Suverænetet i disse Distrikter, hvor der desuden tænkes nedlagt „Depoter“, formodentlig med Grønlændere som „Beboere“. Dette vil sige en faktisk Besiddelsestagelse af Landet, som svækker vor Begrundelse for, at det er Ingenmandsland. Lykkes det for Danmark paa denne Maade at skaffe sig Suverænetet over det sydlige Østgrønland, maa vi regne med, at ogsaa dette Omraade til sin Tid bliver lukket for Nordmændene. Da disse sydlige Distrikter er af betydelig større reel Interesse for os, end Eirik Raudes Land, idet vor Fiskerflaade der vil kunne skaffe sig Havn, bliver Situationen nok saa vanskelig.

### En Slags Udfordring til Norge.

Spørgsmaalet om, hvorvidt Norge har Ret i sin Paastand om, at Østgrønland er Ingenmandsland, er for Tiden til Afgørelse ved International Domstol. Indtil saadan Afgørelse foreligger, burde begge Parter afholde sig fra at tage slige Skridt som Etablering af Politimyndighed. Specielt skulde dette falde naturligt for Danmark, som jo føler sig saa sikker paa at vinde i Haag, og som derfor intet risikerer ved at lade Forholdene forblive, som de var, indtil Dommen falder. Imidlertid ser det ud, som om Danmark forbereder sig paa, at Dommen gaar i norsk Favør og indretter sig med dette for Øje. Deri ligger en Slags Udfordring til Norge, om paa sin Side at forberede sig paa det samme Domsresultat. En saadan Kamp bør undgaas, medens Processen foregaar, og den kan lettest undgaas ved, at Danmark indskrænker den givne Politimyndighed til kun at gælde de danske Ekspeditioners egne Deltagere. Det burde være let at blive enig om, at Retten bør gaa sin Gang, uforstyrret af nye Fremstød.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**B.T.**

skriver den **30 JUNI 1932**

## DAGENS EMNE

### POLITIMYNDIGHEDEN

Noget saa ørkesløst og taabeligt som den Diskussion, Nordmændene nu har rejst om Knud Rasmussens Politimyndighed, skal man lede længe efter.

For det første maa det jo nu efterhaanden være gaaet op for Nordmændene, at efter Ok-



Stauning.

kupationen vil enhver betydende dansk Forsker, der berejser de omstridte Egne af Østgrønland, for alle Tilfældes Skyld blive forsynet med Politimyndighed, saadan som Lauge Koch blev det i Fjor, og for det andet bliver det til syvende og sidst en Strid om Kejserens Skæg.

Der er jo dog nu kun nogle faa Maaneder til. Sagen kommer for i Haag. Skulde Nordmændene gaa hen og vinde

ja, saa kan de jo grine ad de danske Politimyndigheder, og skulde de, hvad vi gaar ud fra her i Danmark, tabe Sagen, ja, saa ved de jo, at de fra samme Dag vil være nødt til at et og alt at rette sig efter en dansk Politiforordning.

Stauning har gjort rigtigt i fuldstændigt at afvise Debatten om dette Spørgsmaal. Vi har haft Ord nok, herefter handler Danmark som vi finder det ret og rigtigt.

*Morgenbladet nr 322.  
30 juni 1932.*

**KNUD RASMUSSENS  
THULE-EKSPEDISJON.**

Kjøbenhavn, 29. juni. —  
Kap York-stasjonen Thules kontor  
meddeler at moderskibet «Th. Stau-  
ning» med Knud Rasmussens Thu-  
le-ekspedisjon ombord er kommet  
til Julianehåb igår. Alt vel ombord.

"Dagens Nyheder" nr 189.  
30 juni 1932.

## Norsk Røre omkring Dr. Knud Rasmussens Politimyndighed.

*Advokat Smedal rykker frem i Anledning af  
Hr. Staunings Udtalelse.*

**D**AGENS NYHEDER bragte i Tirsdags et Telegram fra vor Oslo-Korrespondent angaaende Statsminister Staunings Udtalelser om Dr. Knud Rasmussens Politimyndighed som ogsaa gældende for de af Norge okkuperede Egne, og den Opmærksomhed, disse Udtalelser havde vakt i Norge. I Gaar har „Social-Demokraten“ herhjemme beskæftiget sig med Statsministerens Udtalelser om, at Lauge Koch og Knud Rasmussen er udstyret med Politimyndighed. Bladet finder den norske Presses Forundring over det sidste, at Knud Rasmussen har faaet Politimyndighed, mærkværdig, og skriver:

Sandheden er den, at Dr. Lauge Koch allerede i Fjor blev udstyret med Politimyndighed, og den, som

Dr. Knud Rasmussen under sit Ophold i den sydlige Del af Østgrønland har faaet, er kun den samme, som Kolonibestyreren i Angmagssalik har uøvet over det paagældeude Distrikt.

I Anledning af disse Bemærkninger udtaler Advokat Smedal iflg. Ritzaus Bureau:

— Udtalelserne er uklare. Det fremgaar ikke deraf, om der kun sigtes til Knud Rasmussens forestaaende Ophold paa Østgrønland i Aar, eller om de ogsaa gælder hans Ophold dér i Fjor.

Hidtil er vi i Norge gaaet ud fra, at Knud Rasmussen ikke havde Politimyndighed i Fjor, og vi har bygget dette paa to danske Udtalelser. Den ene fra Statsminister Stauning af 28. August i Fjor, og den anden „Fra kompetent Side“ 10. August i Fjor.

Aar har haft den øverste Politimyndighed paa Thule, det Omraade, hvor han særligt færdedes. Da vi i Fjor sendte Dr. Lauge Koch af Sted, var det først, efter Aftale med Norge om ikke at udstede Politimyndighed, uden Politimyndighed, men da Nordmændene brød Enigheden, saa udstyrede vi paany vore Folk med Politimyndighed.

Iøvrigt ønskede Statsministeren ikke at indlade sig i Polemik med Dr. Smedal.

Angaaende det sidste Punkt i Dr. Smedals ovenfor gengivne Udtalelse udtalte Hr. Stauning, at vi herhjemme er af den Opfattelse, at det er os, der har Suveræneteten, og den Opfattelse vil vi hævde, indtil Domstolen i Haag har udtalt det modsatte.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Berlingske Tidende**

skriver den

30 JUNI 1932

## Norsk Polemik om Politimyndighed paa Grønland.

Og Statsminister Staunings  
Svar.

„Nu er det mest passende,  
at Proceduren finder Sted  
for Domstolen i Haag.“

Fra vor udsendte Medarbejder.  
OSLO, ONSDAG

I „Aftenposten“s Nummer for Tirsdag Aften retter Dr. *Gustav Smedal* et Angreb paa Statsminister *Stauning* paa Grundlag af en Udtalelse af denne til „Tidens Tegn“ om, at det ikke er nogen Nyhed, at Dr. *Knud Rasmussen* har faaet Politimyndighed paa Grønland. Det har han haft i mange Aar, siger Statsministeren, men Dr. *Smedal* paastaar nu, at denne Udtalelse er forbavsende, og søger gennem forskellige Citater at dokumentere, at tidligere Udtalelser af Statsministeren staar i Modstrid med den sidste Udtalelse til „Tidens Tegn“.

Dr. *Smedal* slutter Artiklen med at sige: Det maa være i Statsminister *Staunings* egen Interesse nu at give en Forklaring paa, hvorledes hans forskellige Udtalelser er at forstaa.

Og „Aftenposten“s Redaktion tilføjer for egen Regning: Vi slutter os helt til Dr. *Smedals* Henstilling. Her i Norge vil vi gerne vide, naar Hr. *Stauning* taler sandt, eller om alle hans Udtalelser er blevet misforstaaet efter Tur.

### Statsminister Staunings Svar.

Statsminister *Stauning* afrejste i Gaar Morges med København-Ekspressen til Danmark og ankom tell København i Aftes. Under Rejsen har vor Medarbejder haft Lejlighed til at forelægge Artiklen for Statsministeren, der udtaler:

— Jeg forstaar ikke, hvorfor det

hvorvidt *Knud Rasmussen* under sit Ophold i Sydøstgrønland i Fjor var udstyret med dansk Politimyndighed, og Statsminister *Stauning* bør nu selv fremsætte en Redegørelse.

At Kolonibestyreren i Angmagssalik skal have udøvet Politimyndighed over Omraadet mellem Kap *Farvel* og Angmagssalik maa betegnes som et frejdigt Forsøg paa at give det Udseende af, at Danmark her har udøvet Suverænetet.

ning paa Grundlag af en Udtalelse af denne til „Tidens Tegn“ om, at det ikke er nogen Nyhed, at Dr. Knud Rasmussen har faaet Politimyndighed paa Grønland. Det har han haft i mange Aar, siger Statsministeren, men Dr. Smedal paastaar nu, at denne Udtalelse er forbavsende, og søger gennem forskellige Citater at dokumentere, at tidligere Udtalelser af Statsministeren staar i Modstrid med den sidste Udtalelse til „Tidens Tegn“.

Dr. Smedal slutter Artiklen med at sige: Det maa være i Statsminister Staunings egen Interesse nu at give en Forklaring paa, hvorledes hans forskellige Udtalelser er at forstaa.

Og „Aftenposten“s Redaktion tilføjer for egen Regning: Vi slutter os helt til Dr. Smedals Henstilling. Her i Norge vil vi gerne vide, naar Hr. Stauning taler sandt, eller om alle hans Udtalelser er blevet misforstaaet efter Tur.

## Statsminister Staunings Svar.

Statsminister Stauning afrejste i Gaar Morges med København-Ekspressen til Danmark og ankom tejl København i Aftes. Under Rejsen har vor Medarbejder haft Lejlighed til at forelægge Artiklen for Statsministeren, der udtaler:

— Jeg forstaar ikke, hvorfor det fremhæves som opsigtsvækkende, at der er Folk, som er udrustet med Politimyndighed i Grønland. Mit Svar til Intervieweren var et ganske kort Ja paa Spørgsmaalet, fordi jeg blot betragtede det som noget selvfølgeligt, uden at jeg havde Rede paa alle Datoer for Udstedelsen af Myndighedsbevis. Knud Rasmussen har haft Politimyndighed i adskillige Aar paa det Omraade, hvor han særlig færdes, og efter at den norske Regering i Fjor havde godkendt den saakaldte Okkupation, bortfaldt naturligvis Aftalerne om ikke at udstyre Ekspeditionerne med Politimyndighed, og der blev udstedt en saadan.

Men i øvrigt vil jeg ikke deltage i en unyttig Polemik om disse Anliggender. Nu er det mest passende, at Proceduren finder Sted for Domstolen i Haag.

## Dr. Smedal udtaler sig til Norsk Telegrambureau.

I Aftes forelaa endvidere følgende Telegram fra Oslo:

OSLO, ONSDAG. RB.

Norsk Telegrambyraa har forelagt de i dansk „Social-Demokraten“ i Dag under Overskrift „Danmark og Østgrønland“ indeholdte Meddelelser vedrørende Politimyndigheden paa Grønland for Dr. Smedal, som udtaler: Udtalelserne er uklare. Det fremgaar ikke deraf, om der kun sigtes til Knud Rasmussens forestaaende Ophold paa Østgrønland i Aar, eller de ogsaa gælder hans Ophold der i Fjor.

Hidtil har vi i Norge gaaet ud fra, at Knud Rasmussen ikke havde Politimyndighed i Fjor, og vi har bygget dette paa to danske Udtalelser. Den ene fra Statsminister Stauning af 28. August i Fjor, og den anden „fra kompetent Side“ 10. August i Fjor.

Under sit Ophold i Oslo i disse Dage har Statsminister Stauning som Svar paa en Forespørgsel, som gjaldt Østgrønland, udtalt, at Knud Rasmussen har haft Politimyndigheder „i mange Aar“.

Vi ønsker i Norge kun klar Besked om,

*Aftenposten nr 323.  
30 juni 1932.*

## **En tvetydig dansk forklaring på Knud Rasmussens politi- myndighet på Øst- Grønland.**

**Statsminister Stauning  
bør selv gi en redegjørelse,  
sier dr. Smedal.**

Nogen norske aviser har under statsminister Staunings ophold i Oslo intervjuet ham om Grønlandsspørsmålet, og hans uttalelser om at såvel Lauge Koch som Knud Rasmussen utstyres med politimyndighet synes å ha vakt opsikt i den norske presse.

Det siste er merkverdig, skriver Social-Demokraten, eftersom det ingenlunde foreligger noget opsiktvekkende, enn si noget nytt. Heller ikke er det «nye danske renker» smidd til bruk ved domstolen i Haag.

Sannheten er den at dr. Lauge Koch allerede ifjor blev utstyrt med politimyndighet, og den som dr. Knud Rasmussen under sitt ophold i den sydlige del av Øst-Grønland har fått, er bare den samme som kolonibestyreren i Angmagsalik har utøvet over vedkommende distrikt.

N. T. B. har forelagt uttalelsen i dansk Social-Demokraten for dr. Smedal, som uttaler:

— Det tales i telegrammet om den politimyndighet som dr. Knud Rasmussen har fått «under sitt ophold i den sydlige del av Øst-Grønland».

Uttalelsen er uklar, da det ikke fremgår om den sikter bare til Knud Rasmussens forestående ophold på Øst-Grønland i år eller om den også gjelder hans ophold der ifjor.

Hittil har vi i Norge gått ut fra at Knud Rasmussen ikke hadde politimyndighet ifjor, og vi har bygget dette på to danske uttalelser, den ene fra statsminister Stauning av 28. august 1931, og den annen fra «kompetent hold» og utsendt gjennom Ritzaus Bureau 10. februar 1932. Under sitt besøk i Oslo i disse dager har statsminister Stauning imidlertid svart på en forespørsel som gjaldt Øst-Grønland, at Knud Rasmussen har hatt politimyndighet «i mange år».

Det er denne uttalelse som har vakt forundring, og forundringen blir ikke mindre efter den tvetydige forklaring som nu inneholdes i statsministerens organ Social-Demokraten.

Vi ønsker i Norge klar beskjed om hvorvidt Knud Rasmussen under sitt ophold i Sydøst-Grønland ifjor var utstyrt med dansk politimyndighet, og statsminister Stauning bør nu selv gi en redegjørelse.

At kolonibestyreren i Angmagsalik skal ha utøvet politimyndighet over området mellem Kapp Farvel

og Angmagsalik må betegnes som et freldig forsøk på å gi det utseende av at Danmark her har utøvet suverenitet.

Bladet:

Dagens Nyheder

skriver den 30 JUNI 1932

## Norsk Røre omkring Dr. Knud Rasmussens Politimyndighed.

*Advokat Smedal rykker frem i Anledning af  
Hr. Staunings Udtalelse.*

DAGENS NYHEDER bragte i Tirsdags et Telegram fra vor Oslo-Korrespondent angaaende Statsminister Staunings Udtalelser om Dr. Knud Rasmussens Politimyndighed som ogsaa gældende for de af Norge okkuperede Egne, og den Opmærksomhed, disse Udtalelser havde vakt i Norge. I Gaar har „Social-Demokraten“ berhjemme beskæftiget sig med Statsministerens Udtalelser om, at Lauge Koch og Knud Rasmussen er udstyret med Politimyndighed. Bladet finder den norske Presses Forundring over det sidste, at Knud Rasmussen har faaet Politimyndighed, mærkværdig, og skriver:

Sandheden er den, at Dr. Lauge Koch allerede i Fjor blev udstyret med Politimyndighed, og den, som

Dr. Knud Rasmussen under sit Ophold i den sydlige Del af Østgrønland har faaet, er kun den samme, som Kolonibestyreren i Angmagssalik har udøvet over det paagældende Distrikt.

I Anledning af disse Bemærkninger udtaler Advokat Smedal iflg. Ritzaus Bureau:

— Udtalelserne er uklare. Det fremgaar ikke deraf, om der kun sigtes til Knud Rasmussens forestaaende Ophold paa Østgrønland i Aar, eller om de ogsaa gælder hans Ophold der i Fjor.

Hidtil er vi i Norge gaaet ud fra, at Knud Rasmussen ikke havde Politimyndighed i Fjor, og vi har bygget dette paa to danske Udtalelser. Den ene fra Statsminister Stauning af 28. August i Fjor, og den anden „Fra kompetent Side“ 10. August i Fjor.

Under sit Ophold i Oslo i disse Dage har Statsminister Stauning som Svar paa en Forespørgsel, som gjaldt Østgrønland, udtalt, at Knud Rasmussen har haft Politimyndighed „i mange Aar“.

Vi ønsker i Norge kun klar Besked om, hvorvidt Knud Rasmussen under sit Ophold i Sydøstgrønland i Fjor var udstyret med dansk Politimyndighed, og Statsminister Stauning bør nu selv fremsætte en Redegørelse.

At Kolonibestyreren i Angmagssalik skal have udøvet Politimyndighed over Omraadet mellem Kap Farvel og Angmagssalik, maa betegnes som et frejdigt Forsøg paa at give det Udseende af, at Danmark her har udøvet Suverænetet.

### „Det er os, der har Suveræneteten“.

*Statsminister Stauning, der i  
Aftes vendte hjem fra Oslo,  
udtaler sig.*

Vi forelagde i Aftes Advokat Smedals Udtalelser for Statsminister Stauning, der netop var vendt hjem fra Oslo.

Hr. Stauning udtalte, at det er rigtigt, at Knud Rasmussen i mange Aar har haft den øverste Politimyndighed paa Thule, det Omraade, hvor han særligt færdedes. Da vi i Fjor sendte Dr. Lauge Koch af Sted, var det først, efter Aftale med Norge om ikke at udstede Politimyndighed, uden Politimyndighed, men da Nordmændene brød Enigheden, saa udstyrede vi paany vore Folk med Politimyndighed.

Iøvrigt ønskede Statsministeren ikke at indlade sig i Polemik med Dr. Smedal.

Angaaende det sidste Punkt i Dr. Smedals ovenfor gengivne Udtalelse udtalte Hr. Stauning, at vi her hjemme er af den Opfattelse, at det er os, der har Suveræneteten, og den Opfattelse vil vi hævde, indtil Domstolen i Haag har udtalt det modsatte.

3  
"Dagbladet" nr 148.  
29 juni 1932.

## Ny dansk freidighet i spørsmålet om politimyndighet på Øst-Grønland.

Dansk Socialdemo-  
kraten hevder at  
også Rasmussen  
hadde den i fjor.

Kjøbenhavn idag.

Noen norske aviser under statsmini-  
ster Staunings ophold i Oslo in-  
tervjuet ham om Grønlands-spørsmålet,  
og hans uttalelser om, at såvel Lauge  
Koch som Knud Rasmussen ut-  
styres med politimyndighet, synes å  
ha vakt opsikt i den norske presse.

Det siste er merkelig, skriver  
Social-Demokraten, eftersom det in-  
genlunde foreligger noe opsiktvekken-  
de, ennsi noe nytt. Heller ikke er det  
«nye danske renker» smidd til bruk  
ved domstolen i Haag.

Sannheten er den, at dr. Lauge  
Koch allerede ifjor blev utstyrt med  
politimyndighet, og den som dr. Knud  
Rasmussen under sitt ophold i den  
sydlige del av Øst-Grønland har fått  
er bare den samme som koloni-  
bestyreren i Angmagsalik har utøvet  
over vedkommende distrikt.

N. T. B. har forelagt uttalelsen  
i dansk Social-Demokraten for dr.  
Smødal som uttaler:

Det tales i telegrammet om den  
politimyndighet som dr. Knud Ras-  
mussen har fått «under sitt ophold i  
den sydlige del av Øst-Grønland.»

Uttalelsen er uklar, da det ikke  
fremgår om den sikter bare til Knud  
Rasmussens forestående ophold på  
Øst-Grønland i år eller om den også  
gjelder hans ophold der ifjor.

Hittil har vi i Norge gått ut fra,  
at Knud Rasmussen ikke hadde po-  
litimyndighet ifjor, og vi har byg-  
get dette på to danske uttalelser, den  
ene fra statsminister Stauning av  
28. august 1931, og den annen fra  
«kompetent hold» og utsendt gjennom  
Ritzaus Bureau 10. februar 1932.  
Under sitt besøk i Oslo i disse dager  
har statsminister Stauning imidler-  
tid svart på en forespørsel som gjaldt  
Øst-Grønland, at Knud Rasmussen  
har hatt politimyndighet «i mange  
år».

Det er denne uttalelse som har  
vakt forundring, og forundringen blir  
ikke mindre efter den tvetydige for-  
klaring som nu inneholdes i stats-  
ministerens organ «Social-Demokra-  
ten».

Vi ønsker i Norge klar beskjed  
om hvorvidt Knud Rasmussen under  
sitt ophold i Sydøst-Grønland ifjor  
var utstyrt med dansk politimyn-  
dighet over området, og statsmini-  
ster Stauning bør nu selv gi en  
redegjørelse.

At kolonibestyreren i Angmagsalik  
skal ha utøvet politimyndighet over  
området mellem Kap Farvel og  
Angmagsalik må betegnes som et  
freidig forsøk på å gi det utseende  
av at Danmark her har utøvet  
suverenitet.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Dagens Nyheder

skriver den 28 JUNI 1932

## Dr. Knud Rasmussen faar Politimyndighed

*Ekspeditionen bevæger sig  
bl a. gennem det okkuperede  
Omraade.*

Dagens Nyheder privat.

Oslo, Mandag.

**S**TATSMINISTER Stauning blev ved sin Ankomst til Oslo i Dag til Det nordiske interparlamentariske Møde modtaget paa Banegaarden af den danske chargé d'affaires, Legationsraad Hansen. De øvrige Delegerede fra Danmark benyttede Frederikshavns-Ruten og tilbagelagde den sidste Del af Turen i Automobil.

Naturligvis er Stauning blevet interviewet, og herunder er han til „Dagbladet“ fremkommet med den opsigtsvækkende Oplysning, at Knud Rasmussen vil blive udstyret med dansk Politimyndighed — ogsaa hvor det gælder norske Fangstfelter.

Da Knud Rasmussen skal rejse over de Strækninger, hvor Finn Devolds og Mortensens Ekspeditioner ligger, har denne Udtalelse vakt en Opmærksomhed, som langt overgaar den, som Interparlamentariker-Mødet formaar at aftvinge Offentligheden.

R—e.

— — —  
Det bekræftes overfor os, at Statsminister Stauning har udtalt sig som gengivet i „Dagbladet“. At Knud Rasmussens Politimyndighed ogsaa gælder i de okkuperede Strækninger, er imidlertid kun en naturlig Følge af, at Danmark netop ikke har anerkendt Okkupationen.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Berlingske Tidende

skriver den

28 JUNI 1932

## Politimyndighed i Østgrønland.

Dr. Lauge Koch og Dr. Knud  
Rasmussen.

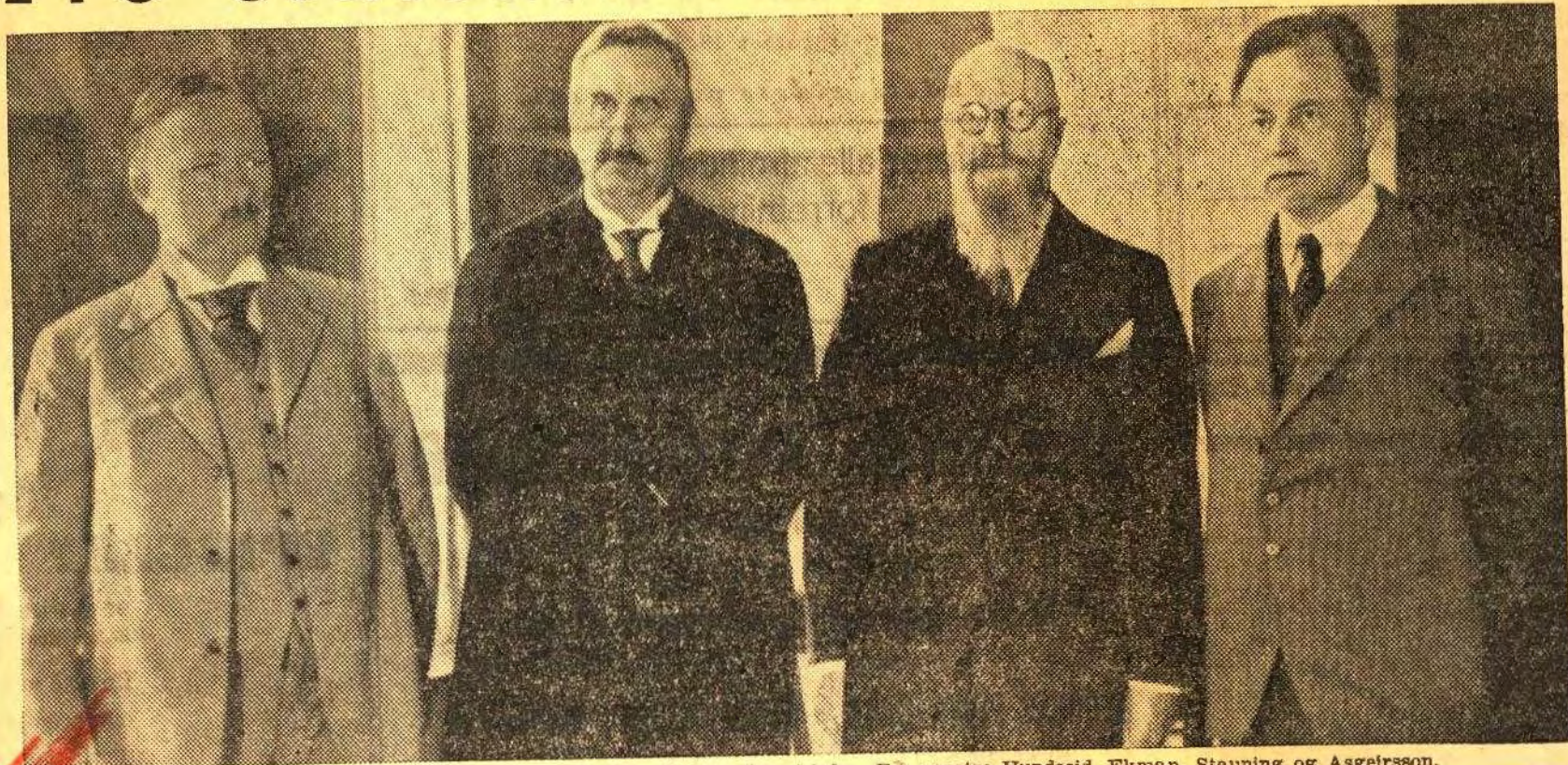
STATSMINISTER Stauning er under sit Ophold i Oslo blevet interviewet af de norske Aviser, bl. a. om Dr. Lauge Kochs og Dr. Knud Rasmussens Politimyndighed i Østgrønland.

Hr. Stauning har paa „Aftenposten"s Spørgsmaal om, hvor vidt Lauge Koch bliver udstyret med Politimyndighed, svarret, at det bliver han, og det skal gælde der, hvor han færdes — „Kanskje også i Devolds Distrikt?" spørger den norske Interviewer. — Muligens, som sagt, der han færdes", svarer Statsministeren til den norske Gengivelse.

„Dagbladet" i Oslo meddeler endvidere, at Hr. Stauning har udtalt, at ogsaa Dr. Knud Rasmussen vil blive udstyret med dansk Politimyndighed — „ogsaa hvor det gælder norske Fangstfelter".

Denne Oplysning er blevet betegnet som „opslgtvækkende". Hvilket dog næppe kan siges at være berettiget. Efter hvad vi erfarer fra kompetent Side, foreligger der nemlig ikke andet, end at Knud Rasmussen udstyres med en Del af den Politimyndighed, som Kolonibestyrelsen i Angmagesalik altid — d. v. s. siden Koloniens Oprettelse — har udøvet paa hele Strækningen fra Angmagssalik Syd efter til Julianehaabs-Distriktet.

# Tre statsministre om krisen.



De fire nordiske lands statsministre fotografert for „Tidens Tegn“ igår. Fra venstre Hundseid, Ekman, Stauning og Asgeirsson.

## Og om et tollforbund mellem Oslo-maktene.

Islands, Sveriges og Danmarks statsministre uttaler sig til «Tidens Tegn».

Vi har rettet følgende to spørsmål til de tre statsministre, herrerne Ekman, Stauning og Asgeirsson, som i disse dager opholder sig i Oslo til interparlamentarikermetet:

1. Hvad har Deres land gjort for å møte krisen?
2. Hvordan stiller Deres regjering sig til det hollandsk-belgiske tollunionforslag?

Svarene som vil leses med den største interesse, finnes nedenfor.

### SVERIGE.

Den svenske krone er ikke holdt oppe ved kunstige midler.

Hvad Kreuger-krisen har betydd.

Statsminister Ekman:

Vi har i Sverige som i andre land en krise som i sin almindelighet kan deles i tre: Jordbrukskrisen, arbeidsløshetskrisen og den almindelige pengekrise. Hertil kommer en spesiell krise som er knyttet til et stort handelskonserns fall.

Hvad nu jordbrukskrisen angår så har vi forsøkt å hindre den på ulike sett. Vi har således forsøkt å skape rentelettelser, øket kreditt og minskede skatter på jordbruksfastigheter. Hertil har vi bevilget 15 millioner kroner til akkordlån og støttelån. Støttelån går til gårdbrukere som forutsetter at tilbakebetalingen skjer i form av utbedringer av deres egne eiendomme.

Akkordlån gis til de gårdbrukere som var i illikvid stilling, slik at de kan arbeide videre.

Så har vi gjennomført en organisasjon av melkeprodusentene som stort sett ligner den som eksisterer i Norge.

Den svenske krone.

Hvad pengekrisen angår, så har vi først og fremst vår valutlov. Vi har ført en selvstendig valutapolitikk. Vi har søkt å skape en fast indre kjøpekraft for de svenske kroner og vi har samtidig latt kronen bære oppe sin egen verdi utad. Den svenske krone har således ikke blitt stivet op av kunstige

og har her gått hensynsløst til grunnen i våre undersøkelser angående de årsaker som har fremkalt krisen. Samtidig har man vedtatt foranstaltninger ad lovens vei som kunde minske tapene, slik at den størst mulig rettferdighet skulde skje mellem de ulike interesser.

Vi har her møtt en forståelse hos de største utenlandske fordringshavere som i høi grad har lettet vårt arbeide, en forståelse, som hvis den ikke hadde funnet sted, vilde lagt de allerstørste hindringer i veien.

Vi har også håp om at bibeholde det vesentlige av de svenske foretagender, som føres på svenske hender.

— Hvordan stiller den svenske regjering sig til det belgisk-hollandske tollunionsforslag?

Vår regjering ser med megen sympati på forslaget. Men først må det nøie granskes, førend vi kan ta et definitivt standpunkt til det.

### DANMARK.

Vi ønsker ingen kunstig nedskjæring av kronen.

Valutacentralen skal erstattes ved regulering av importen eller toll.

Statsminister Stauning:

De siste krisebevilgninger, som riksdagen vedtok, beløper sig til 44 millioner kroner. Herav går 16 millioner til arbeidsløshetens bekjempelse, 16 til jordbruket og 9 til kommunene. Krisebevilgningen, som blev vedtatt med samtlige nar-

av nye direkte og indirekte skatter. En tredjedel blir direkte, resten i form av avgifter på bensin, øl og kaffe.

— Og den danske krone?

— Vi vil forsøke såvidt mulig å følge pundet.

Den danske krone og de andre nordiske.

— Var det ikke en forutsetning for kriseforliket at kronen skulde bringes på linje med de øvrige nordiske kroner?

— Nei. Der har vært visse bevegelser i folket for at kronen skulde nedskjæres. Men slikt kan ikke foretas ved et kunstig bud fra oven. Forøvrig vilde en slik nedskjæring bare føre til at andre land vilde forhøje sin toll, da de jo ikke vilde la sig underselge av våre varer. Noget annet er det hvad man kan bli nødt til, det vet man ikke nu, men det vil i så fall skje på en helt naturlig måte og ikke efter ordre.

— Hvad skal tre istedenfor valutacentralen, når den ophører 15. september?

— Man forhandler om dette endnu. Om det blir tollforanstaltninger eller importregulering vet vi ikke endnu.

Sympati for tollforbundet.

— Hvad mener den danske regjering om det belgisk-hollandske forslag?

— Vi ser med sympati på selve prinsippet. Det er jo en videreføring av de ideer som Oslo-konvensjonen bygger på. Vi har endnu ikke behandlet selve forslaget og jeg personlig kjenner det ikke i detalj. Det bør forøvrig føres forhandlinger som kan forberede veien.

— Til slutt et spørsmål om vårt stridseple Grønland: Har Knud Rasmussen politimyndighet?

— Ja. Det er ingen nyhet. Det har han hatt i mange år.

De fire nordiske lands statsministre fotografert for „Tidens Tegn” igår. Fra venstre Hundseid, Ekman, Stauning og Asgeirsson.

## Og om et tollforbund mellom Oslo-maktene.

Islands, Sveriges og Danmarks statsministre uttaler sig til «Tidens Tegn».

Vi har rettet følgende to spørsmål til de tre statsministre, herrerne Ekman, Stauning og Asgeirsson, som i disse dager opholder sig i Oslo til interparlamentarikermetet:

1. Hva har Deres land gjort for å møte krisen?
2. Hvordan stiller Deres regjering sig til det hollandsk-belgiske tollunionsforslag?

Svarene som vil leses med den største interesse, finnes nedenfor.

### SVERIGE.

Den svenske krone er ikke holdt oppe ved kunstige midler.

Hvad Kreuger-krisen har betydd.

Statsminister Ekmann:

Vi har i Sverige som i andre land en krise som i sin almindelighet kan deles i tre: Jordbrukskrisen, arbeidsløshetskrisen og den almindelige pengekrise. Hertil kommer en spesiell krise som er knyttet til et stort handelskonserns fall.

Hvad nu jordbrukskrisen angår så har vi forsøkt å hindre den på ulike sett. Vi har således forsøkt å skape rentelettelser, øket kreditt og minskede skatter på jordbruksfastigheter. Hertil har vi bevilget 15 millioner kroner til akkordlån og støttelån. Støttelån går til gårdbrukere som forutsetter at tilbakebetalingen skjer i form av utbedring av deres egne eiendomme.

Akkordlån gis til de gårdbrukere som var i illikvid stilling, slik at de kan arbeide videre.

Så har vi gjennomført en organisasjon av melkeprodusentene som stort sett ligner den som eksisterer i Norge.

Den svenske krone.

Hvad pengekrisen angår, så har vi først og fremst vår valutalov. Vi har ført en selvstendig valutapolitikk. Vi har søkt å skape en fast indre kjøpekraft for de svenske kroner og vi har samtidig latt kronen bære oppe sin egen verdi utad. Den svenske krone har således ikke blitt stivet op av kunstige foranstaltninger, men har hatt den kurs som den internasjonale tillid har gitt uttrykk for.

Med hensyn til arbeidsløsheten har vi øket bevilgningen i særlig grad til de kommuner, hvor arbeidsløsheten har vært stor. Denne riksdag har således bevilget omkr. 40 millioner kroner til understøttelse i forskjellige former av de arbeidsløse.

Kreugerkrisen.

Med hensyn til Kreugerkrisen har vi ut fra samfundshensyn medvirket til en avvikling av stillingen

og har her gått hensynsløst til grunnen i våre undersøkelser angående de årsaker som har fremkalt krisen. Samtidig har man vedtatt foranstaltninger ad lovens vei som kunde minske tapene, slik at den størst mulig rettferdighet skulde skje mellom de ulike interesser.

Vi har her møtt en forståelse hos de største utenlandske fordringshavere som i høi grad har lettet vårt arbeide, en forståelse, som hvis den ikke hadde funnet sted, vilde lagt de allerstørste hindringer iveien.

Vi har også håp om at bibeholde det vesentlige av de svenske foretagender, som føres på svenske hender.

Hvordan stiller den svenske regjering sig til det belgisk-hollandske tollunionsforslag?

Vår regjering ser med megen sympati på forslaget. Men først må det nøie granskes, førend vi kan ta et definitivt standpunkt til det.

### DANMARK.

Vi ønsker ingen kunstig nedskjæring av kronen.

Valutacentralen skal erstattes ved regulering av importen eller toll.

Statsminister Stauning:

De siste krisebevilgninger, som riksdagen vedtok, beløper sig til 44 millioner kroner. Herav går 16 millioner til arbeidsløshetens bekjempelse, 16 til jordbruket og 9 til kommunene. Krisebevilgningen, som blev vedtatt med samtlige partiers stemmer går ut på først og fremst å avhjelpe arbeidsløsheten; dernæst vil den støtte folk som har formue og megen gjeld og endelig de kommuner som er i vanskeligheter.

Hertil kommer så moratoriens forlengelse. Den gir henstand med renter til kredittforeninger og andre prioritetshavere innenfor jordbruket.

Dekningen av disse 44 millioner plus de omkring 20 millioner i underskudd på statsbudgettet kommer til å skje gjennom utskrivning

av nye direkte og indirekte skatter. En tredjedel blir direkte, resten i form av avgifter på bensin, øl og kaffe.

- Og den danske krone?
- Vi vil forsøke såvidt mulig å følge pundet.

Den danske krone og de andre nordiske.

— Var det ikke en forutsetning for kriseforliket at kronen skulde bringes på linje med de øvrige nordiske kroner?

— Nei. Der har vært visse bevegelser i folket for at kronen skulde nedskjæres. Men slikt kan ikke foretas ved et kunstig bud fra oven. Forøvrig vilde en slik nedskjæring bare føre til at andre land vilde forhøie sin toll, da de jo ikke vilde la sig underselge av våre varer. Noget annet er det hvad man kan bli nødt til, det vet man ikke nu, men det vil i så fall skje på en helt naturlig måte og ikke efter ordre.

Hvad skal tre istedenfor valutacentralen, når den ophører 15. september?

— Man forhandler om dette endnu. Om det blir tollforanstaltninger eller importregulering vet vi ikke endnu.

Sympati for tollforbundet.

— Hvad mener den danske regjering om det belgisk-hollandske forslag?

— Vi ser med sympati på selve prinsippet. Det er jo en videreføring av de ideer som Oslo-konvensjonen bygger på. Vi har endnu ikke behandlet selve forslaget og jeg personlig kjenner det ikke i detalj. Det bør forøvrig føres forhandlinger som kan forberede veien.

Til slutt et spørsmål om vårt stridseple Grønland: Har Knud Rasmussen politimyndighet?

— Ja. Det er ingen nyhet. Det har han hatt i mange år.

Aftenposten nr 320.  
28 juni 1932.

## Hr. Stauning og politi- myndigheten.

Av dr. Gustav Smedal.

Da det ifjor sommer blev kjent at norske fangstfolk aktet å slå sig ned i Sydøstgrønland, fikk Knud Rasmussen det travelt med å realisere en «gammel» plan om en ekspedisjon til disse strøk av Grønland. I norske aviser blev nevnt at man måtte regne med at Rasmussen vilde bli gitt politimyndighet og at det virkelige formål med hans reise var å bringe Sydøstgrønland under dansk suverenitet. Situasjonen så ut til å tilspisse sig, men dette blev avverget ved følgende meddelelse fra København som blev offentliggjort i Aftenposten for 28. august 1931:

«Statsminister Stauning som idag er kommet hjem fra en Tysklandsreise erklærer nu ved sin hjemkomst at der ikke fra regjeringens side er blitt meddelt Knud Rasmussen politimyndighet».

Med denne erklæring slo man sig til ro i Norge inntil den danske avis Ekstrabladet for 6. februar i år inneholdt den overraskende opplysning at Knud Rasmussen hadde været utstyrt med politimyndighet på sin ekspedisjon ifjor. Hvis dette forholdt sig så, vilde statsminister Staunings erklæring fra ifjor ha været uriktig og den danske statsminister vil ha været kompromitteret. Dette fremholdt jeg i et intervju som er inntatt i Aftenposten for 10. februar d. å. og som redaksjonen gav sin tilslutning. Resultatet var flg. omgående meddelelse fra København:

«Efter hvad Ritzaus Bureau erfarer ved henvendelse på kompetent hold, hadde Knud Rasmussen ikke politimyndighet under sin reise til Sydøstgrønland».

Full klarhet syntes hermed å være tilveiebragt og derfor virker det helt forbausende at statsminister Stauning under sitt ophold i Oslo i disse dager har svart følgende på et spørsmål om Knud Rasmussen i år har politimyndighet:

«Ja. Det er ingen nyhet. Det har han hatt i mange år».  
(Tidens Tegn for idag).

Det må være i statsminister Staunings egen interesse nu å gi en forklaring på hvorledes hans forskjellige uttalelser er å forstå.

Oslo, 28. juni 1932.

Gustav Smedal.

Vi slutter oss helt til dr. Smedals henstilling. Her i Norge vil vi gjerne vite når hr. Stauning talte sant eller om alle hans uttalelser er blitt misforstått efter tur.

Red.

"Dagens Nyheder" nr 187.

28  
28 juni 1932.

## Dr. Knud Rasmussen faar Politimyndighed

*Ekspeditionen bevæger sig  
bl a. gennem det okkuperede  
Omraade.*

Dagens Nyheder privat.

Oslo, Mandag.

**S**TATSMINISTER *Stauning* blev ved sin Ankomst til Oslo i Dag til Det nordiske interparlamentariske Møde modtaget paa Banegaarden af den danske chargé d'affaires, Legationsraad *Hansen*. De øvrige Delegerede fra Danmark benyttede Frederikshavns-Ruten og tilbagelagde den sidste Del af Turen i Automobil. Naturligvis er *Stauning* blevet interviewet, og herunder er han til „Dagbladet“ fremkommet med den opsigtvækkende Oplysning, at *Knud Rasmussen* vil blive udstyret med dansk Politimyndighed — ogsaa hvor det gælder norske Fangstfelter.

Da *Knud Rasmussen* skal rejse over de Strækninger, hvor *Finn Devolds* og *Mortensens* Ekspeditioner ligger, har denne Udtalelse vakt en Opmærksomhed, som langt overgaar den, som Interparlamentariker-Mødet formaar at afstvinge Offentligheden.

R—e.

— — —  
Det bekræftes overfor os, at Statsminister *Stauning* har udtalt sig som gengivet i „Dagbladet“. At *Knud Rasmussens* Politimyndighed ogsaa gælder i de okkuperede Strækninger, er imidlertid kun en naturlig Følge af, at Danmark netop ikke har anerkendt Okkupationen.

Staatshuset nr 146.  
27 juni 1932.

## Dansk politimyndighet i norsk land.

Stauning har utstyrt..  
Knud Rasmussen vel.

Oslo: En rekke deltagere til  
det nordiske interparlamentari-  
kermøte kom idag til Oslo, deri-  
blandt stasminister Stauning  
og statsminister Ekman.

På spørsmål om Knud Ras-  
mussen vil bli utstyrt med dansk  
politimyndighet over Sydøst-  
Grønland i år, svarte statsminis-  
ter Stauning: Ja.

— Også hvor det gjelder de  
norske fangstfelter?

— Ja, der hvor Knud Rasmus-  
sen ferdes har han politimyndig-  
het.

Dagbladet nr 146.  
22 juni 1932.

Kr. 6.50 kvartalet. 2.20 måneden  
innen- og utenbys

64 ARGANG

# Knud Rasmussen får dansk politimyndighet over nordmennene på Øst-Grønland.

## STAUNING OG EKMAN TIL OSLO IDAG



På østbanestasjonen i formiddag. Til venstre kommer statsminister Ekman. Til høire bombarderes statsminister Stauning av journalistene, mens man i bakgrunnen ser deltagere i kjemikerkongressen.

Østbanestasjonen hadde en stor dag iformiddag. Både med utenlandstoget og med Stockholmstoget kom en rekke fremstående personer med to statsministre i spissen. Det var delegerte til det nordiske interparlamentariske møte. Dessuten kom også en del kjemikere som skal delta i det store nordiske kjemikermøte som åpnes kl. 12 i Aulaen.

Parlamentarikerne blev møtt av stortingets deputasjon som bestod av statsråd Langeland, srenskriver Kobro, skibsreder Svend Foyen Bruun og fullmektig Wessel Berg.

De to tog skal som bekjent efter ruten løpe inn på Østbanestasjonen samtidig, men for at deputasjonen skulde rekke over fra den ene perrong til den annen hadde man arrangert det slik at Stockholmstoget kom to minutter for

tidlig og utenlandstoget to minutter for sent.

Statsministr Ekman og vicesjefmann Sven Bengtsson blev mottatt av den svenske sendemann i Oslo, dr. Höjer.

De øvrige delegerte fra Sverige kom igår aftes.

Finnene, professor Furuholm, jordbruket Koivuranta, biskop Virkunen, professor Voionmaa og Lindholm, blev mottatt av den finske sendemann dr. Thesleff.

Vi vekslet et par ord med statsminister Ekman som uttrykte sin glede over å ha fått anledning til å komme til Oslo igjen. Han ventet sig et meget interessant møte med de øvrige politikere fra hele Norden.

Statsminister Stauning blev mottatt av den danske charge d'affaires, legasjonsråd Hansen.

De øvrige delegerte fra Danmark er reist med Fredrikshavn-ruten over København og kom til Oslo idag med bil.

De to statsministre hadde meget

Dagbladet nr 146.  
27 juni 1932.

liten tid til sin rådighet iformid-  
dag. Kl. 11 trådte nemlig det in-  
terparlamentariske råd sammen i  
Nobelinstitutet.

Efterat den svenske stats-  
minister vel og vakkert var  
mottatt marsjerte den norske  
komité over til perrongen hvor  
Kjøbenhavertoget tøffet inn,  
for å motta Danmarks statsmi-  
nister hr. Stauning. Den  
brede vikingeskikkelse var lett  
gjenkjennelig, lenge før toget  
var stanset var hans stolte  
skjegg og sympatiske smil  
foreviget av de fremmøtte presse-  
fotografer.

Det var ikke meget, statsmi-  
nisteren hadde å meddele pres-  
sen på stående fot. Spørsmål som  
angikk den danske valutakrise  
fant han for innviklet til å rele-  
gjøre for i løpet av noen minut-  
ter. Heller ikke kriseloven som  
skal skaffe hans fedreland 47  
millioner kroner i denne termin  
til hjelp for det nødlidende dan-  
ske landbruk, fiskeriene og til  
avhjelp av den verste arbeidsløs-  
het, blev det her tale om å kom-  
me nærmere inn på.

— Den danske krone?

— Jeg kan bare svare, at vi  
har forsøkt og vil fremdeles for-  
søke så vidt mulig å holde den  
oppe.

— Ønsker De å uttale Dem  
om Grønland?

— Nei. Det overlater jeg til  
nordmennene, svarer statsmini-  
steren med et lunt smil.

— Kommer statsministeren  
til å svare på dr. Smedals siste  
innlegg?

— Nei. Vi kan ikke føre to  
saker om Grønland, en i Haag og  
en i avisene.

— Vil Knud Rasmussen bli  
utstyrt med dansk politimyndig-  
het over Sydøst-Grønland  
i år?

— Ja.

— Også hvor det gjelder de  
norske fangstfelter?

— Ja, der hvor Knud Rasmus-  
sen ferdes har han politimyndig-  
het.

(Da Knud Rasmussen reiser  
til de strekninger, hvor Finn De-  
volds og Mortensens ekspedisjo-  
ner ligger, har denne meddelel-  
se adskillig interesse.)

— Kommer alle danske Grøn-  
lands-ekspedisjoner i år til å med-  
føre grønlandinger?

Statsministeren stusser.

— Knud Rasmussen tar med  
sig noen, hvorvidt flere ekspedi-  
sjoner gjør det samme, husker  
jeg i farten ikke.

Audiensen er forbi. Møtets  
generalsekretær bryter taktfullt  
av og redder hr. Stauning over  
i en ventende bil.

b  
S  
d  
fi  
g  
e  
g  
v  
p  
vi  
m  
ry  
ar  
A  
h  
de  
d  
n  
de  
l  
d  
re  
kr  
v  
ty  
fin  
eft

## Brand i i sengen.

Uhyggelig ulykke  
i Grong.

**Privattelegram  
til Dagbladet**

Trondheim idag.

En uhyggelig brandulykke  
hendte fredag på gården Tøm-  
merås i Grong. Den 70 år  
gamle Peter Tømmerraas var  
sengliggende og har visstnok  
skullet tende pipen. Han har  
strøket av en fyrstikk, og denne  
har så antendt sengklærne. Det  
lyktes ikke Tømmerraas, som var  
meget dårlig, å komme sig ut  
av sengen, og det tok også fyr  
i hans klær. På ropet om hjelp  
kom sønnen, som nu har gården,  
springende inn i værelset og fant

Alf Bjerckes  
**HURTIG-  
LAKK**

*22 juni 1932.*

# Statsminister Stauning sier meget om danske kroner, men svært lite om Grønland.

ET INTERVJU PÅ UTENLANDS-TOGET TIL OSLO I FORMIDDAG

Den hollandsk-belgiske tollavtale og Danmark: "Man kan ikke økonomisk avvæbne sig selv".

Når man er journalist på reise og plutselig på toget står overfor statsminister Stauning er et intervju uundgåelig, og spørsmålene er givne. Det blir enten Grønland eller valuta og krisepolitikk. Men er man klok glemmer man taktfullt Grønland tilslutt, og så belønnes man med et intervju med greie åpne svar om danske kroner nu og i fremtiden og om den danske landbruks- og kommune Krise.

Statsministeren som er på vei til Oslo til interparlamentarisk møte sitter og skriver, men legger pennen bort, da vi leverer vårt kort og er «åpen for et intervju».

— Vi har talt sammen før, statsministeren husker det kanskje. Det var på universitetet for 5 a 6 år siden, og statsministeren gav oss den gang den viktige uttalelse at danske kroner «skulde i pari».

— Jo — det var den gang, sier statsministeren, og vi mener å gjette oss til hans tanker. Den gang skulde det skje det og det med valutaen, kronen skulde i pari. Den gang var pari en nasjonal vimpel man helset. Nu ser man usentimentalt på kronespørsmålet. Man tar det som det kommer, føier sig i skjebnen, og «we trust in Sterling».

— Hva vil skje når den nuværende valutaordning avvikes i september eller sener 15. oktober?

— Vi vil som hittil så nogenlunde forsøke å følge punlet — hvis der da ikke kommer for store omveltninger.

— Og den nye ordning?

— Der forhandles nu av valuta-utvalget om de foranstaltninger som skal erstatte valutareguleringen

gjennom valutacentralen. Og det blir tollforanstaltninger eller importregulering eller begge dele vet vi ennå ikke.

— Mener De man vil kunne begrense behovet så sterkt, når centralen opheves at der ikke skjer et press på den danske krone som må trykke den ned?

— Det kan jo være der kommer et slikt press. Men nogen bevisst nedskjæring overfor pundet vil ikke skje. Vi vil forsøke å holde oss på linje med pund som hittil. Og det er jo for å ruste sig til å møte påkjenningen at Nationalbanken har fått så lang frist. Den forsøker nu å styrke sine reserver. Vi kan også få valutalan når vi vil.

— Vil Danmark slutte sig til den hollandsk-belgiske tollnedrustningsavtale?

— Det har ikke været behandlet ennå. I disse tider kan vi ikke ta skritt av den art uten videre. Der er sterke krefter i bevegelse mot de små land. Man kan ikke økonomisk avvæbne sig selv.

— Hva mener statsministeren om kriselovgivningen, som nu er i havn?

— Den tar tredobbelt sikte, man vil hjelpe mot arbeidsløsheten, man vil hjelpe folk som har formue og megen gjeld, men ikke klarer sig i øieblikket og man vil hjelpe de kommuner som er i vanskeligheter på grunn av disse sviktende økonomiske forhold. De kjenner moratorieloven. Det har været nødvendig å supplere den med bestemmelser også for institutter som kommer i klemme ved betalings- henstanden. Ved disse foranstaltninger håber vi jo det skal bære over krisen. Akkurat i øieblikket tegner det også litt lysere med utsikt til stigning i fleskeprisene.

Til dekning av de 47 millioner kroner kriseforslagene krever og underskuddet på ca. 20 millioner på statsbudgettet, hvor blandt annet importinnskrenkningen har gjort sig gjeldende ved nedgang i tollinntektene, er det altså blitt nødvendig å utskrive nye direkte og indirekte skatter. Omkring  $\frac{1}{3}$  blir direkte, resten indirekte skatt på bensin, kaffe øl etc.

— Og når man en gang er ferdig med krisen, hvad vil man da gjøre med kronen, vil svenske, norske og danske kroner igjen komme på samme linje?

— Det må man anta.

— Tror De shilling-kronen kan bli aktuell?

— Det beror helt og holdent på hvad England gjør.

— Det er altså et blott og bart hensiktsmessighetsspørsmål?

— Ja.

Og så, idet toget siger inn på perrongen i Oslo, våger vi spørsmålet:

— Det nytter vel ikke å nevne Grønland?

— Nei, det overlater jeg til (her kom et ord som det ikke var mulig å opfatte) å tale om.

— Men dr. Smedals siste innlegg som statsministeren ikke fikk tid til å svare på?

— Hele det spørsmål er jo nu for retten. Man kan ikke føre to processer — en i retten og en i avisene.

— Blir Lauge-Koch utstyrt med politimyndighet på Grønland i år?

— Ja, det blir han.

— Skal den gjelde for hele Øst-Grønland?

— Den skal gjelde der han ferdes.

— Kanskje også i Devolds distrikt?

— Muligens, som sagt der han ferdes.

På stasjonen var der stort fremmøte. Man hadde holdt Kjøbenhavntoget litt tilbake for at det ikke skulde komme samtidig med Stockholmstoget.

På den interparlamentariske gruppes vegne møtte statsråd Langeland og stortingsmennene Koberg og Svend Foyn Bruun. Dessuten møtte legasjonssekretær Hansen fra den danske legasjon, og den svenske minister Højer.

Statsminister Ekman blev straks bortført av minister Høyer, og efter statsminister Staunings ankomst gikk turen til Grand Hotel, hvor gjestene er innlosjerte under opholdet her.

"*Dagbladet*" 146.  
27. juni 1932.

AKERSGT. 18 TELEFON 11246

Kr. 6.50 kvartalet. 2.20 måneden  
innen og utenbys

64 ARGANG

# Knud Rasmussen får dansk politimyndighet over nordmennene på Øst-Grønland.

STAUNING OG EKMAN  
TIL OSLO IDAG



På østbanestasjonen i formiddag. Til venstre kommer statsminister Ekman. Til høire bombarderes statsminister Stauning av journalistene, mens man i bakgrunnen ser deltagere i kjemikerkongressen.

Østbanestasjonen hadde en stor dag iformiddag. Både med utenlandstoget og med Stockholmstoget kom en rekke fremstående personer med to statsministre i spissen. Det var delegerte til det nordiske interparlamentariske møte. Dessuten kom også en del kjemikere som skal delta i det store nordiske kjemikermøte som åpnes kl. 12 i Aulaen.

Parlamentarikerne blev møtt av stortingets deputasjon som bestod av statsråd Langeland, srenskriver Kobro, skibsreder Svend Foyen Bruun og fullmektig Wessel Berg.

De to tog skal som bekjent efter ruten løpe inn på Østbanestasjonen samtidig, men for at deputasjonen skulde rekke over fra den ene perrong til den annen hadde man arrangert det slik at Stockholmstoget kom to minutter for

tidlig og utenlandstoget to minutter for sent.

Statsministr Ekman og vicesjefmann Sven Bengtsson blev mottatt av den svenske sendemann i Oslo, dr. Höjer.

De øvrige delegerte fra Sverige kom igår aftes.

Finnene, professor Furu-hjelm, jordbruker Koivuranta, biskop Virkunen, professor Voionmaa og Lindholm, blev mottatt av den finske sendemann dr. Thesleff.

Vi vekslet et par ord med statsminister Ekman som uttrykte sin glede over å ha fått anledning til å komme til Oslo igjen. Han ventet sig et meget interessant møte med de øvrige politikere fra hele Norden.

Statsminister Stauning blev mottatt av den danske charge d'affaires, legasjonsråd Hansen.

De øvrige delegerte fra Danmark er reist med Fredrikshavn-ruten over København og kom til Oslo idag med bil.

De to statsministre hadde meget

27. juni 1932.

liten tid til sin rådighet iformid-  
dag. Kl. 11 trådte nemlig det in-  
terparlamentariske råd sammen i  
Nobelinstitutet.

Efterat den svenske stats-  
minister vel og vakkert var  
mottatt marsjerte den norske  
komité over til perrongen hvor  
Kjøbenhavnertoget tøffet inn,  
for å motta Danmarks statsmi-  
nister hr. Stauning. Den  
brede vikingeskkikkelse var lett  
gjenkjennelig, lenge før toget  
var stanset var hans stolte  
skjegg og sympatiske smil  
forevignet av de fremmøtte presse-  
fotografer.

Det var ikke meget, statsmi-  
nisteren hadde å meddele pres-  
sen på stående fot. Spørsmål som  
angikk den danske valutakrise  
fant han for innviklet til å rele-  
gjøre for i løpet av noen minut-  
ter. Heller ikke kriseloven som  
skal skaffe hans fedreland 47  
millioner kroner i denne termin  
til hjelp for det nødlidende dan-  
ske landbruk, fiskeriene og til  
avhjelp av den verste arbeidsløs-  
het, blev det her tale om å kom-  
me nærmere inn på.

— Den danske krone?

— Jeg kan bare svare, at vi  
har forsøkt og vil fremdeles for-  
søke så vidt mulig å holde den  
oppe.

— Ønsker De å uttale Dem  
om Grønland?

— Nei. Det overlater jeg til  
nordmennene, svarer statsmini-  
steren med et lunt smil.

— Kommer statsministeren  
til å svare på dr. Smedals siste  
innlegg?

— Nei. Vi kan ikke føre to  
saker om Grønland, en i Haag og  
en i avisene.

— Vil Knud Rasmussen bli  
utstyrt med dansk politimyn-  
dighet over Sydøst-Grønland  
i år?

— Ja.

— Også hvor det gjelder de  
norske fangstfelter?

— Ja, der hvor Knud Rasmus-  
sen ferdes har han politimyndig-  
het.

(Da Knud Rasmussen reiser  
til de strekninger, hvor Finn De-  
volds og Mortensens ekspedisjo-  
ner ligger, har denne meddelel-  
se adskillig interesse.)

— Kommer alle danske Grøn-  
lands-ekspedisjoner i år til å med-  
føre grønlandinger?

Statsministeren stusser.

— Knud Rasmussen tar med  
sig noen, hvorvidt flere ekspedi-  
sjoner gjør det samme, husker  
jeg i farten ikke.

Audiensen er forbi. Møtets  
generalsekretær bryter taktfullt  
av og redder hr. Stauning over  
i en ventende bil.

Dagbladets Journalist ved anledningen  
var fru Teamly.

5/31933 g





GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

*Knud Rasmussen og*  
Bladet: **Børsen**

*Ejnar Mikkelsen*

skriver den **19 JUNI 1932**

## Grønlands-Ekspeditioner:

### „Th. Stauning“ afsejlede i Gaar med Knud Rasmussens Ekspedition

Dr. Knud Rasmussen er som bekendt allerede for nogen Tids siden afrejet til Grønland sammen med sin Sekretær for at forberede Ekspeditionen til Østgrønland. Arbejdet er blevet betydeligt udvidet, idet der er stillet en Flyvemaskine til Raadighed, og Opmaalingen vil komme til at omfatte hele Østkysten fra Kap Farvel og ca. 550 km nord paa.

For Ekspeditionens øvrige Medlemmer og Udstyr har Knud Rasmussen chartret Motorskibet „Th. Stauning“, og i Gaar afgik dette Skib fra Kalkbrænderihavnen med Kartograferne og Geologerne ombord. Med Skibet fulgte Ekspeditionens Næstkommanderende, Kartografernes Leder, Kaptajn Gabel-Jørgensen, og hans Medarbejdere, Kaptajnløjtnant C. H. Madsen, Sølejtnerne Tegner og Wittrup Hansen. Endvidere var Magister Bøgvad med. Han skal lede de geologiske Arbejder. Det er meget omfattende geologiske og arkæologiske Undersøgelser, der forestaar, og særlig Interesse knytter der sig til Undersøgelserne af de Ruiner af gamle Nordbohuse, Dr. Knud Rasmussen fandt sidste Aar.

Som nævnt er der stillet en Marine-Flyvemaskine til Ekspeditionens Raadighed, og det er Meningen at kortlægge hele Strækningen gennem Luftfotografier. Den til Flyvningen hørende Del af Ekspeditionen afrejer herfra i næste Uge med Kryolith-selskabets Dampers „Julius Thomsen“. Lederen bliver Sølejtner Erik Rasmussen, 2. Flyver Artilleriasistent Th. Petersen, og endvidere medfølger Mekanikerne L. Jensen og C. Jørgensen. Det fotografiske Arbejde udføres af to af Hærens Fotograf, Løjtnanterne O. Nielsen og H. C. Jacobsen samt deres Assistent, H. C. Hansen fra Geodætisk Institut. Det er Meningen, at „Th. Stauning“, der føres af „Søkongen“s manglede

Fører, Kaptajn Pedersen, skal være Moderskib for Flyvemaskinen og de Motorbaade, der hører til Ekspeditionen. Dr. Knud Rasmussen skal, naar Forarbejderne er i Orden, bistaa den tyske Filmsekspektion, der arbejder nord paa, men senere deltager han personlig i Ekspeditionens Arbejde, der ventes afsluttet i Løbet af Oktober.

### Ejner Mikkelsen sejler paa Onsdag med „Søkongen“

Paa Onsdag afgaar en ny dansk Ekspedition til Østgrønland med „Søkongen“ og under Ledelse af Kaptajn Ejnar Mikkelsen. Det er Scoresbysund-Komiteen, der bestaar af Admiralinde Wandel, Godsejer W. Uffental, Skibsreder C. Kraemer, Kolonibestyrer Johan Petersen, Dr. Lauges Koch og Ejnar Mikkelsen, der har taget Initiativet til Udsendelse af denne Ekspedition, hvis Hovedformaal er en videnskabelig Undersøgelse af Kyststrækningen fra Cap Dalton til noget eyd for Kangerdluaksuak, en Kyststrækning, der blev berejst af Amdrup-Ekspeditionen i 1900, men som videnskabelig set er den mindst kendte Kyststrækning af Østgrønland.

Paa Amdrup-Ekspeditionen i 1898/99 blev Kysten videnskabelig undersøgt fra Angmagsalik til Nualik og fra Cap Dalton og nordtøfter. Siden da har Watkins-Ekspeditionen syd fra fortsat Undersøgelserne til Kangerdluaksuak, og i 1931 var et norsk Fangstskib med en enkelt Naturforsker ombord i Kangerdluaksuak, hvor Skibet dog kun opholdt sig ca. et Døgn. Resten af Kysten har aldrig været videnskabelig undersøgt, ej heller det udstrakte Bagland, og det er denne Kyststrækning og særlig dette Bagland, der er Maalet for Ekspeditionens Arbejde.

Regeringen og Grønlands Styrelse har velvilligt stillet Motorskibet „Søkongen“ til Disposition, og de nødvendige Midler er skaffet ved Indsamling blandt interesserede. Ekspeditionens Medlemmer er udover

Lederen, Ejnar Mikkelsen, de to Geologer, Brødrene R. G. Wager og H. G. Wager, samt Geodæten Michael Spender. Endvidere Zoologen, Magister M. Degerbøl og Botanikeren, stud. mag. Tyge Bøcher. Desuden Assistenterne, Konservator Møhl Hansen, Læge Jens Jensen, Topograf C. Larsen og Sven Mikkelsen samt en Besætning paa 7 Mand.

Efter at have anløbet Island for Komplettering, vil man forsøge at komme direkte ind til Grønlands-Kysten omkring ved Kap Dalton. Hvis det lykkes, vil man arbejde sig langsomt vesttøfter langs Kysten, og overalt, hvor Lejlighed gives, landsættes Videnskabsmændene og Kartograferne for at faa Kysten bedst muligt undersøgt og de af Amdrup optagne Kort suppleret og udbyggede i videst mulige Omfang. Omkring Midten af August haaber man at naa Kangerdluaksuak-Området, hvorfra man vil forsøge at trænge ind i Landet, for at faa saa godt et Overblik over Baglandet op mod Scoresbysund som muligt. Derfra gaar man langs Kysten mod Angmagsalik og direkte til Reykjavik, hvor den videnskabelige Stab gaar i Land for med Rutebaad at rejse hjem til København, medens „Søkongen“ fortsætter til Julianehaab, hvor Grønlands Styrelse atter overtager Skibet.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:  
**Berlingske Tidende**

skriver den **18 JUNI 1932**

## Stor Udvidelse af Dr. Knud Rasmussens Ekspeditions-Plan.

Takket være Medvirken af Flyvere kan en Kyststrækning paa  
550 km udforskes.



I Baggrunden ses (fra venstre til højre): Dr. Knud Rasmussen, Søløjtnant Wittrup Hansen og Flyvemekaniker C. Jørgensen; og i Rækken foran (ligeledes fra venstre til højre): Marineflyveren, Artilleri assistent Th. Petersen, Løjtnant H. C. Jacobsen, Løjtnant O. Nielsen, Jægeren Knud Østergaard, Søløjtnant Tegner, Magister Bøgvad, Kaptajnløjtnant H. Madsen, Overretssagfører Sand, Ekspeditionens Næstkommanderende, Geodæten, Kaptajn Gabel-Jørgensen, Flyvemekaniker L. Jensen og Marineflyveren, Søløjtnant Erik Rasmussen.

I Eftermiddag Kl. 4 afsejler fra Jernhavnen paa Østerbro Motor-skibet „Th. Stauning“ med Dr. Knud Rasmussens store Ekspedition til Syd-østgrønland om Bord. den saakaldte 7. Thule Ekspedition.

Umiddelbart før Afrejsen gav Overretssagfører Sand, der sammen med Dr. Knud Rasmussen administrerer Thule Stationen, samt Ekspeditionens Næstkommanderende, Geodæten Kaptajn Gabel-Jørgensen, en udførlig Redegørelse for Ekspeditionsplanen.

Man havde hidtil nærmest haft Indtryk af, at det kun drejede sig om et lille Anhang til Dr. Lauge Kochs østgrønlandske Stortog, men efter hvad vi i Gaar fik at vide, vil denne Ekspedition blive af langt mere vidt-

rækkende og storstillede Dimensioner, end nogen havde anet.

### Hvorledes Ekspeditionen er kommet i Stand.

Overretssagfører Sand oplyste, at Ekspeditionerne er sat i Scene og vil blive gennemført uden Tilskud fra Staten, og at den er udrustet af Thule-Stationen med Støtte fra private Bidragydere og en Række forskellige Institutioner, bl. a. Kryolithselskabet, Carlsberg-Fondet, Øresunds kemiske Fabrikker, Geodætisk Institut, der har stillet baade Instrumentel og Personel til Raadighed, samt Søkort-arkivet og Grønlands Styrelse naturligvis. Videre gjorde Overretssagføreren opmærksom paa, saa mærkeligt det end lyder, at Sydøstkysten af Grønland ikke havde været undersøgt i de sidste 50 Aar, før Knud Rasmussen i Fjor besøgte den paa sin 6. Thule-Ekspedition.

### Flyvningens revolutionerende Indsats.

Kaptajn Gabel-Jørgensen, som skal lede Kartograf-Holdet og som i øvrigt er Ekspeditionens Næstkommanderende, fortæller om Ekspeditionen, at den først var tænkt kun at omfatte Omraadet omkring Skjoldungen. Men da det, takket være Marineministeriet, lykkedes Dr. Knud Rasmussen at skaffe ogsaa et Luftfartøj, et Heinkel-Hydroplan, kunde Forsknings-Omraadet udvides til hele Østkysten fra Umivik i Nord til Kap Farvel i Syd, en Kyststrækning paa ca. 550 Kilometers Længde, og Ekspeditionens Personel og Opgaver blev selvsagt forøget i samme Forhold.

Hovedopgaven er at foretage en Kortlægning fra Luften af den sydlige Del af Østkysten fra Kap Farvel til Umivik paa 64 Gr. Bredde, og dernæst skal der foretages omfattende geologiske og arkæ-

ologiske Undersøgelser. Til Løsning af disse Opgaver har Dr. Knud Rasmussen faaet udtaget et Flyverhold fra Marinen under Søløjtnant Erik Rasmussens Ledelse og med Artilleriassistent Th. Petersen som 2. Flyver. Dertil kommer saa Mekanikerne L. Jensen og C. Jørgensen samt fra Hæren Fotografierne, Løjtnant O. Nielsen og Løjtnant H. C. Jacobsen og Fotograftekniker H. C. Hansen fra Geodætisk Institut. Til Fastlæggelse af Luft-Fotografierne er det nødvendigt fra Jorden at udmaale en Mængde Punkter, og dette vil Kartografholdet give sig af med. Som Kartografer medfølger foruden Kaptajn Gabel-Jørgensen Kaptajnløjtnant C. Madsen, Søløjtnant Tegner samt Søløjtnant Wittrup Hansen, der deltog i 6. Thule-Ekspedition sidste Sommer, og som nu i Aar, bistaaet af Kvartermester Ramstad, skal føre Ekspeditionens Motorbaad „Dagmar“.

### Et mægtigt geologisk Operationsfelt.

De geologiske Undersøgelser skal ledes af Magister Bøgvad, der specielt vil undersøge visse interessante Forhold vedrørende Gnejsen, hvilket som bekendt er Betegnelsen for Grundfjeldet, den første størknede Jordskorpe, — og dennes Forhold til de yngre Eruptiver.

### Er der Kryolith at finde?

— Skulde det lykkes os at finde Havaflejringer fra tidligere geologiske Perioder, vilde det være af den største videnskabelige Interesse, indskød her Magister Bøgvad, der heller ikke kunde lægge Skjul paa de Forhaabninger, han naerede om gennem sine Undersøgelser at gøre Mineralfund f. Eks. Kryolith-Lejer. De vilde være i høj Grad velkomment.

### De arkæologiske Forskninger.

Kaptajn Gabel-Jørgensen gjorde nu videre Rede for Ekspeditionens arkæologiske Arbejdsplaner.

— Det er vort bestemte Haab, udtalte han, at vi kan faa Eskimoforskeren, Dr. phil. Therkel Matthiassen hentet ned fra Angmagssalik, hvor han har opholdt sig i Vinter. Sammen med Dr. Knud Rasmussen er det da Meningen at foretage nogle interessante Udgravninger og Special-Undersøgelser i det ukendte Omraade ved Skjoldungen, hvor man som bekendt har fundet Bygningsrester efter hvide Mænd. Ligeledes skal der her foretages omfattende antropologiske Indsamlinger.

I alt vil Ekspeditionen komme til at bestaa af seksten danske Medlemmer, og hertil kommer ti Grønlandere, som Dr. Knud Rasmussen nu har udsøgt sig i Julianehaab-Distriktet. Ligeledes kommer hertil flere lejede Baadbesætninger, saaledes at denne syvende Thule-Ekspedition i personel Henseende bliver den hidtil største af alle Thule-Ekspeditionerne.

SKJUL paa de Forhaabninger, han nærede om gennem sine Undersøgelser at gøre Mineralfund f. Eks. Kryolith-Lejer. De vilde være i høj Grad velkomment.

## De arkæologiske Forskninger.

Kaptajn Gabel-Jørgensen gjorde nu videre Rede for Ekspeditionens arkæologiske Arbejdsplaner.

— Det er vort bestemte Haab, udtalte han, at vi kan faa Eskimoforskeren, Dr. phil. Therkel Matthiassen hentet ned fra Angmagssalik, hvor han har opholdt sig i Vinter. Sammen med Dr. Knud Rasmussen er det da Meningen at foretage nogle interessante Udgravninger og Special-Undersøgelser i det ukendte Omraade ved Skjoldungen, hvor man som bekendt har fundet Bygningsrester efter hvide Mænd. Ligeledes skal der her foretages omfattende antropologiske Indsamlinger.

I alt vil Ekspeditionen komme til at bestaa af seksten danske Medlemmer, og hertil kommer ti Grønlandere, som Dr. Knud Rasmussen nu har udsøgt sig i Julianehaab-Distriktet. Ligeledes kommer hertil flere lejede Baadbesætninger, saaledes at denne syvende Thule-Ekspedition i personel Henseende bliver den hidtil største af alle Thule-Ekspeditionerne.

## Afrejse i tre Tempi.

Afrejsen til Grønland finder Sted i tre Tempi. Med Motorskibet „Disko“ afsejlede den 1. Juni Dr. Knud Rasmussen selv, ledsaget af Fanger Østergaard, til Julianehaab. Det var hans Hensigt selv at klarlægge alle Forhold angaaende Baadene og de første Depotrejser. Med Motorskibet „Th. Stauning“ afrejser saa som nævnt Kartograferne og Geologerne til Julianehaab, hvorfra der straks startes i Motorbaade rundt Kap Farvel op til Umivik, hvor Punktbestemmelserne begynder. I Julianehaab gaar Dr. Knud Rasmussen om Bord i „Th. Stauning“, der saa afsejler til Disko-Bugten. Her mødes han med den store tyske Films-ekspedition, som han vil blstaa med Raad og Daad, og hvis Tolk over for Eskimoerne han vil være. Knud Rasmussen forbliver her, til Skibet paa Tilbagevejen fra Thule tager ham med om Bord for Sydgaende. Omkring 1. August er han paa ny i Julianehaab. Som de sidste drager Flyverholdets syv Mand af Sted den 26. Juni med Kryolitselskabets Damp „Julius Thomsen“, der ogsaa tager Heinkel-Maskinen om Bord. Ankommet til Ivigtut monteres Maskinen, og naar Prøveflyvningerne er endt, paa-begyndes Sommerens Kortlægnings-Flyvninger. Disse vil, indtil „Th. Stauning“ kommer ned fra Thule, omfatte hele Julianehaab-Distriktet, og der vil endvidere blive foretaget Luft-Optagelser af de gamle Nordbo-Bygder til Brug for Dr. Poul Nørlund og Professor Hatt, med hvem Ekspeditionen senere skal samarbejde.

## Østkyst-Omraadets Luftfotografering.

Kortlægningen fra Luften af Østkyst-Omraadet udføres i August, der med Hensyn til Vejr- og Isforhold er gunstigst, og Udstyret er ogsaa i Henseende til Radio-Hjælpemidler det allerbedste. „Th. Stauning“ fungerer under disse Flyvninger som Moderskib. Med Udgangen af August flyves tilbage til Ivigtut, hvor Demonteringen af Maskinen sker, medens „Th. Stauning“ med enkelte Ekspeditionsmedlemmer afsejler fra Lindenow-Fjorden direkte til København. Kartograferne fortsætter endnu et Stykke Tid Arbejdet langs Kysten, men samles saa i sidste Halvdel af September i Julianehaab, hvorfra Hjemrejsen finder Sted.

I Baggrunden ses (fra venstre til højre): Dr. Knud Rasmussen, Søløjtnant Wittrup Hansen og Flyvemekaniker C. Jørgensen; og i Rækken foran (ligeledes fra venstre til højre): Marineflyveren, Artilleri assistent Th. Petersen, Løjtnant H. C. Jacobsen, Løjtnant O. Nielsen, Jægeren Knud Østergaard, Søløjtnant Tegner, Ma gister Bøgvad, Kaptajnløjtnant H. Madssen, Overretssagfører Sand, Ekspeditionens Næstkommanderende, Geodæten, Kaptajn Gabel-Jørgensen, Flyvemekaniker L. Jensen og Marineflyveren, Søløjtnant Erik Rasmussen.

Eftermiddag Kl. 4 afsejler fra Jernhavnen paa Østerbro Motorskibet „Th. Stauning“ med Dr. Knud Rasmussens store Ekspedition til Sydøstgrønland om Bord, den saakaldte 7. Thule Ekspedition.

Umiddelbart før Afrejsen gav Overretssagfører Sand, der sammen med Dr. Knud Rasmussen administrerer Thule Stationen, samt Ekspeditionens Næstkommanderende, Geodæten Kaptajn Gabel-Jørgensen, en udførlig Redegørelse for Ekspeditionsplanen. Man havde hidtil nærmest haft Indtryk af, at det kun drejede sig om et lille Anhang til Dr. Lauge Kochs østgrønlandske Stortogt, men efter hvad vi i Gaar fik at vide, vil denne Ekspedition blive af langt mere vidt-

rækkende og storstilede Dimensioner, end nogen havde anet.

## Hvorledes Ekspeditionen er kommet i Stand.

Overretssagfører Sand oplyste, at Ekspeditionerne er sat i Scene og vil blive gennemført uden Tilskud fra Staten, og at den er udrustet af Thule-Stationen med Støtte fra private Bidragydere og en Række forskellige Institutioner, bl. a. Kryolithselskabet, Carlsberg-Fondet, Øresunds kemiske Fabrikker, Geodætisk Institut, der har stillet baade Instrumentel og Personel til Raadighed, samt Søkortarkivet og Grønlands Styrelse naturligvis. Videre gjorde Overretssagføreren opmærksom paa, saa mærkeligt det end lyder, at Sydøstkysten af Grønland ikke havde været undersøgt i de sidste 50 Aar, før Knud Rasmussen i Fjor besøgte den paa sin 6. Thule-Ekspedition.

## Flyvningens revolutionerende Indsats.

Kaptajn Gabel-Jørgensen, som skal lede Kartograf-Holdet og som i øvrigt er Ekspeditionens Næstkommanderende, fortæller om Ekspeditionen, at den først var tænkt kun at omfatte Omraadet omkring Skjoldungen. Men da det, takket være Marineministeriet, lykkedes Dr. Knud Rasmussen at skaffe ogsaa et Luftfartøj, et Heinkel-Hydroplan, knnde Forsknings-Omraadet udvides til hele Østkysten fra Umivik i Nord til Kap Farvel i Syd, en Kyststrækning paa ca. 550 Kilometers Længde, og Ekspeditionens Personel og Opgaver blev selvsagt forøget i samme Forhold.

Hovedopgaven er at foretage en Kortlægning fra Luften af den sydlige Del af Østkysten fra Kap Farvel til Umivik paa 64 Gr. Bredder, og dernæst skal der foretages omfattende geologiske og arkæ-



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Kristeligt Dagblad

skriver den 18 JUNI 1932

## Knud Rasmussens 7. Thule-Ekspedition

Den hidtil største Thule-Ekspedition, der afsejler  
i Løbet af en Uges Tid.

Aarets anden store Grønlands-Ekspedition staar nu foran sin Start. Det er Dr. Knud Rasmussens 7. og hidtil største Thule-Ekspedition, som skal op at undersøge og kortlægge store Strækninger af det sydøstlige Grønland. Knud Rasmussen er allerede rejst i Forvejen for at træffe de sidste Forberedelser til Turen, og i Løbet af en Uges Tid følger Ekspeditionens øvrige Deltagere efter.

Under en Samtale, vi i Gaar havde med Ekspeditionens Næstkommanderende, Kaptajn Gabel-Jørgensen, fremsatte denne en Række Oplysninger om de nærmere Enkeltheder ved Turen samt de Opgaver, som skal løsnest.

Ekspeditionens Hovedopgave, udtalte Kaptajnen, bestaar i en Kortlægning fra Luften af den sydlige Del af Østkysten fra Kap Farvel til Umivik paa ca. 64 Gr. Bredde samtidig med, at der skal foretages omfattende geologiske og arkæologiske Undersøgelser. Til Løsning af disse Opgaver har Dr. Knud Rasmussen faaet udlagt et Flyverhold fra Marinen under Ledelse af Søløjtnant Erik Rasmussen og med Artilleriassistent Th. Petersen som anden Flyver. Fra Hæren kommer desuden Luftfotograferne, Løjtnant C. Nielsen og Løjtnant H. C. Jacobsen samt Fotograf-Tekniker H. C. Hansen fra Geodætisk Institut. Til denne Trup slutter sig Mekanikerne L. Jensen og C. Jørgensen.

— Skal der udelukkende arbejdes fra Luften under Kortlægningen?

— Nej, til Fastlæggelse af Flyvefotografierne er det desuden nødvendigt fra Jorden at udmale en Mængde Punkter, og dette vil et Kartograf-Hold under Ledelse af mig give sig af med. Kartograferne er Kaptajn Løjtnant C. H. Madsen, Søløjtnant Tegner samt Wittrup Hansen, der deltog i den 6. Thule-Ekspedition sidste Sommer, og som nu i Aar, bistaaet af Kvartermester Ramstad, skal føre Ekspeditionens Motorbaad »Dagmar«.

### De geologiske og arkæologiske Undersøgelser.

— Hvem leder de geologiske Undersøgelser?

— Det gør Magister Bøgvad, der jo her faar et vældigt Omraade under

fra der straks startes i Motorbaade rundt Kap Farvel og op til Umivik. Knud Rasmussen gaar derimod i Julianehaab om Bord i »Th. Stauning«, som fortsætter længere op til Diskobugten, hvor han skal møde den tyske Films-Ekspedition, som for Tiden opholder sig deroppe. Doktoren er bleven anmodet om at yde Selskabet sin sagkyndige Bistand under Optagelserne, men rejser dog senere tilbage til sin egen Ekspedition i Julianehaab, naar »Th. Stauning« vender tilbage fra sin ordinære Tur til Thule for at indgaa som Moderskib for Ekspeditionen.

De sidste, der drager af Sted herhjemme fra, er Ekspeditionens 7 Flyvere, som afrejser med Kryolitselskabets Damp »Julius Thomsen« antagelig Søndag otte Dage. Samtidig afgaar den ene Heinkel-Maskine, som skal anvendes under Luftfotograferingerne. Straks efter Ankomsten til Ivigtut monteres Maskinen, og naar de forberedende Prøveflyvninger er tilendebragte, paabegyndes Sommerens Kortlægninger.

### Flyvningerne ventes tilendebragt i Slutningen af August.

I Tiden indtil »Th. Stauning« med Knud Rasmussen om Bord vender tilbage fra Thule, vil der blandt andet blive optaget en Række Luftfotografier af de gamle Nordbobygder i Julianehaab-Distriktet til Brug for Dr. Poul Nørlund og Professor Hall, med hvem Ekspeditionen skal samarbejde.

Selve den store Kortlægning af Kystomraadet vil af Hensyn til Vejr- og Isforholdene først blive foretaget i August Maaned. Under disse Flyvninger skal »Th. Stauning« fungere som Moderskib. Flyvningerne ventes tilendebragte i Slutningen af August, hvorefter Maskinen flyves tilbage til Ivigtut, hvor Demonteringen og Hjemsendelsen finder Sted samtidig med, at »Th. Stauning« gaar tilbage til København med de fleste af Ekspeditionens Medlemmerne. Kartograferne fortsætter derimod nogen Tid derefter og mødes først i Slutningen af September i Julianehaab, hvorfra Hjemrejsen foregaar.

Gennem Grønlands mest vilde og forrevne Fjeldnatur.

om de nærmere Enkeltheder ved Turen samt de Opgaver, som skal løsnest.

Ekspeditionens Hovedopgave, udtalte Kaptajnen, bestaar i en Kortlægning fra Luften af den sydlige Del af Østkysten fra Kap Farvel til Umivik paa ca. 64 Gr. Bredde samtidig med, at der skal foretages omfattende geologiske og arkæologiske Undersøgelser. Til Løsning af disse Opgaver har Dr. Knud Rasmussen faaet udtaget et Flyverhold fra Marinen under Ledelse af Søjtnant Erik Rasmussen og med Artilleriassistent Th. Petersen som anden Flyver. Fra Hæren kommer desuden Luftfotograferne, Løjtnant C. Nielsen og Løjtnant H. C. Jacobsen samt Fotograf-Tekniker H. C. Hansen fra Geodætisk Institut. Til denne Trup slutter sig Mekanikerne L. Jensen og C. Jørgensen.

— Skal der udelukkende arbejdes fra Luften under Kortlægningen?

— Nej, til Fastlæggelse af Flyvefotografierne er det desuden nødvendigt fra Jorden at udmaale en Mængde Punkter, og dette vil et Kartograf-Hold under Ledelse af mig give sig af med. Kartograferne er Kaptajnløjtnant C. H. Madsen, Søjtnant Tegner samt Wiltrup Hansen, der deltog i den 6. Thule-Ekspedition sidste Sommer, og som nu i Aar, bistaaet af Kvartermester Ramstad, skal føre Ekspeditionens Motorbaad »Dagmar«.

### De geologiske og arkæologiske Undersøgelser.

— Hvem leder de geologiske Undersøgelser?

— Det gør Magister Bøgvad, der jo her faar et vældigt Omraade under sig, og som specielt vil undersøge visse interessante Forhold vedrørende Gnejsen og dennes Forhold til de yngre Eruptiver. Hvad de arkæologiske Arbejder angaar, haaber Ekspeditionen, at den faar Eskimoforskeren, Dr. phil. Therkel Mathiasen hentet ned fra Angmagssalik, hvor Doktoren har opholdt sig i Vinter. Sammen med Dr. Knud Rasmussen er det da Meningen at foretage nogle interessante Udgravninger og Special-Undersøgelser i det ukendte Omraade ved Skjoldungen, hvor man i sin Tid fandt Bebyggelser, som ikke stammede fra Grønlændere. Endvidere vil der blive foretaget omfattende antropologiske Indsamlinger.

— Hvor stort et Personale raader man over i alt?

— Ekspeditionen vil komme til at bestaa af 16 danske Medlemmer til lige med 10 Grønlændere fra Julianehaab-Distriktet. Dertil kommer en Del grønlandske Baadebesætninger, saaledes at den 7. Thule-Ekspedition i personel Henseende vil blive den hidtil største.

— Hvornaar foregaar Afrejsen?

— Som De véd, afsejlede Dr. Knud Rasmussen allerede den 1. Juni med »Disko« til Julianehaab. Han ledsagedes af Fangstmanden Østergaard. Det var Doktorens Hensigt selv at udpege de Grønlændere, som skal deltage i Ekspeditionen, samt personlig at ordne Depotspørgsmaalet. Kartograferne og Geologen afsejler med Motorskibet »Th. Stauning« Lørdag Eftermiddag Klokken 4 fra Kalkbrænderihavnen til Julianehaab, hvor-

for Ekspeditionen.

De sidste, der drager af Sted herhjemme fra, er Ekspeditionens 7 Flyvere, som afrejser med Kryolitselskabet's Damp »Julius Thomsen« antagelig Søndag otte Dage. Samtidig afgaar den ene Heinkel-Maskine, som skal anvendes under Luftfotograferingerne. Straks efter Ankomsten til Ivigtut monteres Maskinen, og naar de forberedende Prøveflyvninger er tilendebragte, paabegyndes Sommerens Kortlægninger.

### Flyvningerne ventes tilendebragt i Slutningen af August.

I Tiden indtil »Th. Stauning« med Knud Rasmussen om Bord vender tilbage fra Thule, vil der blandt andet blive optaget en Række Luftfotografier af de gamle Nordbobygder i Julianehaab-Distriktet til Brug for Dr. Poul Nørlund og Professor Hall, med hvem Ekspeditionen skal samarbejde.

Selve den store Kortlægning af Kystomraadet vil af Hensyn til Vejr- og Isforholdene først blive foretaget i August Maaned. Under disse Flyvninger skal »Th. Stauning« fungere som Moderskib. Flyvningerne ventes tilendebragte i Slutningen af August, hvorefter Maskinen flyves tilbage til Ivigtut, hvor Demonteringen og Hjemsendelsen finder Sted samtidig med, at »Th. Stauning« gaar tilbage til København med de fleste af Ekspeditions-Medlemmerne. Kartograferne fortsætter derimod nogen Tid derefter og mødes først i Slutningen af September i Julianehaab, hvorfra Hjemrejsen foregaar.

### Gennem Grønlands mest vilde og forrevne Fjældnatur.

— Bliver der store Vanskeligheder at overvinde for Ekspeditionen?

— Vi er paa Forhaand klar over, at det baade vil blive en haard og spændende Omgang, for vi skal ikke blot kortlægge et vældigt Omraade i Løbet af højst to Maaneder, men dette Omraade hører uden Tvivl til Grønlands mest vilde og forrevne Fjældnatur, og Kap Farvel er jo et af Jordens mest stormomsuste Forbjerger. Men naar vi allesammen er fyldte med Begejstring, saa er det fordi vi véd, at vi i Dr. Knud Rasmussen har en Leder af betydeligt Format, Føreren og Forskeren, der altid selv er forrest i Arbejdet, Manden, der mere end nogen anden har aabnet Verdens Øjne for Grønland og derigennem for Danmark. Jeg véd, at vi alle vil gøre vort yderste for at denne, den 7. Thule-Ekspedition skal føje sig smukt ind i Rækken af Dr. Knud Rasmussens berømmelige Thule-Togter, slutter Kaptajn Gabel-Jørgensen.

Paa Forespørgsel om, hvem der finansierer den forestaaende Ekspedition oplyser dennes Kasserer, Overretssagfører Rudolf Sand, at i Mod sætning til de norske Ekspeditioner, som alle er statsunderstøttede, er Thule-Ekspeditionen udrustet af Dr. Knud Rasmussen selv igennem Kap York Stationen Thule i Nordgrønland. Baade Statsminister Stauning, Marineministeriet, samt Geodætisk Institut har dog paa forskellig Maade ydet Assistance under Ekspeditionens Forberedelser. Endvidere har man modtaget økonomisk Tilskud fra Carlsbergfondet og et Par Legater.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet: **Socialdemokraten**

skriver den **18 JUNI 1932**

## Knud Rasmussens store Grønlandsekspedition afgaar i Dag.



**Ekspeditionens Deltagere.** Bagved staar Dr. Knud Rasmussen, Kartografen, Søløjtnant Wittrup Hansen og Flyvemekaniker C. Jørgensen. I første Række ses fra venstre: Flyveren, Artilleriassistent T. Petersen, Søløjtnant H. C. Jacobsen, Løjtnant O. Nielsen, Fangeren Østergaard, Søløjtnant Tegner, Magister Bøgvad, Kaptajnløjtnant H. Madsen, Ekspeditionens Kasserer, Overretssagfører Rud. Sand, den Næstkommanderende Kaptajn Gabel Jørgensen, Flyvemekaniker L. Jensen og Flyverchefen Søløjtnant E. Rasmussen.

Nummer to af Aarets store Grønlandsekspeditioner, Dr. Knud Rasmussens Ekspedition til det sydlige Østgrønland, afrejser i Eftermiddag Kl. 4 med Motorskibet »Th. Stauning« til Østgrønland. Denne den 7. Thuleekspedition faar et betydeligt større Arbejdsomraade, end oprindeligt tænkt, og det er lykkedes Dr. Knud Rasmussen ogsaa at faa en Flyvemaskine med paa Ekspeditionen, hvorved den faar Muligheder for at løfte langt større Opgaver end oprindeligt bestemt. Dr. Rasmussen er som meddelt allerede for nogen Tid siden afrejst til Grønland for at bistaa den tyske Filmsekspedition paa Diskøen. Forinden var dog Rammerne for Ekspeditionen i det væsentlige fastlagt, og det der stod tilhage, har Knud Rasmussens Næstkommanderende paa Færden, Kaptajn Gabel Jørgensen fra Geodætisk Institut, klaret.

### »Th. Stauning« og 4 Motorbaade til Disposition.

Ved et Møde i Gaar paa Overretssagfører Rudolf Sands Kontor, blev Ekspeditionens Planer nærmere udviklede. Overretssagfører Sand, der er Thule-Ekspeditionerne Kasserer betonedede, at denne, den 7. Thuleekspedition var udrustet og iscenesat af Knud Rasmussen personlig. Man skyldte dog Tak til baade Krigsministeriet og Marineministeriet samt til Geodætisk Institut for Støtte, til Statsminister Stauning for virksom Hjælp, til Grønlands Styrelse, Kryolithselskabet, Gre-

medfølger iøvrigt Kaptajnløjtnant C. H. Madsen, Søløjtnant Tegner, samt Søløjtnant Wittrup Hansen, der i Fjor førte Knud Rasmussens Motorbaad »Dagmar«.

### Geologien og Arkæologien.

De geologiske Undersøgelser skal ledes af Magister Bøgvad, som særlig vil undersøge visse interessante Forhold vedrørende Stenarten Gnejs og dens Forhold til de yngre Eruptiver, og herunder have sin Opmærksomhed henvendt paa Forekomster af Metal, Kryolith og lignende.

Til at varetage de arkæologiske Opgaver haaber man, at man kan faa Dr. Therkel Mathiassen ned fra Angmagsalik, hvor han har overvintret og studeret Fund fra de gamle Eskimoers Fortid. Som bekendt opdagede Knud Rasmussen i Fjord paa »Skjoldungen« lidt Syd for Umivik betydelige Rester af gammel nordisk Beboelse, og det konstateredes, at de stammede fra en i sin Tid meget berømt Høvding, Thorleif Orrebeinsfostre. Her vil Knud Rasmussen fortsætte Undersøgelserne i Forbindelse med Therkel Mathiassen, og der er Grund til at vente betydningsfulde Resultater.

### Den største af alle Thule-Ekspeditioner.

Ialt vil Ekspeditionen komme til at bestaa af 16 danske Medlemmer, hvortil kommer 10 Eskimoer, som Knud Rasmussen vil udsøge i Julianehaab-Distriktet. Dertil kommer flere lejede Baadbesætninger, saaledes at Ekspeditionen bliver den største Thule-Ekspedition, der endnu er udsendt.

»Th. Stauning« afsejler som nævnt

Nummer to af Aarets store Grønlandsekspeditioner, Dr. Knud Rasmussens Ekspedition til det sydlige Østgrønland, afrejser i Eftermiddag Kl. 4 med Motorskibet »Th. Stauning» til Østgrønland. Denne den 7. Thuleekspedition faar et betydeligt større Arbejdsomraade, end oprindeligt tænkt, og det er lykkedes Dr. Knud Rasmussen ogsaa at faa en Flyvemaskine med paa Ekspeditionen, hvorved den faar Muligheder for at løfte langt større Opgaver end oprindelig bestemt. Dr. Rasmussen er som meddelt allerede for nogen Tid siden afrejet til Grønland for at bistaa den tyske Filmsekspedition paa Diskøen. Forinden var dog Rammene for Ekspeditionen i det væsentlige fastlagt, og det der stod tilbage, har Knud Rasmussens Næstkommanderende paa Færden, Kaptajn Gabel Jørgensen fra Geodætisk Institut, klaret.

#### »Th. Stauning» og 4 Motorbaade til Disposition.

Ved et Møde i Gaar paa Overretssagfører Rudolf Sands Kontor, blev Ekspeditionens Planer nærmere udviklede. Overretssagfører Sand, der er Thule-Ekspeditionernes Kasserer betonedede, at denne, den 7. Thuleekspedition var udrustet og iscenesat af Knud Rasmussen personlig. Man skyldte dog Tak til baade Krigsministeriet og Marineministeriet samt til Geodætisk Institut for Støtte, til Statsminister Stauning for virksom Hjælp, til Grønlands Styrelse, Kryolithselskabet, Øresunds kemiske Fabriker, Carlsbergfondet og Det Raben-Lewetzauske Fond. Særlig betonedede Overretssagføreren, at Ekspeditionen næppe var kommet i Stand uden Støtte fra Geodætisk Institut. Foruden Motorskibet »Th. Stauning» raadede Ekspeditionen over den store Motorbaad fra i Fjor, »Dagmar» og en ny Motorbaad »Manne» samt to lejede grønlandske Motorbaade.

#### Ekspeditionens Planer.

Kaptajn Gabel-Jørgensen, der skal lede Ekspeditionens store Kortlægningsarbejde, gjorde derefter nærmere Rede for Enkelthederne i Ekspeditionens Planer.

Ekspeditionens Hovedopgave bliver at foretage en Kortlægning fra Luften af den sydlige Del af Østkysten fra Kap Farvel til Umivik paa ca. 64. Breddegrad. Tillige skal der foretages omfattende geologiske og arkæologiske Undersøgelser. Kortlægningen fra Luften foretages ved et Flyverhold fra Mariuen med Søløjtnant E. Rasmussen som Leder og med Artillerimester T. Petersen som anden Flyver. Hertil kommer saa Flyvemekanikerne L. Jensen og C. Jørgensen, samt fra Hæren Fotografierne Løjtnant O. Nielsen og Løjtnant H. C. Jacobsen og Fotograf-Tekniker H. C. Hansen fra Geodætisk Institut.

Til Fastlæggelse af Flyvefotografierne skal et Kartografhold arbejde paa Jorden under Ledelse af Kaptajn Gabel-Jørgensen. Som Kartografer

medfølger iøvrigt Kaptajnløjtnant O. H. Madsen, Søløjtnant Tegner, samt Søløjtnant Wittrup Hansen, der i Fjor førte Knud Rasmussens Motorbaad »Dagmar».

#### Geologien og Arkæologien.

De geologiske Undersøgelser skal ledes af Magister Bagvad, som særlig vil undersøge visse interessante Forhold vedrørende Stenarten Gnejs og dens Forhold til de yngre Eruptiver, og herunder have sin Opmærksomhed henvendt paa Forekomster af Metal, Kryolith og lignende.

Til at varetage de arkæologiske Opgaver haaber man, at man kan faa Dr. Therkel Mathiassen ned fra Angmagsalik, hvor han har overvintret og studeret Fund fra de gamle Eskimoers Fortid. Som bekendt opdagede Knud Rasmussen i Fjor paa »Skjoldungen» lidt Syd for Umivik betydelige Rester af gammel nordisk Beboelse, og det konstateredes, at de stammede fra en i sin Tid meget berømt Høvding, Thorielt Orrebeinsfostre. Her vil Knud Rasmussen fortsætte Undersøgelserne i Forbindelse med Therkel Mathiassen, og der er Grund til at vente betydningsfulde Resultater.

#### Den største af alle Thule-Ekspeditioner.

Ialt vil Ekspeditionen komme til at bestaa af 16 danske Medlemmer, hvortil kommer 10 Eskimoer, som Knud Rasmussen vil udsøge i Julianehaab-Distriktet. Dertil kommer flere lejede Baadbesætninger, saaledes at Ekspeditionen bliver den største Thule-Ekspedition, der endnu er udsendt.

»Th. Stauning» afsejler som nævnt i Eftermiddag Kl. 4 fra Jernhavnen med den gamle Thuleskipper Peder Pedersen som Chef, og med Ingeniør Winther paa den vigtige Post som Radiotelegrafist. I Julianehaab gaar Ekspeditionens Deltagere i Land, hvorfra Kartograferne fortsætter i Motorbaade rundt om Kap Farvel og begynder paa Punktbestemmelserne.

Dr. Knud Rasmussen gaar i Julianehaab ombord i »Th. Stauning», der fortsætter til Disko-Øen, hvor Doktoren gaar fra Borde for at støde til den tyske Filmsekspedition. Skibet fortsætter til Kolonien Thule, og naar det atter kommer sydpaa, tager det Knud Rasmussen med paa Disko, saaledes at han omkring den 1. Aug. kan være i Julianehaab, naar den egentlige Tur begynder.

#### Flyvernes Planer.

Flyverne afrejser fra København den 26. ds. med Kryolithdamperen »Julius Thomsen» til Ivigtut. Indtil »Th. Stauning» er kommet tilbage fra Thule, vil Flyverne foretage Luftfotografering omkring Ivigtut og Julianehaab, og skal bl. a. foretage Luftoptagelser af de gamle Nordboygder, som Dr. Poul Nørlund og Professor Hatt er i Færd med at undersøge. Derefter begynder man paa Hovedopgaven, Kortlægningen af Sydøstgrønland fra Luft og Jord. »Th. Stauning» bliver Moderskib for Flyvemaskinen, og iøvrigt skal der være nøje Samarbejde mellem Skib, Flyvemaskine og Motorbaade. Med Udgangen af August vil Flyvningen blive sluttet. Maskinen demonteres i Ivigtut, medens Dr. Knud Rasmussen og enkelte af Ekspeditionens Deltagere sejler direkte fra Østkysten til København med Motorskibet. Kartograferne vil fortsætte Arbejdet indtil sidste Halvdel af September, da de samles i Julianehaab for at rejse hjem.

Det paagældende Omraade af Grønland, der er 550 km langt, hører til de farligste og mest forrevne Partier af Landet, og Kap Farvel er berømt for sine Storme, saa det bliver ikke let Arbejde, Ekspeditionen faar.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

*Knud Rasmussen*

Bladet: **Kristeligt Dagblad**

skriver den **18 JUNI 1932**

*grund* **7. Thule-**

**Ekspedition.**



Deltagerne i den 7. Thule-Ekspedition. I bagerste Række ses fra venstre til højre: Ekspeditionens Leder, Dr. Knud Rasmussen, Søløjtnant Wittrup-Hansen og Flyvemekanikeren C. Jørgensen. Forrest staar fra venstre til højre: Artilleriassistent Th. Petersen, Løjtnant H. C. Jacobsen, Løjtnant O. Nielsen, Fangstmanden K. Østergaard fra Nanok, Søløjtnant Tegner, Magister Bogvad, Kaptajn løjtnant H. Madsen, Ekspeditionens Kasserer, Overretssagfører Rudolf Sand, der dog ikke skal med til Grønland, samt Ekspeditionens Næstkommanderende, Geodæten, Kaptajn Gabel-Jørgensen, endvidere Flyvemekaniker L. Jensen og Flyverchefen, Søløjtnant E. Rasmussen.

Bladet:

Dagens Nyheder

skriver den 18 JUNI 1932

# I Dag starter Dr. Knud Rasmussens Ekspedition

Den 7. Thule-Ekspedition bliver den største af alle Knud Rasmussens Ekspeditioner.

Omfattende videnskabelige Undersøgelser, Kortlægning og andre Arbejder venter Ekspeditionen.



Ekspeditionens Deltagere. Fra venstre ses bagest Dr. Knud Rasmussen, Sølejtant Wittrup-Hansen og Mekaniker C. Jørgensen, foran Artilleriassistent Th. Petersen, Lejtnant Jacobsen, Lejtnant O. Nielsen, Fanger Knud Østergaard, Sølejtant Tegner, Magister Bøgvad, Kaptajnlejt. C. H. Madson, OES. Sand, Kapt. Gabel-Jørgensen, Flyvemekaniker L. Jensen og Sølejtant E. Rasmussen.

I DAG starter Knud Rasmussens store Ekspedition til Sydøstgrønland. Det er den syvende Thuleekspedition og den vil ligesom de foregaaende blive ledet af Knud Rasmussen selv som en direkte Fortsættelse af det fortrinlige Arbejde, der i Fjor med begrænsede Midler blev ført paa den samme Strækning, hvortil Ekspeditionen nu gaar, fra Umivik og Syd efter paa den grønlandske Østkyst.

Ved et Møde i Gaar hos Ekspeditionens Kasserer, Overretssagf. Sand, gav Overretssagføreren og Ekspeditionens Næstkommanderende, Kaptajn Gabel-Jørgensen en Række Oplysninger om Ekspeditionen og dens Formaal.

— Det er, oplyste Overretssagføreren, ligesom tidligere Dr. Knud Rasmussen selv, der har sat hele Ekspeditionen i Scene og skaffet den fornødne økonomiske og tekniske Baggrund, men vi vil dog gerne have Lov at fremhæve, at vi har modtaget overordentlig værdifuld Støtte fra Krigs- og Marineministeriet, fra forskellige Legater og ganske særligt fra Geodætisk Institut og Søkortarkivet, ligesom baade Tuborg og Carlsberg har givet os en Haandsrækning. Derimod er der desværre ingen anonym Giver af 50,000 Kr. i Vandskorpen, men vi har jo Lov at haabe!

## Ekspeditionens tre Hold.

Kaptajn Gabel-Jørgensen gav derefter følgende Oplysninger om den store Ekspedition:

Afsejlen vil i Aar komme til at

foregaa i tre Hold. Den 1. Juni rejste Knud Rasmussen sammen med den tidligere Nanok-Jæger Østergaard til Julianehaab, hvor Knud Rasmussen for Tiden udvælger de ti Grønlandere, der skal deltage, et Arbejde, som Knud Rasmussen naturligvis bedst selv kan



klare. Foruden disse vil Ekspeditionen komme til at benytte sig af flere hyrede Baadsbesætninger. Andet Hold afrejser i Eftermiddag Kl. 16 fra Jernhavnen med Motorskibet „Th. Stauning“, der til Fører har Knud Rasmussens gamle, prøvede Skipper Peder Pedersen fra Søkongen, ialt bliver der 16 danske Deltagere i Ekspeditionen.

Med „Th. Stauning“ rejser Magister Bøgvad og Kartograferne. „Th. Stauning“'s Maal bliver foreløbig Uperviik, altsaa paa Vestkysten; derfra tager nemlig Knud Rasmussen Nord paa med Skibet, som skal til Thule for at udføre Aarets normale Forretninger ved Stationen. Knud Rasmussen forbliver herunder i Diskobugten for at hjælpe det tyske FIMSSelskab. Ime-

dens drager Ekspeditionsdeltagerne med de forskellige mindre Fartøjer rundt Kap Farvel til Arbejdspladserne, der strækker sig lige fra Grønlands Sydspids og op til Umivik. Den oprindelige Tanke om kun at arbejde i Skjoldungen-Distriktet, er nemlig nu forladt, efter at Ekspeditionen har faaet den omfattende Karakter, som de seneste Planer har givet den.

## 3 Flyverne rejser den 26.

Det sidste Hold er Flyverne. De afsejler med Kryolitselskabets Dampner „Julius Thomsen“ den 26. Ogsaa de tager til Vestkysten, men saa snart Maskinen er samlet, paabegynder de Flyvningerne. I den første Maanedes Tid paa Vestkysten. Naar „Th. Stauning“ i Slutningen af Juli gaar tilbage fra Thule og har taget Knud Rasmussen med tilbage fra Diskobugten, gaar den til Umivik, og fra det Øjeblik er det Stationskib for Ekspeditionen. Fra dets Radin vil Flyverne da faa Besked om, at de kan slutte sig til Resten af Ekspeditionen og foretage de Mængder af Fotograferinger, der sammen med geodætiske Stationer skal give et samlet, fuldstændigt Billede af den 550 Kilometer lange Kyststrækning, paa hvilken den 7. Thuleekspeditionen arbejder.

Ved Udgangen af August vender Flyverne tilbage til Vestkysten og sejles med deres Maskine hjem til Danmark, medens det kartografiske Arbejde fortsættes endnu en Tid. Naar Knud Rasmussen selv slutter sig til Ekspeditionen, faar vi samtidig et nyt Medlem, idet Magister Therkel Mathiasen, der har overvintret i Angmagssalik, vil slutte sig til os, for sammen med Knud Rasmussen at undersøge de Fund af ikke-eskimoiske Bebyggelser, der blev gjort under sidste Aars Ekspedition.

Sh—

' Aftenposten ' nr 303.

18 juni 1932.

## Nordmennesenes Grøn- lands-arbeide har satt fart i danskene.

Spesialtelegram til Aftenposten.

Kjøbenhavn, 18. juni.

Motorskipet «Thv. Stauning» går idag herfra med dr. Knud Rasmussens Øst-Grønlandsekspedisjon ombord. Det område som skal undersøkes, omfatter hele østkysten fra Umivik i nord til Kapp Farvel i syd, en kyststrekning på 550 km. Det er den 7. Thule-ekspe-  
disjon. Den har til opgave å foreta kartlegning av hele dette område og hele Julianehåb-distriktet. Til assi-  
stanse for ekspedisjonen har man med sjøfly. Dessuten følger det med en hel stab av kartografer som skal utføre op-  
målingsarbeide i land i samarbeide med flyverne i luften. Det skal også utføres et stort geologisk og arkeologisk arbeide. I alt vil ekspedisjonen komme til å omfatte 16 danske medlemmer, 10 grønlandere og flere leide båtsesetninger. Det blir den største av alle Thule-ekspe-  
disjonene hittil.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Berlingske Tidende**

skriver den **15 JUNI 1932**

### **Knud Rasmussens Ekspedition til Østgrønland.**

**Starten finder Sted paa Lørdag.**

**N**AAR Dr. Lauge Kochs store Ekspedition med de to Skibe er afsejlet fra København i Dag, kommer Turen til Dr. Knud Rasmussens Ekspedition, der som tidligere meddelt skal ske paa Motorskibet „Th. Stauning“. Det bliver den 7. Thule-Ekspedition, og Afrejsen sker fra Jernhavnen udfor Øresundsgade Lørdag Eftermiddag Kl. 4.

Skibet besejler først Stationen Thule, og gaar derefter mod Syd og optager Dr. Knud Rasmussen, der er rejst i Forvejen for at træffe visse Forberedelser, samt nogle Medlemmer af Ekspeditionen, nemlig Flyverne, som først rejser noget senere med Kryolitskibet „Julius Thomsen“. Med dette Skib vil ogsaa Flyvemaskinen, et Heinkel-Hydroplan, Mage til de Maskiner, Dr. Lauge Koch benytter, blive transpor-

teret til Ivigtut, og naar det er sket, tager den egentlige Ekspedition til Sydøstgrønland sin Begyndelse.

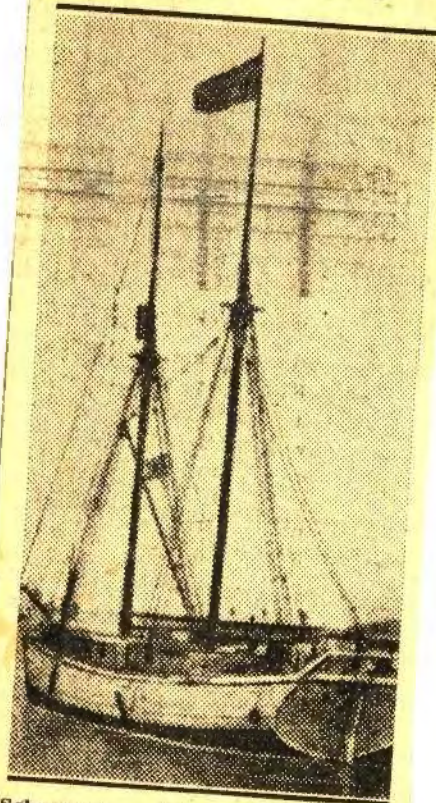
Ekspeditionens Næstkommanderende, Geodæten, Kaptajn Gabel-Jørgensen, vil paa et Møde paa Fredag gøre nærmere Rede for Planerne for dette Togt, som vil vare til engang hen paa Efteraaret.

Aftenposten nr 287.

4 juni 1932.

## Danskene setter alle krefter inn på Øst- Grønland.

Knud Rasmussen og Ejnar  
Mikkelsen også til østkysten.



«Søkongen» — Ejnar Mikkelsens skib.

Da det ifjor blev kjent at norske fangstfolk vilde slå sig ned på sydøstkysten av Grønland, blev Knud Rasmussen sendt dit av den danske regjering. Han har før bare hatt sitt virke

på vestkysten og nordkysten, men i og med saken i Haag har danskene satt alle sine folk inn på østkysten. Planene for sommerens ekspedisjon omgis med den største hemmelighet. Man kan gå ut fra at reisen foretas som en kombinert inspeksjonsreise og videnskape-  
lig ferd. Forskeren har fått en marinmaskin av Heinkeltypen til sin rådighet. En tredje større ekspedisjon skal avsted under kaptein Ejnar Mikkelsens ombord i «Søkongen». Med de to ovenfor nevnte ekspedisjoner og Lauge Kochs ekspedisjoner vil danskene i sommer komme til å operere helt fra sydspissen av Grønland — fra 60 gr. til ca. 77 gr. nord.

' *Lavangeren* ' nr 126.  
3 juni 1932.

## **De danske ekspedisjoner på vei til Grønland.**

Kjøbenhavn: Onsdag gikk motorskipet «Disco» herfra til Grønland med 3—4 videnskapelige ekspedisjoner ombord. Blandt passasjerene var dr. Nørlund, som skal fortsette sitt arbeid med undersøkelsen av de gamle nordmenns boplasser og Eirik Raudes plass ved Julianehåp. Dessuten er det en botanisk og en magnetisk ekspedisjon med. Knud Rasmussen, som nu skal ut på sin syvende Thule-ekspedisjon, fulgte også med. Han reiser i forveien for å legge ut depoter for denne ekspedisjon langs hele Grønlands østkyst.



GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

*Knud Rasmussens eksp.*  
Bladet:

## Politiken

skriver den 21 MAJ 1932

# Film-Ekspedition til Grønland med Knud Rasmussen og Udet

*„Storm over Mont Blanc“s Skabér Dr. Fanck skal optage en  
Flyvefilm fra Grønlands Kyster med den verdensberømte  
Krigsflyver.*

## Knud Rasmussen bliver Ekspeditionens Protektor

MED den tyske Vandflyvemaskine fra Berlin — samme Type som den, hvormed von Gronau sidste Sommer krydsede Indlandsisen — vendte Dr. Knud Rasmussen og hans Sekretær, Frk. Emmy Langberg, i Aftes tilbage hertil efter et tre Dages Ophold i Berlin. Med sig bragte de stort Grønlandsnyt: Knud Rasmussen og Frk. Langberg skal i Sommer



Den berømte Krigsflyver Udet,  
der skal med til Grønland.

med paa en stor tysk Films-Ekspedition til Grønland sammen med Skaberens af den tyske Storfilm „Storm over Mont Blanc“ Dr. Fanck og den verdensberømte Krigs- og Kunstflyver Udet!

### Samtale med Dr. Knud Rasmussen i Lufthavnen.

Umiddelbart efter Ankomsten havde vi en Samtale med Dr. Knud Rasmussen og bad ham fortælle noget nærmere om Resultatet af Forhandlingerne i Berlin. Både han og Frk. Langberg var nærmest kopt af Varmen i Berlin, som Ma-

skinen omhyggeligt havde ført med sig, saa Imødekommenheden blandedes med en let forstaaelig Irritation:

— Det er dog Pokkers, at ingenting kan holdes hemmeligt! sagde Knud Rasmussen. Men naa, altsaa! Det forholder sig saadan, at det store tyske Filmsselskab *Universal* finansierer en Films-Ekspedition, der under Dr. Fancks Ledelse om faa Dage afsejler fra Hamborg til Vestgrønland. Fanck vilde gerne have en stedkendt Mand med, som kunde hjælpe ham med Raad og Daad, og saa henvendte han sig altsaa til mig. Det er blevet til, at jeg skal være en Slags Protektor for Ekspeditionen, som jeg kommer til være sammen med en Maanedes Tid i Jacobshavn og der i Omegnen. Jeg faar ikke Tid til at være med ret længe, idet jeg ogsaa er optaget af mine egne Planer — jeg skal ud paa en Motorbaadstur ad samme Rute langs Østgrønlandskysten som sidste Aar. I mit Sted træder saa Frk. Langberg til, ogsaa hun er Stedkendt og Praktiker.

### Den vidunderlige Udet.

— Udet skal ogsaa med!

— Ja, men desuden har han udvalgt to andre meget dygtige tyske Flyvere, og han tager ikke mindre end tre Flyvemaskiner med!

— De har truffet Udet?

— Ja, med et meget mildt Ord! Udet er vidunderlig, en virkelig Sjældenhed, vi var hele Berlin rundt i et Par Dage . . . det viste sig, at han havde læst mine Bøger og derfor troede, jeg var en gammel Julenisse, og det var jeg altsaa ikke endnu. Udet har en større Beregnings-Evne end noget andet Menneske, jeg har truffet; se ham køre Bil igennem Berlin eller spille Bold med et Service i *Haus Vaterland*, hvor vi ogsaa var . . . han er jo *Tysklands Lindbergh*, kendt af alle, og saa snart han viser sig, intonerer Orkestret *Flyvermarchen* . . . et herligt, et eminent dygtigt og ualmindelig indtagende muntert Menneske . . . han skal nok finde paa nogle Drengestreger at muntre Eskimoerne med!

### Et Arbejde, der længe har ladet vente paa sig.

— Ekspeditionens øvrige Medlemmer?

— Først og fremmest naturligvis Fanck selv. Han er den deciderede Videnskabsmand, men en Mand, der ligefrem føler det som en Mission at anvende sin Videnskab, saa der kommer noget umiddelbart menneskeligt ud af det. Af Uddannelse er han Geolog, men har udspecialiseret sig som Natur-Fotograf. Som han i „Storm over Mont Blanc“ viste Alpernes storladne Struktur, vil han nu gaa i Gang med den ulige vanskeligere Opgave at gengive Grønland i Billeder. Arbejdet har længe ventet paa at blive gjort, saadan ser jeg paa det, og man kunde næppe finde nogen kyndigere, omhyggeligere og mere ufortrøden end Fanck.

— Han er en Kunstner, indskyder Frk. Langberg med Begejstring i Stemmen. Han er en Slags Moissi-Type, der vil trænge ind i Naturen paa samme Maade som Moissi i det menneskelige . . .

— De glæder Dem til Rejsen?

— Jeg har ingenting sagt!

### For Landets Skyld . . .

— Ekspeditionen har endvidere en rent videnskabelig Afdeling, siger Knud Rasmussen til Slut. Det bliver en Fortsættelse af Wegener-Ekspeditionen med Dr. Loewe og Dr. Sorge, Wegeners gamle Medarbejdere som Ledere . . . De bliver sat af i Jacobshavn og drager saa indover for at fortsætte Maalingerne af Indlandsisens Bevægelser.

— Og Deres egen Ekspedition?

— Om den mener jeg mig i Øjeblikket ikke berettiget til at fortælle Enkelt. heder, det maa komme frem i en større Sammenhæng. I Aar maa vi alle arbejde i Fællesskab for Sagens, for Landets Skyld!

Gaar for at overvære den forudgaaende Konference mellem de danske Rotary-anere. Under Kongressen i Dag vil man behandle Spørgsmaalet om en Ungdoms-udveksling i Uddannelsesøjemed mellem de nordiske Lande, en Tanke, der har de varmeste Forkæmpere i Sverige.

— I en Tid, hvor Landegrænserne lukker sig, udtalte Børschefen, er det en naturlig Opgave for en Organisation, der har Medlemmer i saa godt som alle civiliserede Lande, at søge dette Spørgsmaal løst paa bedste Maade. Det er virkelig lykkedes os at sende adskillige unge Mænd til Udlandet, og det har kunnet ske gennem vore Rotary-Forbindelser.

— Hvori ser Rotary sin Hovedopgave?

— Vi arbejder paa at nærme Mennesker, der har fælles Interesser, til hverandre tværs over Grænserne. Vi paataager os ikke Opgaver, der allerede beskæftiger andre Institutioner, men hjælper med til at fjerne eventuelle Misforstaaelser. For ganske nylig har vi fra Sverige gennem vore danske Venner berigtiget forskellige Misforstaaelser, der havde Berøring med Kreuger-Affæren. Vi optræder ikke som en Institution, men propagerer gennem vore Medlemmer.

— Var Kreuger Rotaryaner?

— Heldigvis ikke. Han har heller aldrig været foreslaaet. Affæren har ikke berørt os direkte, men indirekte føler vi den jo alle. For øvrigt ser jeg nu lidt lysere paa Situationen. Børsen har i nogen Tid været rolig, og Kurserne er stabile. Vi har nu kun ét Ønske: at faa

ryddet op til Bunds! Vi maa have hele denne sørgelige Affære klarlagt, før vi kan vente at gaa lysere Tider i Møde.

De danske Rotary-Klubber valgte paa Mødet i Gaar Ingeniør Chas. van der Hude til Distriktsguvernør for Danmark i det kommende Aar og Ingeniør T. C. Thomsen til Medlem af Rotary internationalt europæiske Raad med Apoteker Helweg-Mikkelsen som Suppleant.

W.

## Under Hammeren

### Københavns Auktionshal A/S.

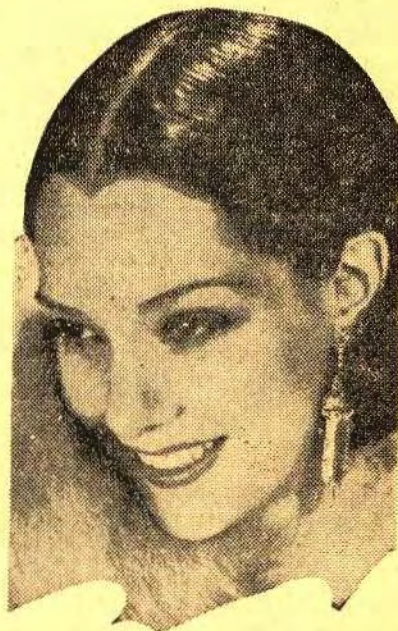
I Københavns Auktionshal A/S, Gl. Kongevej 3, er der paa Mandag Kl. 12.30 og følgende Dag en stor Avktion: En anseelig Barok Spisestue, et Birketræs Herreværelse, kombinerede Opholdstuer, Mah. Dagligstuer, Egetræs Skænk-Spisestuer med Boffelæders Stole, Chesterfield Møbleemter, et Mah. Chatol, franske Rosentræs Kommoder, et Sæt Munkemøbler, Læder Lænestole, moderne malede Soveværelsesmøblement, Bronze Lysekroner, Gulvtæpper, Malerier af: C. Neumann, Peter Mensted, Holger Lübbers, H. Bræsen, E. Fischer, Viggo Helsted, Niels Simonsen, Aage Vang, Otto Nielsen, Oluf Jensen, Chr. Møllgaard m. fl. — Eftersyn i Dag Kl. 10—18.

### Sagførernes Avktioner.

Hos Sagførerne, Farvergade 6, er der paa Mandag Kl. 10 og følgende Dage en omfattende Avktion over Stoffer, Manufakturvarer m. m. Her sælges bl. a.: Damekonfektion, Undertøj, Stremper, Jumpers, Pyjamas, Underkjoler, Børnetøj, Gardinstoffer, Handsker, Broderier, Smykker m. m.

## Filmen

### Elskovsøen.



Den smukke Meksikanerinde Lupe Velez i „Elskovsøen“.

Metro-Goldwyn-Mayer har med Filmen „Elskovsøen“ forsøgt at forfølge den Sukes, som den charmerende Sydhavs-film „Solakinseen“ i sin Tid opnaaede Verden over. Og Forsøget skal virkelig være lykkedes. Handlingen foregaar denne Gang paa Kuba, men Stemningen ligger meget nær op ad den populære Navarro-Film, ja man er endda gaaet saa vidt, at man har kaldt en af Sangene

de dér, hvor det faktisk har Magt til at standse de hæsleste Grusomheder?

gel paa Overblik over Forbundets in-





GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.  
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

**Berlingske Tidende**

skriver den

**12 FEB. 1932**

## **Østgrønlandsk Palaver.**

**M**ELLEME et Par danske Blade og et Par norske Blade (og disses Grønlands-Konsulent, Advokat *Smedal*) er der blevet stor Staahej om, hvorvidt Dr. Knud Rasmussen havde faaet, eller ikke faaet, Polktimeyndighed i Østgrønland for slip 6. Thule-Ekspedition til Strækningen Kap Farvel—Angmagssalik — en Myndighed, han maaske skulde ville udøve ogsaa næste Sommer, særlig i Anledning af Oprettelsen af den norske Radiostation ved Finnsbu.

Hertil er kun at sige, at Dr. Knud Rasmussen ikke har faaet og ikke har udsøgt nogen Polktimeyndighed i Østgrønland sidste Sommer — og at det forøvrigt ingenlunde er sikkert, at han kommer til de omhandlede Egne til Sommer.

I samme Forbindelse kører de norske Blade og deres Tillidsmand op med Paastanden om, at denne Strækning af Østgrønland er „Ingenmandsland“. Som det forøvrigt ogsaa fremgik af Statsminister Staunings Udtalelse i hans Foredrag i Aftes, er denne Paastand uhjænlet. Ifølge Grønlands-Overenskomsten mellem Danmark og Norge har Danmark Ret til at fastsætte Grænsen for Angmagssalik-Området Syd efter, men har hidtil ikke gjort Brug af denne Ret, fordi der ingen Anledning har været dertil. Det kunde vel tænkes, at Danmark nu vilde finde Anledning til at benytte sig af denne stadig bestaaende Ret.